

UN ALTFEL DE GHID PC

Folosește-te la MAXIM de calculatorul personal

... cu bătăi MINIME de cap

5 pași pentru utilizarea SIMPLĂ, EFICIENTĂ ȘI PLĂCUTĂ a unui PC

≈ Bine te-am găsit!

Salutări de la Carmen și Adi

Dorim, mai întâi de toate, să îți mulțumim pentru încrederea acordată în momentul achiziționării acestei cărți electronice. Sperăm ca prin intermediul celor aproximativ 380 de pagini să îți îmbogățim bagajul de cunoștințe cu informații utile care să îți facă utilizarea PC-ului simplă, eficientă și plăcută, dar, mai ales, în avantajul tău.

⇒ **Oferta noastră pe scurt**

Pentru început vom încerca să nu te plictisim cu introducerea. Apoi, în 5 pași, vom trece în revistă ideile principale de care ar fi bine să avem habar pentru a putea folosi la maxim și în condiții optime resursele unui calculator personal.

- Pasul 1** – Să facem prezentările
- Pasul 2** – De ce avem nevoie
- Pasul 3** – Să ne pregătim pentru o utilizare eficientă și plăcută
- Pasul 4** – La ce putem să-l folosim
- Pasul 5** - Cum să-l menținem în formă

Și, pentru că punem mare preț pe sinceritate, vrem să îți spunem încă de acum...

⇒ **Ce nu va face acest ghid**

În primul rând...

Acest ghid nu își propune să te facă expert în calculatoare. Nu ai cum să le știi pe toate de-a fir în păr, ca să nu mai vorbim că s-ar putea să nici nu îți folosească. Noi ne dorim ca acest ghid să te îndrume, să te ajute să îți construiești o fundație solidă în domeniul calculatoarelor și să poți oricând adăuga cu ușurință noi cunoștințe. Să îți permită să afli:

Cum să te folosești la MAXIM de calculatorul personal cu bătați MINIME de cap.

Nevoile tale, talentul și dorința de aprofundare vor fi apoi cele care îți vor stabili nivelul până la care vei ajunge în acest domeniu.

În al doilea rând...

Nu vom aduce în discuție ultimele tenduri, cei mai tari producători sau cele mai performante softuri, deși, își au importanța lor. Lăsăm aceasta onoare specialiștilor în domeniu.

În al treilea rând...

Nu îți vom răpi mult timp. Deși am adunat informație foarte diversă, am filtrat-o în așa fel încât la tine să ajungă esența. Suntem convinși că timpul tău este prețios și cu siguranță ai multe alte lucruri pe care trebuie să le duci la bun sfârșit pentru a obține succesul pe care ți-l dorești!

Acestea fiind zise, credem că putem trece la treabă, ce zici?

≈O foarte scurtă introducere

După cum te-am prevenit, introducerea este primul lucru cu care te întâmpinăm. Din păcate, niciunul nu suntem scriitori. De multe ori ne-am întrebat cu ce drept facem noi acest ghid. Cu toate acestea, ne-am luat până la urma inima în dinți și am hotărât să lăsăm în seama ta să hotărăști dacă am facut bine sau nu.

Până la a afla părerea ta, avem multe idei de așternut pe ecranul calculatorului. Nouă ne-au fost de mare ajutor, sperăm să fie la fel și pentru tine. Dar haide să nu o mai lungim și să începem.

Oare ce ar trebui spus prima și prima dată despre un calculator personal?

Tot gândindu-ne la o mulțime de fraze, ne-a venit în minte următoarea idee. La grădiniță, la școală, acasă sau la muncă, peste tot întâlnim calculatoare personale iar numărul utilizatorilor crește exponențial de la o zi la alta. Ce poate spune mai multe despre PC-uri decât această realitate?

Nu li se spune calculatoare personale din cauză că sunt proprietatea unui individ ci pentru că pot fi folosite de o singură persoană la un moment dat.

Revenind la subiect. Dacă stăm bine să ne gândim, larga lor răspândire nici nu trebuie să ne mai minuneze. Fie că vrem:

- să redactăm o scrisoare, o cerere, o invitație, un contract;
- să facem calcule matematice, să sortăm, să comparăm;
- să avem acces la o imensă sală de lectură cu un clic;
- să ne organizăm datele personale;
- să comunicăm cu alte persoane aflate la distanță;
- să cumpărăm sau să vindem ceva;
- să ne punem la păstrare amintirile sau să ne punem la loc sigur informațiile confidentiale;

- să ne etalăm talentele artistice;
- să ne distrăm vizionând un film, ascultând muzică sau pălăvrăgind cu prietenii;
- (și lista ar putea continua, dar cred că putem să ne oprim aici),

PC-ul ne poate fi de mare ajutor. Mai mult, o poate face într-un fel încât totul să pară simplu, ca o joacă de copii. Dacă folosești de ceva vreme un calculator înțelegi la ce ne referim, dacă abia acum începi să te inițiezi în tainele lui vei înțelege de îndată ce vei exersa puțin. O mulțime de oameni lucrează pentru a face PC-ul un echipament tot mai ușor de folosit chiar și de către noi, nespecialiștii. Zicând acestea ne-a venit în minte următoarea întrebare:

“Dacă e atât de simplu precum spunem, atunci cui i-ar mai trebui acest ghid?”

Bună întrebare! Ei bine, îți vom spune părerea noastră, poate că ne înșelăm, dar:

- Cu cât ai un bagaj mai complet de cunoștințe despre calculatoare cu atât vei putea să le utilizezi mai bine.
- Cu cât înțelegi mai multe despre alcătuirea și funcționarea unui calculator, cu atât îți va fi mai ușor să îl alegi pe cel potrivit ție și să faci față diverselor probleme care se vor ivi pe parcurs.
- Cu cât știi să îl adaptezi propriilor tale necesități, cu atât îți vei face utilizarea mai plăcută și mai eficientă.
- Cu cât știi mai multe despre nenumăratele lui întrebuințări cu atât vei reuși să îl exploatezi mai bine.
- Cu cât vei avea mai multă grijă de el cu atât te va răsplăti prin stabilitate și performanță.

Ce mai, nu e suficient să știi să folosești un PC ci trebuie să înveți cum să-l utilizezi în folosul tău.

Nu știi dacă tu ne vei împărtăși punctul de vedere, dar aceasta este concluzia la care noi am ajuns după 14 ani de utilizare a calculatoarelor.

Deși am terminat amândoi liceul de informatică, deși am avut profesori și în liceu și în facultate care ne-au predat ce e și cum se folosește un PC, deși de atunci tehnologia s-a dezvoltat enorm iar avantajele pe care le oferă în ziua de azi sunt mult mai numeroase în comparație cu cele existente în 1991, atunci când am văzut noi primul PC, nu au fost puține cazurile în care am fost puși în dificultate. Iată doar câteva exemple:

- cum să alegem PC-ul potrivit din “oceanul de oferte”
- cum să ne ușurăm și organizăm cât mai mult și bine posibil munca pe care o facem cu ajutorul PC-ului
- cum să găsim acele programe care să ne ajute să obținem un maxim de randament în timp puțin
- cum să prevenim apariția diverselor probleme tehnice
- cum să ne protejăm datele astfel încât să nu rămânem fără ele
- cum să facem să nu mai rătăcim informațiile importante ș.a.m.d..

Prin urmare, noi susținem sus și tare că nu e suficient să știi să operezi la un PC, trebuie să ai habar și cum să-l folosești simplu, eficient și plăcut.

Cum se poate ajunge la un astfel de rezultat?

Pacurgând acest ghid!

Lăsând gluma la o parte să știi că nu e chiar simplu.

- În primul rând trebuie să fii dispus să acumulezi un bagaj minim de cunoștințe care să îți permită să înțelegi cu cine ai de-a face.
- În al doilea rând trebuie să-ți fie clar că PC-ul e doar un instrument iar tu ești cel care trebuie să decizi cum, când și la ce îl folosești.

Acestea fiind zise ne oprim aici cu introducerea (doar ți-am promis că va fi scurtă) și te invităm ca împreună să parcurgem acest ghid în care sunt adunate idei utile în urma celor 14 ani de succese și eșecuri personale în utilizarea unui PC. Plus informații pe care Adi le-a aflat lucrând în domeniul Internetului și al calculatoarelor.

Urmând cei 5 pași, vei putea să folosești PC-ul în avantajul tău și astfel să obții mai ușor și mai repede succesul pe care îl meriți. Închipuie-ți că îți vei putea îndeplini unele sarcini mai repede și mai bine, că vei avea mai mult timp pentru alte activități, că vei reuși să te relaxezi pentru a te încărca de energia de care ai nevoie pentru a face față cerințelor tot mai înalte ale zilelor de azi.

≈ Pasul 1 ≈

≈Să facem prezentările

Îți propunem să începem cu o etapă importantă, care este ignorată complet de unii, în timp ce alții și-au făcut o adevărată pasiune din ea:

Ce este, ce face și din ce este alcătuit un PC?

În cazul în care până acum nu ai aflat aceste lucruri, reține ca ele îți pot fi de mare folos atunci când trebuie:

- să te decizi în alegerea PC-ului de care ai nevoie (pentru că nimeni nu poate știi asta mai bine decât tine)
- sau în zilele negre în care se ivesc la orizont probleme PC (și nu e nimeni în preajmă să te salveze).

Dacă știi deja aceste lucruri poți fie să îți împrășpezi memoria, fie să treci peste.

Tehnologia IT cunoaște o dezvoltare explozivă, motiv pentru care e indicat să arunci mereu o privire noilor apariții. Dar mare atenție la timpul pe care îl investești. Nu are rost să risipești timp prețios doar pentru a știi tot ce e de știut despre această industrie decât dacă este o cerință a profesiei sau un hobby de care ai timp. Altfel, spre binele tău, învață să îți temperezi această dorință.

Citești în continuare sau treci la pasul 2? Noi oricum vom încerca în cele ce urmează să răspundem simplu și la obiect celor 3 întrebări:

- Ce este un calculator personal
- Ce face de fapt un calculator personal
- Din ce este alcătuit un calculator personal

≈ Ce este un calculator personal

⇒ Definiții

Dicționarul enciclopedic:

Computer = un calculator electronic. Iar un calculator este: un ansamblu de sisteme mecanice, electromagnetice și electronice care prelucrează datele introduse într-o formă prestabilită și furnizează rezultate fie într-o formă accesibilă utilizatorului, fie ca semnale destinate acționării unor echipamente.

Calculatoare și Internet - dicționar explicativ (editura Corint):

Computer, calculator. Mașină programabilă care răspunde la un set specific de instrucțiuni într-o modalitate bine definită și care poate executa o lista preînregistrată de instrucțiuni (programe).

Cum l-am defini noi utilizatorii?

Cel mai probabil că pentru noi este doar o mașinărie alimentată la curent cu ajutorul căreia ne facem temele, ne facem munca, ne punem la păstrare diverse informații, ne recreem și comunicăm.

Cum rămâne până la urmă?

Ei bine, oricât de complexe sunt sarcinile pe care le poate executa calculatorul, oricât de mult a evoluat (și cu siguranță va mai evolua), un lucru a rămas constant:

Calculatorul este un aparat electronic care execută instrucțiunile date de programe. Simplu și la obiect. Nu face vrăjitorie, nu citește gândurile, nu folosește intuiția sau rațiunea. El doar execută ceea ce i se cere și, nu oricum, ci doar cum i se spune de către utilizator și programe.

⇒ PC-ul și calculatorul de buzunar

Deși pare la prima vedere un echipament foarte sofisticat, mai că am putea îndrăzni să spunem că este la fel ca un calculator de buzunar, doar că e mult mai rapid. Are încorporate componente și atașate dispozitive care îl ajută să îndeplinească sarcini mai variate.

Și totuși, de unde această comparație? Ei bine, în realitate, tot ceea ce știe un calculator să facă este să adune și să scadă; să compare și să sorteze. Adică să facă aritmetică și logică.

Cu siguranță te vei întreba atunci ce face calculatorul cu textul, imaginile, animațiile, sunetele și filmele. Nimic mai simplu. Le primește de la utilizator, le transformă, le pune la păstrare, le afișează pe ecran, le tipărește, le comunică altor calculatoare... de la caz la caz. Dar înainte de toate le transformă în date digitale. Cum și de ce, vei afla în cele ce urmează.

⇒ PC-ul, aparatul digital

PC-ul modern este un aparat digital. Adică un dispozitiv care generează, prelucrează, stochează și transferă informații digitale.

Dar ce sunt informațiile digitale?... Sunt acele informații care pot fi reprezentate prin cifre.

Codul binar

Singurele lucruri pe care un calculator le înțelege sunt pornit și oprit. Știm că pare imposibil de crezut! Dar iată cum stau lucrurile:

Calculatorul se alimentează cu electricitate. Aceasta crează semnalele deschis ("on"). Locul unde este găzduită informația este format din mii de compartimente minuscule numite biți. Fiecare bit are un soi de întrerupător electronic sau poartă.

Când acesta e deschis, electricitatea poate să treacă, iar calculatorul tratează acest lucru ca fiind numărul 1.

Când întrerupătorul e închis, electricitatea nu mai poate să treacă, ceea ce pentru calculator înseamnă cifra 0.

Un bit poate avea valoarea 1 sau 0. Un grup de opt biți formează un byte. Se pot face 256 combinații posibile de 1 și 0 într-un byte. Aceste grupări de 1 și 0 în bytes generează codul binar - singurul limbaj pe care calculatorul îl poate înțelege.

De la text, imagini, animații, sunete și filme la 1 și 0 și invers

Componentele computerului au rolul de a transforma datele din formele pe care omul le înțelege în combinații de 1 și 0 cu ajutorul semnalelor electrice și a instrucțiunilor. Tot ele pot genera, prelucra, stoca și transfera informația digitală. Lor le revine și rolul de a transforma informațiile din secvențe de 1 și 0 în formate cunoscute de utilizator afișând pe ecran, tipărind sau emițând sunete.

Pentru a înțelege mai bine acest proces hai să luăm un exemplu simplu.

Când apeși tasta cu litera A se transmit semnale electrice către creierul calculatorului. Acesta transformă semnalele electrice în cod binar (o înșiruire de 1 și 0) pe care îl citește și îl transmite monitorului. După descifrarea codului, pe ecran se afișează litera A.

KB, MB și GB - sau cât loc are PC-ul pentru informațiile digitale

Ai văzut cu siguranță aceste abrevieri de multe ori până acum. Iată ce înseamnă:

KB=kilobyte=circa 1.000 bytes (mai precis 1.024 bytes sau 2^{10} bytes)

MB=megabyte=circa 1.000.000 bytes (mai precis 1.048.576 bytes sau 2^{20} bytes)

GB=gigabyte=circa 1.000.000.000 bytes (mai precis 1.073.741.824 bytes sau 2^{30} bytes)

După cum vezi, aceste prescurtări înseamnă un anumit număr de bytes. Și fiecare byte conține 8 biți capabili de a forma 256 combinații de 1 și 0.

Dar totuși ce înseamnă asta? Dacă un calculator are memorie de 64 MB înseamnă că poate gestiona la un moment dat aproximativ 64 de milioane de bytes în vederea prelucrării. Și capacitatea de stocare permanentă se măsoară tot în bytes. De exemplu, 15 GB conține aproximativ 15 miliarde de bytes pentru a stoca informații.

E mult, e puțin? Depinde. De exemplu o poză de dimensiunea 52x40 cm măsoară aproximativ 600.000 bytes. În 15 GB intră în jur de 25.000 de poze.

Câteva cuvinte despre organizarea datelor și a informațiilor digitale

După cum arată cifrele de mai sus, computerele pot gestiona o cantitate foarte mare de date și informații digitale. E foarte important ca acestea să fie bine organizate astfel încât să fie ușor de găsit și procesat la nevoie.

Pentru aceasta, informațiile sunt grupate în fișiere și fișierele în foldere.

Fișierele sunt o colecție de date și informații căreia i-a fost atribuit un nume. Tipuri diferite de fișiere stochează tipuri diferite de informații. De exemplu:

- textul este stocat în fișiere text
- imaginile sunt stocate în fișiere grafice
- sunetele sunt stocate în fișiere audio
- filmele sunt stocate în fișiere video
- instrucțiunile sunt stocate în fișiere program.

Indiferent de tipul informației, pentru computer fișierul este doar o înșiruire de biți.

Folderele sunt cele care permit organizarea fișierelor după diverse criterii. Sunt ca niște sertare prin intermediul cărora îți categorizezi informația pusă la păstrare.

Cam aceasta ar fi pe scurt teoria digitală simplificată. Nu-ți fă probleme, nu va trebui să te apuci să înveți limba computerelor! Aceste informații sunt doar ca să înțelegi mai bine PC-urile moderne.

⇒ PC-ul și familia lui

Strămoșii PC-ului au fost mainframe-urile.

Niște calculatoare uriașe care ocupau un întreg nivel al unei cladiri. Erau întâlnite doar la instituțiile mari și erau operate doar de specialiști. După inventarea mainframe-urilor, s-au făcut în continuu cercetări pentru a spori performanțele acestora și a le micșora dimensiunea. Astfel s-a ajuns la calculatorul personal, azi foarte popular: desktopul sau

calculator de birou.

Vărul desktopului este laptopul.

Îi seamănă foarte bine doar că poate fi purtat oriunde. Calculatorul portabil se alimentează de la baterii, dar există și posibilitatea de a fi conectat la o sursă de curent prin intermediul acumulatorului. În general laptopul poate îndeplini aceleași funcții ca și desktopul, deși la același la preț are performanțe mai slabe. Componentele laptopului sunt similare calculatoarelor de birou dar sunt miniaturizate și optimizate pentru utilizare mobilă, cu un minim de consum.

În sfârșit, nepoții acestuia: PDA și Tablet PC.

Au dimensiuni mult mai mici, iar informațiile sunt introduse de regulă cu ajutorul unui pix sau prin atingerea unui ecran digital.

⇒ PC-ul și avantajele sale

Procesare rapidă a datelor

Calculatorul folosește un limbaj foarte simplu care îi permite să execute rapid procesarea datelor iar componentele lui hardware execută un număr tot mai mare de operațiuni într-un timp foarte scurt.

Precizie

Calculatorul urmează un algoritm identic de fiecare dată când are de executat aceeași sarcină. Urmează practic aceiași pași, nu uită nimic, nu adaugă nimic decât dacă i se schimbă algoritmul. Erorile care apar în procesare se datorează de cele mai multe ori factorului uman care fie n-a dat datele de intrare corect fie nu a folosit instrucțiunile bune în program.

Capacitate tot mai mare de stocare

Toată informația este transformată în biți (cifre 1 și 0). Pentru a-ți face o imagine închipuie-ți o carte de 300 de pagini. Un calculator mediu al zilelor noastre poate stoca echivalentul a

71.582 de astfel de cărți.

Ușurința utilizatorului de a interacționa cu calculatorul

La începuturi totul a fost mult mai rudimentar. Utilizatorul trebuia să introducă manual câte o singură instrucțiune o dată iar atât datele de intrare cât și rezultatul erau doar în format text. Ulterior au apărut meniurile care îl salvau pe utilizator de la tastarea fiecărei comenzi în parte. Astfel putea să aleagă dintr-un meniu - un set de comenzi predefinite - comanda pe care dorea să o lanseze în execuție. Acum lucrurile stau cu totul altfel. Programele comunică cu utilizatorul prin interfața grafică - pe lângă simplul text conține și imagini, intrarea datelor este foarte mult automatizată. Este posibilă lansarea mai multor instrucțiuni o dată și lucrul la mai multe programe în același timp.

Varietatea sarcinilor pe care le poate executa

Dacă în prima perioadă datele erau text iar rezultatele erau furnizate tot sub forma textului azi e cu totul diferit. Datele de intrare pot fi și audio, video, imagini, programele efectuează o mulțime de sarcini iar datele de ieșire sunt în format text, audio, video, imagini sau noi programe. Programele care instruiesc computerul ce să facă sunt tot mai sofisticate, permițând efectuarea nenumăratelor operațiuni.

Interconectivitate

În zilele de azi calculatoarele pot comunica unele cu altele precum și cu numeroase alte dispozitive electronice cum ar fi: telefoanele fixe și mobile, faxurile, televizoarele, sistemele audio performante cu sau fără cabluri. Ți-ai făcut cât de cât o imagine? Noi sperăm că da, dacă ai însă nelămuriri sau dorești mai multe informații intră în www.netprofit.ro/suport și întreabă. Ne vom strădui să îți venim în ajutor. În continuare vom afla ce face de fapt un PC.

≈ Ce face de fapt un calculator personal

Oricât de mult s-au dezvoltat și diversificat PC-urile în ultimii zeci de ani, ele fac tot aceleași tipuri de operații:

- primesc date – **Intrare/ Input**
- procesează date – **Procesare**
- produc noi date – **Ieșire/ Output**
- stochează date – **Stocare**
- comunică cu alte calculatoare sau echipamente – **Comunicare**

⇒ **Intrare/Input**

Tot ceea ce spunem noi unui calculator să facă reprezintă Input.

Tipuri de input:

- Date: datele pe care le oferim calculatorului;
- Programele: seturi de instrucțiuni care conduc calculatorul;
- Comenzile: coduri speciale sau cuvinte cheie, folosite de utilizatori pentru a putea rula un eveniment;
- Răspuns al utilizatorului: care poate fi consecință firească la o întrebare adresată de către computer, cum ar fi Da, Nu, Ok, scrierea unui anumit text, bifarea unor opțiuni sau apăsarea unui buton.

GIGO - Garbage In, Garbage Out (Rezultatele nu vor fi mai bune decât datele pe care se bazează)

⇒ Procesarea

Procesarea reprezintă procesul de gândire pe care îl face calculatorul - calculele, deciziile și comparațiile.

Modul în care gândesc calculatoarele este mult diferit față de modul cum gândesc oamenii. Mașinile gândesc într-un mod mai complex, respectând un rând de pași pe care trebuie să îi parcurgă, un algoritm. Procesele complexe trebuie reduse în pași mici și foarte simpli. Acești pași pot fi repetați de sute de milioane de ori. Toate variantele posibile trebuie încercate până sunt eliminate cele care nu sunt viabile.

Oamenii sunt mai inteligenți dar gândesc mult mai încet decât calculatoarele.

Calculatoarele moderne sunt digitale, stochează informația în șiruri de 1 și 0. Prin urmare toată această gândire a calculatorului se face manipulând aceste valori.

⇒ Ieșire/Output

Output-ul reprezintă datele procesate și oferite într-o formă folositoare, numită Informație.

Tipuri de output:

- date printate pe o pagină sau stocate pe un dispozitiv;
- copii soft, afișate pe ecran sau pe alte dispozitive

Categorii de output:

- Documente text - care includ rapoarte sau corespondență
- Grafice - poze, grafice
- Multimedia - o combinație de date de tip text, grafice, audio, video

Cele mai folosite dispozitive de output sunt imprimanta și monitorul.

⇒ **Stocarea**

Pe lângă datele pe care le memorează pe perioada în care este pornit, un PC are capacitatea de a stoca pe termen mai lung instrucțiunile care formează un program precum și informațiile pe care aceste instrucțiuni le manipulează.

⇒ **Comunicarea**

Comunicarea reprezintă transmitia de date și informații printr-un canal specific de comunicare între 2 computere. Comunicarea se poate face prin conectarea a două sau mai multe computere printr-un cablu. La fel de bine însă se poate folosi și un sistem mult mai complex cu ajutorul sateliților.

≈ Din ce este alcătuit un calculator personal

Pentru a fi utilizabil în scopurile dorite, un sistem PC are nevoie de:

- ☑ Componentele fizice – **hardware** - Sunt responsabile cu executarea sarcinilor.
- ☑ Programe – **firmware, software** - Conțin seturi de instrucțiuni. Menirea lor este de a-l asista pe utilizator în exploatarea componentelor fizice.

Dacă ar fi să facem o paralelă dintre calculator și om am putea spune că:

- partea hardware e asemenea corpului uman;
- creierul este procesorul;
- anumite componente hardware au rolul de a culege datele furnizate de utilizator. Sunt asemănătoare simțurilor, strâng datele și le trimit creierului pentru procesare (dispozitivele de intrare/ input);
- are și dispozitive prin care transmite utilizatorului rezultatul sau prin care transmite datele altui computer sau echipament electronic (dispozitivele de ieșire/output). Sunt modalitățile prin care PC-urile comunică precum comunicăm noi prin vorbit și scris;
- partea software - programele, aplicațiile sunt gândurile procesorului ;
- unele date sunt procesate automat, fără ca utilizatorul să observe (e ca și cu respirația și bătăile inimii la om, se fac fără ca omul să trebuiască să le controleze).
- alte date se procesează la comandă (asemnător cu cele conștiente);
- în unele cazuri procesorul are nelămuriri și solicită informații suplimentare sau confirmări din partea utilizatorului;
- în timp ce o parte a datelor e reținută în memorie temporară, doar pe parcursul procesării (cum ne gândim noi la înghețata delicioasă pe care o servim și de care în curând vom uita), alte date sunt stocate pentru a fi folosite pe viitor (cum memorăm noi lecțiile).

Nu știu cât e de explicită această tentativă a noastră de a găsi asemănări între noi, oamenii, și PC-urile. Oricum vom despica în continuare puțin firul în patru la o mică lecție de anatomie a sistemelor PC.

⇒ Componentele hard și responsabilitățile lor

Partea hardware este cea responsabilă de acceptarea, procesarea, memorarea, stocarea, redarea și comunicarea datelor și a informațiilor la comanda utilizatorului și a programelor. Tot ea se ocupă de transformarea datelor din diverse formate în date digitale și invers.

Cunoașterea acesteia

- te va ghida în alegerea PC-ului potrivit pentru tine,
- te va ajuta să îți îmbunătățești performanțele atunci când va fi necesar,
- îți va permite să știi unde să te uiți prima dată atunci când ceva nu funcționează cum trebuie și
- îți va face mai facilă înlocuirea componentelor defecte.

Calculatoarele sunt compuse din părți modulare care pot fi combinate în diverse feluri. Fiecare parte componentă este responsabilă cu executarea unor funcții specifice și toate lucrează la unison pentru a asigura funcționarea computerului. Prezența unora dintre ele este absolut necesară pentru ca PC-ul să poată funcționa, în timp ce altele sunt opționale, în funcție de nevoile fiecărui utilizator.

Să începem cu ceea ce se vede...

Hardware care permite introducerea datelor

Tastatura

Este dispozitivul periferic cu ajutorul căruia se transmit comenzi calculatorului. Pe tastatură se găsesc mai multe tipuri de taste (butoane de diverse forme)

- taste alfanumerice: literele de la A la Z și cifrele de la 0 la 9
- semne speciale: ~!#\$%^&*()_+{}
- semne de punctuație
- taste cu funcții speciale
- taste numerice

Dispozitive de direcționare

Sunt folosite pentru mișcarea cursorului pe ecran. Cele mai des folosite au 2 sau 3 butoane pentru funcții speciale.

Mausul

- **Cu bilă:** O bilă aflată dedesubt se mișcă în funcție de mișcarea mausului pe pad. Cursorul de pe ecran urmărește mișcarea mausului, iar butoanele pot fi apăstate odată sau de 2 ori succesiv pentru a valida și selecta anumite evenimente, cum ar fi selectarea unui icon de pe desktop sau deschiderea unui document.
- **Optic:** Acesta folosește în locul bilei un fascicul laser pentru a sesiza deplasarea lui.

Trackball-ul

Dispozitiv care simplifică mișcarea mausului prin mișcarea doar a unei bile aflate deasupra sau în lateral.

Nu necesită un spațiu mare de poziționare și nu necesită un efort mare. E nevoie însă de un control foarte fin cu ajutorul unui singur deget.

Glidepad/touchpad

Dispozitiv care folosește pentru controlul cursorului un ecran sensibil la atingere.

Utilizatorul își mișcă pe ecran degetul iar cursorul îi urmează mișcarea. Pentru clic există butoane dar se poate folosi și atingerea ecranului cu degetul. Este folosit în special la laptop-uri. Nu necesită un spațiu de depozitare mare comparativ cu mausul, poate fi încadrat în tastatură, are o rezoluție fină. În schimb, mâna obosește mai repede pentru că nu are suport ca în cazul mausului, iar unii consideră că mișcarea nu este la fel de naturală ca în cazul mausului.

Dispozitive pentru jocuri

Cursorul poate fi mișcat cu ajutorul unui dispozitiv vertical (joystick) sau format din butoane (game pad).

Un joystick oferă o mișcare mult mai naturală în controlul mișcării dintr-un joc, în special în cazul unui joc care simulează zborul. Ambele dispozitive au butoane cu funcții similare mausului care, prin asociere, pot îndeplini mai multe funcții. Acestea însă sunt mai scumpe decât celelalte dispozitive.

Pen Input

Este folosit în special la PDA-uri (Personal Digital Assistant), el este util în introducerea de date, prin scris de mână (PDA-urile recunosc scrisul de mână), funcționează ca un dispozitiv de direcționare similar mausului, mișcări speciale ale acestuia putând fi atribuite unor funcții, cum ar fi mișcarea în spirală care o poți atribui funcției de salvare. Recunoaște scrisul de mână, poate folosi mișcări speciale, are o dimensiune mică. Atenție, dispozitivul trebuie folosit îndelungat pentru a recunoaște scrisul de mână și mișcările speciale, creionul cu care scrii se poate pierde ușor deoarece nu este atașat de dispozitiv în cele mai multe cazuri.

Touchscreen

Ecranul sensibil la atingere face posibilă deplasarea și validarea unor opțiuni prin atingerea acestuia. Are naturalețe, întinzi mâna și obții ceva. Din păcate devine obositor atunci când sunt necesare selectarea mai multor opțiuni.

Microfonul

Permite înregistrarea de sunete. Microfoanele pot capta sunete precum discuțiile sau alte efecte sonore.

Instrumentele muzicale

Pentru înregistrarea muzicii cel mai bun rezultat este obținut folosind un instrument muzical care se poate conecta direct la calculator.

Camera foto digitală

Poate să capteze și să stocheze instantanee dar și mici filme pe dispozitivele de stocare cu care vin dotate sau, direct în calculator. Informația poate fi încărcată în calculator pentru a putea fi vizualizată, stocată, editată.

Camera video, video recorder

Datele înregistrate de acestea pot fi încărcate pe un calculator cu ajutorul unor echipamente speciale. Chiar dacă nu sunt date digitale, se poate obține o calitate superioară a acestora cu ajutorul unor reglărilor ulterioare.

Camerele video digitale

Înregistrează imaginile direct în format digital și pot fi vizionate, stocate, editate cu ajutorul PC-ului.

Camerele web

Sunt camere video create special pentru calculatoare. Ele furnizează imaginile direct calculatorului. Folosirea lor este limitată de lungimea cablului prin care se conectează la calculator, dar ca orice cameră poate fotografia sau înregistra orice se află în câmpul ei vizual.

Scannerul

Aționează ca o mașină de copiat, face captură paginii pe care o transformă apoi în imagine digitală.

Dacă se scanează text și se dorește editarea textului scanat e nevoie de un software de recunoaștere a caracterelor - OCR (Optical Character Recognition). Acest soft ia imaginea scanată și convertește imaginile în caractere ale calculatorului, astfel încât textul să poată fi editat ulterior cu un soft obișnuit. Procesul este destul de greoi datorită condițiilor pe care trebuie să le îndeplinească documentul din punct de vedere al așezării. O verificare manuală este necesară în cele mai multe cazuri.

Hardware pentru redarea rezultatelor

Monitorul

Este dispozitivul pe care sunt afișate datele de output.

Boxele și căștile

Sunt dispozitive care îți permit să auzi sunetele generate de computer. Boxele pot fi de sine stătătoare sau încorporate în monitorul computerului.

Imprimanta

Rolul ei este de a pune pe hârtie ce este afișat pe monitor. Cât de ușor și cât de bine se face asta depinde de performanțele imprimantei.

Tipuri de imprimantă: matriceală, imprimantă cu jet de cerneală, imprimantă laser.

Hardware responsabil cu prelucrarea și stocarea datelor

Carcasa

Adăpostește componentele interne ale PC-ului, învelind un tot, numit unitatea centrală sau sistem. Permite conectarea dispozitivelor periferice la această unitate.

Carcasa este cea căreia îi revine rolul de a asigura circulația aerului în așa fel încât să mențină componentele interne reci cât mai mult timp. Pe măsură ce acestea se încălzesc scade și performanța PC-ului.

Carcasa poartă o parte din responsabilitatea atenuării zgomotului produs de diverse părți interne ale PC-ului. În partea frontală a acesteia se găsesc butoanele de pornire respectiv reset, leduri și compartimente pentru diverse dispozitive de stocare. În partea din spate se află ventilatorul care nu trebuie să fie acoperit, mufa pentru cablu de alimentare și diverși conectori la care se pot lega echipamente periferice compatibile cu PC-ul.

Să continuăm cu părțile nevăzute ale PC-ului...

Sursa de alimentare

Este dispozitivul care furnizează alimentarea optimă necesară funcționării calculatorului. Pe partea externă are slotul de introducere a cablului de alimentare de la priză, iar pe partea interioară prezintă mai multe ramificații pentru alimentarea componentele care

necesită acest lucru: placa de bază, hdd, cd-rom/dvd-rom/floppy.

Sistemul de răcire al diferitelor componente

Este compus din radiatoare din diferite aliaje și forme care permit disiparea căldurii produsă de componente. Aceste radiatoare sunt însoțite adesea de ventilatoare care le ajută să își facă treaba mai bine. Pot exista de asemenea, galerii care direcționează aerul cald din interior în afara unității centrale, acestea sunt întâlnite des pe configurațiile mai complexe ale serverelor dedicate, datorită necesității acestora de a fi pornite perioade îndelungate de timp.

Placa de bază

Placa de bază își trage numele de la faptul că este baza pe care se așează sau în care se conectează toate celelalte componente. Se găsește în partea de jos a sistemelor desktop sau într-una din părțile laterale ale sistemelor tower și este cea mai mare placă cu circuite integrate. În ea sunt introduse plăci mai mici, cu circuite integrate.

Ea susține cele mai importante părți interne ale unui calculator. Prin intermediul ei componentele formează un tot unitar (ceea ce numim unitate centrală).

Principalele componente ale ei sunt:

- Conectorii - Asigură interfața dintre placa de bază și componente
- Magistralele (de date și de adrese) - Asigură transportul de date.
- Ceasul - Acesta generează un număr de impulsuri pe o perioadă de timp, un impuls generat de ceas este numit tact. Tactul este unitatea în care se efectuează o operație.
- CMOS-ul - Este o componentă hard a cărui memorie este întreținută de o baterie. În CMOS se păstrează date personale despre modul de folosire al calculatorului cum ar fi configurația de bază sau parolele de intrare pentru accesarea acestor informații.
- Porturile - Porturile sunt locurile de pe partea exterioară a carcasei calculatorului unde conectezi componentele. În interiorul carcasei, acestea sunt conectate cu plăcile de expansiune. Tastatura, mouse-ul, monitorul și imprimanta, toate se conectează prin intermediul porturilor. Există porturi suplimentare pentru conectarea altor componente cum ar fi joystick-ul, scanerele, camerele digitale ... Porturile sunt controlate de plăcile de expansiune corespunzătoare lor și se conectează cu celelalte componente prin intermediul cablurilor - lungi, foarte late

care conțin fire electrice. Porturile LNR, ANR și ACR sunt folosite pentru realizare de rețele LAN sau conectare la modemuri speciale. Port AGP - pentru conectarea componentei video. Dacă această componentă este încorporată în placa de bază, în portul AGP se poate conecta o nouă placă mai performantă.

- Slotul pentru procesor - Acesta poate fi de mai multe feluri. AMD sau Intel, cu chipseturile corespunzătoare.
- Sloturile PCI - Sunt folosite pentru conectarea componentelor plug&play (termen care definește montarea de componente noi fără să mai fie nevoie de a o configurare sau, în cazul ideal, de o restare). Acest tip de slot poate fi folosit pentru o placă de sunet mai performantă față de cea deja încorporată (dacă există).
- Conectorii IDE, EIDE, UDMA, ULTRAATA, RAID sau SCSI - Sunt folosiți pentru conectarea cablurilor specifice fiecărui model de hard-disk și cd-rom/dvd-rom.

Pe placa de bază găsim numeroase plăci de expansiune. Unele pot fi încorporate (build-in) direct în placa de bază, altele se montează pe aceasta în sloturile corespunzătoare. Fiecare din aceste plăci are un rol special.

Placa video

Reprezintă ansamblul de circuite care realizează prelucrările finale ale informației ce va fi afișată pe ecranul monitorului. Ea afișează pe monitor datele procesate de CPU și reprezintă componenta la care se conectează monitorul. Noile modele pot permite conectarea tv-ului cu un cablu serial. Claritatea imaginii și performanța calculatorului de a se descurca bine cu aplicații media (filme, jocuri) este dată de memoria RAM cu care vine dotată această placă. De asemenea trebuie menționat că și plăcile video pot veni cu un sistem de racire, pentru o bună funcționare la solicitări mari de resurse ale aplicațiilor media, acestea cauzând încălzirea la o temperatură ridicată și putând deteriora această componentă.

Placa de sunet

Redă informația binară sub forma de sunet, sau convertește sunetele în format binar, ea este componenta necesară conectării la PC a unui sistem de boxe, sistem audio mai avansat (home cinema/theatre), căști sau microfon pentru a putea asculta fișiere media (muzica, filme) în diferite formate. Microfonul poate fi conectat de asemenea la placa de sunet pentru a putea înregistra sau a comunica în cadrul software-ului dedicat care permite

servicii de voice/video-chat.

Modemul

Este o placă ce permite calculatoarelor să comunice. Un modem conectează un calculator cu un telefon sau linie închiriată pentru ca informația să poată fi transferată între calculatoare. Modemurile recente permit viteze de până la 56.000 de biți pe secundă.

Tv - tuner

Un TV Tuner este o componentă care permite semnalelor TV să fie recepționate de calculator. Majoritatea TV Tuner-elor funcționează și ca placă de captură video, permițând înregistrarea programelor TV pe hard-disk.

Procesorul

Creierul calculatorului este Unitatea Centrală de Procesare, sau procesorul. Acesta controlează informația și spune celorlalte componente ce să facă. Este partea calculatorului în care are loc munca propriu-zisă. În cazul celor mai multor modele de calculatoare există doar o singură unitate centrală de procesare. Aceasta se compune din:

- Unitatea de control
- ALU - unitatea logică aritmetică - partea care execută comenzile calculatorului

Tipul procesorului dintr-un calculator determină de asemenea și viteza sau performanțele acelui calculator. Procesorul generează foarte multă căldură, de aceea găsim de cele mai multe ori câte un radiator și ventilator deasupra lui pentru a-l răci.

Memoria

Activitatea unui calculator presupune transferul și prelucrarea datelor. Spațiile unde se realizează păstrarea datelor se numesc suporturi pentru memorie. Unitățile de măsură ale spațiului memoriei sunt 1byte, 1kb, 1MB, 1 GB.

Suporturile pentru memorie sunt de 2 feluri: permanente și volatile. În cazul celor din prima categorie datele se păstrează și după închiderea calculatorului în timp ce datele de pe suporturile volatile vor fi pierdute.

Tipuri de memorie:

Memoria RAM (Random Acces Memory) - este memorie nepermanentă. În timpul funcționării calculatorului datele de pe suporturile de memorie permanente se încarcă în zona de lucru, memoria RAM. Cu cât are o capacitate mai mare cu atât permite lucrarea cu mai multe date la un moment dat.

Memoria ROM - este o clasă de mediu de stocare folosită de calculatoare și de alte dispozitive electronice. Pentru că nu poate fi scrisă (ușor), sarcinile pe care trebuie să le îndeplinească se află în firmware-ul cu care este distribuită. Firmware-ul este un software foarte apropiat de hardware, și care nu trebuie updatat așa de frecvent.

Principalele suporturi de stocare

Hard-diskul - disc dur – HDD - Este principalul suport de stocare permanentă a datelor.

Unitatea de diskete – FDD - Este un dispozitiv electronic în care se introduc suporti de memorie numiți diskete. Disketele de azi au o capacitate de 1,4 Mb și permit memorarea permanentă. Ele se folosesc în general pentru memorarea fișierelor.

Unitatea CD-ROM (compact disc - read only memory) - Este dispozitivul folosit pentru citirea cd-urilor. Capacitatea de stocare permanentă a unui CD: 640 Mb, 800 MB. Datorită capacității mari de stocare CD-urile pot fi folosite și la stocarea programelor, aplicațiilor multimedia: sunet, muzică, animație, de dimensiuni mai mari.

Unitate CD–RW (compact disc – read and write memory) - Este dispozitivul care poate atât să citească cât și să inscripționeze cd-uri.

Unitatea DVD-ROM (digital versabile disc – read only memory) - Este dispozitivul folosit pentru citirea dvd-urilor. Capacitatea de stocare permanentă a unui DVD: 4,7 GB. În general este utilizat pentru stocarea fișierelor multimedia: filme, jocuri.

Unitatea DVD-RW (digital versabile disc – read and write memory) - Este dispozitivul care poate atât să citească cât și să inscripționeze cd-uri.

Unitatea Combo – este o unitate care îndeplinește cumulat funcțiile unor unități CD și DVD.

Usb stickurile – memorie flash integrată cu un port sau interfață USB folosită ca dispozitiv de stocare cu o capacitate de până la 64GB. Această componentă a apărut ca răspuns la cererea de dispozitive tot mai mici și mai ușoare pentru a putea transporta informația dintr-un loc într-altul.

Card-reader – dispozitiv cu interfață USB pentru accesarea datelor de pe un card de memorie cum ar fi CompactFlash, secure digital sau Multimedia Card. Unele card readere oferă și capacitatea de scriere. Un asemenea card reader, împreună cu cardul, pot funcționa ca un pen drive.

⇒ Componentele soft și rolul lor

Pentru a putea funcționa, calculatorul are nevoie de instrucțiuni pe care să le poată înțelege.

Programatorii sunt cei cărora le revine sarcina de a realiza coduri folosind diferite combinații de biți și bytes. Aceste coduri sunt necesare pentru ca PC-ul să poată înțelege instrucțiunile. În timp, s-au dezvoltat mai multe limbaje de programare care ușurează mult munca de programare, oamenii nemaifiind nevoiți să rețină toate acele combinații de biți și bytes.

Programul/softul creat de programatori conține un set de instrucțiuni care spun calculatorului cum să execute o anumită sarcină. Face practic o parte din munca pe care ar trebui să o facem noi atunci când executăm o operație cu ajutorul calculatorului. E ca un fel de translator care permite ca utilizatorul și computerul să se înțeleagă fără ca primul să fie nevoit să învețe codul binar.

Prin urmare nu trebuie să fii informatician sau expert în calculatoare pentru a putea folosi eficient un PC. Sunt milioane de oameni a căror misiune este aceea de a face utilizarea calculatorului cât mai intuitivă și ușoară astfel încât noi să putem exploata cu cât mai puține bătăi de cap această mașinărie digitală extrem de performantă.

Lăsând softurile de programare precum C++, Perl, Pascal, Javascript în seama specialiștilor, haide să vedem cu ce softuri vom avea noi de-a face.

∴ Software de sistem

Este esențial pentru asigurarea funcționării PC-ului. Controlează funcțiile interne ale calculatorului precum și dispozitivele conectate la calculator.

Bios-ul - Este un set de instrucțiuni a căror rol principal este de a trezi computerul atunci când este apăsat butonul Power. Producătorii și constructorii plăcilor de bază lucrează în strânsă colaborare cu producătorii și constructorii de BIOS pentru a se asigura că informația stocată în BIOS este specifică cu cerințele și nevoile componentelor fiecărui model de placă de bază. Deși există câteva feluri de BIOS, cei mai renumiți lideri de pe piață sunt American Megatrens și VIA.

Sistemul de operare - Este cel mai important soft al unui calculator. El este compus din mai multe programe care controlează cum se face comunicarea între procesor, creierul PC-ului, și celelalte componente hard. De asemenea, face calculatorul ușor de operat de către utilizatorii care nu înțeleg limbajele de programare. Altfel spus, sistemul de operare este cel care face un computer prietenos pentru cei care nu au cunoștințe de programare.

Driverule - Sunt fișiere care controlează activitatea diverselor echipamente ale unui PC precum: modem, placa video, imprimanta etc. Sunt piesa de legătură între programe și componentele hard.

∴ Software de aplicații

Este folosit de utilizatori pentru a executa anumite sarcini predefinite. Sunt o mulțime de tipuri de programe. Ele pot fi însă grupate în funcție de sarcinile pe care le pot executa. Iată câteva tipuri de programe frecvent utilizate:

- Procesarea textului - scrierea de scrisori, eseuri, contracte, povestiri etc.
- Baza de date - pentru gestionarea listelor de email, a adreselor de contact, a bazei de clienți, a cărților din biblioteca etc.
- Tabelator - pentru stocarea informațiilor financiare, pentru calcule matematice, pentru statistică etc.
- Divertisment - jocuri, programe audio/video

- Educaționale - pentru învățare
- Publicare - crearea de ziare, de invitații, etc
- Utilitare - aplicațiile cu ajutorul cărora utilizatorul exploatează și întreține computerul. Ex. managerul de fișiere, antivirusul.

⇒ **Iată-ne ajunși la finalul primului pas.**

Înainte de a trece mai departe, să recapitulăm ce am aflat.

Calculatorul personal modern:

- ☑ este un sistem modular de tehnică de calcul care poate fi utilizat de **o singură persoană** la un moment dat pentru îndeplinirea de **sarcini variate**;
- ☑ este un **aparat digital**, singurul limbaj pe care îl cunoaște are doar **combinații de 1 și 0**;
- ☑ este alcătuit din **componente hard și soft** care lucrează împreună pentru a-l face funcțional și ușor de utilizat;
- ☑ îndeplinește funcțiile de: **input, procesare, stocare, output și comunicare**
- ☑ datele, informațiile și instrucțiunile cu care operează **sunt traduse** în șiruri de 1 și 0 și **sunt stocate și organizate** în fișiere și foldere.

≈ Pasul 2 ≈

≈ De ce avem nevoie?

Cel mai probabil că acum 15 ani această întrebare nu-și prea avea rostul.

Oferta era limitată și combinațiile care se puteau face cu componentele de atunci nu ar fi pus problemele pe care le întâmpinăm azi atunci când vrem să ne decidem asupra alcătuirii PC-ului de care avem nevoie.

Mai mult, utilizarea PC-urilor timp mai îndelungat a generat diverse probleme de sănătate. De aceea e bine să ținem cont, atunci când facem cumpărăturile, de eventualele pericole la care ne expunem utilizând calculatorul, pentru a ne putea proteja sănătatea.

Din aceste cauze, am considerat că în acest al doilea pas ar fi bine să trasăm câteva lucruri care să ne fie de folos atunci când dorim să cumpărăm un sistem PC, componente sau echipamente pentru PC.

≈ Idei pentru alegerea configurației dorite

Configurația este felul în care este conceput un sistem sau componentele ce formează un sistem. Aceasta se poate referi fie la hardware, fie la software, fie la combinația celor două. (definiție dată în Calculatoare și Internet – dicționar Explicativ editat de Corint).

În cele ce urmează vom prezenta diverse idei care să te ajute să îți alegi configurația optimă pentru tine.

⇒ 3 variante în care se poate achiziționa un PC

Pe componente

În unele cazuri vei putea ieși mai ieftin, dar nu întotdeauna deoarece firmele care distribuie sisteme au avantajul vânzării în cantități mari și își pot permite să pună un preț mai mic. În general această alternativă o poți lua în considerare atunci când vrei să cumperi componentele pe rând sau când vrei să te asiguri că îți construiești PC-ul în configurația dorită de tine și cu componentele anumitor producători.

Gata ansamblat

Trebuie avut grijă la configurație și la producătorii componentelor. De multe ori pentru a veni cu oferte atractive producătorii fac compromisuri la componentele incluse într-un sistem. Pe de altă parte poți ieși ceva mai ieftin decât dacă ai cumpăra fiecare din componentele acelea în parte.

La “cheie”

Nu numai că ai componentele hard gata ansamblate dar ai instalate și softurile necesare: sistemul de operare, diverse aplicații, antivirus, etc. Această variantă este mai costisitoare dar nu îți mai dă bătăi de cap. Pe lângă atenția pe care trebuie să o acorzi configurației și producătorilor trebuie să vezi cum sunt softurile instalate: varianta demo care expiră după

o anumită perioadă sau varianta finală. Sunt licențele legale sau furnizorul le vinde fără să aiba licențele? Au cd-urile originale?

⇒ **Lista componentelor și perifericelor PC**

- Carcasă
- Sursă
- Placa de bază
- Placa video
- Procesor (cu sau fără ventilator)
- Memorie
- Hard-disk
- Monitor
- Tastatură
- Maus

Opțional:

- Floppy disc
- Unitate optică (CD, DVD, combo)
- Unități de stocare portabile (conectate prin USB)
- Placă de sunet
- Boxe
- Microfon
- Căști
- Tv Tuner
- Placă de rețea
- Fax/modem
- UPS
- Ventilator suplimentar
- Imprimantă (matriceală, cu jet, laser, foto, multifuncțională)
- Scanner
- Ploter
- Tabletă grafică
- Camera Web
- Aparat foto/video digital

În cazul în care ai un buget restrâns poți alege să achiziționezi mai întâi componentele de bază urmând că în timp să mai adaugi și altele. Dar atenție, la ritmul rapid de dezvoltare a industriei de calculatoare s-ar putea ca după o vreme să nu poți găsi componente care să fie compatibile cu cele pe care le-ai cumpărat deja.

⇒ **Configurația în funcție de necesități:**

Pentru a-ți alege configurația cea mai potrivită pentru tine gândește-te mai întâi la ce vei folosi calculatorul. În funcție de destinația pe care o va avea îți va fi mai ușor să afli de ce componente ai nevoie.

Pentru a-ți face cât de cât o idee am făcut aici o listă cu 5 categorii principale în care ar putea fi încadrate calculatoarele în funcție de necesități:

- calculator modest pentru afaceri
- calculator performant pentru afaceri
- calculator pentru lucru grafic, video
- calculatorul pentru familie
- calculator pentru jocuri de ultima generație

Gândește-te în care categorie te încadrezi. În acest fel vei ști ce să-i spui vânzătorului din magazinele specializate pentru ca acesta să te poată ajuta să afli care configurație ți se potrivește.

⇒ **Configurația în funcție de programele pe care le vei utiliza**

O altă variantă de a stabili configurația de care ai nevoie este să vezi mai întâi care sunt cerințele softului pe care îl vei folosi.

Cerințele sistemului sunt afișate undeva pe ambalajul produsului sau pot fi găsite pe pagina producătorului.

Cerințele pot varia de la un program la altul, dar majoritatea îți vor specifica:

- compatibilitatea cu sistemul de operare
- viteza procesorului

-
- mărimea memoriei RAM
 - spațiu disponibil pe hard-disk pentru instalare
 - viteza cd-rom sau dvd-rom

Mai pot fi afișate cerințe pentru:

- mărimea display-ului
- placa video
- placa de sunet
- periferice - joystick, gamepad, consolă
- modem

*Informațiile afișate acoperă cerințele minime. Cu alte cuvinte, sistemul tău trebuie să aibă **cel puțin** viteza, memoria, spațiul disponibil specificate pentru a rula programul în mod corespunzător.*

≈ Alegerea componentelor și dispozitivelor

⇒ Carcasa

Este sălașul componentelor interne. Poate ajuta la răcirea sistemului și atenuarea zgomotului produs de componente, aspecte foarte importante în cazul computerelor mai performante.

La ce te uiți?

- ☑ **Culoarea** - Cele mai des întâlnite sunt albe, gri și negre, dar pe zi ce trece crește și numărul celor colorate.
- ☑ **Materialul** - Aluminiu sau plastic? Noi îți recomandăm aluminiul fiindcă ajută mai bine la disiparea căldurii
- ☑ **Forma** -Trebuie aleasă în funcție de spațiul în care va fi așezată, de locul necesar pentru echipamentele periferice ce vor fi conectate la ea. De asemenea aceasta poate influența dacă PC-ul va putea fi sau nu upgradat. Trebuie să fie aleasă astfel încât să fie compatibilă cu tipul de placă de bază ce urmează a fi folosit (ATX sunt cele mai frecvente tipuri din ziua de azi).
 - Mini Tower. Poate fi așezată pe sau sub masa de birou. Nu prea oferă spațiu de upgrade.
 - Mid size Tower. Poate fi așezată pe sau sub birou. Are loc pentru upgrade. Cea mai răspândită.
 - Full Size Tower. Poate fi așezată doar pe podea. Are loc pentru upgrade. În general este utilizată pentru calculatoarele ce îndeplinesc rolul de servere într-o rețea.
 - Desktop. Utilizează spațiu puțin, monitorul poate fi așezat deasupra. Poate fi localizat doar pe birou. Este mai greu de upgradat. Unele dintre ele se pot converti în turnuri (așezate pe verticală).
 - Slimline Desktop. Sunt folosite pentru locații mai mici, în general în cazul computerelor de birou legate într-o rețea. Nu poți adăuga multe periferice și upgrade-ul este greu de făcut. Necesită tipuri speciale de plăci de bază.
- ☑ **Ledurile** pentru diverse efecte de lumină pentru cei interesați de astfel de facilități.

- ☑ **Numărul lăcașurilor** – în cazul în care se va dori instalarea mai multor unități floppy, HDD, CD sau DVD. E indicat să ai 2 de dimensiunea 3.5” și cel puțin 3 pentru 5.25”
- ☑ **Numărul porturilor USB**, poziția acestora (numai în spate sau și în față pentru un acces mai rapid). Cu cât sunt mai multe cu atât poți conecta mai multe periferice în același timp la computer.
- ☑ Dacă e sau nu necesar, **firewire** pentru transferul datelor la mare viteză.

Unele carcase au prevăzut un lăcaș prin care se poate scoate placa de bază fără a fi nevoie să desfaci carcasa.

Asigură-te că are o bună ventilație și o protecție a componentelor interne împotriva prafului.

⇒ Sursa

Computerele mai performante necesită putere de alimentare mai mare. Pentru a afla cât îți este necesar trebuie să vezi cam de cât are nevoie fiecare componentă. Mai jos am trecut câteva valori care să te ajute să îți faci o imagine.

- ☑ Placa de bază 15-30W
- ☑ CPU de viteză mică 20-50 W
- ☑ CPU performanță peste medie 40-100 W
- ☑ RAM 128 W
- ☑ PCI pentru card 5 W
- ☑ Placa grafică medie 20-60 W
- ☑ Placa grafică performantă 60-100 W
- ☑ IDE hard disc 10-30 W
- ☑ Unitățile optice (CD, DVD) 10-25 W

E bine să lași o marjă de 30% pentru siguranță și un eventual upgrade. În cazul în care vrei să folosești procesorul la o viteză mai mare decât cea recomandată e bine să ai o sursă mai puternică (> 400).

⇒ Placa de bază

Fiindcă e componenta la care se leagă toate celelalte componente sunt mult mai multe specificații de care trebuie să ții seama.

Înainte de a selecta placa de bază trebuie să te gândești la configurația PC-ului pe care ți-l dorești și la eventualele necesități de upgrade.

- Dacă îți construiești singur calculatorul trebuie să fii atent ca și celelalte componente să fie compatibile cu placa de bază. Iată câteva întrebări la care trebuie să afli răspunsuri pentru a putea alege o placă de bază compatibilă.
 - Ce procesor vei folosi?
 - Ce tipuri de memorie și câte plăcuțe de memorie?
 - Ce viteză de transfer are HDD? (poate să fie și diferită față de aceasta, dar atunci viteza reală la care se vor transfera datele va fi minima dintre cele două)
 - Tipul și forma ei se potrivesc cu carcasa? Cele mai folosite sunt ATX.
- Are interfața RAID inclusă (pentru utilizarea a 2 sau mai multor HDD care funcționează împreună oferind o viteză mai mare și back-up al datelor automat)? De obicei e folosită pentru servere dar e binevenită pentru oricine are nevoie de un sistem performant de back-up.
- Ce porturi USB are? USB2 sunt mai performante decât cele USB1, și sunt compatibile și cu echipamentele care se conectează prin USB1. E recomandabil să ai un minim de 4 porturi USB. Majoritatea echipamentelor periferice din ziua de azi au interfața de conectare prin USB.
- Să aibă placă de sunet, placă audio, placă de rețea încorporate? În acest caz prețul poate fi mai mic. E drept că și performanța, dar în timp se pot adăuga plăci video și audio de sine stătătoare. Pot fi la nevoie dezactivate?
- Ce tipuri de conectare are pentru diversele unități de stocare a datelor: IDE, EIDE, SCSI.
- Ce sloturi are pentru conectarea plăcilor de expansiune:
 - AGP – pentru placa video
 - CNR – audio, modem, LAN. E mai ieftin decât PCI sau ISA
 - ISA – e necesar doar dacă ai o placă mai veche cu interfață ISA, altfel nu e necesar
 - PCI – pentru toate tipurile de plăci
- Jumperii trebuie luați în calcul pentru cei care vor să facă overclocking sau vor să adauge plăci audio, video sau de rețea pe lângă cele integrate în placa de bază.

Înlocuirea unei plăci vechi poate îmbunătăți viteza PC-ului deși s-ar putea să nu fie vizibil. Oricum poate permite adăugarea de noi componente hardware.

⇒ Procesorul

Este, după cum spuneam, creierul sistemului.

La ce să te uiți?

- viteza – frecvența măsurată în MHz sau GHz
- tipul procesorului: cele mai des întâlnite sunt cele din familiile Intel și AMD
- compatibilitatea cu placa de bază
- are sau nu sistem de răcire (indicat să alegi unul cu sistem de răcire inclus)

Intel

- Nu au probleme de supraîncălzire
- Trebuie cuplate cu chipseturi Intel pentru fiabilitate
- De obicei vin dotate cu ventilator original inclus
- Se pretează pentru overclocking rularea procesorului mai rapid decât viteza la care a fost testat și pentru care a fost aprobat.
- Au prețuri mai mari la performanțe mai mici decât AMD
- Plăcile de bază cu chipset Intel sunt mai scumpe
- Clasele Celeron (mai ieftine) sau Pentium (mai scumpe)

Amd

- Prețuri mai mici, un bun raport preț/performanță
- Disipare mai mare de căldură, trebuie găsită o soluție performantă de răcire
- Pot fi implementate doar pe plăci de bază care au chipsetul corespunzător
- Dacă temperatura de funcționare nu este controlată poate avea probleme de stabilitate.
- Clase Duron (mai ieftine) Athlon (mai scumpe)

Performanța acestuia contează foarte mult, dar nu uita că performanța totală nu depinde doar de procesor ci și de performanța celorlalte componente. Nu are rost să alegi un procesor

performant și restul componentelor slabe sau invers. Trebuie să găsești o variantă cât mai echilibrată pentru a nu investi degeaba banii în resurse care nu vor putea fi folosite.

⇒ Memoria

După procesor, RAM-ul este al doilea factor care contribuie la performanță. Dacă vei face muncă grafică sau vrei să te joci ultimele jocuri apărute ai nevoie de mai multă memorie. Cu cât ai mai multă memorie cu atât programele vor rula mai repede și poți deschide mai multe aplicații în același timp.

Timpul de acces al memoriei se măsoară în nanosecunde (ns). Cu cât este mai mic cu atât crește și viteza de procesare.

Mărimea memoriei în funcție de necesități:

- ☑ Dacă vei folosi calculatorul pentru procesarea textului, email, surf, ascultat muzică și nu vrei să deschizi mai multe aplicații la un moment dat: 128 Mb - 256 Mb
- ☑ Dacă vei folosi calculatorul pentru comunicare, calcul tabelar, publicare și vei avea nevoie de 2 sau mai multe aplicații deschise în același timp: 256 Mb - 384 Mb - 512 Mb
- ☑ Dacă vei folosi calculatorul pentru jocuri, editare imagini, video și audio: 512 Mb - 1 Gb
- ☑ Dacă vei folosi calculatorul pentru design 3D, CAD: > 2GB

Vezi ce material de contact are. Ar fi indicat să fie de același fel ca al slotului de pe placa de bază. Reține că nu poți pune decât chipuri de memorie de același tip iar unele modele de memorii trebuie adăugate pereche.

Dacă faci upgrade la memorie vei putea rula acele programe care înainte nu o faceau din cauză că era prea puțină memorie, programele se vor deschide mai repede și vei scăpa de erorile out of memory.

⇒ Hard-diskul

E locul unde îți stochezi toate fișierele, programele, documentele. Cu cât e mai mare cu atât vei putea stoca mai multe softuri și mai multe fișiere de dimensiuni mai mari (filme, muzică, jocuri).

Totodată o parte a HDD poate fi alocată pentru memorie virtuală ce poate fi folosită temporar de procesor atunci când RAM-ul este insuficient.

Majoritatea plăcilor de bază suportă 4 tipuri de componente de stocare conectabile (hard-disk-uri) pe cablu IDE, câte 2 pe fiecare cablu IDE (un master și un slave).

Hard-disk-urile pot fi caracterizate după următoarele criterii:

- capacitate de stocare - poate fi de la 500 MB până la peste 300 GB.
- modul în care datele sunt transferate de la hard-disk la placa de baza (IDE, E-IDE, ATA, PATA, SATA). În afara de SATA, care este o tehnologie relativ nouă și asigură o viteză mai mare de transfer, toate celelalte sunt tehnologii suportate de majoritatea plăcilor de bază.
- rata teoretică de transfer dintre hard-disk și placa de bază (ATA, 33 ATA, 66 ATA, 100 ATA, 133 ATA, 150+). Ratele de până la 133 (ATA133) pot fi întâlnite pe majoritatea hard-diskurilor, pe când SATA poate avea viteze de peste 150. Transferul de date depinde întotdeauna de compatibilitatea cu placa de bază.
- RPM sau rotații pe minut (5400, 7200, 1000+ RPM) reprezintă rotațiile pe care le fac platanele hard-diskului într-un minut. Vitezele mai mari oferă performanțe mai bune dar produc zgomot și temperatură mai ridicată.
- capacitatea memoriei locale (cache) care poate fi de 2, 4, 6, 8, 16 MB. Hard-diskul stochează informațiile în memoria lui, pentru că, atunci când informația va fi accesată din nou să fie citită de pe memoria cache, mai repede decât ar face-o din locația în care se află pe hard-disk.

Unitatea hard poate fi și externă, conectată prin USB, Firewire sau portul paralel dar trebuie verificat în acest caz ce viteză de transfer va avea.

⇒ Placa Video/Placa grafică

Asigură comunicarea dintre placa de bază și monitor astfel încât tu să poți vedea ceea ce trebuie. Poate fi integrată în placă sau de sine stătătoare conectată prin slot PCI sau AGP (recomandat pentru o mai bună performanță în cazul jocurilor și a vizualizării datelor multimedia).

Performanța plăcii video este data de chipset, memorie, RAM DAC-ul precum și de viteza și mărimea bus-ului.

Placa video are propria memorie. Cu cât aceasta este mai mare, cu atât sporește și viteza PC-ului, acesta putând afișa imaginile la o rată mai mare. Cu cât e mai rapidă placa video cu atât procesorul se poate concentra pe alte sarcini.

O memorie a plăcii video de 64 MB îți va permite să vezi filmele bine în timp ce la 16 MB ele vor merge întrerupt.

O modalitate de a îmbunătăți performanțele plăcii video este de a permite atât chipsetului video cât și RAM DAC-ului să acceseze memoria simultan. Acest proces se numește dual-porting și necesită memorie RAM video specială.

Un alt mod de a crește performanțele este de a alege o placă video cu propriul procesor transformând-o astfel într-un **accelerator grafic**. În prezent utilizarea acceleratoarelor grafice este o necesitate dat fiind cerințele aplicațiilor grafice tot mai mari. În acest fel procesorul calculatorului nu mai este încărcat și cu sarcinile legate de procesarea grafică și video.

Dacă vrei să îți conectezi calculatorul la TV poți opta pentru placă video care are TV-Out.

Alegerea plăcii video depinde de necesitățile tale. Asigură-te însă că are capacitate 3D și este compatibilă cu calculatorul tău.

⇒ **Placa audio/Placa de sunet**

Placa audio este responsabilă cu înregistrarea și redarea sunetelor de către calculator. Ea face conversia între formatul analog/digital și invers.

Ea poate fi integrată în placa de bază sau poate fi de sine stătătoare conectată prin slotul PCI.

Majoritatea plăcilor audio sunt însoțite de un driver care odată instalat permite ascultarea Cd-urilor audio.

Aproape toate plăcile de sunet din ziua de azi au conectori care permit legarea la PC a

microfonului, a boxelor și a instrumentelor muzicale.

E indicat că placa de sunet să aibă suport pentru cel puțin 4 canale pentru o redare cât mai bună a sunetului. Dacă se dorește transformarea PC-ului într-un sistem audio performant sau home theater e bine să alegeți o placă de sunet performantă.

⇒ Modemul

Permite calculatorului să transmită date prin linia telefonică sau cablu TV. Este de 2 tipuri: intern sau extern.

Cel intern se conectează la placa de bază prin intermediul sloturilor ISA sau PCI. Cu ajutorul lui poți primi faxuri pe PC sau poți accesa Internetul prin dial-up, ISDN. Viteza recomandată a acestui tip de modem este de 56 Kbs.

Cel extern se conectează la PC prin porturile seriale, Ethernet sau USB. El este utilizat pentru conectarea la Internet prin cablu. În general acest modem este pus la dispoziție de firma care furnizează accesul la Internet.

⇒ Placa de rețea

Ai nevoie de ea în cazul în care dorești să îți legi calculatorul la o rețea de calculatoare. Unele plăci de bază o au inclusă, în acest fel îți rămâne liber slotul pentru a conecta altceva prin el. Dacă nu e inclusă în placa de bază trebuie să vezi de ce tip de conectare ai nevoie: PCI sau ISA?

Alegerea plăcii de rețea depinde de tipul de rețea (cel mai des utilizat este Ethernet) și tipul de cablu folosit pentru legarea între ele a calculatoarelor (UTP, coaxial, fibră optică).

⇒ Tastatura și mausul

Sunt dispozitivele de input (intrare) cu care interacționezi cel mai mult. Alegerea lor trebuie să țină cont de timpul pe care îl vei petrece la calculator. Dacă vei folosi calculatorul

ocazional orice tastatură și maus standard vor fi numai bune.

În cazul în care vei petrece multe ore în fața computerului asigură-te că vei achiziționa tastatură și maus ergonomice, care să prevină apariția unor boli legate de îndelungata lor utilizare.

Alegerea tasturii:

- dacă are sau nu are anumite taste speciale (exemplu: my computer, calculator, butoane pentru navigarea pe Internet, butoane pentru player)
- forma, designul și distanța dintre taste care ți se potrivesc
- mărimea astfel încât să se potrivească în spațiul disponibil de pe birou
- felul în care sunt apăstate tastele, cu sau fără clic. La unele tastaturi tastele au o mai mare rezistență, ele trebuind apăstate mai tare și revenirea lor necesită mai mult timp, în timp ce la altele o ușoară atingere este suficientă.
- să fie cu sau fără fir (wireless)
- tipul de conectare la calculator (PS/2 sau USB)

Alegerea mausului:

- optic sau mecanic. Cele optice sunt mai ușor de întreținut și funcționează pe aproape orice suprafață.
- să aibă forma și designul care să ți se potrivească
- să fie cu sau fără fir (wireless)
- tipul de conectare la calculator (serial, PS/2 sau USB)

⇒ Monitorul

Este cel mai important dispozitiv de output. În primul rând trebuie să te asiguri că e compatibil cu placa video.

Caracteristici de care trebuie să ții seama:

- Rezoluția** - Determină cantitatea de informație care va fi afișată pe ecran. Se măsoară în numărul de pixeli (orizontal și vertical). Pixelul este unitatea de măsură egală cu un punct de pe ecran. Cele mai noi monitoare pot avea o rezoluție de cel puțin 1024x768. E

important însă că și placa video să fie capabilă și să poată afișa la aceeași rezoluție. În general o rezoluție mare este necesară doar în cazul lucrului grafic.

- ☑ **Rata de refresh** - Se măsoară în hertz (Hz) și indică de câte ori pe secundă este reîmprospătată imaginea de pe ecran. Cu cât este mai mare cu atât licăritul ecranului este mai mic. Pentru a nu afecta ochii e bine să fie de la 75 Hz în sus.
- ☑ **Distanța dintre pixeli** - Cu cât este mai mică cu atât imaginea se vede mai clar. Se măsoară în millimetri (mm).
- ☑ **Mărimea** - Dimensiunea nominală este dată de diagonala tubului din interiorul monitorului. Mărimea zonei vizibile este dată de dimensiunea diagonalei ecranului. În general zona vizibilă este mai mică decât diagonala tubului. Mărimea se măsoară în inch ("). E recomandat să alegeți un monitor care are dimensiune de la 17 în sus.
- ☑ **Multisync** - Unele monitoare pot afișa informații folosind doar o rezoluție și o rata de refresh. Un monitor multisync poate afișa informația la rezoluții și rate de refresh diferite. Acesta poate detecta rezoluția și rata de refresh suportate de placa video și apoi să schimbe automat la aceste valori.
- ☑ **Non-Interlaced** - Acest tip de monitor reduce licărirea ecranului. Este mai scump dar mult mai confortabil pentru ochi.

Tipuri de Monitoare

- **CRT** – acestea sunt asemenea televizoarelor. Ele folosesc un tub pentru a afișa informația.
- **LCD** – monitor cu cristale lichide. Acestea sunt în general mai scumpe decât monitoarele CRT dar sunt mai ușoare, mai subțiri, mai ușor de curățat, consumă mai puțină energie electrică și au un aspect mai plăcut. Ele provoacă mai puțină oboseală ochilor decât cele CRT. Au însă o zonă mai mică de vizibilitate iar luminozitatea ecranului este de multe ori mai mică.

Monitoarele LCD nu sunt recomandate pentru jocurile pentru computer întrucât nu fac atât de bine față atunci când este prea multă mișcare pe ecran precum cele CRT.

⇒ **Unitatea optică**

Atunci când vrei să achiziționezi o unitate optică trebuie să iei în considerare specificațiile unității, interfața necesară pentru conectarea la PC și formatele pe care este capabilă să le

citească sau să le scrie.

Vei dori doar să citească sau și să citească și să scrie?

Vitezele unității sunt un alt aspect de care trebuie să ții seama (2x, 3x, 4x, etc). Cu cât viteza este mai mare cu atât unitatea va citi și va scrie mai rapid datele. În funcție de tipul unității pot fi mai multe viteze de care trebuie să ții cont:

- viteza de citire
- viteza de scriere
- viteza de ștergere și scriere

Pe lângă viteză, și timpul de acces este important. Cu cât este mai scurt cu atât sporește performanța unității.

În funcție de formatul discurilor pe care le suportă:

- Unități CD-ROM – permit doar citirea Cd-urilor
- Unități CD-R – cd-urile pot fi scrise o singură dată după care pot fi doar citite
- Unități CD-RW – cd-urile pot fi rescrise de mai multe ori
- Unități DVD-ROM – permit citirea CD-urilor și a DVD-urilor
- Unități DVD R/RW – permit scrierea și citirea CD-urilor și a DVD-urilor
- Unitatea DVD/CD RW Combo – o unitate care permite citirea DVD-urilor și scrierea/citirea CD-urilor

Unitatea de CD poate fi internă, conectată prin interfață IDE, EIDE or SCSI, sau externă, conectată prin SCSI sau portul paralel. Cele externe sunt mai scumpe.

În cazul în care vrei să folosești unitatea CD doar pentru a citi CD-urile și a face copii de siguranță ale datelor de pe calculator îți e suficient o unitate CD-R. Dacă vrei să poți șterge și reinscrie CD-urile ai nevoie de o unitate de CD-RW.

Unitățile DVD sunt ideale pentru cazul în care vrei să poți urmări/stoca filme.

Dacă ai o unitate DVD nu mai ai nevoie și de unitate CD pentru a citi Cd-urile. Dacă folosești frecvent DVD-ul pentru a viziona filme e indicat să ai o unitate separată pentru inscripționarea Cd-urilor.

În cazul în care vrei să inscripționezi filme care să încapă în întregime pe un DVD cu o singură față ai nevoie de un decodor MPEG-2. Acesta îți este folositor și dacă vrei să urmărești pe PC-ul tău filmele de pe DVD. Ai de ales între un decodor componentă hard și un decodor program. În cazul în care vei folosi frecvent computerul pentru a vedea și a inscripționa filme e indicat să optezi pentru componenta hard.

Capacitatea unui CD este de până la 800 Mb iar a unui DVD este de 4.7 Gb (pe o singură parte) sau 9.4 Gb (dual-layer).

⇒ Ventilator/Cooler

Pe măsură ce componentele devin tot mai performante ele emană mai multă căldură, fapt care poate afecta performanțele și funcționalitatea calculatorului.

Tot mai multe componente vin dotate cu un ventilator.

El este caracterizat de dimensiunile fizice, volumul de aer pe care îl poate mișca măsurat în metru cub pe minut (CFM) și tipul de motor pe care îl folosește.

Și montarea prea multor ventilatoare sau poziționarea lor incorectă poate dăuna calculatorului. E bine să te interesezi mai întâi unde și ce tip de ventilator poți monta.

⇒ UPS

Aceasta te ajută să îți protejezi calculatorul de eventualele pericole electrice. În cazul în care curentul se întrerupe, UPS-ul va alimenta calculatorul.

Dacă folosești modem extern poți alege un UPS care să îți permită să îți protejezi și modemul de fluctuațiile curentului electric.

⇒ Imprimanta

Rolul ei este de a pune pe hârtie ce este afișat pe monitor. Cât de ușor și cât de bine se face asta depinde de alegerea pe care ai făcut-o în achiziționarea imprimantei.

Cât de rapidă poate fi o imprimantă?

Rezultatul este dat de următorii parametrii:

- **cps** - caractere imprimate pe secundă
- **lpm** - linii imprimate pe minut
- **ppm** - pagini imprimate pe minut

Cu cât imprimata este mai rapidă, cu atât va fi mai costisitoare.

Ce fel de hârtie este folosită?

- **Continuous-Form paper** (topurile de hârtie care sunt perforate pentru a determina sfârșitul unei pagini); avantajul folosirii acestui tip este că nu vei fi nevoit să introduci hârtie așa de repede, dezavantajul constă în necesitatea de a trebui să înlături marginile perforate în unele cazuri.
- **Single Sheet** (paginile normale) - care au avantajul de a putea tipări pe ele în diferite formate, iar dezavantajul este că vei fi nevoit să introduci o rezervă de hârtie foarte des.

Calitatea imprimării

O măsură numerică a calității imprimării este rezoluția imprimantei. Ea se măsoară în dpi (dots per inch - puncte pe inch), aceasta determină cât de fin poate imprimanta reproduce o linie diagonală. O rezoluție de 320 dpi va produce un text care va arăta literele cu marginile zimțate, dar acestea sunt vizibile numai atunci când se folosește o lupă. Calitatea mai joasă de atât poate produce un efect de trepte de scară, mai ales la mărimi foarte mari ale caracterelor. Pentru reproducere de fotografii este nevoie de rezoluții foarte mari, de peste 2400 dpi.

Ce se va printa?

Imprimantele pot fi clasificate și după varietatea fonturilor care le pot imprima. Trebuie ca

atunci când achiziționezi o imprimantă să îi știi limitele pentru a nu întâmpina eventuale surprize neplăcute.

- **Typeface** - seturi de litere, numere și caractere speciale cu un design similar
- **Styles** - bold (îngroșat), italic (înclinat), underlined (subliniat)
- **Font** - un set complet de litere în același tip de typeface, style și mărime.
- **Color** - imprimarea în culori durează mai mult, folosește cartușe și cerneală specială, care sunt costisitoare și arată mai bine pe hârtie specială
- **Graphics** - pozele adăugate într-un document pot produce o viteză foarte mică de imprimare, dar nu toate imprimantele pot imprima poze.

Cât de mare este o imprimantă? Locul pe care îl ocupă aceasta este denumit generic footprint - adică perimetrul pe care îl ocupă imprimanta pe o suprafață, fie ea birou sau masă.

Ce fel de cabluri sunt folosite pentru conectare?

- **Cablul serial**, care nu poate trimite decât 1 bit de date/unitate de măsură. Imprimanta se poate afla la o distanță de până la 300 m de calculator. Viteza ei maximă este de 115 kilobiți/s
- **Cablul paralel**, care poate trimite 8 biți de date/unitate de măsură. Imprimanta se poate afla la o distanță maximă de 15 m de calculator. Viteza maximă este tot de 115 kilobiți pe secundă, totuși de 8 ori mai mare față de cablul serial.
- Unele imprimante mai noi pot avea nevoie de cabluri bidirecționale, pentru că imprimanta să comunice cu calculatorul atunci când întâmpină anumite probleme, când trebuie să avertizeze despre nivelul scăzut de cerneală rămasă sau despre nevoia de a adăuga noi pagini.
- **Cablul USB**, cu o lungime maximă de până la 5 m, viteză de transfer este de maxim 12 megabiți/s

Cea mai bună alegere: Noul cablu USB devine alegerea optimă pentru imprimantă, dacă aceasta suportă USB, este mai rapid și nu necesită restartarea sistemului atunci când cablul este scos. Porturile USB vor înlocui treptat porturile paralele.

Cablurile seriale pot fi folosite dacă imprimanta se află într-un birou unde distanța mare a cablului obligă folosirea acestui tip.

Tipuri de imprimante

Imprimantele Impact (matriciale) - Sunt imprimantele care folosesc ribbon și un sistem de apăsare pentru a imprima caracterele pe hârtie. Avantajul acestora este prețul scăzut, faptul că pot imprima mai multe copii pe hârtie specială (cea folosită la facturi sau chitanțiere). Dezavantajele sunt: zgomotul, calitatea este foarte slabă, nu au posibilități de imprimări grafice.

Imprimante Non-Impact (cu cerneală sau cu laser) - Aceste modele folosesc pentru imprimare un sistem de pulverizare fină cu pulbere de toner sau cerneală. Avantajul acestora este silențiozitatea și capacitatea dezvoltată de a imprima o gamă largă de fonturi. Dezavantajul este dat de preț în comparație cu imprimantele Impact.

Cu jet de cerneală sau laser?

Cele cu jet de cerneală sunt folosite în general pentru acasă și în cazul micilor afaceri. Viteza de imprimare este mai mică față de cele cu imprimare prin laser dar au prețuri mai mici.

Cele cu imprimare prin laser sunt recomandate în cazul în care listezi mai multe documente întrucât costul pe pagină este mai mic decât în cazul imprimantelor cu cerneală. De asemenea imprimanta laser este indicată în cazul în care este utilizată în rețea fiindcă face față mai bine mai multor sarcini decât cea jet.

O imprimantă laser color este foarte costisitoare.

Dacă vrei să printezi fotografiile făcute cu camera digitală poți să optezi pentru imprimante cu jet de cerneală special concepute pentru listarea pozelor. Acestea au și unele facilități prin care îți permite să conectezi camera direct la imprimantă și să faci unele modificări pozelor înainte de listare.

Poți opta și pentru imprimantele multifuncționale, care mai pot avea încorporate telefon, fax, copiator, scanner.

Lucruri care trebuie luate în considerare atunci când achiziționezi o imprimantă.

- Cât de mult dorești să printezi?
- De ce viteză ai nevoie?
- Este necesar un echipament pretențios?
- Cât spațiu va ocupa?
- Cât de mare este?
- Cât de mare va fi zgomotul produs?
- Vei avea nevoie de copii la indigo?
- Vei avea nevoie de copii color?

≈ Sfaturi pentru cumpărare

⇒ 4 aspecte de care să ții cont pentru a lua decizia bună

Necesitățile tale

La ce va fi folosit PC-ul? După cum am precizat în pasul anterior, computerul este un sistem modular, o serie de componente obligatorii pe lângă care se pot adăuga și altele în funcție de ceea ce vei face cu computerul. Plus, componentele obligatorii vin într-o gamă largă de modele și au performanțe variate. Nu îți cumpăra PC-ul doar ca să ai cel mai tare sistem dacă aceasta nu te va avantaja cu nimic. Găsește altceva mai bun de făcut cu banii: economisește-i, investește-i. Nu se știe când îți vor prinde bine. Nici nu te zgârci dacă îți permiți, nu uita că performanțe mai bune înseamnă o utilizare mai ușoară și implicit economie de timp și randament mai mare.

Bugetul de care dispui

În unele cazuri bugetul îți va dicta până unde te poți întinde. Poți să optezi pentru achiziționarea în rate sau a unui PC folosit, sau poți să cumperi componentă cu componentă pe măsură ce mai încasezi un ban în cazul în care partea financiară îți pune bețe în roate. Gândește-te de două ori înainte de a lua decizia. Descoperă cât îți este de necesar și care e minimum de care ai nevoie. Dacă bugetul nu e o problemă ia-ți întotdeauna o marjă față de minimumul estimat.

Timpul pe care îl vei petrece în fața computerului

Cu cât vei dedica mai multe ore utilizării computerului cu atât mai mult trebuie să fii atent la tastatură, maus și monitor deoarece cu acestea interacționezi în mod direct. Ele își pun amprenta asupra ușurintei și comodității în utilizarea PC-ului dar și asupra sănătății tale. Ca o mică completare: scaunul, biroul și poziționarea își au și ele partea lor de contribuție. Ergonomia poate părea un moft la început dar pe măsură ce va trece timpul îi vei simți din plin avantajele sau lipsa, după caz.

Locul în care vei folosi computerul

În funcție de acest loc vei vedea dacă ți se potrivește mai bine un calculator de birou sau unul portabil.

⇒ **Ce să alegi, unul Nou sau unul Folosit?**

Înainte de a pleca să cumperi calculatorul gândește-te dacă vrei unul nou sau unul la mâna a doua. Mulți oameni își vând calculatoarele înainte de a ieși din garanție permițându-ți să cumperi până la urmă un calculator decent la un preț avantajos.

Asigură-te că nu sunt semne de defecțiune, inspectează porturile exterioare și cele interioare ale calculatorului, fii atent la sunetele pe care le face atunci când este pornit. Verifică tastatura, mausul.

Află-i configurația. Folosește softuri de testare a modului de funcționare a componentelor pentru a te asigura că sunt Ok.

Verifică dacă vânzarea implică transferul garanției de la o persoană la alta în cazul în care vei hotărâ să cumperi calculatorul înainte de expirarea garanției. Sunt cazuri în care firmele nu asigură transferul.

Vezi cu cât ieși mai ieftin față de unul nou.

Cu cât e mai vechi, cu atât scad și șansele de a-i putea adăuga noi componente. Pe de altă parte, PC-urile se devalorizează rapid astfel încât poți obține o configurație bună la un preț rezonabil.

De unde să cumpăr un PC folosit?

- de la prieteni, rude, cunoștințe
- din anunțurile de la mica publicitate din ziare sau de pe Internet
- magazine specializate în vânzarea PC-urilor la mâna a doua.

De unde să cumpăr un PC nou?

- magazine specializate
- hipermarketuri sau cash and carry. Aici oferta este mai puțin bogată, prețurile pot fi mai bune. Dezavantajul e că sistemele conțin în general piese cumpărate la grămadă (bulk) care nu mai sunt verificate, existând riscul ca un anumit procent al lor să aibă defecțiuni.
- de pe Internet

⇒ Câteva cuvinte despre garanție, service și suport

La cumpărarea **componentelor**, fiecare din ele își are propriul termen de garanție.

- Procesor: 1 an dacă este cumpărat separat, 3 ani pentru versiunea BOX (cu cooler certificat de producător)
- Placa de bază: 2-3 ani
- Memorii: 1-3 ani, cu cazuri de 5 ani sau pe viață pentru anumite brand-uri
- Hard disk: 1-3 ani
- Placă grafică: 1-5 ani
- Monitor nou: 3 ani
- CD-ROM / CD-RW / DVD-ROM: 1-2 ani
- Imprimante: 1-3 ani

Restul componentelor (carcasă, unitate floppy, periferice etc) beneficiază de garanție de 1 an, iar consumabilele nu au garanție. În multe cazuri coolerul este considerat consumabil și i se acordă garanție de numai câteva zile.

În cazul în care cumperi un **sistem** ține minte că sunt 2 tipuri de garanții:

- **Integrală.** Unitatea centrală are un sigiliu pe care dacă îl rupi nu mai beneficiezi de nicio garanție. Dezavantajul în acest caz este că de fiecare dată când vei dori să faci un upgrade sau o curățenie interioară a unitatii va trebui să te prezinți la magazin cu unitatea și factura. În general acest tip de garanție se dă până la o perioadă de 2 ani.
- **Pe componente.** În acest caz poți desface carcasa pentru a-ți face upgrade sau curățenie. În cel mai rău caz pierzi garanția doar pe piesa schimbată nu pe întreg sistemul. Poți beneficia de garanție între 1 și 5 ani, depinde de componentă.

Pentru a beneficia de garanție ai nevoie de factură și, dacă ai primit, de certificatul de garanție. În unele cazuri, factura ține loc și de certificat de garanție.

Trebuie văzut și ce se întâmplă în cazul în care apar defecțiuni. Unde vor fi făcute reparațiile, care sunt termenele. Uneori degeaba ai garanție dacă efectuarea reparațiilor necesită perioade mari de timp.

Un alt aspect important în afară de garanție este dacă firma oferă suport tehnic la sediu, online sau prin telefon. În cazul în care nu te poți lipsi de calculator e foarte important ca în cazul apariției unor probleme tehnice să poți contacta departamentul de suport tehnic prin telefon sau online.

⇒ **Alte câteva idei utile**

Nu uita că PC-ul este un sistem modular pe care trebuie să îl alegi în funcție de necesitățile tale. Întotdeauna pornește cu finalul: La ce voi folosi eu acest PC, care îi este destinația?

Atenție mare la promoții! De multe ori acestea se folosesc pentru a scăpa de stocul de componente depășite și ai mari șanse să te trezești, atunci când vrei să instalezi un soft, să nu ai cerințele minime de sistem asigurate.

Prima jumătate a lunii ianuarie nu este o perioadă recomandată achiziționării calculatorului întrucât de cele mai multe ori găsești doar ceea ce a rămas după sărbători și s-ar putea să nu ai foarte multe alternative la dispoziție.

Dacă achiziționezi componente, atenție mare la compatibilitate. Piața a evoluat, sunt multe firme specializate doar în producerea anumitor părți. Sunt cazuri în care diversele componente nu mai comunică atât de bine una cu cealaltă generând infuncționalitate sau instabilitate. E bine ca atunci când cumperi o componentă să te gândești cu cine interacționează aceea și să vezi dacă sunt compatibile. Ține cont și de recomandările producătorilor.

Exemplu: placa video trebuie să fie compatibilă cu placa de bază pe care se montează și cu tipul de monitor pe care îl ai.

Dacă vrei să îți cumperi un computer performant la preț rezonabil nu cumpăra niciodată în

primele 6 luni de la lansarea pe piață a unei noi componente. În maxim 4-6 luni prețul poate scădea chiar și la 70% din valoarea de lansare.

Nu uita că tu ești cel care trebuie să ia decizia la final. Vânzătorii doresc să își vândă marfa. E datoria ta să faci niște cercetări, să te informezi pentru a-ți face o părere asupra ofertelor de pe piață. Îți va lua ceva timp, dar nu în orice zi îți cumperi un PC.

Iată câteva site-uri de unde te poți informa:

- <http://www.price.ro/>
- <http://www.emag.ro/>
- <http://www.flamingo.ro/>
- <http://www.chip.ro/>
- <http://www.xtremPC.ro/>
- <http://www.agora.ro/>
- <http://www.PCworld.ro/>

Și încă ceva. Oricât de mult vei citi pe Internet, în reviste de specialitate sau vei cere păreri celor care au cumpărat deja un calculator, nu vei găsi PC-ul perfect. Toate componentele au avantajele și dezavantajele lor. Trebuie să găsești calea de compromis.

≈ Instalarea noilor componente

⇒ Înainte de a începe

Trusa pentru montare

- brățară antistatică (foarte importantă) - te va ajuta să dispersezi electricitatea statică pentru a preveni descărcarea accidentală în componente
- șurubelnițe cu cap stea (sau cruce +)
- elastice sau coliere pentru cabluri
- patent sau șpiț
- patent cu cap lung pentru cazurile în care degetele sunt prea groase pentru a se strecura printre componente
- lanternă mică, pentru iluminarea colțurilor inaccesibile
- creion sau pix și hârtie, pentru a nota setările și opțiunile importante
- timp, de obicei asamblarea durează cam de două ori mai mult decât crezi și planifici inițial. O asamblare făcută în grabă e foarte expusă la eșec.

Setul de fixare

Este compus din mai multe feluri de șuruburi și accesorii:

- șuruburi cu cap hexagonal pentru a monta diferite componente ale calculatorului
- șuruburi cu cap rotund pentru a fixa hard-diskul, floppy-diskul și unitatea cd/dvd
- șuruburi groase pentru a monta ventilatoare
- distanțiere pentru a monta placa de bază
- jumperi, care se montează pe pinii plăcii de bază, ai hard-diskului sau cd-ului pentru a seta diferite opțiuni

În instrucțiunile ce vor urma vom specifica ce fel de șuruburi să folosești însă nu garantăm că întotdeauna vor merge datorită multitudinii de varietăți de componente.

Este important să nu încerci să forțezi un șurub atunci când îl fixezi sau îl înfiletezi, dacă

întâmpini rezistență încearcă alt model de șurub sau altă abordare.

Sfaturi tehnice utile. Șuruburile se înfilează în sensul mișcării acelor de ceas și se desfilează în sens invers acelor de ceas (trigonometric). Pentru a evita stricarea filetului, înainte de a înfileta un șurub, fixează-l și rotește-l puțin în sens invers până auzi un clic, după care înfilează-l în mod normal

De ce să te ferești?

Înainte de a începe să-ți ansamblezi calculatorul, iată câteva lucruri de care trebuie să fii conștient:

- șocurile electrice - când lucrezi cu calculatorul sau orice alt echipament alimentat de la priză, înainte de toate, scoate-l din priză. Nu umbla la sursa de alimentare atunci când este conectată la priză, te poți electrocuta. Sursa se poate defecta, iar singura soluție este înlocuirea ei. Din păcate sursele de alimentare nu sunt reparabile.
- marginile ascuțite pot fi foarte tăioase, chiar dacă nu arată așa
- conectorii - întotdeauna, deconectează de la curent calculatorul atunci când înlocuiești o piesă sau un cablu. Când montezi cablurile sau componentele nu forța intrarea acestora în lăcașele lor. Conectorii sunt creați pentru a se conecta numai cu componenta specifică, dacă o componentă nu intră în conector, verifică dacă nu cumva ai greșit. Dacă nu, uită-te ca nu cumva unii pini să fie strâmbi.
- manevrarea - componentele sunt dispozitive foarte delicate, manevrează-le cu finețe și întotdeauna elimină riscul de a avea descărcări de electricitate statică. Un bun reper pentru a-ți aminti acest lucru este costul componentelor care ar trebui înlocuite.
- curățarea - în afară de părțile exterioare ale calculatorului niciodată să nu pui componentele în contact cu apă, detergent, sau cârpe umede. Interiorul se curăță cu un aspirator.

Fii calm, nu te grăbi, încearcă de câteva ori și dacă nu merge nici atunci, întreabă pe cineva care știe.

Pregătirea pentru ansamblare

Înainte să te apuci de ansamblare trebuie să ai lângă tine câteva unelte și un banc de lucru pentru a evita întreruperile de orice natură. Iată ce trebuie să îți asiguri:

- locul - curat, bine iluminat, câteva prize disponibile sau măcar un prelungitor cu mai multe prize, spațiu pentru a așeza monitorul, tastatura și mausul, loc în care să poți așeza carcasa pentru a putea monta componentele din interior
- unelte - adună-le și ține-le aproape pentru a-ți fi la îndemână, e indicat ca în acest moment să îți iei precauțiile necesare împotriva electricității statice
- echipamentul - așează componentele aproape, lângă tine, gata pentru a putea fi montate.

⇒ Montarea diverselor componente

Montarea sursei

În zona din spate a carcasei se află o porțiune decupată în partea superioară. Vei monta sursa în așa fel încât ventilatorul și mufele în care intră cablul de alimentare să se afle orientate spre exterior. Nu-ți face probleme pentru dezordinea cablurilor din interior. Montează-o folosind șuruburile cu cap hexagonal.

După ce ai montat sursa, poți introduce cablul de alimentare în ea, însă NU în PRIZĂ.

Montarea plăcii de bază

Scoate placa de bază din cutia ei, păstrează-o totuși în ambalajul ei pentru a o feri de electricitatea statică.

Placa de bază trebuie să fie însoțită de un manual de utilizare, cd-ul cu drivere și cabluri (pentru floppy și hard-disk).

În interiorul carcasei sunt câteva găuri. Înfiletează în acestea distanțierii Așează apoi placa

de bază peste distanțieri. În acest fel aceasta nu va avea contact cu carcasa și se va evita scurt-circuitul.

Verifică pe placa de bază locurile în care o poți fixa cu șuruburi.

Conectorii pentru maus, tastatură, imprimantă, etc. să fie spre exterior. Niciodată să nu montezi placa de bază în așa fel încât spatele acesteia să fie în contact cu carcasa de metal.

Instalarea diverselor plăci (video, de sunet, de rețea)

În spatele carcasei vei remarca câteva plăci mici decupate. Pentru a putea monta placa video, de sunet și de rețea trebuie mai întâi să înlături plăcile corespunzătoare.

Pe placa de bază vei găsi câteva sloturi din plastic care au pe mijloc pini. Identifică slotul corespunzător plăcii pe care vrei să o instalezi.

De regulă, placa video se montează pe sloturile AGP sau PCI.

Pe sloturile PCI se poate monta orice placi compatibile.

Acum scoate componenta din cutie, manevrează-o cu grijă, ține-o de colțuri și încearcă să nu atingi nicio piesă de pe ea. La baza ei vei găsi partea de conectare care va intra în slotul din placa de bază. Poziționează componenta deasupra slotului și apasă ușor dar ferm. La final fixează placa cu un șurub (cu cap hexagonal) pe carcasă.

Montarea procesorului

Scoate din cutie procesorul dar păstrează-l în pungă pentru a evita descărcările accidentale de electricitate statică, atinge preventiv carcasa de metal a calculatorului cu ambele mâini pentru a scăpa de eventuala electricitate statică acumulată.

Observă partea mai întunecată de pe procesor, zona nucleului unde este generată căldura.

Dacă te vei uita atent la procesor și la socketul lui vei observa la colțuri că lipsesc unul sau mai mulți pini (de pe procesor) sau găuri (din socket). Această observație este cheia

montării. Așează ușor procesorul în socket fără să forțezi intrarea lui. Ar trebui să intre cu ușurință, fără niciun fel de presiune. Verifică și ai grijă să nu strâmbi vreunul din pinii procesorului.

Ridică brațul lateral, verifică poziția procesorului (să fie bine așezat în slot) și apoi coboară brațul lateral. Socketul va prinde cu fermitate procesorul blocându-l la locul lui.

Nu porni calculatorul niciodată înainte de a monta un cooler la procesor.

Montarea coolerului

Coolerele procesoarele moderne includ o oarecare formă de transfer a căldurii, un fel de căptușeală. Aceasta poate lua forma unui strat de maxim 1 - 2 milimetri. În acest caz înlătură membrana subțire de pe căptușeala înainte de montare. Omiterea acestui pas poate cauza încălzirea procesorului și distrugerea acestuia.

Dacă coolerul nu are această căptușeala ai nevoie de pastă termoconductoare.

Atașează cu grijă coolerul care se va prinde în părțile laterale ale socketului și conectează firul de la ventilator.

Montarea memoriei RAM

Scoate din cutie memoria dar păstrează-o în pungă antistatică până când o vei monta.

Acest exemplu se referă la plăcuțe DIMM de memorie. În cazul în care totuși ai de montat plăcuțe SIMM, nu te speria, procedura de montare este aceeași.

Ca și plăcile (AGP/PCI), și DIMM-urile au un sistem de ghidaj după care se montează. Verifică în manualul plăcii de bază pentru a identifica primul slot și completează sloturile în ordine numerică.

Inserarea DIMM-urilor în placa de bază se rezumă doar la apăsarea ușoară dar fermă a plăcuței în slotul corespunzător. Vei observa că atunci când plăcuța este bine inserată, părțile laterale vor bloca plăcuța de memorie în slot.

Montarea unității floppy

Scoate din ambalaj unitatea floppy, și ai grijă să iei toate precauțiile legate de prevenirea descărcării electricității statice.

Vei observa pe partea din față a carcasei un locaș special care permite introducerea unității floppy. Dă la o parte bucata de plastic pentru a putea introduce unitatea floppy în lăcașul ei.

Introdu unitatea floppy în așa fel încât partea frontală să fie aliniată cu partea frontală a carcasei. După ce e introdusă corect, fixează unitatea cu ajutorul șuruburilor cu cap rotund.

Folosește cablu corespunzător pentru a conecta unitatea floppy cu placa de bază. Cablul are o porțiune răsucită pe mijloc.

În spatele unității floppy, vei vedea cu ajutorului unei lanterne 2 rânduri de pini în care se va introduce cablul. Asigură-te că introduci cablul în poziția corectă, adică să aibă primul pin (primul cablu colorat în roșu) spre stânga.

După ce ai conectat cablu la unitatea floppy, localizează socketul corespunzător cablului pe placa de bază. Conectorul de pe placa de bază are un ghidaj pentru a asigura inserarea corectă a cablului.

Montarea hard-diskului

Găsește pinii de configurare IDE de pe hard-disk, aceștia se află de obicei lângă conectorii de date și alimentare. Acești pini sunt în număr de 6 sau 8 și au un jumper care conectează câte 2 dintre ei.

Dacă acesta este singurul hard-disk pe care îl folosești, poziționează jumper-ul pe pinii care arată opțiunea Master. Dacă mai ai deja un hard-disk instalat, poziționează jumper-ul pe poziția Slave.

La hard-diskurile S-ATA nu trebuie făcută nicio configurare, pentru că un singur dispozitiv S-ATA poate fi conectat la conectorul S-ATA de pe placa de bază.

Hard-ul se montează înăuntrul carcasei cu ajutorul șuruburilor cu cap rotund.

Dacă ai un hard-disk ATA33, atunci vei face conectarea exact că în cazul unității cd/dvd.

Dacă totuși ai o unitate ATA66/100, procedura conectării va fi la fel, însă va trebui să folosești un cablu special (80way). Acesta are și conectorii colorați în următoarele coduri:

- conectorul albastru - se introduce în socketul din placa de bază
- conectorul gri - se va introduce în dispozitivul slave
- conectorul negru- se va introduce în dispozitivul master

Hard-diskul trebuie conectat la socketul IDE principal, dacă este singurul dispozitiv de acest fel.

Dacă hard-diskul este S-ATA, atunci conexiunea este total diferită. Cablul este mai îngust și trebuie montat după cum scrie în manualul de utilizare.

Montarea cd/dvd-ului

Caută pini de configurare și setează jumperul pe poziția Master. În unele cazuri, câteva modele de cd sau dvd writer trebuiesc setate ca Slave pentru o mai bună performanță.

Ca și la floppy va trebui să aliniezi partea frontală a unității cu partea frontală a carcasei. Scoate bucata de plastic de pe carcasa pentru a putea introduce unitatea dvd și apoi fixează-o cu ajutorul șuruburilor cu cap rotund.

Se face aproximativ la fel ca și la floppy. Ia cablul mai lat și conectează-l la cd-rom. De data asta, montează cablul cu primul pin (cel colorat în roșu) către conectorul de alimentare. Conectorul de alimentare are 4 pini mari.

După ce ai conectat cablul la unitatea cd-dvd localizează socketul secundar IDE pe placa de bază. La fel ca și la floppy, socketul va avea un ghidaj pentru asigurarea inserării corecte.

Dacă ai un adaptor de sunet în sistemul tău nu uita să conectezi cablu audio al cd/dvd-ului în placa de bază. Dacă nu ai unu, poți găsi la orice magazin de calculatoare. Introdu cablul în spatele cd-rom-ului lângă cablul IDE și în placa de bază (consultă manualul plăcii pentru a găsi pini corespunzători).

Conectarea firelor la panoul frontal

Ele sunt notate de obicei cu următoarele simboluri:

- SPK - difuzorul mic montat pe carcasă
- PWR SW - butonul de pornire/oprire
- RST SW - butonul de reset
- PWD LED - ledul care se aprinde atunci când calculatorul este pornit
- HDD LED - ledul care se aprinde atunci când este accesat hard-diskul
- SLP LED - ledul care se aprinde atunci când sistemul trece în modul sleep

Acești conectori se montează pe niște pini localizați undeva în marginea plăcii de bază (consultă manualul plăcii).

Nu contează felul cum introduci conectorul pe pini în cazul difuzorului sau a celorlalte indicatoare, în afara ledurilor. Dacă vreun led nu se aprinde încearcă să inversezi felul în care ai introdus conectorul în pini.

Conectarea componentelor la sursa de alimentare

Sursa de alimentare le va furniza curentul necesar funcționării. Fiecare dispozitiv are propriul lui model de conector la sursa de alimentare. Hard-diskul și cd-rom-ul folosesc conectorii mai mari, pe când floppy-diskul va folosi conectorul mai mic.

Hard-diskul S-ATA va folosi un conector special, care poate fi găsit în noile modele de surse de alimentare. La cele vechi se poate adăuga un adaptor (IDE to S-ATA) sau pot folosi un conector mare din sursa de alimentare, însă niciodată amândouă împreună.

Conectarea cablului principal

După ce ai conectat toate cablurile, poți să conectezi și cablul principal de alimentare, pentru a furniza curent plăcii de bază.

Asigură-te încă o dată că nu ai băgat în priză niciun cablu și găsește cablu interior principal

al sursei.

La vechile modele (AT) există 2 conectori, asigură-te că introduci în socket ambele conectoare cu firul negru la mijloc, unul lângă celălalt.

La noile modele (ATX) există un singur conector care se introduce într-un socket cu ghidaj. Introdu conectorul în socket și apasă ușor până auzi un clic.

Conectarea monitorului și a boxelor

Ia cablul de la monitor și conectează-l în conectorul corespunzător în spatele calculatorului. Folosește șuruburile din conector pentru a-l fixa mai bine.

Cablul boxelor are un conector jack care trebuie introdus în socketul corespunzător (SPK) - verifică manualul plăcii de bază în cazul în care placa de sunet este integrată în placa de bază pentru a folosi metoda corespunzătoare de conectare.

Conectarea tastaturii și a mausului

Determină ce fel de conectori au tastatura și mausul precum și socketurile asociate cu acestea.

Socketurile pentru tastatură și maus au ghidaj pentru o conectare corectă.

Introdu-le cu grijă, apasă ușor și nu forța dacă nu pare să intre. Verifică încă o dată poziția în care introduci cablul în socket.

Prima pornire a calculatorului după montare

E timpul să afli dacă munca ta este încununată de succes. Dacă n-ai verificat pe parcurs ceea ce ai făcut, acum este cu adevărat momentul pentru a face acest lucru.

Privește carcasa din față, fă puțină ordine, strânge uneltele pentru a avea loc de manevrat tastatura și mausul.

Verifică dacă ai cablurile (de alimentare, monitor, tastatură, maus, boxe) introduse corespunzător.

Apasă pe **butonul Power** de pe carcasa calculatorului și ține-l apăsat câteva secunde. Pornește monitorul.

După ce a pornit calculatorul verifică dacă ventilatoarele interioare (de la procesor, placa video - care au așa ceva, sursa de alimentare) funcționează pentru a evita o încălzire periculoasă care poate distruge componentele.

Ledul **Power** de pe carcasă va fi aprins, iar cel al hard-diskului va licări.

După câteva momente monitorul va începe să afișeze diferite informații sub formă de text și se va opri la un moment dat afișând mesajul **Unable to load Operating System**.

Acesta este un răspuns excelent și demonstrează că sistemul este pregătit pentru a i se putea instala un sistem de operare.

În cazul în care monitorul nu afișează niciun mesaj la pornire și vei auzi o serie de sunete sau bipuri e semn că ceva nu e în regulă. Scoate cablul de alimentare din priză și verifică din nou modul în care sunt montate și fixate componentele, cablurile interioare și exterioare.

⇒ **La capătul celui de-al doilea pas**

Iată recapitularea:

- PC-ul modern este un sistem modular a cărui configurație trebuie stabilită cu atenție, ținând cont de necesități și buget.
- La alegerea componentelor și a dispozitivelor trebuie să ai în vedere specificațiile fiecăror în parte precum și sarcinile pe care le vei avea de executat cu ajutorul PC-ului și timpul pe care îl vei petrece la el.
- Cum nu în fiecare zi îți cumperi un PC ar fi bine să citești cu atenție sfaturile pentru cumpărare astfel încât să poți lua decizia cea mai bună.
- Micul ghid de asamblare te va ajuta dacă ai cumpărat PC-ul pe componente sau te-ai hotărât să îi schimbi configurația celui vechi.

≈ Pasul 3 ≈

≈ Să ne pregătim pentru o utilizare eficientă și plăcută

“Prima oară când am văzut un calculator a fost la școală, unde am fost pus în fața lui cu un set minimal de cunoștințe. După cinci minute bune am reușit să găsesc butonul On. După ce l-am pornit, am rămas privind la el, fiindu-mi frică să nu îl stric cumva sau să șterg informații importante din cauza unei comenzi utilizate greșit.”

Această frică este comună tuturor celor care încearcă un lucru nou, nu numai celor care învață să folosească un calculator.

Într-adevar, se poate șterge informația, dar acest proces necesită un efort susținut. Accidental, se poate întâmpla foarte rar.

Aceasta se întâmplă atunci când nivelul cunoștințelor este încă limitat, dar odată obișnuit cu practicile de salvare ale calculatorului, salvând regulat, făcând copii de siguranță, folosind protecție împotriva virușilor - nu există aproape niciun risc de a pierde ceea ce ai realizat pe durata unei perioade scurte de timp.

Majoritatea problemelor cu care se confruntă începătorii se datorează panicii. De ce este fereastra asta deschisă? Unde a dispărut textul? Cum ies de aici? Acestea sunt exemple cu care te poți confrunta când începi să folosești un calculator.

În cele ce urmează dorim să îți furnizăm un minim de cunoștințe care să te ajute să îți exploatezi eficient PC-ul.

≈ **Atenție la capitalul cel mai de preț - sănătatea**

Primul lucru pe care trebuie să îl înveți este acela de a utiliza PC-ul într-o așa manieră încât să nu dăuneze sănătății tale. Folosirea incorectă poate conduce la apariția diverselor boli care se tratează mai greu sau, mai rău, care nu mai pot fi tratate niciodată.

Cum poți să previi apariția acestora? Fii atent la felul în care te poziționezi în fața calculatorului, folosește corect tastatura și mausul, protejează-ți ochii de radiațiile monitorului și cel mai important, fă pauze frecvent pentru a-ți pune în mișcare mușchii și încheieturile, și pentru a-ți odihni ochii.

⇒ **Tastatura și sănătatea noastră**

Există câteva afecțiuni care apar odată cu folosirea în mod incorect a tastaturii. Aceste afecțiuni se pot dezvolta și odată prezente pot fi foarte greu sau chiar imposibil de vindecat.

- Dacă nu folosești o tastatură sau un maus ajustabil, ia în considerare achiziționarea unui astfel de dispozitiv. Alege un sistem care poate fi ajustat pe înălțime, și care permite folosirea mausului cu mâna relaxată și cât mai apropiată de corp.
- Asigură-te că înălțimea la care se află tastatura permite un unghi deschis al brațelor. Poziția perfectă este atunci când tastatura se află în dreptul stomacului. Majoritatea utilizatorilor au tastatura poziționată puțin mai sus. Dacă nu ai o tastatură sau un birou mai jos poți ajunge la această poziție prin reglarea înălțimii scaunului.
- Dacă tastatura se află mai jos decât suprafața biroului, verifică piciorușele tastaturii aflate în partea de jos a acesteia, în spate și asigură-te că nu sunt ieșite în afară, pentru a avea o poziție confortabilă a mâinilor.
- Dacă tastatura ta se află pe o poliță sau sertar asigură-te că ai destul loc pentru maus.
- Apasă ușor pe taste când scrii. Încearcă să folosești un efort cât mai mic pentru a apăsa tastele. Datorită faptului ca tendoanele degetelor converg în apropierea cotului, acesta se poate inflama din cauza efortului (Epicondylitis).
- Ține-ți încheieturile într-o poziție neutră, nu îndoite în jos sau în sus. Îndoirea repetată compresează structurile din tunelul carpal al încheieturii.

- Unghiul format de braț și antebraț trebuie să fie de cel puțin 90 de grade. Un unghi mai mic de 90 de grade provoacă o compresie a nervilor.
- Păstrează-ți umerii într-o poziție relaxată și coatele pe lângă tine. Nu trebuie să îți ridici umerii pentru ca mâinile tale să ajungă în poziția corectă. Încearcă să reglezi înălțimea scaunului. Dacă scaunul tău are cotiere, coatele trebuiesc așezate pe ele în timpul pauzelor de odihnă.
- Nu folosi cotierele scaunului atunci când scrii, așează-ți coatele pe ele numai când te odihnești.
- Stai în dreptul tastaturii, centrat pe partea stânga a ei. Tastaturile nu sunt simetrice. Majoritatea oamenilor le așează pentru a fi centrați exact pe mijlocul lor. Centrarea corectă se face pe mijlocul părții cu litere (din stânga). De exemplu, litera B trebuie să se afle în dreptul buricului.

⇒ Monitorul și sănătatea noastră

Așezarea monitorului într-o poziție incomodă poate provoca dureri ale gâtului, umerilor sau lăcrimarea ochilor.

- Așează monitorul în fața ta pentru a evita durerile de gât în cazurile în care acesta se află poziționat într-o parte.
- Monitorul trebuie să fie la o distanță egală cu lungimea mâinilor tale. Dacă ai un monitor cu ecran mai mare de 20 de inchi, trebuie să stai mai departe.
- Poziționează partea de sus a monitorului în dreptul ochilor tăi. Poziția ideală este ca ochii să se afle în dreptul unei linii aflate la 2/3 de la baza monitorului. Orice altă poziție te va forța să te apleci sau să lași capul pe spate provocându-ți dureri ale gâtului și umerilor.
- Excepții se pot face atunci când porți ochelari bifocali sau trifocali, când trebuie să te poziționezi cu ochii undeva la mijlocul monitorului. Dacă folosești un monitor cu o diagonală mai mare de 20 de inchi poziționează-te astfel încât partea de sus a monitorului să se afle mai sus cu 7-8 cm față de nivelul ochilor tăi.
- Înclină monitorul astfel încât partea de jos să fie mai aproape de tine, față de partea de sus.
- Atenție la ferestre! Acestea se pot reflecta în monitor provocând dificultăți în citirea de pe monitor sau pot deranja ochii atunci când se află în spatele monitorului.

- Reglează culorile monitorului în concordanță cu mediul în care te afli. O iluminare necorespunzătoare a ecranului poate provoca dureri de cap și probleme de vedere. Ajustează strălucirea și contrastul în funcție de lumina naturală.
- Reglează mărimea și culoarea fonturilor. Mărimea textului trebuie să fie de 2-3 ori mai mare decât cele mai mici litere pe care le poți citi.

⇒ **Mausul și sănătatea noastră**

Și el poate provoca dureri ale umerilor și ale încheieturilor din cauza poziționării incorecte.

- Așează mausul aproape de tine pentru a evita obosirea mușchilor.
- Păstrează-l aproape de tastatură pentru a evita întinderea inutilă a brațelor și mușchilor.
- Dacă folosești un sertar pentru tastatură asigură-te că ai destul spațiu pentru a avea și mausul pe același sertar.
- Ajustează viteza cu care se mișcă cursorul mausului. Mulți oameni nu știu că aceasta se poate regla din setările sistemului de operare.
- Ia în considerare folosirea altui dispozitiv dacă acesta îți provoacă dureri. Trackball-urile reduc simțitor distanța care trebuie parcursă de mâna și umăr.
- Asigură-te că folosești un maus cu dimensiuni potrivite.
- Folosește mișcarea cotului, nu a încheieturii, pentru a mișca mausul.
- Ia pauze la 15-20 de minute pentru a limita cantitatea de timp în care folosești un astfel de dispozitiv.
- Folosește scurtăturile de pe tastatură. Multe comenzi sunt disponibile prin intermediul scurtăturilor.
- Dacă navighezi sau scrii, editezi și citești mult ia în considerare achiziționarea unui maus cu roțiță.
- Nu apăsa butoanele mausului prea tare. O atingere ușoară te scapă de dureri și prelungește viața mausului.
- Ține mausul corect. Evită să ții degetele ridicate de pe maus sau de pe trackball. Unii oameni țin degetele astfel pregătite pentru a putea da clic imediat, totuși, acest lucru provoacă stres degetelor. Când nu trebuie să dai clic undeva lasă degetele să se odihnească ușor pe maus.
- Nu ține mausul strâns. Acest lucru poate provoca de asemenea dureri. Nu-l sugruma, e deja mort.

- Nu ține mâna pe maus atunci când nu-l folosești. Dacă există o perioadă cât de scurtă în care nu folosești mausul, ia mâna de pe el.
- Ține încheietura într-o poziție neutră. Evită să o ridici, să o cobori sau să o înclini spre stânga sau dreapta.
- Încearcă să folosești mausul cu cealaltă mână pentru a evita oboseala. Deși pare greu, nu este nevoie decât de câteva zile pentru a te învăța cu schimbarea.

⇒ Scaunul și sănătatea noastră

Experții au căzut de acord că scaunul este probabil cel mai important component al mediului de lucru sănătos. De fapt, el este primul lucru pe care oamenii ar trebui să îl regleze, înainte de a ajusta poziția tastaturii și a monitorului.

Scaunul ajustabil

- Ajustează înălțimea scaunului. Pornește cu ajustarea din cea mai înaltă poziție a scaunului și coboară până când tălpile ating solul, iar genunchii se află la un unghi de 90 de grade sau puțin mai mare.
- Așează-te în scaun și ajustează adâncimea suportului lombar pentru a furniza un suport confortabil spatelui.
- Dacă scaunul are o încuietore a înclinării setează-o pentru a oferi o poziție confortabilă. Amintește-ți să o deblochezi periodic pentru a permite spatelui să se miște liber și să se elibereze de tensiunea acumulată în partea de jos a spatelui.
- Reglează șezutul scaunului. Când stai pe scaun reglează șezutul pentru a găsi o poziție confortabilă. Șezutul trebuie să se extindă cu 2-5 cm în partea laterală a picioarelor și să nu te jeneze în spatele genunchilor.
- Ajustează cotierele, dacă e posibil pe înălțime și lățime. Reține că le vei folosi pentru a-ți odihni mâinile numai atunci când nu faci nimic cu ele, când nu scrii sau nu folosești mausul.
- Înlătură obstacolele. Asigură-te că roțile (dacă are) scaunului se mișcă ușor și nimic nu obstrucționează abilitatea lor de a poziționa scaunul în fața biroului sau a calculatorului.

Scaunul neajustabil

- Dacă scaunul e jos, pune o pernă pentru a te ridica puțin și a găsi poziția ideală.

- Dacă e prea înalt folosește un scaunel sau o băncuță pentru a-ți așeza picioarele într-o poziție corespunzătoare.
- Dacă șezutul scaunului este prea lung, pune o pernă la spate pentru a te așeza într-o poziție corespunzătoare.

Contrar a ceea ce crede lumea, o postură bună nu înseamnă să stai țeapăn și nemișcat cu șoldurile, genunchii și coatele la 90 de grade. Aceste unghiuri trebuie să fie mai mari de 90.

Înclină-te ușor, cercetările au demonstrat că înclinările eliberează presiunea acumulată în partea de jos a spatelui.

Evită punctele de presiune, cum ar fi cele din spatele genunchiului pentru că pot împiedica circulația sângelui.

Păstrează-ți picioarele pe sol. Tălpile tale trebuie să se afle tot timpul în contact cu solul.

Mișcă-te. Fă câteva modificari minore la poziția ta în timpul zilei, este benefic.

⇒ Documentele și sănătatea noastră

Dacă lucrezi cu documente în timp ce folosești calculatorul, poziționarea acestora trebuie făcută în mod corespunzător pentru a evita durerile de gât și umeri. Urmează aceleași principii pentru o bună postură a gâtului și capului ca și în cazul poziționării în fața monitorului. Capul și gâtul nu trebuie să fie aplecate sau îndoite pentru că acest lucru duce la dureri.

- Nu așeza documentele pe birou sau pe suprafața de lucru. Va trebui să miști capul mult pentru a citi de pe document, apoi la monitor. Aceste repetări pot provoca disconfort gâtului.
- Folosește un suport pentru a așeza documentul cât mai aproape de monitor. Această poziționare minimizează mișcarea gâtului.
- Asigură-te că ai destulă lumină pentru a vedea documentul clar.

⇒ Iluminarea și sănătatea noastră

O componentă crucială în aranjarea calculatorului este iluminarea, care poate fi asociată cu problemele de vedere, lăcrimarea ce conduc la reducerea performanței lucrului.

- Lumina ambientală trebuie să fie slabă sau să nu strălucească. Lumina venită de la bec, direct sau indirect furnizează cea mai bună soluție pentru iluminarea biroului.
- Soluția pe care o alegi poate fi folosită pentru a furniza lumină suplimentară pentru citirea documentelor. Alege o sursă de lumină care să nu strălucească tare, care poate fi ajustată sau mutată ușor. Poziționează-o în lateral, încât lumina să cadă direct pe document, nu pe monitor.
- Nivelul luminii trebuie să fie adecvat. Cu prea multă lumină, vei avea probleme în a citi și vei face greșeli de scriere/citare.
- Folosește draperii pentru a controla lumina care intră pe fereastră. În acest fel vei împiedica reflectarea luminii în monitor.
- Lumina fluorescentă este cea mai potrivită.
- Lumina provenită de la lămpile de birou trebuie să completeze culorile din birou. Lumina albă va scoate în evidență albastrul și verdele. Lumina galbenă va scoate în evidență galbenul și roșul.

⇒ Biroul și sănătatea noastră

Înălțimea și lățimea acestuia joacă un rol important în eficiența și postura în care lucrezi. Un aranjament ergonomic îți va permite să lucrezi eficient într-o postură corectă.

- Dacă folosești un birou cu înălțime fixă trebuie să modifici înălțimea scaunului tău pentru a ajunge într-o poziție confortabilă care permite folosirea corectă a tastaturii și mausului.
- Dacă folosești un birou la care se poate modifica înălțimea poți să îl aranjezi la o înălțime confortabilă pentru a putea scrie și lucra cu calculatorul.
- Poziționează biroul pentru a avea destul spațiu și acces ușor la cablurile din spatele calculatorului.
- Când te-ai așezat privește înainte. Ceea ce vezi este zona optimă vizibilă iar lucrurile cu care lucrezi trebuie să se afle în această zonă sau în apropierea ei.
- Ridică brațele și întinde-le în lateral apoi mișcă-le către înainte până se întâlnesc în fața ta. Zona semicirculară acoperită de întinderea brațelor este zona normală pe

care o poți acoperi ușor și tot ceea ce folosești trebuie să se afle în această zonă sau în imediata apropiere a ei.

- Relaxează-te, lasă brațele pe lângă corp. Folosește coatele pe post de pivot, mișcă mâinile din lateral până se întâlnesc în fața corpului. Această zonă acoperită este zona normală de lucru. Lucrurile pe care le manevrezi cu mâinile, cum ar fi tastatura sau mausul trebuie să se afle în această zonă pentru un confort optim în timpul lucrului.

≈ **Pornirea și oprirea sistemului**

Manualul cu instrucțiunile tehnice îți arată locația butonului de pornire. Fiecare componentă majoră - monitorul, imprimanta, modemul, sistemul audio, scanerul și așa mai departe – au propriul buton de pornire.

Pentru a facilita funcționarea corectă a calculatorului și a celorlalte componente este indicat să ai o unitate UPS, componentă care furnizează curent continuu, fiind astfel calculatorul și componentele de căderi de tensiune sau întreruperi ale acesteia. El se comportă ca un acumulator asigurând funcționarea calculatorului și în cazul în care curentul este întrerupt.

Odată cu conectarea calculatorului și a restului componentelor se poate porni sau opri fiecare componentă în parte prin apăsarea butonului On.

⇒ **Bootarea**

La pornire, calculatorul începe un proces numit bootare.

Bootarea începe cu un test pentru a verifica dacă are toate părțile hard necesare funcționării și dacă toate componentele sunt în stare de funcționare. Dacă apar erori, BIOS-ul este cel care instruește computerul să dea un cod problemei apărute. Codurile sunt de forma unor bipuri care se vor auzi imediat după apăsarea butonului. Fiecare model de BIOS folosește anumite combinații de bipuri. De aceea e important ca tu să știi ce BIOS are calculatorul tău.

În cazul în care testul a decurs bine se aude un singur bip scurt și se trece la următoarele sarcini.

Dacă este cazul, se vor activa și alte cipuri BIOS pentru diferitele carduri instalate. De exemplu, sunt carduri grafice care au propriul BIOS.

În final, BIOS-ul furnizează computerului informații de bază despre modul de interacțiune cu principalele componente, încarcă driverele și apoi lansează în execuție Sistemul de Operare. Dacă acesta nu este instalat pe monitor va fi afișat mesajul **Unable to load Operating System**

⇒ **Oprirea calculatorului**

În cazul în care calculatorul nu are instalat încă sistemul de operare, oprirea acestuia se face prin simpla apăsare a butonului On.

Odată instalat sistemul de operare, simpla apăsare pe buton nu este același lucru cu oprirea corectă a calculatorului. Încălcarea acestei reguli poate duce la pierderea documentelor sau poate provoca instabilitate în rularea sistemului de operare.

Ieșirea corectă din Windows

Închide orice program sau aplicație care rulează prin apăsarea butonului **X** aflat în partea dreaptă sus, a oricărei aplicații sau ferestre.

- Apasă pe **butonul Start**
- selectează **Shut Down/ Turn off your computer**
- va apărea o fereastră de dialog în care sunt afișate câteva opțiuni. Dintre acestea selectează **Shut down/Turn off**
- După câteva momente calculatorul se va opri singur sau va afișa mesajul **It's now safe to turn off your computer**, caz în care e necesară și apăsarea pe butonul On/Power de pe carcasă pentru o oprire completă a calculatorului.

Stand By

Dacă nu vei fi plecat mult de lângă calculator, este indicat să optezi pentru Standby. În acest fel calculatorul consumă mai puțin curent, tu nu vei fi nevoit să îți închizi programele la care lucrezi, iar la repornire îți poți relua mai rapid activitatea, nefiind necesară efectuarea testelor de către Bios și relansarea în execuție a Sistemului de Operare.

Nu îți lăsa munca nesalvată. S-ar putea ca între timp să se întrerupă curentul și tot ce era înainte în memorie se va pierde.

Pentru a pune calculatorul în modul Standby:

- selectează **butonul Start**
- apoi **Shut Down/Turn Off your computer**
- în final dă clic pe **butonul Stand by** din fereastra de dialog care va apărea.

Unele tastaturi au un buton special pentru activarea modului Stand By.

*Din **Control Panel**, secțiunea **Power Options** poți seta activarea automată a modului StandBy după o anumită perioadă de inactivitate la computer.*

Pentru a reporni calculatorul aflat în starea de Stand By nu trebuie decât să apeși o tastă oarecare sau să miști puțin mausul.

Hibernate

O altă variantă de oprire a calculatorului care îți stă la dispoziție este Hibernate. În acest caz nu mai trebuie să închizi programele înainte de oprire. Tot ce se află în acel moment în memorie se salvează pe hard-disk înainte de oprirea sistemului. La repornire, după efectuarea testelor Bios și lansarea în execuție a sistemului de operare, toată informația va fi retransferată automat de pe hard în memorie. Cu alte cuvinte tu vei găsi calculatorul exact în starea în care era înainte de a intra în hibernare.

Pentru a activa modul Hibernate:

- dă clic pe **butonul Start**
- selectează **Shut Down/ Turn Off Your computer**
- dă clic apoi **butonul Stand By** concomitent cu apăsarea **tastei Shift**.

*Intrarea în hibernare poate fi setată să se facă automat folosind **Power Options** din **Control Panel**.*

Reset

Dacă ai făcut modificări care necesită repornirea calculatorului pentru a-și produce efectul sau ți-a înghețat calculatorul, nu e recomandat să îl închizi și să-l deschizi. Folosește în schimb **opțiunea Reset**, fie de la butonul de pe partea din față a carcsei, fie din **Start => Shut Down (Turn Off your computer)**.

Log off, Switch User

Log off și Switch User nu închid calculatorul.

Se va face doar ieșirea din contul utilizatorului curent. În primul caz vor fi închise toate programele (deși e recomandat să le închizi tu înainte de a te deloga), iar în al doilea caz este permisă intrarea altui user în contul său fără a afecta programele utilizatorului precedent.

Nu este indicată pornirea și repornirea frecventă a calculatorului. De aceea oprește-l doar dacă nu va fi folosit pentru o mai lungă perioadă de timp.

În caz de închidere incorectă

Dacă PC-ul nu a fost închis corect, la următoarea pornire e posibil să demareze automat procesul de scanare a hard-diskului. E indicat să-l lasi să își facă treaba, chiar dacă îți va răpi câteva minute. În acest fel însă te vei asigura că s-a făcut tot ce e posibil pentru a se înlătura/minimiza eventualele probleme cauzate de închiderea incorectă.

≈ **Softul de sistem – fiindcă nu se poate fără el**

În afara componentelor hard, PC-ul are nevoie de soft pentru a putea funcționa.

Un loc aparte îl ocupă softul de sistem. Acesta conține comenzile necesare pornirii calculatorului și pregătirii acestuia pentru utilizare. Tot el este responsabil pentru furnizarea interfeței necesară interacțiunii dintre tine și computer, precum și a utilităților cu ajutorul cărora să îți poți gestiona partea hard.

Sunt 3 tipuri de soft de sistem:

- Bios-ul,
- Sistemul de operare și
- Driverule.

Haide să aflăm mai multe despre fiecare dintre ele.

⇒ **Fă cunoștință cu BIOS-ul**

Bios-ul este softul implementat în computer direct de producător. El conține instrucțiuni responsabile cu pornirea calculatorului și lansarea în execuție a sistemului de operare.

∴ Cum și ce poți modifica din BIOS?

Utilizatorii pot modifica anumite informații în BIOS dar e necesară o atenție sporită pentru că și o greșeala mică poate fi fatală funcționării calculatorului.

Pentru a putea seta informațiile din BIOS ai la dispoziție un ecran de configurare care poate fi accesat prin apăsarea unei taste sau combinații de taste (**DEL**, **ESC**, **CTRL+ESC**, sau **CTRL+ALT+ESC**) în primele secunde de la pornirea calculatorului.

Pentru a afla care variantă este valabilă în cazul PC-ului tău, fii atent la ce este afișat pe ecran chiar în primele momente de la deschiderea calculatorului.

∴ Ecranul de configurare

Ceea ce vei găsi în ecranul de configurare poate diferi de la un PC la altul. Noi am făcut mai jos un mic rezumat doar pentru a-ți putea face o idee asupra posibilelor configurări ce pot fi făcute la nivel de BIOS cu toate că, cel mai probabil, multe dintre ele nu îți vor folosi deloc.

Standard CMOS Features

Aceasta este prima opțiune din utilitarul de setare a BIOS-ului. De aici poate fi setată data curentă precum și configurația diverselor componente de stocare (hard-disk, floppy și cd/dvd-rom).

Este indicat să fie verificată fiecare intrare la câteva luni, pentru că ceasul din calculator nu funcționează întotdeauna corect.

Tabelul aflat imediat mai jos, este locul în care îți setezi componentele de stocare. Multe calculatoare vin cu opțiunea **Auto**, ceea ce înseamnă că BIOS-ul determină singur care sunt setările.

Sub această secțiune poți defini și seta floppy-diskul, folosit de drive-ul A, care are o capacitate de 1,44 Mb și dimensiune de 3,5. Dacă folosești alt fel de floppy, aici e locul unde trebuie definit.

Opțiunea **Video** din continuare este rămasă din vremuri de mult apuse, și ar trebui să fie setată pe parametrul VGA pentru toate calculatoarele sau majoritatea celor vechi.

Ultima opțiune, **Halt On**, activează definirea circumstanțelor în care BIOS-ul poate opri procesul de pornire. Dacă vrei ca acesta să pornească indiferent de orice eroare setează pe parametrul **No Errors** - particularitate specifică și folositoare serverelor. Cele mai multe sisteme ar trebui setate totuși pe parametrul **All Errors**.

Advanced BIOS Features

Această secțiune cuprinde foarte multe opțiuni care acoperă toate setările, de la protecția contra virușilor până la ordinea în care componentele de stocare sunt accesate.

Protecția antivirus oferită de BIOS-ul tău este foarte slabă, de abia monitorizând hard-diskul, afișând un mesaj de avertisment dacă ceva încearcă să acceseze sectorul de boot. Acest mesaj apare atunci când încerci să instalezi un nou sistem de operare sau când folosești un utilitar de diagnosticare al hard-diskului, cazuri în care ar trebui să îl dezactivezi (să îl setezi pe parametrul **Off**).

Setările de la **Internal și External Cache** trebuie lăsate activate, cu excepția cazurilor când se încearcă obținerea unei performanțe mai mari a procesorului (overclocking).

Opțiunea **Quick Power On Self Test** sau **Quick POST** trebuie lăsată activată, cu excepția cazurilor în care ai făcut anumite schimbări la sistem.

Următorul grup de setări definește ordinea în care BIOS-ul caută o partiție bootabilă. Configurează această opțiune după cerințele tale.

Asigură-te că cd-rom-ul este așezat înaintea hard-diskului în cazul în care este nevoie să bootezi de pe un cd.

Următoarea opțiune interesantă este setarea **Gate A20** - care poate fi pusă pe **Normal** sau **Fast** (rapid). Setează pe rapid pentru o îmbunătățire a performanței memoriei.

Opțiunea **Security** definește ceea ce vrei să protejezi cu parola BIOS, și funcționează în combinație cu opțiunea **Set Password** din meniul principal.

Ultimul grup de setări definește dacă BIOS-ul Video poate fi modificat în memoria principală a sistemului. Pentru o mai bună performanță dezactivează această opțiune, și dezactivează de asemenea valorile adreselor de memorie de sub aceasta setare.

Advanced Chipset Features

Aduce setări importante în temporizări care pot face diferența între un calculator greoi și unul rapid.

Rezultatul efectiv al acestor setări este determinat de celelalte componente instalate în calculatorul tău, este bine să-ți testezi calculatorul înainte și după schimbarea acestor setări pentru a vedea dacă au avut un efect pozitiv sau nu.

Integrated Peripherals

Ecranul de la Integrated Peripherals este unic și diferit la fiecare model de placă de bază.

Ar trebui să ai intrări pentru majoritatea componentelor care trebuie să fie acoperite și câteva situații pe care le poți activa sau dezactiva.

Dacă nu ai nicio componentă atașată canalului IDE, poți să dezactivezi acel canal din această categorie, eliberând un IRQ (întrerupere).

Următoarele opt setări sunt conectate la canalele de mai sus, și te lasă să preiei manual controlul asupra caracteristicilor PIO și Ultra DMA (tehnologii de transfer a datelor între hard-disk și placa de bază) ale componentelor de stocare conectate.

Ar trebui să lași aceste setări la parametrul **Auto** dacă nu faci vreun overclock - și chiar dacă, schimbarea acestora poate provoca pierderea datelor, deci este indicat să nu umbli acolo. Altă setare legată de modul cum sunt transferate datele este **IDE HDD Block Mode** - care trebuie activată (**Enable**) pentru o mai bună performanță.

Opțiunea **Init Display First** este valabilă numai dacă ai mai mult de o placă video instalată în calculator. De vreme ce calculatorul tău e capabil să folosească altă componentă ca placă video principală, aici este locul unde specifice dacă se folosește portul PCI sau AGP. Dacă nu ai decât o placă video, nu contează cum setezi aceste porturi.

Dacă sistemul este eliberat de setări care țin de floppy, dacă nu folosești porturile seriale sau cel al imprimantei, sunetul onboard - poți câștiga câteva puncte la capitolul performanță oprind sau dezactivând aceste setări.

Dacă folosești imprimata, verifică manualul imprimatei pentru a vedea ce port paralel trebuie folosit dacă folosește un astfel de port.

Power Management Setup

Deși ideea care se referă la capacitatea calculatorului de a porni și opri de unul singur ne bântuie coșmarele, în realitate Power Management este o secțiune mult mai lumească.

Principala funcție de management al alimentării constă în oprirea monitorului și a hard-diskurilor dacă pleci de lângă calculator pentru un timp îndelungat.

Deși pentru majoritatea dintre noi nu este o problemă, sunt ocazii când ai nevoie să lași calculatorul pornit pentru o perioadă îndelungată, și aici găsești abilitatea esențială de a răspunde evenimentelor.

Sunt câteva tipuri de Power Management care funcționează pe rând, dar cel mai important tip, din rațiuni de compatibilitate este APM (Advanced Power Management - Management Avansat al Curentului), care a fost conceput de Intel și Microsoft.

Acesta este suportat și de sistemul Windows, și oferă o interfață grafică interactivă pentru controlul și folosirea curentului.

Când vine vorba de configurarea calculatorului pentru controlul curentului, trebuie să îți dai seama cum vrei să reacționeze calculatorul, când și cum să prevină întreruperea curentului.

În cele mai multe cazuri se poate seta din Windows, dar pentru evenimente ca pornirea rețelei locale sau a activării liniei telefonice, vei fi nevoit să accesezi opțiunea **Wake Up Events**.

Aici poți să configurezi pornirea automată a calculatorului când anumite evenimente au loc - perfectă pentru accesarea din alte locații. De asemenea, poți seta calculatorul să pornească la o anumită oră, într-o anumită zi a lunii folosind funcția **RTC Alarm Resume**.

Deci, acum ai ști unde să intri dacă ți-ar porni calculatorul atunci când sună telefonul.

PnP/PCI Configurations

Deși această secțiune ți se poate părea mică, ea este responsabilă pentru multe probleme și cauza multor frustrări pe care le dau întreruperile (IRQ) sistemului.

De vreme ce încrederea calculatoarelor în întreruperi (IRQ) nu mai este așa de critică cum era odată, există un număr destul de mare de componente care refuză să elibereze sau să împărtășească întreruperi. Teoretic, cei mai mulți dintre noi ar trebui să activeze opțiunea de sus, care interoghează modul în care calculatorul rulează un sistem plug&play instalat, dar în practică ai mai mult control asupra întreruperilor sistemului dacă dezactivezi această opțiune.

Dacă instalezi o nouă componentă în calculator, și ești pus în față cu un conflict de întreruperi, atunci activează opțiunea **Reset Configuration Data** pentru a forța BIOS-ul să reatribuie întreruperile și tabelele input/output, pentru a rezolva problema.

BIOS-ul va dezactiva automat aceasta opțiune la repornire.

Dacă partea hardware funcționează fără probleme iar tu nu întâmpi niciun conflict de întreruperi, atunci lasă opțiunea **Resource Controlled By** pe **Auto** (ESCD).

Numai dacă ai un conflict poți schimba opțiunea pe **Manual** și setezi întreruperea cu probleme la **Legacy ISA**. Va trebui să identifici IRQ-ul cu probleme folosind utilitarul **Windows System Information**.

Dacă folosești o placă video mai nouă, atunci asigură-te că ai activată opțiunea **Assign IRQ to VGA**, pentru că noile plăci video cer așa ceva.

Dacă nu folosești vreo componentă care se conectează prin USB poți dezactiva opțiunea **Assign IRQ for USB** și în felul acesta să eliberezi întreruperi.

PC Health Status nu are nicio valoare care poate fi modificată, îți arată temperaturile și voltajul de la procesor și placa de bază. Pentru majoritatea utilizatorilor nimic nu e mai bine ca atunci când totul merge bine iar temperaturile sunt în limite normale, totuși, dacă faci overclock este bine să verifici întâi acest ecran pentru a te asigura că valorile acestor parametrii nu cresc într-un mod incontrolabil.

Frequency/Voltage

Setarea procesorului ar trebui să fie simplă, prin selectarea opțiunilor **Auto** sau **Default** ale **CPU Host/PCI Clock**. Cei mai mulți dintre noi ar trebui să alegem și **Auto Detect DIMM/PC Clok** pentru a configura calculatorul după cum au intenționat producătorii plăcii de bază.

Opțiunea **Spread Spectrum Modulated** ajută la împrăștierea interferențelor electromagnetice create de generatorul de tact, dar care are ca efect o îngreunare enervantă a calculatorului, deci dezactivează-o.

Dacă vrei să faci overclock la calculatorul tău, aici e locul unde trebuie să umbli.

Ceea ce poți obține în acest ecran depinde în mod direct de placa de bază, de versiunea BIOS-ului și de capacitatea procesorului. Nu uita să verifici voltajul și temperaturile totuși.

⇒ Sistemul de Operare

Înainte de toate, pentru a putea fi folosit, un calculator are nevoie de sistem de operare.

Sistemul de operare știe ce și unde să facă atunci când noi interacționăm cu calculatorul, când dorim să efectuăm o activitate sau să ne relaxăm. El reprezintă interfața de bază dintre utilizator și calculator.

Unele calculatoare vin cu sistemul de operare instalat, altele nu. Depinde de decizia luată în momentul achiziționării calculatorului. Dacă preferi să ai un calculator la care trebuie doar să apeși butonul de pornire și totul să funcționeze este bine să alegi acele oferte care includ și sistemul de operare instalat.

În caz contrar va trebui să faci singur instalarea sistemului de operare.

Sistemul de operare cel mai răspândit la ora actuală este Microsoft Windows.

∴ **Versiunile sistemului de operare Windows**

Windows 95: este prima interfață grafică bazată integral pe ferestre, butoane, iconuri, denumiri, intuiție, logică este ușor de folosit chiar și de persoanele neinițiate. Windows 95 rulează pe orice calculator de la 486 încoace, cu 8-16 RAM.

Windows 98: lansat în mai 1998, aduce noi opțiuni și efecte grafice. Are suport pentru AGP și USB, are integrat Internet Explorer 4, dar necesită în același timp resurse mai mari. Windows 98 Second Edition (apărută în primăvara lui 1999), are integrat Internet Explorer 5 și corectează mai multe buguri, fiind mult mai stabil. Orice sistem începând de la Pentium cu cel puțin 32 MB RAM (recomandat 64) poate rula Windows 98 acceptabil.

Windows Millennium: apărut în vara lui 2000, aducea același gen de progres ca și în cazul Win98 și Win95, adică modificări minore în setări, opțiuni mai complexe, bază de date cu drivere actualizată. Recomandăm acest Windows numai pe sistemele cu cel puțin 200 MHz, 64 RAM (recomandat 128) și spațiu pe HDD de cel puțin 1 GB, și numai asociat cu System Restore Remover, un program shareware care înlătură toate opțiunile inutile din Millennium, făcând din acesta practic un Windows 98 îmbunătățit.

Windows NT4: a fost primul sistem pentru piața profesională de servere, dotat cu aceeași interfață ergonomică a lui Windows 95. A apărut în 1996 și s-a remarcat prin stabilitate și posibilități de configurare/administrare.

Windows 2000: a reprezentat evoluția firească a lui NT4, îmbunătățit ca funcționalitate, la care s-a adăugat suportul DirectX (pentru jocuri și multimedia). Utilizarea sa este de actualitate, apărând completări și patch-uri sub forma SP1, SP2 și recent, SP3.

Windows XP: apărut în octombrie 2001, contopește pentru prima dată platformele Win9x și WinNT/2000 într-un singur sistem de operare, ce are avantajele amândouă, adică stabilitate, performanță, suportând orice fel de aplicație (de la jocuri la editări video profesionale la programe de servere), o interfață îmbunătățită prin diferite efecte vizuale (care pot fi setate după gustul fiecăruia). Este destinat PC-urilor recente, puternice. Poate rula și pe un procesor de 350 MHz cu minim 128 MB RAM, dar recomandăm instalarea sa pe sisteme care au cel puțin procesor de 500 MHz, 192 MB RAM, HDD de 7200 rpm.

Sunt disponibile două versiuni bazate pe același nucleu, Home și Professional, prima fiind o variantă simplificată a celei de-a doua (lipsind suportul biprocesor și funcțiile de administrare avansate).

∴ Licența Windows

Licențele Windows pot fi OEM sau RETAIL.

OEM - cumperi cd-ul cu licența împreună cu un sistem sau componentă. Acest tip de licență nu e transferabilă altui PC. Vorba celor de la Microsoft: trăiește și moare pe PC-ul instalat.

RETAIL - o cumperi separat și e mult mai scumpă decât cea OEM. Ea însă poate fi transferată de pe un PC pe altul atâta timp cât pe cel vechi nu mai este instalată.

WPA (Windows Product Activation) este o unealta a XP-ului care trebuie activată la 30 de zile de la instalare pentru a putea fi folosi în continuare sistemul de operare.

Activarea se face în funcție de numărul serial al licenței și prin verificarea unor serii ale componentelor hardware pentru a evita pirateria.

Dacă se încearcă o nouă reinstalare a Windows-ului pe alt calculator, nu se va mai putea face activarea.

Dacă înlocuiești o componentă majoră, precum placa de bază trebuie să reactivezi Windows-ul din nou. Fie prin telefon, fie pe Internet.

∴ Instalarea Sistemului de Operare

Asigură-te înainte de a începe instalarea că ai la îndemâna cd-urile cu sistemul de operare și pe cele cu driverele componentelor calculatorului tău.

Dacă le ai, poți porni la treabă. Fii atent la mesajele pe care ți le afișează calculatorul, acționează în consecință. Dacă se întâmplă să greșești undeva, vei fi întors înapoi cu un pas. Nu-ți fă griji, de obicei reușești din prima.

Iată pe scurt pașii ce trebuie urmați:

Asigură-te că înainte de a instala un sistem de operare ai scos cablul de rețea din calculator și că ai setat din BIOS ca primul dispozitiv de bootare să fie CD-ROM-ul.

Introdu CD-ul cu sistemul de operare. Imediat cum ai pornit calculatorul va trebui să apeși o tastă pentru a valida bootarea de pe CD. Atenție, este singura dată când trebuie să validezi această pornire direct de pe CD, după eventualele restartări ale sistemului nemaifiind nevoie de această validare

Mai întâi procesul de instalare va detecta componentele prezente în calculatorul tău. După aceea vei fi nevoit să interacționezi cu procesul de instalare pentru a specifica parametrii corespunzători și pentru a personaliza instalarea

Prima sarcină care îți revine este să te hotărăști cum îți vei împărți hard-diskul (partiționare) și să-l pregătești pentru utilizare (formatare).

Procesul de partiționare este foarte ușor de făcut și nu necesită cunoștințe avansate, totul se rezumă la a te decide în câte părți vei împărți hard-diskul. O partiție trebuie alocată sistemului de operare și, după caz, poți crea mai multe partiții adiționale. Există totuși un lucru care nu trebuie uitat, partiția pe care va fi instalat sistemul trebuie să fie setată activă. Aceasta va permite bootarea sistemului de pe acea partiție.

Când sunt necesare mai multe partiții?

- în cazul în care vei avea nevoie de mai multe tipuri de management al fișierelor (Fat32, NTFS),
- în cazul instalării mai multor sisteme de operare,
- pentru a limita risipirea spațiului în cazul unui hard disk mare creând mai multe partiții de dimensiuni mai mici,
- pentru a separa documentele tale de cele ale sistemului de operare reducând riscul de a rămâne fără ele în cazul apariției unor probleme care necesită reinstalarea sistemului și formatarea partiției pe care acesta se află.

Formatarea - se poate alege între diferitele metode de management al fișierelor, cele mai potrivite pentru un sistem din suita Windows fiind FAT32 sau NTFS (cel din urmă fiind recomandat pentru ultimele versiuni)

Formatarea se va face prin intermediul opțiunilor afișate pe ecran care sunt destul de intuitive.

După formatare începe instalarea sistemului de operare, operație în care de asemenea trebuie să interacționăm pentru a seta anumiți parametri sau pentru a personaliza instalarea din punct de vedere geografic, tehnic, etc ...

După terminarea procesului de instalare, de stabilire a userului și parolei celui sau celor care vor folosi calculatorul vei fi rugat să faci un tur virtual al sistemului de operare și al facilităților sale.

Aproape orice sistem de operare are o secțiune de ajutor (Help & Support) care îți este de folos în a afla unele lucruri cu care te întâlnești.

∴ Instalarea sistemelor Windows 95 și Windows 98

Pentru a instala aceste sisteme trebuie să îndeplinești următoarele cerințe:

Pentru Windows 95

- PC cu procesor 386DX sau mai mare (recomandat 486)
- 4 MB de RAM sau mai mult (recomandat 8MB)
- de la 50MB la 55MB spațiu disponibil pe hard-disk
- rezoluție VGA sau mai mare (recomandat 256-culori SVGA)
- unitate floppy de 3.5-inch
- tastatură și maus compatibile Microsoft

Pentru Windows 98

- PC cu procesor 486DX la 66 MHz sau mai rapid
- 16 MB de memorie RAM (24 MB recommendat)
- de la 140MB la 355MB spațiu disponibil pe hard-disk
- rezoluție VGA sau mai mare (recomandat 16-bit sau 24-bit colour SVGA)
- unitate floppy de 3.5-inch
- tastatură și maus compatibile Microsoft

Dacă instalezi Windows 95 va fi necesar să bootezi calculatorul cu disketa furnizată și apoi

să alegi **Install Windows from CD-ROM** din meniul care apare.

Procedura instalării sistemelor Windows 95/98 pe un calculator se desfășoară astfel:

Pornește calculatorul și introdu CD-ul cu Windows 95/98 în CD-ROM. Apasă **butonul Reset** și lasă calculatorul să booteze.

Acesta ar trebui să booteze de pe CD-ROM, dacă nu se întâmplă asta, verifică manualul plăcii de bază pentru a activa opțiunea **Boot from CD-ROM** din setările BIOS.

Din meniul următor selectează **Start Windows 98 setup menu from cd-rom**. Sistemul va încărca unele programe elementare pentru a porni instalarea. Apasă **ENTER** când apare ecranul albastru cu Windows 95/98 pentru a continua.

Sistemul va verifica hard-diskul pentru a determina dacă și cum e configurat. Selectează **Configure unallocated space (recommended)** și apasă **ENTER**. Sistemul va partiționa hard-diskul pentru a putea stoca datele. Dacă apare, selectează **Yes, enable large disk support** și apasă **ENTER**. Sistemul va folosi spațiul la maxim pe hard-disk.

Apasă **ENTER** atunci când apare ecranul cu mesajul **Setup will restart now** sau așteaptă ca acesta să se restarteze singur.

Din meniu, selectează **Start Windows 95/98 setup from cd-rom** din nou.

Sistemul va formata hard-diskul. Acest proces curăță și pregătește hard-diskul pentru stocarea datelor. Poate dura ceva timp, în funcție de mărimea hard-diskului.

Dă **ENTER** când vezi ecranul cu mesajul **Setup will perform a routine check on your system**. Un program de diagnosticare numit Scandisk va porni și va verifica hard-diskul dacă prezintă erori sau stricăciuni. Și acest proces va dura în funcție de mărimea hard-diskului.

Dă clic cu mausul pe butonul **Continue** aflat la bază în partea dreaptă a ecranului, dă clic sau apasă tasta Tab până la opțiunea **C:\WINDOWS**. Prin aceasta vei specifica sistemului unde să își pună fișierele importante pe hard-disk.

Va apărea ecranul **Preparing Directory**. Sistemul va verifica hard-diskul pentru a vedea

dacă există software instalat și se va asigura că are destul spațiu pentru procesul de instalare.

În ecranul **Setup options**, dă clic pe **Typical** și apoi pe butonul **Next**. Selectând Typical vei specifica că vrei să faci o instalare a sistemului Windows 95/98 cu majoritatea programelor cu care vine. Selectează **I want to install the most common components (recommended)** și apoi dă clic pe **Next**.

La ecranul **Establishing your location**, selectează țara/locația din listă și dă clic pe **Next**. Introducerea locației va permite sistemului Windows să se configureze corect. Dă clic pe **Next** pentru a începe instalarea.

Sistemul are toate informațiile de care are nevoie și va instala și configura software-ul Windows 95/98. Acest proces poate dura în funcție de viteza sistemului.

Odată instalat, scoate CD-ul cu Windows 95/98 din CD-ROM și dă clic pe **butonul Reset**. De data aceasta permite calculatorului să booteze de pe hard-disk. Pe măsură ce se încarcă sistemul o să apară logo-ul Windows 95/98. CD-ul este înlăturat pentru a forța bootarea de pe hard-disk.

La ecranul **User information** scrie-ți numele tău și al companiei (dacă vrei). Pune CD-ul cu Windows 95/98 în CD-ROM din nou. Apoi dă clic pe **Next**. CD-ul cu Windows este cerut pentru a continua instalarea.

Citește **License Agreement statement** și apoi dă clic pe **I accept the agreement**. Software-ul nu-ți va permite să instalezi în continuare dacă nu vei fi de acord. Scrie numărul serial corespunzător sistemului Windows 95/98 și apoi dă clic pe **Next**. Ai grijă să tastezi numerele și literele corect.

Dă clic pe **Finish** pentru a termina instalarea.

Windows va continua să detecteze componentele hardware din calculatorul tău și va continua procesul configurării.

În timpul configurării, sistemul ar putea cere driverele pentru anumite componente. Folosește cd-urile sau floppy-diskurile pe care le-ai primit odată cu acele componente.

Dacă nu ai un CD pentru o anumită componentă dă clic pe Cănel. Drivererele individuale pot fi instalate mai târziu.

Odată ce procesul de instalare este complet, vei fi rugat să introduci ora și data curentă. Verifică dacă sunt în regulă și apoi dă clic pe **Ok**. Setarea corectă a orei, datei și locației este importantă pentru procesul configurării.

Windows va continua procesul propriei configurări, lucru ce poate dura, apoi se va restarta încă o dată.

Windows va termina configurația hardware și apoi va afișa ecranul de introducere.

Sistemul Windows 95/98 este acum instalat pe calculatorul tău.

∴ Instalarea Windows XP

Pentru a instala sistemul Windows XP verifică dacă PC-ul îndeplinește următoarele cerințe:

- PC cu procesor de 300 MHz sau mai mare; frecvența minimă de cel puțin 233-MHz (procesor Intel Pentium/Celeron family, AMD K6/Athlon/Duron family)
- 128 MB de RAM sau mai mult (64 MB minimum suportat; poate limita performanța)
- 1.5 GB spațiu disponibil
- rezoluție Super VGA (800 × 600) sau mai mare
- unitate CD-ROM sau DVD
- tastatură și maus compatibile Microsoft

Dacă instalezi pe un hard-disk Serial-ATA vei avea nevoie de o disketă cu drivererele Serial-ATA pentru placa ta de bază. Producătorii serioși ai plăcilor de bază vor furniza o disketă cu drivererele special pentru acest caz, altfel va trebui să faci un cd de instalare care să conțină și aceste driverere.

Procedura pentru instalarea sistemului Windows XP este următoarea:

Pornește calculatorul și introdu cd-ul cu Windows XP în unitatea cd-rom. Apasă **butonul Reset** pentru a boota.

Acesta ar trebui să booteze de pe cd-rom, dacă nu se întâmplă asta, verifică manualul plăcii de bază pentru a activa opțiunea **Boot from cd-rom** din setările BIOS.

*Dacă instalezi pe un hard-disk Serial-ATA fii atent când apare mesajul **Press F6 if you need to install a third party SCSI or RAID driver...** și apasă tasta F6 de câteva ori. Instalarea va continua, dar se va opri câteva minute pentru a-ți oferi ocazia de a introduce disketa cu driverele Serial-ATA.*

După câteva secunde va apărea ecranul **Windows Setup**.

Sistemul va încărca câteva fișiere elementare pentru a permite pornirea procesului de instalare. La ecranul **Welcome to Setup** apasă **Enter**.

Sistemul va verifica hard-diskul pentru erori sau stricăciuni.

*Dacă instalezi pe un hard-disk Serial-ATA atunci Windows va cere driverele în acest moment. Va apărea mesajul: **Setup could not determine the type of one or more mass storage devices installed in your system, or you have chosen to manually specify an adapter....** Introdu disketa cu driverele Serial-ATA și apasă tasta S. Dacă apare o listă de drivere alege-l pe cel corect. Windows XP ar trebui să încarce driverul corespunzător și să continue instalarea.*

La ecranul **Windows XP license agreement** citește și apasă **F8** pentru a continua. Este necesar să accepți pentru a putea instala în continuare.

Selectează opțiunea **Unpartitioned space** și apasă **Enter**. Sistemul va partiționa hard-diskul pentru a putea fi formatat. Selectează una din opțiunile de formatare și apoi apasă **Enter**.

Pentru majoritatea utilizatorilor cea mai comună alegere este FAT. Dacă ești obișnuit cu sistemele de operare poți alege oricare opțiune. Dacă alegi NTFS reține că alte sisteme de operare nu vor putea accesa fișierele create pe această partiție.

Pentru a confirma formatarea hard-diskului apasă **Enter**.

Setup-ul va formata hard-diskul și îl va verifica de erori. Acest proces poate dura în funcție de mărimea hard-diskului. Odată terminată formatarea, Setup-ul va continua să copieze fișierele lui pe hard-disk. Acest lucru poate dura în funcție de viteza sistemului tău.

Setup va restarta calculatorul după numărătoarea de 15 secunde (sau la apăsarea tastei Enter).

În timpul restartării scoate cd-ul cu Windows XP din cd-rom. Cd-ul trebuie înlăturat pentru a forța sistemul să booteze de pe hard-disk.

Sistemul va boota de pe hard-disk și va continua instalarea. După ce bootează de pe hard-disk trebuie introdus din nou cd-ul cu Windows XP.

Acum se va încărca și configura sistemul de operare. În tot acest timp, 5 pătrate mici, verzi vor pulsa secvențial în colțul din dreapta jos. Aceasta indică faptul că sistemul este activ și că instalează fișiere și setări. Dacă se oprește pentru o perioadă îndelungată restartează calculatorul.

O fereastră cu opțiuni legate de regiunea și limbajul folosit va apărea (**Region and Language Options**). Configurează opțiunile disponibile pentru țara ta și dă clic pe **Next** pentru a continua. Aceste opțiuni pot fi configurate și mai târziu după ce instalarea s-a terminat.

În fereastra **Personalize your software** dă clic în fiecare căsuță pentru a scrie numele tău și al organizației/companiei tale (dacă e cazul) apoi dă clic pe **Next**.

În fereastra **Your product key** scrie numărul serial pe care îl ai pe carcasa cd-ului cu Windows XP, apoi dă clic pe **Next**. Dacă nu funcționează nu te îngrijora, scrie-l din nou. E ușor să greșești literele și numerele din acea serie.

În fereastra **What's your computers name?** dă-i un nume calculatorului tău și apoi dă clic pe **Next**.

În cazul în care creezi o rețea locală din 2 sau mai multe calculatoare, numele fiecărui calculator trebuie să fie diferit.

La fereastra **Modem dialing information** completează detaliile necesare și apoi dă clic pe **Next**. Această fereastră va apărea numai dacă ai un modem instalat în calculator.

În fereastra **Time and Date** verifică dacă ora și data curentă sunt în regulă și apoi dă clic pe **Next**. Și acestea pot fi setate mai târziu după ce instalare este completă.

În fereastra **Network Information** selectează opțiunea **Typical Settings** și dă clic pe **Next**. Și aceste setări pot fi făcute sau personalizate mai târziu, după terminarea instalării.

Sistemul va termina instalare și se va restarta automat. Încă o dată, scoate cd-ul pentru a permite sistemului să booteze de pe hard-disk. Sistemul de operare va porni pentru prima oară și va începe să se configureze. Logo-ul Windows XP va apărea în câteva secunde de la bootare. Sistemul va încerca să configureze software-ul în funcție de configurația hardware.

La ecranul **Welcome to Microsoft Windos** dă clic pe **Next**. Cd-ul cu Windows XP va fi cerut și va trebui introdus în cd-rom pentru a se continua instalarea.

În fereastra **Setup the Internet** urmează instrucțiunile și dă clic pe **Next**. Configurează conexiunea la Internet.

La fereastra **Ready to activate Windows** selectează opțiunea **No, remind me every few days** și apoi dă clic pe **Next**. Vei avea 30 de zile la dispoziție să testezi Windows XP, timp în care îl poți activa.

La fereastra **Internet Acces**, dă clic pe **No, not at this time** și apoi dă clic pe **Next**. Aceasta poate fi configurată după terminarea instalării.

În ecranul **User Names** scrie numele tău în prima casuță, urmată de numele celorlalți utilizatori ai calculatorului în casuțele următoare. Acest lucru permite fiecărei persoane din listă să aibă un cont separat care își va aminti setările și preferințele personale.

Windows este acum instalat. Dă clic pe numele tău pentru a continua.

⇒ Drivererele

Drivererele sunt responsabile de buna funcționare a componentelor hard și oferă interfața dintre acestea și sistemul de operare.

Unele componente au drivererele încorporate în BIOS. De regulă aici sunt incluse doar componentele de bază. Alte componente hard pot avea drivererele incluse în sistemul de operare. Pentru restul fie le primești pe disketa sau pe CD la achiziționarea componentelor, fie le găsești pe Internet, pe site-ul producătorului sau pe site-uri care conțin baze de date cu majoritatea driverelor.

Sunt softuri specializate care te ajută să gestionezi drivererele componentelor tale. Dacă ești conectat la Internet softul îți va spune dacă este o versiune mai nouă pentru drivererele tale, îți va da un link de unde să downloadezi noua versiune, te va ajuta să faci o copie de siguranță a acestora, copie pe care să o poți restaura în cazul în care ai fost nevoit să o iei de la zero cu instalarea sistemului de operare.

În cazul în care o componenta hard nu funcționează cum trebuie, driverul poate fi cel care cauzează problema.

Pentru a afla informații și a configura componentele hard și drivererele instalate folosește utilitarul **Device Manager**.

Pentru a accesa **Device Manager**

- Deschide **Control Panel**
- Intră în secțiunea **System**
- Selectează din partea de sus a ferestrei **tabul Hardware**
- Dă clic pe **Device Manager**

O altă variantă de a ajunge la **Device Manager**

- Dă clic dreapta pe **My Computer**
- Selectează din partea de sus a ferestrei **tabul Hardware**
- Dă clic pe **Device Manager**

Odată instalate și configurate softurile de sistem, calculatorul tău este apt pentru a fi folosit.

În următoarea etapă îți vom prezenta câteva informații care te vor ajuta să folosești eficient tastatura și mausul, și să te descurci cu funcțiile, facilitățile, aplicațiile și utilitarele pe care ți le pun la dispoziție Sistemul de Operare Windows. E adevărat că avem de-a face cu un sistem complex și nu vom putea să-i cunoaștem toate secretele, dar cred că sunt unele lucruri vitale pe care trebuie să ni le însușim.

Fără cunoașterea acestora utilizarea PC-ului este imposibilă, greoaie sau ne dă nenumărate bătăi de cap.

≈ Cunoaște-ți tastatura și mausul

Primul lucru pe care te invităm să-l faci acum este să faci cunoștință cu principalele dispozitive prin intermediul cărora interacționezi cu calculatorul: tastatura și mausul.

Când ne-am hotărât să strângem în această ecarte cât mai multe idei utile despre folosirea unui PC am fost surprinși să constatăm câte lucruri nu cunoaștem despre tastatură și maus. Din această cauză am considerat că este neapărat nevoie să acordăm o mare atenție acestor două dispozitive. De utilizarea lor corectă depinde eficiența noastră în lucrul cu calculatorul. Așa că, haide să vorbim despre fiecare pe rând.

⇒ Tastatura

Pe toate tastaturile vei găsi:

- tastele cu literele alfabetului,
- taste cu cifre,
- taste cu semne de punctuație,
- tastele care permit deplasarea pe ecran,
- taste cu funcții speciale.

Unele tastaturi au un bloc cu taste numerice deosebit de utile în cazul în care ai de lucrat foarte mult cu cifre, iar modelele mai noi sunt prevăzute cu taste care activează anumite programe precum browserul, clientul de email, playerul media, My Computer sau permit închiderea/deschiderea calculatorului.

∴ Tastele cu funcții speciale

- **Enter:** este folosită în mai multe împrejurări. Rolul ei poate fi îndeplinit și de clicul mausului. În editoarele de text are rolul de a muta cursorul mai jos cu o linie.
- **Spacebar** (spațiu): este folosit pentru a introduce un spațiu gol într-un șir de caractere. Câteodata poate înlocui clicul mausului.

- **Backspace:** șterge caracterul aflat în stânga cursorului, mutându-l și pe aceasta în aceeași direcție.
- **Alt:** în marea majoritate a programelor apăsarea tastei Alt determină poziționarea cursorului pe bara de meniuri. În rest, tasta ALT nu are niciun efect atunci când este apăsată. Efectul se obține prin apăsarea concumitentă cu o altă tastă, efectul produs fiind diferit în funcție de programul care rulează în acel moment.
- **Ctrl:** nu produce niciun efect atunci când este apăsat singur, ci doar în momentul în care se asociază cu altă tastă, rezultatul fiind diferit în funcție de softul care rulează în acel moment.
- **Shift:** tastă folosită în combinații cu caracterele alfabetice, afișează literele mari (sau, dacă este activă tasta Caps Lock, afișează literele mici). Folosită împreună cu tastele cu cifre sau simboluri (tastele cu caractere pe 2 rânduri) va avea ca efect afișarea caracterului aflat în partea superioară a tastei. Poate fi folosit și în asociere cu tasta Alt sau Ctrl pentru a schimba efectul unei alte taste.
- **Tasta Windows:** activează meniul Start. În combinație cu alte taste formează scurtături.
- **Caps Lock:** atunci când este activat literele vor apărea în format mare de tipar. Numerele, semnele de punctuație și alte simboluri nu sunt afectate de această funcție.
- **Tab:** este folosit pentru mutarea cursorului într-o poziție prestabilită, folosit de cele mai multe ori în editoare de text. În cazul ferestrelor de dialog asigură mutarea pe următoarea componentă (buton, căsuță, etc).
- **Escape:** este folosit pentru a anula operațiunea care se desfășoară în acel moment. Poate fi folosit de asemenea pentru a închide anumite căsuțe de dialog.
- **Tastele funcții (F1 - F12):** Unele dintre acestea au devenit standardul pentru anumite funcții, în timp ce altele pot fi configurate de către utilizator. Multe programe extind utilitatea tastelor funcționale folosindu-le în combinații. Cele mai comune combinații sunt Shift, Alt sau Ctrl + tasta funcțională. Aceste combinații sunt scurtături către diferite funcții pe care le oferă programul respectiv.
- **Tastele săgeată:** Sunt folosite pentru mișcarea cursorului pe ecran. Săgeata sus/jos deplasează cursorul cu o linie mai sus/jos, iar săgeata stânga/dreapta mută cursorul cu un caracter la stânga/dreapta.
- **End:** efectul apăsării acestei taste este trimiterea cursorului la sfârșitul liniei curente.
- **Home:** efectul apăsării acestei taste este mutarea cursorului la începutul liniei curente.

- **Page Down:** tasta de navigare care are ca efect coborârea la baza paginii curente, aceasta se poate face coborând câte o pagină cuprinsă de ecran, sau direct, în funcție de mărimea paginii.
- **Page Up:** tastă de navigare care are ca efect urcarea în partea superioară a paginii curente, aceasta se face urcând câte o pagină cuprinsă de ecran, sau direct, în funcție de mărimea paginii.
- **Delete:** șterge un caracter aflat în dreapta cursorului, mutându-l și pe acesta în acea direcție.
- **Insert:** este o tastă cu efect de întrerupător. Într-o stare permite retipărirea unor noi caractere peste cele aflate deja acolo iar în cealaltă stare permite inserarea de caractere între caracterele aflate deja acolo. Unele programe au un indicator care arată care este efectul curent (în general afișând în bara de stare INS dacă este în starea de inserare sau OVR dacă este în starea de tipărire peste conținutul deja existent), însă nu toate sunt așa de prietenoase.
- **Pause:** tastă folosită mai puțin în Windows, în alte programe are ca efect oprirea temporară, controlată, a procesului care rulează în acel moment. Se poate folosi atunci când o serie de informații se derulează prea repede pentru a putea fi citite.
- **Print Scren:** este o tastă care are o utilitate mai mare în DOS decât în Windows. În DOS, imediat după apăsarea acestei taste, imprimanta va tipări ce este afișat pe ecran în acel moment. În Windows are ca efect salvarea în Clipboard a unui instantaneu al ecranului în momentul apăsării tastei, salvare care poate fi prelucrată cu ajutorul unor programe de grafică.
- **Scroll Lock:** tastă a cărei aplicabilitate este mai mare în DOS, efectul apăsării ei fiind dezactivarea curgerii rapide a informațiilor, această funcție permițând citirea sau printarea informațiilor.
- **Tastele numerice** (cele aflate în bloc separat, nu cele de lângă tastele alfabetice): când sunt activate, acestea se folosesc pentru a adăuga numere în mod asemănător calculatorului de buzunar, când nu sunt activate pot fi folosite ca taste de navigare (sus, jos, stânga, dreapta).
- **Num Lock:** este întrerupătorul care activează și dezactivează tastele numerice.
- **Tasta - (minus):** când tastele numerice sunt activate, el va efectua o scădere a numerelor introduse, dacă tastele numerice nu sunt activate el va fi în contextul folosit o linie despărțitoare (cratimă).
- **Tasta + (plus):** atunci când tastele numerice sunt activate va avea ca efect adunarea a numerelor introduse, iar când tastele numerice nu sunt activate va avea ca efect afișarea simbolului +.

- **Tasta /** (slash): tasta care are ca efect împărțirea numerelor introduse atunci când tastele numerice sunt activate, în celelalte cazuri efectul este afișarea simbolului /.
- **Tasta *** (asterisc): are ca efect înmulțirea numerelor tastate atunci când tastele numerice sunt activate, în caz contrar efectul va fi afișarea simbolului *.

∴ Shortcuturile

Shortcuturile sau scurtăturile sunt combinații de taste apăstate pentru a porni diferite aplicații, programe sau pentru a selecta anumite opțiuni. Acestea sunt utile deoarece nu va mai trebui să duci mâna la maus, și să-l poziționezi acolo unde trebuie pentru a porni aceste acțiuni.

Pe de altă parte te feresc de afecțiuni precum sindromul Tunelului Carpal din cauza folosirii intensive a mausului.

Shortcuturile cu tasta Windows (se găsește între tastele Ctrl și Alt)

- WINDOWS LOGO+F - Deschide fereastra de căutare a fișierelor și folderelor
- WINDOWS LOGO+L - Log off Windows
- WINDOWS LOGO+M - Minimizează tot
- WINDOWS+Shift+M - Restaurează ferestrele dinainte de minimizare
- WINDOWS LOGO+P - Lansează Print Manager
- WINDOWS LOGO+R - Deschide fereastra de dialog Run
- WINDOWS LOGO+D - Minimizează toate ferestrele
- WINDOWS LOGO+E - Deschide Windows Explorer
- WINDOWS LOGO+Break - Activează fereastra de dialog Systems Properties

Shortcuturile cu tastele funcționale

- F1 - Deschide Help-ul.
- F2 - Redenumeste un fișier sau un folder selectat
- F3 - Găsește fișiere
- F5 - Reîncarcă pagina curentă
- F10 - Activează meniul bară sus

Shortcuturile cu tastele Ctrl și Alt

- CTRL+A - Selectează toate elementele din pagina curentă

- CTRL+C - Copiază selecția în Clipboard
- CTRL+F - Caută
- CTRL+F2 - Print Preview.
- CTRL+F4 - Închide un program
- CTRL+X - Taie (Cut).
- CTRL+V - Depune conținutul din Clipboard într-o locație.
- CTRL+Z - Restaurează penultima acțiune.
- CTRL+Y - Restaurează ultima acțiune.
- CTRL+S - Salvează pagina curentă.
- CTRL+N - Deschide o nouă pagină.
- CTRL+P - Tipărește pagina curentă.
- CTRL+W - Închide fereastra curentă.
- CTRL+O - Deschide un document.
- CTRL+Esc - Deschide Start Menu.
- CTRL+Home - Mută cursorul la începutul documentului.
- CTRL+End - Mută cursorul la sfârșitul documentului.
- CTRL+S - Salvează.
- CTRL+O - Deschide fereastra de dialog Open din meniul File.

Shortcuturi folositoare în editoarele de text

- CTRL+B - Îngroșă caracterele.
- CTRL+I - Înclină caracterele.
- CTRL+U - Subliniază caracterele.
- CTRL+N - Deschide un nou fișier.
- CTRL+L - Aliniază textul către stânga.
- CTRL+R - Aliniază textul către dreapta.
- CTRL+E - Aliniază textul pe centru.
- CTRL+J - Aliniază textul pentru a se încadra perfect în pagină.
- CTRL+SĂGEATĂ STÂNGA - Sare la sfârșitul cuvântului anterior.
- CTRL+SĂGEATĂ DREAPTA - Sare la începutul cuvântului următor.
- CTRL+HOME - Sare la începutul documentului.
- CTRL+END - Sare la sfârșitul documentului.
- ALT - Activează bara de meniu.
- ALT+BACKSPACE - Restaurează penultima acțiune.

- ALT+HOME - Se duce la pagina de start.
- ALT+SĂGEATA DREAPTA - Se duce la pagina următoare.
- ALT+SĂGEATĂ STÂNGA sau BACKSPACE - Se duce la pagina anterioară.
- ALT+SĂGEATĂ JOS - Deschide un meniu.
- ALT+F4 - Închide programul.
- ALT+SPACE - Afișează meniul sistemului pentru fereastra curentă
- ALT+TAB - Face trecerea de la o fereastră la alta.

Shortcuturi cu tasta Shift

- SHIFT apăsat după ce ai introdus un CD - Sare peste Auto-Run
- SHIFT+F10 - Echivalentul clicului dreapta
- SHIFT+DELETE - Șterge imediat fără a mai trimite în Recycle Bin
- SHIFT+Tab - Sare în taburi de la dreapta la stânga.

Shortcuturile cu săgeți

Săgețile te ajută să te deplasezi într-un document sau pagină web.

- CTRL+SĂGEATĂ STÂNGA - Sare la sfârșitul cuvântului anterior
- CTRL+SĂGEATĂ DREAPTA - Sare la începutul cuvântului următor
- SHIFT+CTRL+SĂGEATĂ DREAPTA - Selectează cuvântul în întregime

Alte shortcuturi

- CTRL+ALT+DEL - Deschide Windows Task Manager.
- TAB - Sare de la o zonă la alta.
- HOME - Sare la începutul liniei
- END - Sare la sfârșitul liniei
- PAGE UP - Sare mai sus cu o pagină
- PAGE DOWN - Sare mai jos cu o pagină
- ESC - Anulează.
- Apăsarea tastei ENTER - În loc de dublu clic.
- CTRL+SĂGEATĂ STÂNGA sau DREAPTA - Mută cursorul la începutul sau sfârșitul cuvântului.

Sper să găsești utile aceste scurtături și în timp să te obișnuiești să le folosești cât mai des atât pentru a economisi timp cât și pentru a avea grijă de sănătatea mâinilor tale.

∴ Cum poți insera caractere speciale oriunde și oricând?

Scrii ceva și ai nevoie de un caracter special iar acesta nu apare pe tastatură. Poate e vorba de un semn al exclamării răsturnat sau semnul întrebării folosit în Spania, sau vreun cuvânt accentuat folosit în Franța, vreun cuvând cu umlaut poate de prin Germania ... Cum faci acel caracter să apară?

Sunt câteva căi, dar una care poate fi folosită indiferent de aplicația pe care o folosești este folosirea utilitarului Character Map. Dă clic pe **Start**, apoi pe **Run, tastează charmap** și apoi apasă **Enter**. Sau accesează **Start, All Programs, Accessories, System Tools, Character Map**.

Se va deschide o mică fereastră în care vei vedea caracterele disponibile fontului selectat. Dă clic pe caracter pentru a-l vedea mărit. Dă dublu clic pe caracter pentru a-l copia în Clipboard.

Dacă vrei să copiezi mai multe caractere, dă pe rând dublu clic pe ele și selectează-le, apoi dă clic pe **butonul Copy** din dreptul căsuței în care apar caracterele pe care dorești să le copiezi (**Character to copy**)

Pentru a insera caracterul sau caracterele copiate în Clipboard, deschide documentul unde vrei să inserezi și apoi selectează **Paste** din meniul **Edit** (sau **CTRL+ V**).

Atenție nu toate programele pot afișa caracterele speciale.

Unele aplicații îți permit să tragi cu mausul caracterul selectat din utilitar direct în locul dorit al documentului deschis.

Fiecare caracter are asociat un cod Unicode. Dacă îl cunoști îl poți insera în document fără să mai apelezi la utilitarul Character Map. Pentru aceasta poziționează cursorul în locul dorit din documentul deschis, asigură-te că NumLock este activ (dacă nu este aprins ledul apasă tasta Num Lock). După aceea ține apasată tasta ALT în timp ce tastezi combinația de cifre cu ajutorul tastelor numerice.

Poți selecta modul de vizualizare avansat, caz în care vor fi afișate următoarele liste cu

opțiuni: setul de caractere: Unicode, Dos sau Windows; modul de grupare: toate sau pe subcategorii (exemple: semne matematice, punctuație, monede, etc). Tot de aici poți introduce un cod unicode pentru a vedea caracterul căruia îi este asociat sau poți efectua operațiunea de căutare.

*Poți să folosești Private Character Editor pentru a-ți crea propriile caractere. Pentru a deschide acest editor dă clic pe **Start, Run** și tasteaza **eudcedit** în caseta **Open**.*

∴ Diacriticele (ș ț î â ă)

Pentru a putea scrie și citi diacriticele:

Intră în **Control Panel** la **Regional and Language Options**. Alege din fereastra nou deschisă **Languages** și apoi **Details**. Dă clic pe butonul **Add** și alege din listă **Input Language, Romanian**. Dă clic pe **OK** pentru a închide fereastra, apoi pe **Apply** pentru a aplica modificarea.

Vei observa în casuța **Installed services**, că sub English a apărut și Romanian (iar în bara de Start a apărut o nouă iconiță în care scrie EN, dă clic pe ea și poți schimba în RO pentru a putea scrie cu diacritice).

Pentru a folosi diacriticele tastează:

- ; pentru ș
- **Shift+**; pentru Ș
- ' pentru ț
- **Shift+'** pentru Ț
- [pentru ă
- **Shift+[** pentru Ă
-] pentru î
- **Shift+]** pentru Î
- \ pentru â
- **Shift+** pentru Â

Pe lângă cele 5 taste mai sunt și altele care își vor schimba locul atunci când este setată

activă limba Română.

- ` devine]
- **Shift + `** devine [
- **Shift +2** devine ,,
- **Shift +4** devine x
- **Shift +6** devine &
- **Shift +7** devine /
- **Shift +8** devine (
- **Shift +9** devine)
- **Shift +0** devine =
- - devine +
- **Shift + -** devine ?
- = devine ,
- **Shift + =** devine *
- **Shift +,** devine ;
- **Shift +.** devine :
- / devine -
- **Shift +/** devine _
- **Y, z** devin **Z, z**
- **Z, z** devin **Y, y**

*Combi nația de taste **Alt+Shift** face schimb ul între limbile Română și Engleză.*

Prin urmare oricând vrei să treci de la Engleză la Română sau invers apasă **Alt+Shift**. Dacă nu îți place combinația Alt+Shift poți să o modifici din **Control Panel** la **Regional and Language Options, tabul Languages, butonul Details**. Dă clic pe **Key Settings** și apoi pe **Change Key Sequence**. Alege combinația dorită și apoi dă clic pe **butonul OK**. Dă clic pe **OK** pentru a închide fereastra de dialog **Advanced**, apoi **OK, Apply** și iar **OK**.

∴ Personalizarea tastaturii

Secțiunea **Keyboard** din **Control Panel** te ajută să setezi câteva opțiuni după preferințe.

- **Repeat delay** – îți permite să setezi cât timp se scurge până când un caracter apăsat începe să se repete dacă tasta este ținută apăsată.
- **Repeat rate** te lasă să setezi viteza la care să se repete afișarea unui caracter în momentul în care tasta este ținută apăsată.

Pentru a testa setările făcute dă clic cu mausul în căsuța text și ține mai mult timp apăsată o tastă.

Tot de aici poți seta dacă și cât de repede să pâlpâie cursorul.

⇒ **Învață să folosești mausul**

Mausul este contactul nostru direct cu lumea calculatoarelor. Clicurile și mișcarea acestuia ne permit să selectăm tot ce se află pe monitor. Nu durează prea mult timp până când clicurile devin o a doua natură a noastră.

∴ Folosirea corectă

Mai întâi, pune podul palmei pe masă înaintea mausului.

Pune mâna pe maus și ține-l dintr-o parte cu degetul mare iar din cealaltă parte cu degetul mic.

Folosește degetul arătător, mijlociu și inelar pentru a apăsa pe butoane. Mișcă mâna pentru a mișca și cursorul pe ecran.

∴ Funcțiile de bază

Clic

Clicul înseamnă apăsarea și eliberarea butonului din stânga al mausului. Poziționează mausul unde dorești să dai clic, ține-l nemișcat acolo și apasă butonul din stânga al

mausului. Cu cât apeși mai ușor cu atât selectarea se va face mai corect.

Dublul clic

Dublul clic este apăsarea dublă, în succesiune rapidă a butonului din stânga. Nu ridica degetul de pe buton când dai dublu clic. La fel ca și în procedura precedentă, mausul trebuie să stea nemișcat atunci când dai dublu clic. Nu te necăji dacă nu-ți reușește din prima, la nimeni nu reușește din prima.

Clic dreapta

Clic dreapta înseamnă apăsarea și eliberarea butonului din dreapta al mausului.

În majoritatea cazurilor clic dreapta activează meniul contextual.

Derularea (scroll)

În cazul în care mausul este prevăzut cu o rotiță poți derula în fereastra activa prin simpla rotire a acesteia. Unele rotițe de scroll pot fi apăstate. Astfel, prin apăsarea rotiței poți activa derularea în fereastră prin simpla mișcare a mausului fără a mai fi nevoit să miști rotița.

Trage și dă drumul (Drag & Drop)

Este procedura prin care apuci un obiect (selectezi un text, un fișier, o poză sau orice altceva) și îi dai drumul într-o nouă locație.

Pentru a trage și a da drumul dă clic pe butonul din stânga al mausului pe elementul pe care vrei să îl muți. Tine butonul apăsat și mișcă mausul până la noua locație. Odată ajuns deasupra zonei respective eliberează butonul mausului, iar elementul va cădea în noua locație.

Mausul peste (Mouse over)

Poziționând cursorul mausului peste anumite obiecte, fără a da clic pe ele, poți afla mai multe informații despre acestea. Informațiile sunt afișate fie în imediata vecinătate a

cursorului fie, acolo unde este posibil, în bara de stare a ferestrei active.

∴ Ce este meniul contextual și la ce îți folosește?

Pe scurt acesta te ajută să faci mai mult în timp mai puțin. De cele mai multe ori dând clic dreapta pe un obiect sau pe o anumită zonă a ecranului se afișează un meniu care conține o listă cu opțiuni referitoare la obiectul/zona pe care s-a dat clic. În acest fel cu doar un clic de maus ai acces la o multitudine de comenzi.

E vital să te obișnuiești să folosești acest meniu. Te poate duce în cel mai scurt timp la comanda sau opțiunea dorită. Nu știi unde există și unde nu există meniuri contextuale? Nu-i nimic, dă clic dreapta și vei afla. Nu uita, clic dreapta nu poate face niciun rău. Încearcă! Pune mausul pe bara de sarcini și dă clic dreapta să vezi ce îți apare. Vezi și pe butonul Start, sau pe Desktop.

Iată câteva exemple de utilizări ale meniului contextual:

Modificarea proprietăților unui obiect prin selectarea **Properties**, opțiune aflată de obicei la baza meniului contextual. Aproape orice element din Windows are asociate proprietăți ce pot fi personalizate de utilizator.

Redenumirea, copierea, tăierea, lipirea (**Copy, Cut, Paste**), ștergerea (**Delete**), adăugarea/extragerea într-o/dintr-o arhivă, scanarea toate se regăsesc în general în meniurile contextuale.

O altă facilitare foarte utilă aflată în meniurile contextuale este **Send To**. Cu doar un clic dreapta și accesarea secțiunii Send To din meniul contextual poți copia (trimite) obiectul selectat (pe care ai dat clic dreapta) în anumite locații prestabilite. De exemplu: poți copia obiectul în folderul My Documents, pe floppy sau pe CD, îl poți atașa la email, îi poți crea un shortcut pe Desktop. Și aceasta nu e tot! Secțiunea Send To poate fi personalizată. Poți include aici o varietate de foldere sau, poate imprimanta.

Cum? Să presupunem că în folderul nostru cu documente am creat un nou folder special, Arhiva, unde vom adăuga fișiere deosebit de importante pe care dorim să le arhivăm des.

- creăm folderul Arhiva

- îi creăm un shortcut pe Desktop (dăm clic dreapta pe folder, selectăm din meniul contextual Send to, apoi Desktop)
- mutăm shortcutul proaspăt creat de pe Desktop în folderul Send To din Windows.

Locația acestuia poate fi:

- C:\Windows\Send to
- C:\Documents and Settings\[nume utilizator]\Send To (în cazul Windows XP)

Acest Folder este setat de obicei ascuns. În cazul în care nu-l vezi în locația indicată va trebui mai întâi să setezi din **Windows Explorer, Tools, Folder Options** afișarea fișierelor ascunse.

Nu include foldere în Send To, ci doar shortcutul către acestea.

Dacă folosirea secțiunii Send To îți va fi foarte la îndemână și vei adăuga frecvent noi locații în Send To iată 2 trucuri care te vor ajuta să fii mai eficient.

- Crează un shortcut în secțiunea Send To chiar pentru folderul Send to. Ori de câte ori vei dori să incluzi un nou folder în Send to nu trebuie decât să dai clic dreapta pe acel folder, să accesezi secțiunea Send To din meniul contextual și apoi din nou Send To. Vei vedea că la urmatorul clic dreapta, în Send To va fi inclus noul folder. Simplu, nu?

- Organizează-ți în categorii conținutul secțiunii Send To. Nu trebuie decât să accesezi folderul Send To și să crezi subfoldere pentru categoriile dorite iar apoi să muți fișierele shortcut în subfolderul corespunzător.

Poți înlocui clic dreapta cu Shift+F10 pentru accesarea meniului contextual.

∴ Forma cursorului

Cursorul mausului își schimbă forma, modalitate prin care îți furnizează informații deosebit de utile. De exemplu dacă se transforma într-o mânăuță înseamnă ca poți da clic în acea zonă, dacă se transforma într-o bară verticală înseamnă că poți introduce text în acel loc. Pentru a afla mai multe informații despre semnificația diverselor forme ale cursorului

dă clic pe butonul **Start, Control Panel** și apoi selectează **Mouse, tabul Pointers**.

∴ Personalizarea mausului

Secțiunea **Mouse** din **Control Panel** te ajută să îți configurezi mausul după propriile preferințe. De aici ai posibilitatea de a configura butoanele (utilă pentru cei stângaci), de a seta viteza dublului clic, de a activa/dezactiva funcția ClickLock (care îți permite să selectezi textul fără a fi nevoit să ții butonul mausului apăsat pe durata selectării. E suficient să dai o dată clic după care poți mișca mausul pentru a face selecția iar la final dai din nou un clic), de a seta diverse opțiuni pentru cursor și roțița de scroll.

Tot din această locație poți personaliza cursorul mausului. Poți alege o altă combinație de cursoare sau poți adăuga noi imagini pentru cursor. Acestea sunt fișiere cu extensia .ani (dacă imaginile sunt animate) sau .cur (pentru cele statice). Imaginile noi le poți lua de pe Internet.

Mare atenție la viruși. Siguranța este mai importantă decât cosmetizarea cursorului!

≈ Logarea, delogarea și contul utilizatorului

Dicționarele limbii române nu includ primele 2 cuvinte, dar suntem siguri că marea majoritate a utilizatorilor PC le folosesc. Auzim frecvent m-am logat, m-am delogat. Deși nu e corect din punct de vedere al limbii noastre vom continua să folosim tot acești termeni în cele ce urmează fiindcă nu am găsit alții mai buni.

Logarea (Logon, Login), înseamnă începerea unei sesiuni de lucru. Este procesul accesării unui sistem PC. Dacă accesul este restricționat logarea necesită introducerea unui nume de utilizator și, după caz, și a unei parole.

Delogarea (Logout) este procesul invers logării. El presupune încheierea unei sesiuni de lucru. Delogarea nu înseamnă și închiderea calculatorului.

Switch user – permite ieșirea dintr-un cont de utilizator și intrarea în altul fără a se înceta sesiunea de lucru deschisă de primul utilizator.

Dacă folosești sistemul de operare Windows Xp, la finalul procesului de bootare a calculatorului pe ecran apare fereastra de Bun venit în care sunt afișate conturile de utilizator create. Pentru a te loga nu trebuie decât să dai clic pe numele de utilizator și să introduci parola, dacă este necesar. În cazul în care nu ai cont și calculatorul permite accesul vizitatorilor (Guest) poți să te loghezi și ca vizitator.

În cazul în care nu există fereastră de bun venit va trebui să introduci numele și parola (în caz ca e setată) într-o mică fereastră de dialog.

Conturile utilizatorilor

- au un nume de utilizator, care este unic în cadrul acelui PC
- au asociate anumite drepturi și permisiuni
- pot avea setată parolă de acces

La instalarea Sistemului de Operare este creat automat un cont de utilizator cu drepturi de administrare.

Oricând însă se pot crea mai multe conturi de utilizator astfel încât fiecare persoană care are drept de a folosi PC-ul să își poată face unele setări personalizate dar și pentru a-și păstra confidențialitatea asupra propriilor fișiere.

Există 2 tipuri de conturi: cu drept de administrator sau cu drepturi limitate. În unele cazuri se poate permite și vizitatorilor, utilizatorilor fără cont, accesul la calculator. În orice moment trebuie să existe cel puțin un cont de administrator.

Dacă ești administrator poți:

- crea noi conturi,
- poți face modificări în fișierele de sistem,
- poți face modificări în setările sistemului,
- poți citi fișierele care aparțin altor conturi,
- poți instala sau dezinstala componente hardware
- poți schimba parolele celorlalte conturi
- poți să schimbi propria parolă
- poți instala orice program
- poți să salvezi documente
- poți să folosești programele instalate

Dacă ai un cont standard, sau limitat poți:

- să îți schimbi sau să îți inlaturi parola contului tău
- poți să instalezi unele programe
- poți să salvezi documente
- poți să folosești programele instalate

Dacă ești doar un vizitator (Guest) poți doar:

- să salvezi documente
- să lansezi unele programe instalate

Fiecărui user i se crează automat și un set de foldere destinate stocării documentelor și setărilor contului. În Windows XP acestea pot fi accesate folosind My Computer în: C:\Documents and Settings\.

Câteva idei:

- dacă sunt mai multe persoane care utilizează un calculator e indicat să se creeze mai multe conturi astfel încât fiecare să se poată loga în propriul cont, să aibă propria structură de foldere pentru documente, poze și muzică, să-și poată proteja prin parolă accesul la fișierele sale, să își facă propriile setări la Desktop, Bara de Sarcini, Meniul de start, să aibă propria listă de Favorite etc.
- poți de asemenea să îți crezi 2 conturi de utilizator în cazul în care folosești calculatorul în mai multe scopuri. De exemplu: un cont Personal și un cont Birou. În acest fel poți să îți setezi diferit configurațiile PC-ului în funcție de necesitățile personale, respectiv ale muncii pe care o prestezi.
- chiar dacă ești unicul utilizator al PC-ului e bine să îți protejezi contul cu o parolă. În acest fel vei avea o siguranță în plus, mai ales atunci când te conectezi la Internet și ești expus diverselor pericole. Impedimentul este că la fiecare logare trebuie să tastezi parola.
- e indicat ca atunci când stai foarte mult conectat la Internet să folosești un cont cu drepturi limitate. În acest fel virusii nu pot exploata diversele drepturi pe care le are un administrator. Atenție însă! Sunt unele programe care nu pot fi instalate decât dacă ești logat ca administrator în timp ce altele nu merg deloc decât dacă ești logat ca administrator. În acest al doilea caz poți selecta programul în cauză din listă de programe din meniul **Start**, după care dai clic dreapta și optezi pentru **Run as**. Din fereastra de dialog nou apărută poți selecta utilizatorul cu drept de administrare.

Crearea de conturi noi, ștergerea conturilor, activarea/dezactivarea contului Guest, schimbarea imaginii asociate și a parolei se pot face din secțiunea **User Accounts** din **Control Panel**. Tot de aici se poate seta dacă să se afișeze sau nu fereastra de Bun venit în Windows XP.

Cum să treci peste logare

Dacă ești singura persoană care folosește calculatorul și la fiecare restart trebuie să te loghezi, iată ce trebuie să faci pentru a scăpa de acest pas.

Dă clic pe **Start** și alege **Run**, în câmpul liber de acolo scrie: **control userpasswords2** și dă clic pe **OK**.

Din fereastra nou deschisă debifează căsuța din dreptul opțiunii **Users must enter a**

username and password to use this computer apoi **Apply** și **Ok**.

Vei fi nevoit să introduci parola contului Administrator, scrie-o și apoi dă clic pe ok. Data viitoare când vei porni calculatorul nu va mai trebui să introduci username și parola.

≈ Afișarea pe ecran

Te așteaptă multe ore de lucru la PC cu ochii ațintiți pe ecran. Pentru a transforma utilizarea PC-ului într-o experiență plăcută și cât mai puțin obositoare pentru ochi ai la dispoziție mai multe opțiuni care te vor ajuta să setezi felul în care se face afișarea pe ecran.

Ești pregătit? Haide să deschidem fereastra care ne permite să personalizăm modul de afișare. Dă clic dreapta în orice zonă goală a ecranului și alege **Properties**, sau alege secțiunea **Display** din **Control Panel**.

Iată pe scurt opțiunile puse la dispoziție prin intermediul acestei secțiuni de Windows XP:

Theme

Tema este compusă din fundal, set de sunete, icoane și alte elemente care îți permit personalizarea PC-ului doar cu un clic. Poți alege tema dorită din lista cu opțiuni sau poți alege alta de pe Internet sau de pe hard.

Desktop

Ce este Desktopul? Este ceea ce vezi pe ecranul calculatorului imediat după începerea unei noi sesiuni de lucru - o interfață grafică prin intermediul căreia interacționezi cu calculatorul.

Din **tabul Desktop** poți alege din listă, imaginea de fundal (wallpaper), poți configura să nu fie afișată nicio imagine pe fundal (selectează din listă **None**), poți alege imagini personalizate de pe hard, disketă sau Cd. Îți este permis să setezi și modul de poziționarea a imaginii precum și culoarea de fundal. Cu ajutorul **butonului Customize Desktop** poți seta printre altele icoanele care să fie afișate, să le modifici imaginile asociate și să activezi curățarea Desktopului de elemente nefolosite timp de o anumită perioadă de timp.

Screen saver

Screen Saverul este un utilitar care previne întipărirea imaginii pe ecran datorită afișării ei pentru mai mult timp. Acesta se activează după o anumită perioadă de timp în care nu s-a mai înregistrat niciun input de la tastatura sau maus. Apăsarea unei taste sau mișcarea mausului determină revenirea la modul de lucru. În cazul monitoarelor moderne sunt necesare multe ore de afișare neschimbată a imaginii pe ecran pentru a rămâne întipărită. Cu toate acestea Screen Saver-urile continuă să fie foarte populare, conferind buna dispoziție sau relaxare utilizatorului.

Din tabul Screen Saver poți seta screen saverul care să fie afișat, durata după care să fie afișat, dacă la revenire în modul de lucru să solicite parola (un mod de a-ți proteja fișierele în cazul în care pleci un timp de lângă calculator).

Appearance

De aici poți seta stilul de afișare a ferestrelor și butoanelor, schema de culori, mărimea fonturilor. Poți de asemenea să setezi diverse efecte și să personalizezi în parte fiecare element al ferestrelor Windows. Joacă-te cu opțiunile de aici pentru a obține aspectul dorit.

Settings

Ultimele, dar nu mai puțin importante. În acest tab poți seta rezoluția, calitatea culorilor și, de la **butonul Advanced, tabul Monitor**, rata de refresh a monitorului. Aceasta trebuie să fie setată la minim 75 Hz și nicidecum mai mult decât suportă monitorul întrucât poate genera distrugerea acestuia.

Cam aceasta ar fi pe scurt cosmetizarea ecranului. E important să îți configurezi modul de afișare pe ecran astfel încât să îți fie pe plac, dar mare atenție la timpul pe care îl investești în această operațiune. De multe ori acordarea unei atenții prea mari poate duce la un consum enorm de timp fără ca tu să observi. Și încă ceva, wallpaper-urile și screen saver-urile luate de pe Internet pot genera diverse probleme de securitate. Fii foarte atent de unde le iei!

≈ Desktopul, masa ta de lucru

Desktopul este primul lucru care apare după încărcarea sistemului Windows și logarea în contul de utilizator.

După cum am precizat ceva mai sus, Desktopul este ceea ce vezi pe ecranul calculatorului imediat după începerea unei noi sesiuni de lucru. Este practic o interfață grafică prin care interacționezi cu calculatorul.

Dar nu trebuie privit doar așa, Desktopul este masa ta de birou, este locul unde poți avea la îndemână ceea ce utilizezi mai frecvent. Familiarizează-te cu el, cunoaște-l, descoperă-i secretele și profită de funcționalități-le pe care le oferă!

Gândește-te la conducătorul auto care tocmai și-a cumpărat o mașină. Cum ar fi să circule cu setările din fabrică. Nu ar fi necesar să-și aranjeze scaunul, oglinzile etc? Ei așa e și cu Desktopul. Trebuie să înveți să îl personalizezi astfel încât să se potrivească necesităților tale.

Desktopul este un folder pe hard disk. În versiunea XP a Windowsului, în C:\Documents and Settings\, există câte un Desktop în folderul fiecărui utilizator. Îl poți accesa folosind My Computer sau Windows Explorer. Cu alte cuvinte toate iconurile de pe Desktop ale unui utilizator pot fi regăsite în folderul Desktop corepunzător userului său.

Desktopul rămâne mereu afișat în fundal indiferent de câte aplicații, ferestre se vor deschide. Poți oricând să-l accesezi:

- tasta Windows+D
- Clic dreapta pe bara de sarcini – Show Desktop sau Minimize all the windows
- Iconul Desktop din Quick Launch

În continuare îți propun să faci cunostință cu componentele Desktopului și să afli cum să te folosești de el astfel încât să fie în propriul tău avantaj.

⇒ Iconurile și Shortcuturile

Acele mici poze care apar pe Desktop se numesc iconuri. Ele au asociată o imagine și un nume afișat sub aceasta.

Fiecare icon reprezintă un shortcut, fișier, folder sau program din calculatorul tău.

Dacă dai dublu clic pe icon cu mausul, rezultatul obținut depinde de tipul iconului.

- Dacă este **shortcut** va ajuta calculatorul să localizeze fișierul sau aplicația pentru care s-a făcut scurtătura pentru a o putea lansa în execuție. Cu alte cuvinte, atunci când ai, de exemplu, shortcutul unui program pe Desktop nu mai trebuie să îl cauți pe acesta în lista cu programe. Shortcutul este cel care indică calculatorului locația acestuia pe hard pentru o accesare mai rapidă.
- Dacă este iconul unui **fișier sau folder** dublul clic îl va deschide.
- Dacă este iconul unui **program**, dublul clic îl va lansa în execuție.

Iconurile speciale:

Recycle Bin (coșul de gunoi) - este echivalentul coșului de gunoi aflat în birou. Acolo poți lăsa documente și programe care nu îți mai folosesc, fie cu ajutorul mausului prin procesul de tragere și lăsare deasupra iconului Recycle Bin, fie prin folosirea butonului Del (ștergere), aflat pe tastatură. Dacă ștergi accidental un fișier sau program îl poți recupera prin intermediul funcției specifice (Undelete sau Restore to original location) oferită de Recycle Bin.

My Documents (documentele mele) - acel icon care arată ca o mapă cu documente reprezintă calea către o depozitare centralizată a documentelor create și folosite. Gândește-te la el ca la un biblioraft în care poți depozita documentele în funcție de conținutul și utilitatea lor pentru o accesare mai facilă.

My Computer (calculatorul meu) - stochează informații despre sistemul folosit. Conține iconuri care oferă accesul la diferitele componente ale calculatorului, de asemenea oferă și acces la Control Panel (panoul de control) de unde poți ajusta setările pentru sistem.

My Network Places – locurile din rețea (dacă faci parte dintr-una) – arată celelalte calculatoare conectate în rețeaua în care te afli.

Internet Explorer – browserul cu ajutorul poți naviga pe Internet

*Afișarea/ascunderea acestor iconuri: Dă clic dreapta pe Desktop și alege **Properties**, din fereastra nou deschisă alege **tabul Desktop** și dă clic pe **butonul Customize Desktop**. În **căsuța General** vei putea bifa/debifa iconurile care vrei/nu vrei să fie afișate pe Desktop. După ce te-ai decis dă clic pe **OK**.*

Operațiuni cu iconurile și modalități de personalizare a lor

Iconurile pot fi redenumite. Pentru a le schimba numele dă clic dreapta pe ele și alege **opțiunea Rename**, după care tastează în căsuța noul nume.

Imaginea poate fi și ea schimbată. Dă clic dreapta, alege **Properties**, **butonul Change Icon** (dacă nu este shortcut, acest buton poate fi găsit în **tabul Costumize**) după care selectează imaginea dorită.

Poți aranja aceste iconuri pe Desktop după cum dorești tu.

Pentru a le muta dă clic o singură dată pe imagine, trage-o până în locul dorit și apoi las-o.

Dacă dai clic dreapta într-un loc pe Desktop unde nu se află iconuri va apărea un meniu care te va lăsa să alegi din diferitele modalități de aranjare a iconurilor.

Selectează **Arrange Icons** și apoi, din submeniu selectează aranjarea după nume, mărime, tip sau data ultimei utilizări. Poți bifa mai jos opțiunea **Auto Arrange** care va aranja iconurile după modul ales de fiecare dată când un nou icon va apărea pe ecran. Sub **Auto Arrange** se află opțiunea **Align to Grid** care aliniază iconurile pe o linie verticală.

*E indicat să muți **Recycle Bin** din locul în care se află într-o zonă a Desktopului mai puțin populată de iconuri. Așa cum am spus, Recycle Bin este locul unde se păstrează fișierele și folderele șterse până la renunțarea definitivă la ele. Amplasarea acestuia într-o zonă populată de iconuri favorizează ștergerea din greșeală a unor lucruri. O așezare optimă pentru el este colțul din dreapta jos al Desktopului. Selectează-l cu mausul și trage-l în noua locație după care dă-i drumul.*

Și celelalte iconuri pot fi mutate în mod asemănător. Mai mult, poți crea mai multe zone pe Desktop. Astfel poți crea o zonă pentru aplicații, alta pentru Shortcuturi care pornesc anumite programe, și poți lăsa iconurile speciale precum My Computer, My Documents, My Network Places într-un singur colț. Sau, poți face orice alt aranjament care ți se pare mai avantajos și mai ușor de folosit. Singurul lucru la care trebuie să fii atent atunci când faci aceste schimbări este să nu pui un icon peste altul, există o probabilitate foarte mare să ștergi unul din ele accidental sau să pornești o aplicație care nu își are rostul în acel moment.

Iconurile pot fi șterse. Fie le selectezi după care apeși **tasta Delete**, fie le apuci și le tragi peste iconul Recycle Bin.

Dacă sunt shortcuturi, ștergerea lor nu afectează fișierul la care face trimitere, fiindcă acesta are o altă locație pe hard. Dacă însă fișierul este stocat direct pe Desktop ștergerea lui va duce la înlăturarea completă de pe hard. La ștergere vei primi un mesaj de avertizare.

Cum știi dacă sunt Shortcuturi sau sunt chiar fișierele stocate în folderul Desktop? În general iconurile shortcut au o mică săgeată în colțul lor din stânga jos. O altă modalitate de a afla este de a da clic dreapta pe icon pentru a selecta **Properties**. Dacă este Shortcut vei vedea în partea de sus a ferestrei tabul Shortcut. În caz contrar tabul Shortcut nu se regăsește în fereastra Properties.

Vrei să adaugi noi scurtături pe Desktop pentru a avea la îndemână programele, fișierele sau folderele, paginile de interent pe care le accesezi mai des? Nimic mai simplu. Dă clic dreapta pe o zonă goală a ecranului și alege **New, Shortcut**. În căsuță scrie locația către care vrei să faci scurtătura. Dacă nu știi această locație poți să apeși butonul **Browse** și să o localizezi. Odată găsită locația, dă clic pe **butonul Next**, scrie un nume pentru icon și dă clic pe butonul **Finish**.

O altă variantă este să identifici mai întâi elementul (fișierul, folderul, programul, etc) căruia vrei să îi creezi un shortcut pe Desktop, să dai clic dreapta, **Send To, Desktop (create shortcut)**.

A treia variantă: Selectează aplicația folosind butonul drept al mausului, și fără a elibera butonul, trage de icon până ajungi cu el pe Desktop. Va apărea un meniu care te întreabă ce dorești să faci. Alege **Create Shortcut Here**.

Să încercăm un exemplu practic, creând un shortcut pentru cd-rom și floppy disk, shortcuturi care se vor dovedi folositoare atunci când explorăm conținutul unui cd sau floppy disk.

Dă dublu clic pe My Computer, selectează cu butonul dreapta al mausului iconul pentru cd-rom sau floppy, îl tragi pe Desktop fără a elibera butonul mausului. Pe Desktop eliberezi butonul și din meniul afișat selectezi **Create Shortcut Here**.

Acum, ori de câte ori ai nevoie să copiezi un fișier pe disketă, este mult mai simplu. Trage respectivul fișier din locația lui originală până deasupra iconului floppy disk aflat pe Desktop. Un acces foarte facil la conținutul unui cd este disponibil de asemenea prin intermediul shortcutului pentru cd-rom aflat pe Desktop.

Proprietățile shortcuturilor.

Este important să distingem diferența dintre shortcuturi și obiectele la care ele duc. Nu e același lucru, de exemplu poți face mai multe shortcuturi către un fișier care pot fi puse în diferite locații (de exemplu unul pe Desktop, unul în Quick Launch). Crearea unui shortcut către un fișier nu înseamnă și copierea acestuia. Shortcuturile sunt fișiere de dimensiuni foarte mici. Deci poți crea shortcuturi fără a ocupa cu acestea spațiu pe hard-disk.

Poți șterge un shortcut, programul la care conduce acest shortcut rămânând în calculator. Totuși atunci când se șterge programul nu numai că el dispare dar va face și shortcutul inutil.

Poți modifica numele unui shortcut fără ca aceasta să modifice fișierul. Aceasta înseamnă că poți da unui shortcut nume descriptive foarte detaliate. Pentru a redenumi un shortcut apasă clic dreapta și selectează din meniu opțiunea **Rename**. În locul unde era vechiul nume se poate scrie unul nou, după care se apasă **Enter**.

Dar să nu uităm că Desktopul este și el un folder, unul special, al cărui conținut ne este mereu la îndemână.

Poți să creezi noi fișiere sau foldere direct pe Desktop. Dă clic dreapta, selectează **New** și alege din listă **Folder** sau tipul de fișier dorit.

E indicat să nu lași să se aglomereze Desktop-ul. Păstrează aici doar ce ai de regulă nevoie sau ce folosești la un moment dat. Când nu ai nevoie de ele șterge-le sau mută-le de aici.

Desktopul este locul în care e indicat să downloadezi fișierele de pe Internet. Odată finalizată downloadarea îți va fi ușor să ajungi la fișierul proaspăt downloadat. E important însă să nu le lași să facă vechime aici. Dacă îți sunt necesare mută-le în destinația potrivită de pe hard, dacă s-ar putea să le folosești cândva arhivează-le pe un cd. Dacă nu mai prezintă interes șterge-le.

⇒ Butonul Start

Se află în colțul stânga-jos al Desktopului.

Meniul care apare la apăsarea acestui buton, oferă accesul:

- la programele instalate din opțiunea **Programs**,
- la setările sistemului din opțiunea **Settings/Control Panel**,
- la un ghid de ajutor - **Help and Support**,
- la o facilitate de căutare după anumite criterii - **Search**,

și multe alte opțiuni.

Iată mai jos câteva trucuri care să îți ușureze lucrul cu meniul Start:

- Aranjează în ordine alfabetică programele din Start. Dacă lucrezi cu cel puțin 15 - 20 programe în fiecare zi și lista acestor programe din meniul Start este dezorganizată, poți să o aranjezi alfabetic pentru a putea găsi mai ușor aplicațiile. Dă clic pe **Start**, mergi la secțiunea **Programs**, mergi cu cursorul mausului pe oricare din acele programe și da clic dreapta. Alege opțiunea **Sort by name**.

- Dacă ai Windows Xp și vrei să ai acces rapid la programele frecvent folosite afișate în meniul Start poți folosi **tasta Windows** urmată de inițiala programului pe care dorești să îl pornești. Sau, selectează programul din lista de programe frecvent folosite, dă clic dreapta și alege opțiunea Rename. În fața numelui adaugă o cifră urmată de .. După această configurare poți lansa în execuție programul folosind combinația de taste Tasta Windows urmată de cifra aleasă.
- Poți schimba ordinea în care programele sunt afișate în lista din meniul Start folosind tehnica **Drag & Drop**. Alege din lista programul pe care dorești să-l muți, selectează-l cu mausul ținând apăsat butonul stâng și mută-l în noua locație, moment în care ridici degetul de pe butonul mauseului.
- Grupează-ți programele din lista cu programe pe categorii. Dacă ai foarte multe programe instalate, fereastra cu lista programelor este foarte mare și identificarea programului pe care vrei să-l lansezi în execuție se face greu. Situația se poate schimba prin crearea de categorii pentru programe. Cum? Accesează folosind **My Computer** locul unde îți sunt stocate pe hard documentele și setările personale. În Windows XP acestea se află în C:\Documents and Settings\nume utilizator. Aici vei găsi un folder numit **Start Menu**. Nu te speria dacă nu îl vezi. Pentru a-l putea vedea trebuie să fie permisă afișarea fișierelor ascunse (dacă nu e vizibil citește secțiunea legată de Fișiere și Foldere și vei afla ce ai de făcut). Dacă e vizibil deschide folderul, apoi **Programs** și crează noi directoare cărora să le dai nume sugestive. De exemplu: Birou, Utilitare, Securitate, Grafică, Audio&Video etc. Acum ai categoriile. Nu trebuie decât să accesezi meniul Start și să selectezi fiecare program din listă, să-l tragi, să poziționezi cursorul mauseului peste categoria dorită până se deschide în lateral un nou submeniu și să-l lași în acesta.
- Curățarea meniului Start. Vei vedea că sunt multe lucruri care apar în meniul de Start de care nu vei avea nevoie. Le poți șterge dând clic dreapta pe ele și alegând **Delete** din meniul contextual. Sau poți da clic dreapta pe **butonul Start** și apoi pe **Explore** din meniul contextual. În acest fel vei avea acces direct la folderul Start Menu.
- Pentru a-l personaliza poți alege din meniul contextual al **butonului Start, Properties**.

⇒ **Bara de sarcini - Taskbar-ul**

Este bară lungă aflată în partea de jos a Desktop-ului pe care se află **Notification Area**

(zona de notificare) și **Quick launch** (zona de lansare rapidă). Ea îți permite să te miști printre programele deschise (atunci când sunt mai multe). Deci, dacă ai deschis în același timp un editor de text, un editor de imagini și un player media, toate acestea au un buton corespondent aflat pe Taskbar, buton care dacă este apăsat va face acea aplicație să apară în prim plan, celelalte rămânând în spatele ei și nefiind accesibile decât la selectarea butonului corespondent lor, aflat pe Taskbar.

Zona de Notificare - Notification area - reprezintă partea din dreapta jos a Desktop-ului care conține iconurile programelor care fac parte din sistem și din funcționarea acestuia. Odată cu instalarea de noi programe vei vedea o popularizare a acestei zone. De obicei poți afla ce rol au diferitele iconuri aflate în acea zonă prin simpla poziționare a cursorului deasupra acestora, imediat apărând un mic indiciu despre scopul sau funcționarea acelui program. Pentru afișarea opțiunilor acestuia se apasă clic dreapta sau dublu clic pe iconul respectiv.

Zona de lansare rapidă - Quick launch - este zona care oferă o cale mai scurtă către programele folosite în mod frecvent. Poți adăuga iconuri noi în Quick launch. Unele programe oferă la instalarea lor această opțiune. Cele care nu oferă această facilități pot fi introduse cu ajutorul mausului, tragând iconul respectivei aplicații în zona de Quick launch. Menționăm de asemenea prezența în Quick launch a iconului **Show Desktop**, care oferă o minimizare a tuturor aplicațiilor care rulează, în taskbar.

Shortcuturile din Quick launch

Quick launch-ul este locul ideal pentru shortcuturile programelor pe care le folosești cel mai des, pentru că necesită doar un singur clic, spre deosebire de shortcuturile aflate pe Desktop care necesită două clicuri, pentru a lansa un program. Sună puțin a comoditate, dar așteaptă până când vei face acest lucru de câteva sute de ori și te vei convinge de utilitatea oferită de Quick launch. Vom crea în Quick launch un shortcut pentru editorul de text Windows Wordpad.

Vom folosi o metodă diferită pentru că Wordpad are deja un shortcut în meniul Start, deci vei face mai întâi o copie a shortcutului.

Dă clic pe **butonul Start**, apoi **All Programs (sau Programs)**, apoi **Accessories**. Trage pe Desktop iconul wordpad cu clic dreapta și apoi alege **Create Shortcut Here**. Apoi trage shortcutul de pe Desktop în Quick Launch cu ajutorul mausului și eliberează

butonul de la maus abia atunci când apare în dreptul iconului o săgeată neagră.

În timp va fi nevoie să redimensionezi mărimea Quick Launch-ului ca să poți vedea toate iconurile aflate în el. Pentru aceasta apasă clic dreapta într-o zonă liberă a taskbarului și debifează din meniul apărut **Lock The Taskbar**. Acum poți redimensiona mărimea Quick launch-ului trăgând de limita dreaptă a acestuia cu ajutorul mausului. După ce vei vedea toate iconurile repetă pașii pentru a ajunge iar la Lock The Taskbar și apasă din nou pe el.

Pentru a personaliza Bara de sarcini poziționează cursorul peste ea, dă clic dreapta și alege din lista **Properties**.

Pe lângă opțiunile pe care le găsești în fereastra cu proprietăți poți să personalizezi poziția, dimensiunea ei. Dă clic pe ea și ține apăsat butonul până muți cursorul în noua poziție. Poți opta pentru oricare din marginile Desktopului: sus, jos, dreapta, stânga. Pentru a o aduce înapoi nu trebuie decât să procedezi ca mai sus. Dacă vrei să-i schimbi dimensiunea pune mausul pe marginea ei și, cu butonul stânga apăsat, trage mausul până setezi dimensiunea dorită. Atenție, s-ar putea ca bara să fie blocată fapt care nu va permite modificarea ei. Pentru a o debloca dă clic dreapta pe ea și debifează **Lock The Taskbar**.

După ce îți setezi după preferințe bara de sarcini e indicat să o bifezi blocată astfel încât să nu mai apară modificări ale configurației alese.

Desktopul tău o să arate în mod sigur diferit față de altele, pentru ca Windows este conceput să ofere facilități pe măsura nevoilor. După cum ai văzut, poți aduce diferite modificări Desktopului, unele cosmetice, iar altele funcționale.

În majoritatea versiunilor Windows, Desktop-ul are multe elemente în comun datorită faptului ca Microsoft încearcă să facă foarte ușoară trecerea de la o versiune la alta, majoritatea elementelor rămânând intacte. Aceasta înseamnă ca odată ce ai învățat să folosești o versiune de Windows vei avea un avantaj major la folosirea oricărei alte versiuni de Windows.

⇒ **Frânturile de documente - Scrap**

Scrap - fișier creat prin tragerea unei părți a unui document pe Desktop.

Aceste fișiere sunt deosebit de utile dacă ai un text standard pe care îl folosești de regulă în mai multe aplicații.

Iată cum se crează aceste fișiere. Deschide un editor de text, introdu textul. Când ai terminat de introdus selectează-l și trage-l pe Desktop. Nu-l copia, ci trage-l direct pe Desktop.

Pentru a reuși, trebuie ca fereastra aplicației să fie mai mică decât ecranul, astfel încât să se vadă Desktopul. În caz contrar ține câteva secunde mausul cu selecția peste un loc gol din bara de sarcini până se va afișa Desktopul și apoi continuă să-l miști până în locația dorită. (În tot acest proces butonul din stânga al mausului trebuie să rămână apăsat)

Când vei dori să folosești textul scrapului, nu trebuie decât să-i selectezi iconul de pe Desktop cu mausul și să-l tragi în aplicația dorită, fără a-l mai deschide.

Poți crea mai multe astfel de scrapuri pe care le poți redenumi după bunul tău plac, la fel ca pe orice alt fișier.

≈ Ferestrele – zona de muncă

Windows (ferestre) și-a primit denumirea din cauza că toate fișierele, programele sau căsuțele de dialog se deschid în ferestre. Poți să deschizi mai multe ferestre simultan, dar numai una singură poate fi activă. Fereastra activă este cea care are bara superioară colorată în albastru. Ferestrele inactive au bara superioară colorată în gri.

⇒ Anatomia unei ferestre

Chenarul care delimitează fereastra.

Bara de titlu – bara superioară în care de obicei este afișat numele fișierului și cel al programului care rulează. În partea stângă are un icon, iar în partea dreaptă are meniul de control al ferestrei. Dând clic pe icon ai acces la diverse opțiuni legate de fereastra activă precum: mutarea, schimbarea dimensiunii sau închiderea acesteia.

Meniul de control conține butoanele:

- **Închidere** - dă clic pe căsuța pătrată din colțul dreapta sus care are simbolul X pentru a închide orice document, aplicație sau program. Dacă ești într-un fișier dintr-un program vei vedea 2 semne X. Cel din partea superioară are rolul de a închide programul, cel aflat puțin mai jos este pentru închiderea documentului sau fișierului deschis în acel program. Deci, dacă vrei să închizi fișierul și să lași aplicația pornită dă clic pe X-ul aflat mai jos.
- **Minimizare** - folosit pentru a ascunde orice program sau aplicație. Acest buton se află tot în partea dreaptă superioară a aplicației sau documentului. Acesta doar ascunde aplicația, nu o închide.
- **Maximizare/Restaurare** - se află între celelalte 2 butoane descrise mai sus. La selectarea lui, fereastra va avea aceeași dimensiune ca și cea a ecranului (maximizare) sau, după caz, mai mică decât întreg ecranul (restaurare).

Bara de meniuri – aici sunt afișate numele meniurilor în care sunt grupate comenzile pe care programul ți le pune la dispoziție.

Pentru a avea acces la comenzi trebuie să dai clic sau, uneori, doar să treci mausul peste numele meniului din care fac parte. Alte variante de a deschide un meniu:

- Pentru a accesa un meniu poți selecta tasta Alt sau F10. În acest fel cursorul se poziționează pe primul meniu din bară și cu săgețile stânga/dreapta poți naviga în listă. Pentru a deschide un meniu selectat nu trebuie decât să dai Enter sau să apeși săgeată jos. Pentru a ieși din bara cu meniuri apeși din nou tasta Alt sau F10.
- Poți accesa meniul dorit selectând combinația de taste Alt respectiv litera subliniată din numele meniului. De exemplu pentru a deschide meniul File apeși combinația de taste Alt+F.

Bara de unelte/butoane – în multe ferestre sub bara de meniuri, dar nu numai în această poziție, pot fi vizibile bările cu butoane care îți oferă acces rapid la cele mai frecvent folosite funcții ale programului. Unele programe pot avea mai multe bare de butoane vizibile în același timp sau pot avea bare de butoane care sunt afișate doar în anumite condiții, pentru restul cazurilor acestea nefiind vizibile. La majoritatea programelor se pot personaliza atât bările vizibile cât și butoanele dintr-o bară.

E important ca la programele pe care le folosești frecvent să îți configurezi după propriile necesități aceste bări cu butoane. Gândește-te că vei economisi mult timp odată ce ai la îndemână cele mai frecvent folosite comenzi. Să nu uităm și de spațiul vizibil pe care poți să îl mărești renunțând la acele bări cu butoane care nu îți sunt de niciun folos. În general aceste setări pot fi făcute din meniul Tools al aplicației, dacă există.

Marea majoritate a aplicațiilor folosesc aceleași imagini pentru comenzile standard precum: crearea unui nou fișier, deschiderea unui fișier, salvarea, printarea, cut, copy, paste. Odată ce ai învățat ce imagine li se asociază de regula îți va fi foarte ușor să te descurci chiar și cu programele noi. Dacă nu știi ce reprezintă o imagine de pe bara de unelte pune mausul peste ea. După câteva secunde va fi afișat lângă maus un mic dreptunghi cu numele butonului respectiv.

Bara de stare – se află în partea de jos a ferestrei și folosește ca loc de afișare pentru diverse informații. Pot fi informații despre starea programului, de exemplu salvez fișierul în timpul procesului de salvare. În colțul dreapta a unor bări de stare pot apărea imagini a căror prezență indică faptul că fereastra poate fi modificată prin selectarea marginilor sale sau, că poate fi mărită dar nu poate fi micșorată. Dacă informațiile de acolo nu îți folosesc,

sunt cazuri în care poți să optezi pentru ascunderea bării de stare. Pentru aceasta dă clic sau clic dreapta pe bara pentru a vedea dacă are proprietăți asociate. Un alt loc unde poți verifica dacă îți este permisă ascunderea ei este **meniul View** din bara de meniuri.

Zona principală a ferestrei unei aplicații este destinată afișării documentului activ. Dacă este deschisă o aplicație de procesare a textului, această zonă este destinată pentru textul ce urmează a fi editat. Dacă este vorba de o aplicație pentru prelucrarea fișierelor în acea zonă va fi afișată imaginea. Dacă este un browser web acolo va fi afișată pagina web, etc. Poți avea mai multe ferestre în cadrul unei ferestre. Multe aplicații permit deschiderea mai multor documente în același timp.

În acest caz pe Bara de sarcini vezi câte o căsuță pentru fiecare document în parte, indiferent de aplicațiile cu care sunt deschise. Windows XP îți oferă posibilitatea de a opta pentru gruparea într-o singură căsuță a documentelor deschise cu aceeași aplicație. Astfel, pentru a selecta documentul dorit dai clic pe căsuța aplicației și îl alegi din lista afișată. Pentru a activa/dezactiva gruparea dă clic dreapta pe Bara de sarcini, apoi **Properties** și bifează/debifează după caz opțiunea: **Group similar task buttons**.

Taburile – permit divizarea informației pe categorii în cadrul aceleiași ferestre. Un exemplu elocvent al utilizării taburilor este fereastra în care sunt afișate proprietățile display-ului. Pentru a vedea dă clic-dreapta pe Desktop și alege Properties din partea de jos. Îți va apărea o fereastră de dialog care are în partea de sus mai multe taburi ce pot fi selectate cu un clic de mouse. Pentru fiecare dintre ele, informația afișată în fereastră va fi alta. Navigarea în taburi se face folosind combinația Ctrl+Tab sau CTRL+SHIFT+TAB pentru a reveni la tabul dinainte.

⇒ Câteva cuvinte pe scurt despre meniuri

Meniurile frecvent întâlnite în marea majoritate a programelor sunt:

Meniul File în care se găsesc funcții referitoare la fișiere (creare, deschidere, salvare, redenumire (save as), printare, afișare listă cu ultimele fișiere deschise);

Meniul Edit în care se găsesc funcții referitoare la conținutul fișierului (permite selectarea conținutului, tăierea, copierea, adăugarea din clipboard, căutarea și înlocuirea, corectarea greșelilor prin revenirea la o forma anterioară (undo) etc);

Meniul View în care se găsesc funcții legate de modul de afișare a conținutului în fereastră;

Meniul Tools în care se găsesc diverse unelte utile precum și opțiunea de personalizare a programului deschis în fereastra;

Meniul Help în care găsești informații despre program, producător, versiune și modul de utilizare a lui.

Unele meniuri pot conține la rândul lor alte meniuri care se deschid în cascadă.

Elementele unui meniu:

- eticheta (care poate fi numele funcției/operațiunii/comenzii sau un nume generic pentru un submenu sau fereastră de dialog)
- dacă există o săgeată în dreptul etichetei înseamnă că la clic se va deschide un alt meniu
- dacă există 3 puncte după etichetă înseamnă că la clic se va deschide o fereastră de dialog
- dacă există semnul de bifare înseamnă ca selectarea acelei etichete activează sau dezactivează funcția la care face referire.
- dacă există combinații de taste în dreptul etichetei înseamnă că poți să activezi comanda și fără a intra în meniu, ci doar apăsând combinația de taste. E indicat ca în cazul programelor pe care le folosești frecvent să reții combinațiile de taste pentru comenzile cu care ai mai multe de-a face. Îți vor ușura mult munca și te vor ajuta să economisești ceva timp.

⇒ Ferestrele de dialog

Un loc aparte îl ocupă ferestrele de dialog, ferestre speciale prin intermediul cărora se interacționează cu calculatorul. Acestea cer părerea utilizatorului prin diversele modalități standard de input:

Lista cu opțiuni. În acest caz trebuie să alegi din lista opțiunea dorită de tine și să dai clic pe ea. Dacă lista este mai lungă decât caseta în care este afișată, în partea dreaptă apare bara de scroll cu ajutorul căreia vei putea derula în întregime lista.

Lista cu opțiuni cu două săgeți (sus, jos) în partea dreaptă. Este frecvent folosită

în cazul numerelor. Poți alege valoarea dorită fie selectând cu ajutorul săgeților sus/jos din dreapta listei fie tastând valoarea dorită. Pentru cazul 2 e necesar să poziționezi cursorul în interiorul căsuței unde e afișată valoarea pentru a putea scrie.

Lista de opțiuni cu o săgeată în dreapta. Pentru a vedea toate opțiunile dă clic pe săgeată. Pentru a selecta apoi opțiunea dorită din listă dă clic pe ea.

Butonul radio – trebuie să bifezi opțiunea dorită. Doar o opțiune poate fi selectată la un moment dat din întreg grupul. Pentru a o bifa dai clic pe cerc. Uneori bifarea este posibilă și prin clicarea textului din dreptul cercului.

Caseta cu opțiuni – spre deosebire de butonul radio poți bifa una sau mai multe opțiuni. Selectarea se face la fel ca mai sus.

Caseta text – poziționează mausul pe ea și apoi tastează textul dorit.

Butoanele – poți fie să apeși cu mausul pe ele fie să dai Enter dacă în jurul lor este un chenar cu o linie punctată.

Pentru a naviga prin opțiunile unei ferestre folosește tasta Tab.

⇒ **Lucrul cu ferestrele**

- Pentru a muta o fereastră dă clic pe ea și trage-o de bara superioară în locul dorit.
- Pentru a-i modifica dimensiunile unei ferestre după propriile preferințe, poziționează cursorul în partea dreaptă sau în partea de jos a ferestrei până când apare o linie cu 2 săgeți la capete. Dă clic și trage cu mausul în stânga/dreapta sau sus/jos pentru a modifica dimensiunile ferestrei. **Atenție!** Nu poți muta sau modifica dimensiunile unei ferestre maximizate.
- Pentru a maximiza/restaura o fereastră dă dublu clic pe bara de titlu.
- Poți minimiza o fereastră activă și dând clic pe căsuța corespunzătoare aflată pe bara de sarcini.
- Pentru a trece de la o fereastră la alta poți alege căsuța dorită din bara de sarcini. Dacă ambele ferestre sunt vizibile poți da direct clic pe fereastra din spate pentru a o face activă. Poți folosi de asemenea combinația de taste Alt+Tab.
- Fereastra activă se vede pe bara de sarcini ca și cum ar fi apăsată.

⇒ Derularea în fereastră

Când o fereastră este deschisă în partea dreaptă (și câteodată în partea de jos) a lui se va afla o bară de derulare (scroll bar) care vor permite deplasarea în fereastră în cazul în care aceasta este mai mare decât ecranul..

Bara de derulare are 4 elemente:

- Săgeata de sus, pe care poți da clic și să deplasezi conținutul din fereastră mai sus cu o linie. Nu folosi săgeata dacă vrei să derulezi mult.
- Săgeata de jos, pe care poți da clic și să deplasezi conținutul din fereastră cu o linie mai jos. Nu o folosi dacă vrei să derulezi mult.
- Bara, pe care poți da clic și derula conținutul ferestrei în sus sau în jos. Dă clic pe bara și mișcă mausul în sus sau jos (stânga sau dreapta unde e cazul). Ține degetul pe butonul din stânga a mausului în timpul derulării.
- Spațiul dintre săgeți și bară, dă clic în spațiul aflat în partea superioară a bării dacă vrei să derulezi conținutul în sus, sau în spațiul aflat în partea inferioară a bării dacă vrei să derulezi conținutul în jos.

Bara de derulare orizontală apare câteodată și funcționează similar, cu excepția că derulează spre stânga sau spre dreapta.

≈ Organizarea biților în calculator

4 noțiuni esențiale pe care trebuie să le înțelegem în utilizarea calculatoarelor sunt fișierele, folderele, driver-ul și path-ul.

⇒ Fișierele

Absolut toate datele din calculator sunt organizate în fișiere. Indiferent dacă sunt text, muzică sau chiar un program, pentru calculator fișierele sunt doar o succesiune de 1 și 0. Sistemul de operare împreună cu diversele programe sunt cele care traduc pe înțelesul nostru fișierele.

Formatul fișierelor

Acesta este un anumit mod de codare a informației stocate într-un fișier. De exemplu **Jpg** este un tip de codare folosit pentru stocarea unei imagini într-un fișier.

Sunt mai multe tipuri de formate pentru diferitele categorii de informații. De exemplu în cazul imaginii pot fi folosite formatele Jpg, Gif, Png.

Numele fișierelor

E format din caractere alfanumerice. E foarte important să denumești un fișier folosind un nume sugestiv. În acest fel îți va fi mai ușor să-l găsești în cazul în care i-ai uitat locația sau, după nume, să îți dai seama ce conține.

Extensia fișierelor

Este un set de 3 caractere care sunt adăugate la finalul numelui unui fișier, după **semnul .** pentru a permite utilizatorilor și diverselor programe să determine rapid formatul datelor stocate în fișier.

Când dai dublu clic pe un fișier, computerul tău se va folosi de extensie pentru a determina programul pe care trebuie să-l pornească pentru a putea deschide fișierul. De obicei la instalarea programelor se face automat sau la confirmarea ta asocierea respectivului program cu tipul de fișiere pe care le poate deschide.

Dacă nu vrei să deschizi fișierul cu programul asociat sau dacă nu există un program asociat unui anumit tip de fișier, dă clic dreapta pe fișier și selectează **Open with**. Alege programul dorit din lista scurtă afișată sau, dacă nu îl regăsești acolo, folosește **butonul Choose Programs** pentru a avea acces la o listă mai mare și **Browse** pentru a naviga pe hard în vederea localizării programului dorit, dacă va fi cazul. Poți bifa în această fereastră opțiunea **Always use the selected program to open this kind of file** pentru ca pe viitor programul selectat să fie lansat în execuție ori de câte ori se dă dublu clic pe fișiere de același format ca și cel de acum.

Fii foarte atent la modificarea extensiilor. Cel mai probabil că schimbarea extensiei unui fișier îl va face inutilizabil de către computer.

Dacă dai peste un fișier sau atașament la email cu o extensie necunoscută sau nu știi cu ce program poți deschide un anumit fișier poți accesa diverse site-uri care conțin baze de date cu extensiile fișierelor, descrierea acestora precum și programele cu ajutorul cărora pot fi deschise. <http://filext.com/>

Computerul tău nu afișează extensia fișierelor atunci când folosești Windows Explorer sau My Computer? Du-te în bara cu meniuri, alege **Tools, tabul Files and Folders** și debifează **Hide extensions for known file types**. Sau invers, dacă vrei să nu mai apară afișată și extensia, nu trebuie decât să bifezi ascunderea lor. Tot în acest meniu, dar la tabul **File Types** vei vedea o listă cu tipurile de fișiere recunoscute de PC-ul tău și programele cu care sunt deschise. Dacă vrei și știi ce faci, poți modifica de aici programele asociate sau poți adăuga noi asocieri de programe unor noi extensii.

Iconul

Este o mică imagine asociată fișierului. Rolul iconului este de a permite identificarea tipului de fișier, a aplicației care l-a generat și de a indica aplicația cu care poate fi deschis.

Calea

Este drumul prin care se poate ajunge la fișier pornind din rădăcina mediului de stocare. De exemplu să zicem că avem fișierul test.txt pe disketă. Rădăcina este A:\. Calea prin care se ajunge din rădăcină la el este A:\test.txt. Un alt exemplu: să zicem că avem fișierul test.txt în folderul Documente de pe partiția C a hard-diskului. Rădăcina este C:\ iar calea către fișier este C:\Documente\test.txt.

Poți avea 2 fișiere cu același nume dar stocate în locuri diferite, cu o cale diferită de acces.

⇒ Folderul

Folderul este o modalitate de a grupa fișierele. El este precum sertarul unui birou pentru hârtii și caiete. Este doar un locaș virtual etichetat, în care se stochează fișiere. Rolul lui este acela de a ajuta la organizarea fișierelor. Structura ierarhică permite crearea de subfoldere în foldere.

Elemente de identificare:

- nume
- icon
- cale

Primele foldere sunt create automat de Windows.

Deoarece mediile de stocare devin tot mai mari și permit stocarea multor fișiere, rolul folderelor este tot mai important. Acesta este și motivul pentru care la instalarea sistemului de operare se crează automat un set de foldere care să permită utilizatorului să-și organizeze informația. Astfel, pe lângă folderele pe care Windows și le crează pentru organizarea propriilor fișiere, el crează un folder numit Program Files destinat organizării

programelor ce sunt instalate pe calculator.

Dacă vrei să localizezi un program pe hard accesează My Computer sau Windows Explorer, mergi în folderul Program Files din C:\ și caută un subfolder care este numit fie asemănător cu numele programului, fie cu cel al firmei producătoare.

Windows crează, pentru fiecare utilizator în parte, un set de foldere în care vor fi salvate setările și documentele utilizatorului. Iată mai jos câteva exemple:

- Application data - profilul aplicațiilor permise
- Desktop - ține setările Desktop-ului pentru fiecare în parte precum și iconurile și fișierele și folderele stocate aici
- Favorites – reține adresele paginilor web favorite
- Local settings - setări locale la aplicații, plus un folder Temp unde se păstrează fișierele temporare
- My documents - folder pentru documente, poze, muzică ...
- Send to – stochează ceea ce se afișează în meniul contextul la opțiunea Send To. Poți adăuga oricând aici Shortcuturi către foldere pe care vrei să le ai la îndemână.
- Start menu – stochează conținutul afișat în meniul Start.
- User data - datele userului din windows
- Windows – pentru diverse fișiere sistem

Unele dintre ele sunt ascunse și pot fi văzute doar dacă setezi din **Windows Explorer** meniul **Tools, Folder Options, Show Hidden Files**.

Windows crează și un folder All Users unde sunt setările valabile pentru toți utilizatorii sistemului. Subfolderul Shared Documents conține documentele pe care le pot accesa toți userii.

*Folderele pentru managementul propriilor documente (My Documents, My Pictures, My Music, My Scans etc) create automat de Windows sunt foarte ușor de folosit, mereu la îndemână, pot fi protejate prin parolarea contului de utilizator sau făcându-le private dând clic pe ele și alegând opțiunea **Make this folder private** . Din păcate sunt stocate pe aceeași partiție ca și sistemul de operare, ceea ce înseamnă că la o eventuală corupere a acestuia vor fi afectate și*

documentele tale. Prin urmare, dacă alegi să folosești aceste foldere e indicat să îți faci frecvent copii de siguranță pentru a nu avea surpriza de a rămâne fără documentele tale. O variantă care îți conferă mai multă siguranță, dar nu este atât de la îndemână ca și cea de mai sus, este să îți faci propriile foldere pe o altă partiție decât cea pe care e instalat Sistemul de Operare. În acest caz, pentru a-ți eficientiza munca, va trebui să faci și unele modificari (cum ar fi shortcuturi pe Desktop sau pe bara de start) care să te ajute să accesezi mai rapid folderele pe care ți le-ai creat tu.

Poți opta și pentru varianta combinată. Folosește folderele asociate contului pentru a păstra acele fișiere care necesită a fi protejate, iar pe partiția unde nu se află sistemul de operare stochează-ți fișierele care pot fi accesate și de alți utilizatori (cum sunt de exemplu fișierele de muzică, cele downloadate de pe Internet, etc). Avantajul în acest caz este că vei avea mai puține fișiere cărora să le faci copii de siguranță frecvent, iar dacă se va corupe sistemul de operare, în general nu vei avea probleme cu datele stocate în cealaltă partiție.

Fă directoarele mai interesante

Utilizatorii sistemului Windows XP au posibilitatea de a schimba iconurile folderelor cu iconuri mult mai atractive și intuitive.

Dă clic dreapta pe orice folder și alege **Properties**, apoi selectează **tabul Customize** unde vei da clic pe opțiunea **Change Icon** aflată la baza ferestrei. Alege o poză dintre cele pe care ți le oferă sistemul sau dă clic pe **Browse** și alege tu o poză pentru acel folder. După ce ai ales poza apasă pe **Ok** ca să închizi fereastra cu pozele, apoi **Apply** și **Ok** pentru a schimba modul de afișare.

Tot în cazul utilizării Windows Xp poți să îți faci folderele mai ușor de găsit sau mai atractive punând imagini pe ele. Pentru a putea face acest lucru însă va trebui să ai selectat modul de afișare **Thumbnail** în folder. Apoi nu trebuie decât să dai clic dreapta pe folderul dorit, să alegi **Properties**. Din **tabul Costumize** mergi la **Folder Pictures** și dă clic pe butonul **Choose Picture**. Găsește imaginea dorită, dă clic pe ea, apoi pe **Open**. În acest fel pe folder va fi afișată imaginea aleasă.

Foldererele de pe Desktop nu pot avea imagini pe ele. Poți doar să le schimbi iconul atașat.

Nu pune calculatorul să-și irosească resursele de fiecare dată când treci cu mausul peste un folder.

În mod normal, atunci când treci cu mausul peste un folder în Windows Explorer, sistemul de operare îți calculează automat mărimea subfolderelor și a fișierelor aflate în acel folder. Rezultatul este afișat într-o fereastră micuță în dreptul cursorului.

Mulți oameni consideră această informație utilă. Totuși, există și utilizatori care consideră că aceasta informație nu le este de niciun folos. Sau se gândesc probabil la resursele irosite de procesor și de rotațiile hard-diskului atunci când se calculează acea valoare. Cei mai defavorizați de această risipă de resurse sunt utilizatorii de notebook-uri (laptop-uri) pentru că această acțiune consumă o mică parte din capacitatea acumulatorului.

Pentru a dezactiva această acțiune:

- Deschide orice folder în **Windows Explorer**
- Alege din meniul bara-sus secțiunea **Tools** și opțiunea **Folder Options**.
- Din fereastra nou deschisă alege opțiunea **View**.
- Debifează căsuța din dreptul opțiunii **Display file size informațion în folder tips**
- Dă clic pe **Apply** și apoi pe **Ok**.

Folder cu proprietăți speciale - Servieta cu fișiere

Lucrezi la aceleași proiecte de pe mai multe calculatoare sau ai de uploadat fișiere pe server? Poți să folosești Servieta cu fișiere (**Briefcase**) pentru a-ți sincroniza fișierele la care lucrezi din mai multe locații.

Pentru a face sincronizarea fișierelor fie legi cele 2 calculatoare în rețea, fie folosești o disketă, un cd sau un disk extern.

Iată un exemplu. Să presupunem că ai un desktop și un laptop. Ai creat fișierele pe desktop și dorești să lucrezi la ele și în weekend pe laptop. Deschide o servietă pe Desktop dând clic dreapta și alegând din meniul contextual **New, Briefcase**. Copiază fișierele la care dorești să lucrezi în ea. Conectează cele 2 calculatoare și mută servieta pe laptop. În weekend muncești pe laptop la fișierele din servietă. Luni vrei să îți sincronizezi fișierele de pe desktop cu cele de pe laptop. Conectează calculatoarele, deschide servieta de pe laptop și

alege **opțiunea Update**. În acest fel fișierele rămase pe Desktop vor fi înlocuite cu cele noi de pe laptop.

În cazul în care cele 2 calculatoare nu se pot lega în rețea poți să folosești o disketă sau o unitate de disk externă pentru a transporta servieta de pe un calculator pe altul.

Practic servieta este un folder special care crează o legătură între fiecare fișier inițial și copia lui din servieta pentru a putea să facă sincronizarea între fișiere.

Cum se crează o nouă servieta?

- Localizează folderul în care vrei să deschizi servieta cu ajutorul **My Computer** sau **My Documents**.
- Din **meniul File** alege **New** și apoi dă clic pe **Briefcase**
- Dacă vrei să creezi o servieta pe Desktop nu trebuie decât să dai clic dreapta **New** și apoi **Briefcase**.

Sincronizează fișierele de pe 2 computere cu ajutorul servietei

Dacă cele 2 computere sunt legate în rețea, deschide servieta în care se află fișierele la care ai lucrat și din meniu selectează **Update All**. Dacă vrei să updatezi numai anumite fișiere selectează-le și din meniu dă clic pe **Update Selection**.

Atunci când lucrezi la fișierele din servieta cele 2 computere nu trebuie să fie neapărat conectate.

Dacă nu poți lega cele 2 calculatoare în rețea folosește o disketă sau o unitate de disk extern pentru a transfera servieta de pe un calculator pe celălalt, la fel ca și orice alt folder.

Cum verifici dacă servieta conține fișiere modificate față de cele inițiale?

- Deschide servieta
- Selectează fișierul pentru care vrei să faci verificarea
- Din **meniul File** alege **Properties**
- Selectează **tabul Update status**

În cazul în care fișierul este modificat față de cel original îți va spune și, dând clic pe

butonul Update, vei putea să faci sincronizarea.

Dacă vrei să găsești fișierul original:

- deschide servieta
- alege **Properties** din meniul contextual, dând clic dreapta pe fișier, sau din **meniul File**
- Selectează **tabul Update Status**
- Butonul **Find Original**

Dacă vrei să nu mai existe nicio legătură între fișierul original și cel din servieta:

- deschide servieta
- selectează fișierul
- selectează **meniul Briefcase** din bara de sus
- alege **Split from Original**

În acest fel acel fișier din servieta va fi orfan, adică nu mai are legatură cu niciun alt fișier din afara servietei.

Poți face această operațiune și pentru o selecție de fișiere. Astfel, în loc să selectezi un singur fișier, le selectezi pe toate pentru care vrei să faci modificări după care nu trebuie decât să urmezi aceiași pași.

⇒ Drive-ul

Datele pe care le utilizează calculatorul pot fi stocate pe diverse medii: pe hard-disk în calculatorul tău, sau în altul din rețea, sau pe orice fel de dispozitiv de stocare mobil ca floppy diskul, cd-rom-ul, dvd-ul, USB drive-ul...

Mai mult, hard-diskul de dimensiuni mai mari este de regulă împărțit la rândul lui în partiții (pe care calculatorul le vede ca și cum ar fi medii de stocare distincte) pentru a face accesul mai ușor la fișiere și foldere și pentru a ușura munca de întreținere și reparații a acestora. Sistemele de operare mai vechi nu pot recunoaște hard-diskuri mai mari de 2 GB, decât dacă sunt împărțite astfel.

Pentru a se putea face identificarea mediilor de stocare li se atașează o eticheta numită Drive. Drive-ul reprezintă o literă a alfabetului atașată unui mediu de stocare cu scopul de a-l identifica.

De exemplu:

- Drive-ul A respectiv B se referă la unitatile de disketă.
- Drive-ul C se referă de obicei la partiția primară a hardului, cea pe care este instalat sistemul de operare.

Literele cu care sunt notate restul drive-urilor diferă de la PC la PC. În cadrul aceluiași PC, literele folosite pentru drive-uri nu se repetă.

Atunci când ai nevoie de un fișier trebuie să știi mai întâi pe ce drive este, sau altfel spus, pe ce mediu este stocat.

Fiecare drive are un director rădăcină. Acesta este:

- A:\ în cazul disketei
- C:\ în cazul partiției primare
- D:\ în cazul partiției secundare sau a unui hard secundar, dacă există. Dacă nu există el poate face referire la o unitate optică.
- E:\ în cazul unei unități optice de CD sau DVD, etc.

Dacă accesezi My Computer vei vedea toate drive-urile la care are calculatorul tău acces în acel moment.

⇒ Path – calea

Partiția și folderele prin care treci ca să ajungi la un fișier constituie calea către acel fișier. O cale începe întotdeauna cu drive-ul.

De exemplu pentru a ajunge la fișierul care pornește programul notepad trebuie să mergi pe calea:

C:\Windows\notepad.exe

Calea C:\Program Files\Internet Explorer\ duce la fișierele programului Internet Explorer.

Slash / și backslash \

Reține că aceste caractere specifică în ce direcție se află elementele din cale (ex. c:\my documents sau www.netprofit.ro/club). Slash-ul / specifică o cale în afara sistemului, ca paginile web. Backslash-ul indică faptul că este vorba de ceva din interiorul sistemului, ca un driver sau un fișier. De câte ori vei fi nevoit să folosești calea către un fișier sau folder din interiorul sistemului folosește tasta \.

Reține!

- Bootarea calculatorului nu este altceva decât executarea unor comenzi din anumite fișiere speciale care pregătesc calculatorul pentru utilizare. Lipsa sau coruperea acestor fișiere fac PC-ul inutilizabil. E recomandat să ai întotdeauna la îndemână pe o disketa sau Cd aceste fișiere. Dar, despre aceasta vom vorbi mai detaliat în secțiunea de Mentenanță din ultimul pas al acestui ghid.
- Fiecare program din calculatorul tău crează un set de fișiere și foldere pe hard-disk-ul tău când este instalat, inclusiv Windows-ul. De regulă aceste foldere și fișiere sunt create la instalarea programului în folderul Program Files. E indicat să păstrezi această locație pentru instalarea programelor, pentru a le avea centralizate într-un singur loc. Sunt însă unele programe care, pentru a putea rula, necesită instalarea în rădăcină, C:\.
- Există o diferență între kitul de instalare și program. Kitul de instalare conține fișierele necesare instalării cu succes a programului pe calculator. În general instalarea se face lansând în execuție un fișier de instalare al cărui nume este de regulă setup.exe. După instalare, kitul nu mai este necesar, poate fi șters sau arhivat pe un CD în cazul în care va mai fi nevoie de el la o altă instalare.
- Folosirea programului echivalează cu lansarea în execuție a fișierului executabil care, de obicei, are același nume ca și programul. De exemplu deschiderea Notepad-ului înseamnă lansarea în execuție a fișierului notepad.exe din Windows. În cazul în care se dorește deinstalarea programului nu șterge niciodată fișierele și folderele create pe hard. Folosește fișierul de deinstalare, numit de regulă uninstall.exe. Dacă nu există, folosește secțiunea de **Add Remove Programs** din **Control Panel**.
- Și tu poți crea propriile fișiere și foldere. Pozele de pe camera foto sunt fișiere, melodia pe care o asculți este un fișier, scrisoarea pe care ai compus-o este un fișier. Etc. Dar atenție mare la modul de organizare. Pe măsura ce vei avea mai multe

informații stocate pe calculatorul tău ele vor fi tot mai greu de localizat dacă nu ai făcut o structură și numire a folderelor și fișierelor intuitivă.

⇒ **Unelte pentru managementul fișierelor**

Windows îți pune la dispoziție 3 moduri prin care îți poți gestiona fișierele:

- My Computer
- My Documents
- Windows Explorer

E vital să înveți cum să le folosești la maxim. Mai toată lumea știe cum să le folosească, dar sunt mai puțini cei care știu să profite de opțiunile pe care le pun la dispoziție astfel încât să își ușureze munca, să dea cât mai puține clicuri și bineînțeles să economisească timp.

Mai întâi să facem cunoștință cu fiecare dintre cele 3.

Accesând My Computer ai la dispoziție o fereastră care în partea dreaptă conține o listă cu drive-urile ce pot fi accesate iar în partea stângă operații ce pot fi făcute cu obiectele afișate în partea dreaptă. Cu ajutorul My Computer îți începi navigarea direct din rădăcină. E util de folosit atunci când vrei să ai acces la unitatea de disketă, cd sau dvd.

My Documents este asemănător My Computer atât că, în loc de lista drive-urilor ai acces direct la documentele stocate în acest folder. Folosește-l ori de câte ori vrei să ai acces direct la fișierele stocate acolo fără a parcurge întregul drum din rădăcină până la ele.

Windows Explorer – deschide o fereastră care în partea stângă afișează structura drive-urilor și a folderelor iar în partea dreaptă conținutul drive-ului selectat sau a folderului deschis. Acesta e util atunci când vrei să faci operații de copiere sau mutare a fișierelor dintr-un folder în altul.

Toate cele 3 instrumente îți pun la dispoziție în meniuri și bara de butoane opțiuni prin care poți schimba modul de afișare și de sortare a informației de pe ecran. Folosește-te de ele pentru a-ți ușura navigarea prin foldere și a găsi mai ușor ceea ce cauți.

My Documents și My Computer au o bară de adrese pe care o poți folosi pentru a naviga prin foldere. Dă clic pe sageata din dreapta ei și va apărea o listă din care poți alege

destinația dorită. Pentru a te deplasa poți folosi și butoanele de navigare: înapoi, înainte cu un pas, sau sus cu un nivel. Testează-le pentru a te obișnui cu efectul lor și a ști pe viitor să le folosești când va fi cazul.

My Computer și My Documents pot fi accesate dând dublu clic pe iconurile de pe Desktop sau din meniul Start. Windows Explorer poate fi accesat din lista programelor categoria Accesories.

∴ Modul de vizualizare

Din meniul View a celor 3 utilități sau dând clic dreapta pe o zonă liberă a acestora și alegând View poți opta pentru diversele modalități de afișare:

- Thumbnail – util de folosit în cazul fișierelor poze
- Tiles și Icons - arată iconurile mai mici
- List – arata o listă verticală cu conținutul drive-ului sau al folderului
- Details - la fel ca List cu avantajul că arată și diverse informații utile precum mărimea fișierului, tipul acestuia, ultima dată la care a fost actualizat.
- Filmstrip - este disponibil numai în folderele cu imagini.

Invață să folosești modul de vizualizare cel mai potrivit operației sau scopului urmărit.

Dacă setezi modul de afișare **Details**, vei avea în partea dreapta detaliile afișate în coloane. Poți modifica lățimea acestor coloane selectând micul separator dintre coloane și mutându-l cu mausul în stânga sau în dreapta pentru a le redimensiona. Iată însă un mic truc care îți va permite să setezi automat dimensiunea coloanei astfel încât să permită afișarea în întregime a celui mai lung text din coloană. Nu trebuie decât să dai dublu clic pe bara despărțitoare dintre coloane. Acest truc funcționează și în cazul altor programe care folosesc un mod de afișare similar (precum Outlook, Excel).

∴ Sortarea

În mod normal drive-urile, folderele și fișierele sunt aranjate în ordine alfabetică. Totuși, poți alege să le ordonezi și după alte criterii precum mărime, tip, data modificării. Poți face asta dând clic dreapta într-o zonă liberă din explorer și alegând **Arrange By**.

Show în Groups - poate grupa elementele în funcție de alegerea modului de vizualizare. Dacă alegi o sortare alfabetică, gruparea va aduna toate folderele care încep cu aceeași literă într-un singur grup.

În cazul în care modul de afișare este **Details**, poți face sortarea după un anumit criteriu dând clic pe numele acestuia aflat la începutul coloanelor. De exemplu dacă vrei să ordonezi fișierele dintr-un folder după data la care au fost modificate (presupunând că ești deja în modul de afișare Details) nu trebuie decât să dai clic pe titlul coloanei **Date Modified**.

Folosește-te de diversele opțiuni de afișare și sortare pentru a-ți ușura navigarea prin foldere și căutarea fișierelor.

∴ Navigarea prin foldere

Structura ierarhică a folderelor permite organizarea pe multe nivele. De multe ori vei fi nevoit să te deplasezi prin ierarhia de foldere pentru a ajunge la locația dorită. Pentru aceasta fie deschizi **Windows Explorer** din **Accesorii** din lista cu programe ale **meniului Start** fie dai dublu clic pe **My Computer** de pe Desktop și apoi dai clic pe butonul **Folders** de pe bara cu unelte.

În ambele cazuri fereastra va fi împărțită în 2. În stânga va fi ierarhia cu foldere iar în partea dreaptă va fi afișat conținutul folder-ului deschis. Folderul deschis are fond bleumarin. Unele foldere vor avea un semn plus în dreptul lor. Aceasta înseamnă că în conținutul lor se află și alte foldere iar pentru a ajunge la ele trebuie să dai clic pe semn. Semnul – indică faptul că lista subfolderelor este deschisă. Restrângerea listei se va face dând clic pe el.

În partea din stânga a ferestrei vei găsi întotdeauna foldere. Iar în partea dreaptă va fi afișat conținutul folderului selectat.

Căsuța de adresa din My Computer sau My Documents este o altă modalitate care te ajută să ai acces rapid la rădăcina tuturor drive-urilor sau la locuri speciale precum My

Documents, Desktop. Nu trebuie decât să dai clic pe săgeată pentru a vedea toată lista desfășurată.

Și fără modul de afișare a întregii structuri a folderelor activat poți naviga. Nu trebuie decât să dai dublu clic pe folder pentru a-i vedea conținutul. La fel se procedează pentru fiecare subfolder din cale. Această variantă însă e ceva mai greoaie, necesită mai mult timp și nu te ajută să te orientezi în spațiu. De aceea, ori de câte ori ai de călătorit prin multe nivele de foldere folosește **opțiunea Folders**.

∴ Deschiderea folderelor și a fișierelor.

Dacă modul de afișare este cel care în partea stângă are ierahia de foldere pentru a vedea conținutul unui Folder dă clic pe el în panoul din stânga, iar în panoul din dreapta vei vedea fișierele și subfolderele pe care le conține.

Dacă dai dublu clic pe iconul unui folder acesta se va deschide și îi vei putea vedea conținutul.

Pentru a deschide un fișier poți să dai dublu clic pe el sau să îl deschizi din **meniul File** al **Explorerului** cu **Open** sau **Preview**. În cazul în care formatul fișierului nu este recunoscut de PC-ul tău va trebui să îți alegi singur programul din lista de programe care apare sau, dacă nu ai programul corespunzător, să îl instalezi mai întâi. Dacă nici tu nu știi ce program trebuie pentru a deschide respectivul fișier fă o vizita online la <http://filetx.com> pentru a căuta extensia în baza de date.

O altă modalitate de a deschide un fișier este prin lansarea mai întâi în execuție a programului corespunzător și apoi, din **meniul File** al programului sau de pe bara de unelte, selectarea **opțiunii Open**.

De exemplu dacă vrei să citești un fișier .txt poți deschide **Notepad** din **Accesorii** pe care-l poți accesa din **Start/Programs**. Din bara cu meniuri a programului NotePad alege **File** și apoi **Open**. Va apărea o fereastră care se comportă ca un mic utilitar de management al fișierelor. Cu ajutorul ei poți naviga prin foldere folosind căsuța text cu săgeată în dreapta (**Look în**) sau fereastra în care sunt afișate folderele, poți schimba modul de vizualizare, poți rafina căutarea selectând doar anumite extensii ale fișierelor, te poți deplasa ușor în locații speciale precum Desktop, My Computer, My Documents.

∴ **Selectarea fișierelor și a folderelor**

Pentru a putea face operații cu fișiere și foldere precum redenumirea, mutarea, ștergerea, copierea trebuie mai întâi să le selectezi. Sunt mai multe modalități de selectare, alegerea lor depinzând de ceea ce urmărești.

Înainte de a le trece în revista precizăm că în momentul în care este selectat un fișier sau folder va apărea o dungă bleumarin pe fundal

Cel mai la îndemână mod de selectare este printr-un simplu clic dat pe folder sau fișier.

Dacă însă vrei să selectezi tot conținutul unui folder combinația de taste **CTRL+A** va face munca în locul tău.

Tasta SHIFT te va ajuta să selectezi o anumită succesiune de fișiere sau foldere. Dă clic pe primul fișier sau folder din lista după care, ținând tasta SHIFT apăsată mută cursorul în jos cu ajutorul săgeții de pe tastatură sau a mausului. Sau ține tasta SHIFT apăsată, dă clic cu mausul pe primul din listă și apoi pe ultimul. Toate fișierele începând cu primul și până la ultimul vor fi selectate. Nu uita însă să ții tasta SHIFT apăsată.

Tasta CTRL îți va permite să faci selecția pe sărite. Ține tasta CTRL apăsată și dă clic pe fiecare fișier sau folder pe care dorești să îl selectezi. Dacă cumva ai selectat greșit nu trebuie decât să mai dai din nou un clic pe el (dar atenție, tasta CTRL trebuie să fie ținută apăsată pe întreg procesul de selecție).

O altă selecție de fișiere sau foldere se poate face ținând apăsat butonul stâng al mausului și mișcându-l în așa fel încât cursorul să treacă peste o listă de fișiere sau foldere. Acest procedeu se poate exercita pe Desktop, ținând butonul stânga al mausului apăsat și mișcând mausul. Veți vedea un patruleter format din linii punctate care se modifică în funcție de mișcarea cursorului, având ca punct de plecare locul unde ai dat clic prima oară pe butonul stâng al mausului. Același lucru poți să-l faci și dacă dai clic dreapta. În acest caz, pe lângă selecția din patruleter se deschide și meniul contextual la terminarea selecției.

Dimensiunea fișierelor și numărarea fișierelor dintr-un folder

Vrei să știi cât spațiu ocupă anumite fișiere sau câte fișiere sunt într-o listă? Selectează-le și

dă clic dreapta pe unul dintre ele. Din meniul contextual alege **Properties**. Vei vedea în fereastra cu proprietăți câte fișiere și foldere ai selectat și ce dimensiune au. Dacă vrei să afli aceste date despre un folder întreg nu trebuie decât să alegi **Properties** din meniul contextual al folderului respectiv. Pentru aceasta dă clic dreapta pe el.

⇒ **Mutarea, copierea, ștergerea și redenumirea fișierelor.**

Windows îți pune la dispoziție din nou mai multe variante prin care poți efectua aceste operațiuni.

Haide să luăm pe rând cele 4 operații.

∴ Mutarea fișierelor

Mutarea presupune selectarea unuia sau mai multor fișiere și foldere și mutarea lor într-un alt folder. Noua locație poate exista deja sau poate fi creată pe parcursul acestei operații. Ne vom referi în continuare la mutarea unui singur fișier. Reține însă că același procedeu este valabil și în cazul unui folder sau a unei liste de fișiere și foldere.

Cel mai simplu mod este să îl selectezi și să-l tragi cu mausul peste folderul de destinație (drag and drop). În cazul în care folderul de destinație este o disketă, un CD aceasta operațiune va copia, nu va muta fișierele. Și încă ceva, dacă vrei să muți fișierul într-un subfolder al unui folder pe care nu l-ai desfășurat ține câteva clipe mausul peste folderul mama și vei observa că se va derula lista cu subfoldere.

Îl poți muta și folosind meniul contextual. Fă selecția și dă clic dreapta. Alege **Cut**. În acest moment fișierul este salvat în Clipboard. Deplasează-te în noua locație unde dă **Paste** din meniul contextual.

Poți face aceleași operații ca și mai sus, însă fără a mai deschide meniul contextual. Combinația **CTRL+X** taie selecția din locația actuală și o salvează în Clipboard iar combinația de taste **CTRL+V** o va muta în locația de destinație.

Meniul Edit al managerului de fișiere îți dă și el acces la comanda **Move to Folder**.

Windows XP îți pune la dispoziție **Panoul cu sarcini**. Dă clic pe un fișier aflat în partea

dreapta a ferestrei și alege din partea stângă opțiunea **Move This File**, îți va apărea o casuță de dialog numită **Move Items**.

Folosește această casuță pentru a localiza folderul de destinație. Dacă vei desfășura lista cu locațiile calculatorului vei observa folderele Desktop și My Documents. Dacă dorești mutarea într-unul din subfoldere apasă pe **simbolul +** aflat în stânga folderului care conține subfolderul de destinație. După ce ai găsit destinația dă clic pe folderul/subfolderul respectiv și apoi pe **butonul Move**.

Poți muta un fișier într-un folder nou:

Execută primele două etape din metoda de mai sus apoi în casuță de dialog **Move Items** localizează folderul în care dorești crearea noului subfolder și dă clic pe el.

Dă clic pe **butonul Create New Folder**. Aceasta va avea ca efect crearea unui folder nou numit **New Folder**. Clic dreapta pe **New Folder** și alege **Rename** pentru a-i schimba numele în funcție de preferința ta. Apasă **butonul Move** pentru a muta fișierul în noul folder creat.

De exemplu vom muta un fișier într-un folder situat pe Desktop, numit Test.

Dă clic pe fișier ca să îl selectezi, apoi dă clic pe opțiunea **Move This File** din panoul de operațiuni din stânga. Desfășoară lista cu locații și alege **Desktop**. Dă clic pe **Create New Folder**, apoi clic dreapta pe el și alege din meniu **Rename**, **scrie Test** și apasă **Enter**. Apoi dă clic pe **butonul Move**.

∴ Copierea fișierelor

Copierea presupune selectarea unuia sau mai multor fișiere și foldere și copierea lor într-un alt folder. Noua locație poate exista deja sau poate fi creată pe parcursul acestei operații.

Toate modalitățile prezentate în cazul mutării pot fi aplicate și în cazul copierii.

Dacă mergi pe Drag and Drop pentru a face copiere nu trebuie decât să ții apăsată tasta **CTRL** în timpul procesului. Vei vedea că spre deosebire de mutare (când ai făcut doar drag and drop fără apăsarea tastei CTRL) în cazul copierii îți va apărea în dreptul cursorului

semnul +.

Dacă vei folosi meniul contextual selectează fișierul, dă clic dreapta, alege **Copy**, după care vei face **Paste** în noua locație. O altă variantă este folosind combinația **CTRL+C** pentru a copia în Clipboard și **CTRL+V** pentru a face lipirea în noua locație.

A copia un fișier prin intermediul panoului de sarcini este un proces identic cu cel al mutării fișierelor cu excepția faptului că în loc de Move This File vei alege **Copy This File**.

Pentru începători este foarte des întâlnită ideea de a copia un fișier în locul mutării. În felul acesta, în cazul în care se întâmplă ceva mai puțin plăcut cu fișierul nou, vei avea întotdeauna fișierul original. În cazul în care forma și destinația noului fișier este finalizată se poate șterge fișierul cel vechi.

Windows îți spune ce operațiune face atunci când tu folosești Drag & Drop pentru a muta, copia fișiere sau pentru a le face shortcuturi.

*- Dacă vezi în dreptul mausului un mic **semn +** înseamnă că îl copiază din locația inițială în locația de destinație.*

*- Dacă vezi în dreptul mausului o **mică săgeată** înseamnă că face în locația de destinație un shortcut al fișierului selectat.*

- Dacă nu arată nici +, nici săgeată înseamnă că mută fișierul din locația inițială în noua locație.

Pentru a te asigura că operațiunea Drag And Drop face exact ceea ce-ți dorești, ține apăsat butonul din dreapta a mausului pe tot parcursul procesului. În momentul în care lași obiectul selectat îți va apărea un meniu din care poți alege dacă vrei să îl Copieze, Mute sau să-i facă un shortcut în noua locație.

∴ Ștergerea fișierelor

Este chiar mai ușoară decât mutarea sau copierea fișierelor. Chiar dacă sună puțin periculos nu te teme. În Windows, fișierele șterse sunt puse într-un fel de carantină pe care o cunoști sub numele de Recycle Bin. Fișierele șterse pot fi recuperate din Recycle Bin și restaurate în locațiile originale din care au fost șterse cu un singur clic pe opțiunea Restore aflată în Recycle Bin.

Pentru a șterge un fișier, dă clic pe el pentru a-l selecta iar apoi apasă **tasta Delete** de pe tastatură sau alege din panoul de sarcini opțiunea **Delete This File**. Va apărea o fereastră de dialog care te va întreba dacă ești sigur că dorești ștergerea acestui fișier. În cazul în care dorești ștergerea lui apasă **Yes** (evident).

O altă soluție este să apuci fișierul cu mausul și să-l tragi deasupra iconului Recycle Bin de pe Desktop. Tragerea fișierului se face ținând apăsat butonul din stânga al mausului și mișcându-l. Recycle Bin va ține aceste fișiere șterse până când vei alege ștergerea definitivă prin golirea Recycle Bin sau când spațiul disponibil în Recycle Bin va fi complet ocupat. Pentru a șterge fișierele din Recycle Bin apasă clic dreapta pe icon și alege **Empty Recycle Bin**, sau dă dublu clic pe icon, selectează fișierele pe care dorești să le ștergi definitiv și apasă din nou **tasta Del** de pe tastatură.

Fișierele șterse și din Recycle Bin nu mai pot fi recuperate, ele vor fi șterse permanent.

Recuperarea fișierelor din Recycle Bin.

Aceasta metodă de ștergere în 2 pași îți va da șansa să poți recupera, dacă dorești, un fișier șters anterior. Pentru a face asta:

Dă dublu clic pe iconul **Recycle Bin** și alege de acolo fișierul sau fișierele pe care dorești să le recuperezi. Dacă ai probleme în a identifica fișierele setează din **meniul View** modul de afișare **Details**. În felul acesta vei putea vedea fișierele șterse precum și detalii cu privire la data la care acestea au fost șterse. După aceea dă clic dreapta pe unul din fișierele selectate și alege **opțiunea Restore** pentru ca fișierele să fie restaurate în vechea lor locație din care au fost șterse. Dacă nu dorești restaurarea lor în vechiul loc, sau dacă acest loc nu mai există, el la rândul lui putând fi șters, poți trage fișierele din Recycle Bin pe Desktop, unde le poți lăsa, sau muta în noi locații.

De reținut faptul că, cu cât acționezi mai repede pentru a recupera fișierele din Recycle Bin cu atât șansele sunt mai mari ca acest lucru să fie posibil.

Personalizarea Recycle Bin

Poți schimba opțiunile în Recycle Bin pentru a putea depozita mai multe fișiere sau pentru a șterge definitiv fișierele imediat ce ele au intrat în Recycle Bin. Pentru modificarea acestora dă clic dreapta pe Recycle Bin și alege din meniu **Properties**.

În cazul în care dorești să nu mai fie afișat mesajul care te întreabă dacă ești sigur că dorești să ștergi debifează opțiunea **Display Delete Confirmation Dialog**.

Pentru a mări capacitatea de stocare a Recycle Bin mută indicatorul până la mărimea dorită de tine. În mod automat Windows seteaza mărimea Recycle Bin la 10 % din spațiul pe hard-disk.

În cazul în care dorești micșorarea acestui spațiu mută indicatorul spre stânga până la mărimea dorită.

Pentru a șterge permanent fișierele din Recycle Bin folosește opțiunea **Empty Recycle Bin** prezentă în meniul care apare atunci când apeși clic dreapta pe icon.

Redenumirea unui fișier

1. Selectează fișierul, așteaptă o secundă, apoi dă clic din nou (este importantă această pauză între clicuri, altfel Windows va crede că dai dublu clic pe fișier încercând să îl deschizi). Numele va fi selectat iar tu vei putea scrie un nou nume direct peste cel vechi. Odată scris numele nou apasă **Enter** pentru validarea acestuia.
2. Dă clic dreapta pe fișier și alege din meniul deschis **opțiunea Rename**, apoi procedează ca la primul caz.
3. Dă clic dreapta pe fișier și apasă tasta M după care redenumeste fișierul ca în cazurile anterioare (Te întrebi de ce funcționează și metoda asta? Uită-te atent la meniul care se afișează atunci când dai clic dreapta pe fișier și vei vedea litera m din cuvântul Rename subliniată. Când deschizi orice meniu vei vedea cum se poate activa orice opțiune rapid prin apăsarea literei subliniate din opțiunile acelui meniu. Această metodă funcționează nu numai în editorul de text folosit ci și în alte programe ca editoarele grafice sau însuși Windows.)
4. Dă clic pe fișierul care se dorește a fi redenumit. Apoi selectează opțiunea Rename aflată în meniul bară sus din caseta File.

La fel se poate proceda și în cazul Folderelor.

∴ Căutarea unui fișier

Pentru a localiza un fișier a cărui locație ai uitat-o:

Dă clic pe **Start** apoi pe **Search** pentru a deschide fereastra de căutare.

Alege metoda de căutare, dacă nu ești sigur de tipul fișierului alege opțiunea **All files and folders**, care va căuta toate fișierele și folderele după criteriul pe care-l vei dori.

Scrie criteriul de căutare în câmpul liber, criteriu care poate fi ales în funcție de tipul fișierului, de numele și de locația lui. De exemplu, atunci când cauți un document alege ca și criteriu de căutare în fișierele de tip .doc în locația My Documents sau în locația în care bănuiești că ar trebui să se afle. Poți selecta să caute pe tot hard-diskul, căutarea se va face după aceleași criterii. De asemenea, pentru fișierele document poți pune în criteriul de căutare și cuvinte cheie conținute în documentul respectiv.

Dă clic pe **Search** pentru a începe căutarea.

După ce căutarea s-a terminat, poți începe o nouă căutare după aceleași criterii și fișier, introducând mai multe criterii, adică rafinând-o, sau poți să o închizi în cazul în care ai găsit fișierul, prin apăsarea butonului **Finished Searching**.

Important! Poți efectua căutarea și numai în anumite foldere. Dacă știi locația în care este situat acel fișier doar că nu mai știi exact numele sau în care subfolder se află, poți localiza folderul și da clic dreapta pe el. Din meniul contextual alege opțiunea Search. În acest fel căutarea după criteriile pe care le vei introduce se va face doar în folderul selectat. Dacă ai pe Desktop un shortcut la folderul cu pricina nu trebuie decât să dai clic dreapta pe icon-ul lui, altfel va trebui să-l localizezi mai întâi folosind My Computer, My Documents sau Windows Explorer.

⇒ Creare de noi foldere și fișiere

Pentru a crea un folder nou efectuează următorii pași:

Dă clic în panoul de sarcini pe **Make a new folder** după care scrie numele noului folder, și apasă **tasta Enter**.

În My Documents, deschide **meniul File** aflat pe bara de sus, alege **New**, apoi **Folder**. Scrie numele folderului apoi apasă **Enter**.

Sau apasă clic dreapta într-un folder, alege din meniul care apare **New**, apoi **Folder**, scrie numele folderului și apasă **Enter**.

Pentru a crea un subfolder în noul folder creat, dă dublu clic pe folderul nou creat pentru a-l deschide, și repetă oricare din metodele descrise mai sus. Și tot așa poți crea oricâte subfoldere în noile subfoldere. Pentru a ajunge la ele este necesar să dai dublu clic pe ele până ajungi la ultimul subfolder, iar ca să te întorci de unde ai plecat apasă pe butonul UP, aflat pe bara de butoane din fiecare fereastră a managerului de fișiere.

Crearea de foldere pe Desktop.

Acest tip de folder este de folos în lucru cu fișiere de care te folosești doar pentru câteva momente.

Se dă clic dreapta pe Desktop într-o zonă liberă, se alege din meniu **opțiunea New** și apoi **Folder**.

Clic dreapta pe New Folder și se alege din meniu **Rename**, se scrie numele după care se apasă **Enter**.

Pentru a crea un nou fișier nu trebuie decât să faci același lucru ca și în cazul folderului doar că în loc de New Folder alege tipul fișierului pe care dorești să-l creezi. O altă variantă este să deschizi mai întâi programul utilizat pentru lucrul cu formatul de fișiere dorit și din meniul **File** de pe bara de sus să alegi **opțiunea New**. Sau poți da clic pe **butonul New** de pe bara de unelte a programului deschis.

⇒ Salvarea fișierelor

Programele cu ajutorul cărora creezi sau faci modificări unui fișier îți permit să-ți salvezi munca folosind **Save** sau **Save as** din **meniul File**. Sau dând clic pe **butonul Save** de **pe bara de unelte**, acolo unde există.

Care este diferența dintre Save și Save As?

Dacă folosești **comanda Save**, fișierul se va salva sub numele curent. Dacă e prima dată când îl salvezi vei avea ocazia să-i dai numele. După aceea, însă, nu vei mai fi întrebat nimic legat de nume. Pur și simplu va salva modificările pe care le-ai făcut în același fișier, cu aceeași denumire și în aceeași locație.

De fiecare dată însă când folosești **Save as** ai șansa de a redenumi fișierul și de a-i schimba locația în care va fi salvat. Comanda Save as este foarte utilă atunci când faci modificări unui fișier pe care dorești să le salvezi dar, în același timp, dorești să păstrezi și versiunea veche a acestuia.

⇒ Informațiile detaliate despre un fișier

Daca vrei să ai la îndemână mai multe detalii despre un fișier dă clic dreapta pe el (sau dă dublu clic pe el în timp ce ții apăsată tasta ALT), alege **Properties, tabul Summary**. În funcție de tipul fișierului poți adăuga aici diverse informații care să te ajute să afli mai multe despre conținutul respectivului fișier fără a fi nevoit să-l deschizi. Are și un mod avansat în care sunt afișate și alte informații atașate automat fișierului. Pentru a le vedea nu trebuie decât să dai clic pe **butonul Advanced**.

În cazul în care ești un scriitor, fotograf, webdesigner, muzician te poți folosi de Summary pentru a-ți adăuga numele și alte informații legate de dreptul de autor. Aceste informații vor rămâne atașate fișierului când îl vei distribui. Fie în astfel de scopuri fie în altele, aceasta opțiune te poate ajuta să îți gestionezi mai bine fișierele prin informațiile care le conține.

⇒ Cum să afișezi fișierele ascunse din Windows

În mod implicit, Windows ascunde anumite tipuri de fișiere, pentru a le proteja. Acestea nu sunt vizibile din Windows Explorer sau My Computer. Ele sunt ascunse pentru a fi protejate de modificări accidentale sau ștergere. Din nefericire, virușii, programele spion își ascund propriile fișiere pentru a nu fi găsite și șterse.

În continuare îți vom explica modalitățile prin care poți schimba modul de gestionare a

fișierelor ascunse, pentru a le putea accesa în caz de nevoie.

Windows 98

- Închide toate programele active.
- Dă dublu clic pe **My Computer**.
- Selectează **meniul View** și apoi dă clic pe **Folder Options**.
- În noua fereastră selectează **opțiunea View**.
- Selectează **opțiunea Show All Files**.
- Apăsa butonul **Apply**, apoi **Ok** și închide fereastra My Computer.

Windows 2000

- Închide toate programele active.
- Dă dublu clic pe **My Computer**.
- Selectează **meniul Tools** și apoi **opțiunea Folder Options**.
- În noua fereastră selectează **opțiunea View**.
- Selectează **butonul Show Hidden Files and Folders**.
- Dezactivează **opțiunea Hide File Extensions for Known File Types**.
- Dezactivează **opțiunea Hide Protected Operating System Files**.
- Apasă butonul **Apply**, apoi **Ok** și închide fereastra My Computer.

Windows XP

- Închide toate programele active.
- Dă dublu clic pe **My Computer**.
- Selectează **meniul Tools** și apoi opțiunea **Folder Options**.
- În noua fereastră selectează **opțiunea View**.
- Bifează **opțiunea Display the Contents of System Folders**.
- Selectează **butonul Show Hidden Files and Folders**.
- Dezactivează **opțiunea Hide File Extensions for Known File Types**.
- Dezactivează **opțiunea Hide Protected Operating System Files**.
- Apasă butonul **Apply**, apoi **Ok** și închide fereastra My Computer.

În final, acum că știi cum poți vizualiza și accesa fișierele ascunse, programele distructive ca virușii, programele spion etc. nu se vor mai putea ascunde de tine.

⇒ Arhivarea și dezarhivarea

Comprimarea și arhivarea fișierelor este deosebit de utilă în eficientizarea modului de transmitere a atașamentelor prin email, precum și în optimizarea spațiului de pe hard-disk și în salvarea de copii de siguranță ale fișierelor.

Să începem prin a explica unii termeni specifici:

Comprimarea fișierelor este procedura prin care un fișier este procesat astfel încât să ocupe mai puțin spațiu pe disk, fiind mai ușor de transferat în rețea sau prin Internet.

Comprimator de fișiere este un soft specializat care realizează comprimarea fișierelor. Gzip, Winzip, Winrar, Winace și multe altele sunt câteva exemple de astfel de programe.

Programul de arhivare este softul care poate adăuga mai multe fișiere într-unul singur. De exemplu, un program de arhivare îți permite să arhivezi toate fișierele dintr-un folder într-un singur fișier care poate fi apoi transmis prin email.

Arhiva este un singur fișier rezultat în urma unei operațiuni de arhivare, fișier care conține mai multe fișiere inițiale. Aceste fișiere individuale pot fi apoi extrase din arhiva creată.

Fișierul comprimat este fișierul de dimensiune mai mică decât cel original, dar care păstrează conținutul fișierului inițial.

Este important de știut că multe programe pot în același timp și să arhiveze și să comprime fișiere. Un asemenea program este Winzip sau Winace. Prin utilizarea acestor programe rezultă un singur fișier care conține mai multe fișiere arhivate și comprimate.

Când trebuie să utilizezi un astfel de program? Sunt cel puțin trei motive pentru care ar trebui să apelezi la aceste programe:

Mai întâi, comprimarea fișierelor economisește spațiul de stocare de pe un anumit disc. De exemplu, un fișier text care are 89 kb, devine, prin comprimare de doar 8 kb, economisindu-se astfel 90% din spațiul de stocare. Unele fișiere pot fi comprimate mult mai puțin decât altele. De exemplu, fișiere ca MP3, Gif sau Jpeg nu își reduc semnificativ

dimensiunile prin comprimare deoarece acestea sunt deja comprimate în momentul creării lor. Pe de altă parte fișierele document sau Excel pot fi comprimate cu mai mult succes.

Apoi, viteza cu care fișierele sunt transmise într-o rețea sau prin Internet depinde de dimensiunea acestora. De exemplu, un fișier de 1.337.344 bytes se poate transmite pe un server în circa 28 de secunde. Același fișier, comprimat, având doar 554.809 bytes se poate transmite în doar 12 secunde, adică într-un timp cu 50% mai mic. Când este vorba de transmiterea de fișiere de mari dimensiuni, economia de timp și bani este evidentă. De asemenea, când trebuie să transmiți mai multe fișiere prin email, este mult mai eficient și ușor de gestionat, un singur fișier arhivă.

Crearea de copii de siguranță este cel de-al treilea motiv pentru care acest gen de programe sunt recomandate. Crearea de copii de siguranță este mult ușurată prin comprimarea și arhivarea mai multor fișiere și foldere într-o singură arhivă care apoi este păstrată pe un disc sau alt mediu de stocare unde ocupă mult mai puțin spațiu decât în forma originală.

Trebuie reținut însă faptul că oricare din fișierele aflate într-o arhivă trebuie mai întâi dezarhivate sau decomprimate, pentru a fi aduse la forma originală, înainte de a putea fi utilizate.

Programele de arhivare și comprimare pot gestiona mai multe tipuri de comprimare, specifice altor programe. Cu alte cuvinte, fișierele arhivă create, de exemplu, cu programul WinZip, pot fi apoi dezarhivate, de exemplu, cu programul WinAce. Înainte de a utiliza un program de arhivare/comprimare, citește cu atenție lista formatelor cunoscute de acesta. Cu cât această listă este mai cuprinzătoare, cu atât vei putea utiliza mai ușor și util programul, iar fișierele arhivă create de tine vor putea fi utilizate pe alte calculatoare sau de către alte persoane.

Procesul arhivării și dezarhivării este simplu. Odată instalat, programul de arhivare oferă de cele mai multe ori posibilitatea de a arhiva unul sau mai multe fișiere selectate numai cu un clic dreapta și selectarea opțiunilor prezente în meniul contextual.

La fel de ușor se poate arhiva deschizând programul și alegând **opțiunea Add** după selectarea unui fișier sau folder. În fereastra de dialog apărută va trebui specificat numele arhivei, formatul (extensia) și metoda de compresie. De cele mai multe ori arhiva ia numele folderului sau fișierului, primește extensia programului cu care se face arhivarea și se folosește metoda normală de compresie, tot ce trebuie să facă utilizatorul e să dea clic pe

butonul OK.

Dezarhivarea este un proces la fel de simplu, se dă dublu clic pe fișierul arhivat și acesta se va deschide. Pentru a deschide un fișier sau folder arhivat trebuie să ai instalat neaparat un program de arhivare care recunoaște mai multe feluri de fișiere arhivate (zip, rar, 7zip, ace). Conținutul arhivei se selectează și apoi se dă clic pe **butonul Extract** după care se alege locația unde se va duce conținutul arhivei și se apasă pe **butonul OK** pentru a începe operațiunea de dezarhivare.

≈ **Clipboard – partenerul din umbră**

Acesta este o zonă a memoriei destinată pentru reținerea temporară a datelor în vederea copierii sau mutării lor dintr-un loc în altul al aceluiași fișier sau folder, dintr-un document în altul sau dintr-o aplicație în alta, folosind combinațiile de comenzi copy/paste sau cut/paste.

Deși nu poți vedea informația stocată temporar în Clipboard, aceasta este ținută acolo până la folosirea viitoare a funcțiilor Copy sau Cut. În general, la fiecare nouă copiere sau tăiere, conținutul dinainte al Clipboardului este șters. Sunt însă și unele aplicații care permit păstrarea mai multor informații copiate sau tăiate.

Atunci când opțiunile Cut sau Copy nu sunt active (sunt colorate în gri) și dacă dai clic pe ele nu se întâmplă nimic, înseamnă că nu ai selectat nimic. Selectează un text și vei vedea imediat cum se activează (vei putea da clic pe ele).

Cu funcțiile Copy, Cut și Paste se pot copia și muta text, imagini, iconuri, fișiere, informații de pe net etc. dintr-o locație în alta. Funcția Cut ia (taie) informația din locația inițială iar Paste o pune în altă locație. Folosind combinația de funcții Copy și Paste poți să copiezi orice tip de informație fără să o muți din locația originală.

Mutarea unui obiect cu ajutorul Clipboardului

Selectează mai întâi obiectul. Tăierea din locul inițial o poți face în mai multe feluri:

- Dă clic pe **iconul Cut** de pe **Toolbar** (bara de unelte) sau
- Selectează **opțiunea Cut** din **meniul Edit** din partea de sus a ecranului sau
- Apasă și ține apăsat tasta **Ctrl** și apoi apasă tasta **X**

Obiectul va dispărea. Plasează apoi cursorul în noua locație. În cazul în care vrei să muți într-un alt document sau fereastră va trebui ca mai întâi să le deschizi. Din nou există câteva metode diferite de a pune obiectul în noua locație:

- Dă clic pe **butonul Paste** de pe **Toolbar** (bara de unelte) sau

- Selectează **opțiunea Paste** din **meniul Edit** din partea de sus a ecranului sau
- Apasă și ține apăsat tasta **Ctrl** și apoi apasă tasta **V**

Oricare din aceste metode va muta obiectul din locația inițială în locația finală.

Copierea unui obiect cu ajutorul Clipboardului

Dacă vrei să copiezi și în altă locație același obiect, mai întâi selectează-l. Pentru a-l copia:

- Dă clic pe **butonul Copy** de pe **Toolbar** (bara de unelte) sau
- Selectează **opțiunea Copy** din **meniul Edit** din partea de sus a ecranului sau
- Apasă și ține apăsat tasta **Ctrl** și apoi apasă tasta **C**.

Pentru a depune obiectul copiat în noua locație urmează instrucțiunile ca și la mutare.

Sunt programe speciale care te ajută să îți gestionezi informația copiată sau tăiată. Pe lângă faptul că îți permite să stocezi mai multe rânduri de informații copiate/tăiate, ți le poate păstra atâta timp cât e nevoie. Cu ajutorul acestor programe îți poți ține la îndemână informații pe care le utilizezi frecvent, fără a fi nevoit să le cauți sau să le tastezi de fiecare dată când ai nevoie de ele.

Pentru a găsi astfel de programe:

Caută pe <http://www.softpedia.com>, introdu în caseta de căutare **Clipboard**. Îți va apărea o listă cu toate programele care permit managementul Clipboardului.

≈ Wizardul – micul vrăjitor din PC

Ei bine, aici nu este vorba despre Merlin, Oz, Gandalf sau Dumbledore, deși într-un fel există o mică asemănare cu ei.

Wizardul este o unealtă care te îndrumă să urmezi pașii unui proces sau activități prin răspunsurile date la o serie de întrebări sau opțiuni prezentate. Un wizard te poate ajuta să pornești un editor de text, să adaugi o nouă componentă hard, să instalezi software sau să creezi fișiere cu baze de date pentru prima oară.

Nu da nicio atenție programului aflat în spatele cortinei.

Acum că ți-am spus de Vrăjitorii Windowsului, hai să vedem 3 cazuri în care aceștia îți poți fi de mare ajutor:

- instalarea unei imprimante
- construirea unei rețele
- conectarea la Internet

⇒ Instalarea imprimantei cu ajutorul wizardului

Pentru a instala o imprimantă accesează **Printers and Faxes** din **Control Panel** și dă dublu clic pe iconul **Add Printer**. Se va lansa în execuție wizardul care te va ghida în timpul procesului. De regulă acest wizard nu îți este necesar în cazul în care imprimanta este Plug and Play și este detectată imediat după ce ai conectat-o la calculator. Ea va fi configurată automat de Windows. Pentru restul tipurilor de imprimante sau dacă vrei să adaugi o imprimantă la care ai acces prin rețea acest wizard te va asista.

În primul pas va trebui să alegi dacă imprimanta este legată direct la calculator sau va fi accesată prin rețea. În al doilea pas trebuie să specifici numele imprimantei. Dacă nu îl știi îl poți găsi din listă folosind **butonul Browse**. În ultimul pas vei fi întrebat dacă imprimanta instalată va fi cea implicit folosită. Și cu aceasta procesul se încheie. În fereastra **Printers and Faxes** va apărea un icon pentru imprimanta adăugată. Dând clic

dreapta pe icon și alegând **Properties** poți face diverse setări. Printre acestea butonul **Print Preferences** îți permite să îți faci propriile configurări folosite implicit de toate aplicațiile (precum dimensiunea paginii, culoare, modul de tiparire, etc).

⇒ Conectarea PC-ului la Internet cu ajutorul wizardului

Aceasta diferă în funcție de tipul de conectare.

Setarea contului și metodei prin care te vei conecta se face din secțiunea **Network Setup Wizard**, prezentă în **Control Panel**. Oricare ar fi alegerea ta se impune parcurgerea unui set de întrebări după care calculatorul va căuta automat toate dispozitivele prin care se poate conecta la Internet. Odată găsite, aceste dispozitive (placa de rețea sau modem) se vor seta fie automat, fie personalizat. Personalizarea constă în introducerea unui număr de telefon, a numelui și parolei corespunzătoare și a protocolului de conectare - în cazul conectării prin modem, sau a adreselor și protocoalelor în cazul conectării direct prin placa de rețea.

Conectarea cu modemul

Când te vei conecta prima oară la ISP folosindu-te de modem, se va deschide o fereastră de conectare (**Dial-Up Connection Window**) unde ți se va cere un username și parola. Dacă scrii parola și bifezi căsuța **Save Username & Password** nu mai mai trebui să scrii parola ori de câte ori te conectezi. Apasă butonul **Connect** și modemul va forma numărul de telefon al ISP-ului. Sub butonul **Connect** poți vedea detaliile realizării conexiunii. Atunci când conectarea e gata fereastra va dispărea.

Dacă folosești o conexiune rapidă, nu ți se va cere niciodată să scrii username și parola, deoarece vei fi tot timpul conectat la Internet.

În momentul în care ești conectat la Internet în Zona de notificare de pe bara de sarcini vei avea o iconiță cu 2 calculatoare. Dacă dai clic pe ea poți vedea informații despre transferul de date sau o poți selecta **Disconnect** în cazul în care nu mai dorești să fii conectat la Internet.

De cele mai multe ori setările sunt făcute de firma care oferă accesul la Internet sau sunt oferite împreună cu un ghid.

Dacă ai făcut configurațiile necesare accesului la Internet în momentul instalării sistemului de operare poți sări peste această etapă.

⇒ **Construirea unei rețele cu ajutorul wizardului**

Dacă ai 2 sau mai multe computere le poți conecta într-o rețea pentru a permite transferul de fișiere între ele, pentru a împărtăși accesul la Internet, la imprimantă, la scanner etc.

Cea mai des utilizată rețea este cea de tipul peer-to-peer în care comunicarea se face direct între toate computerele conectate, spre deosebire de cea cu server care conectează toate computerele la unul cu rol de server.

Pentru a seta o rețea ai nevoie de plăci de rețea pe fiecare PC în parte precum și de cablu prin care acestea să fie legate. Odată instalată și configurată partea hardware, adaugă imprimanta și fă conexiunea la Internet pentru computerul cel mai puternic. Toate celelalte computere vor avea acces la Internet și la imprimantă prin intermediul rețelei.

Pentru efectuarea setărilor pentru rețea dă clic pe **Network Setup Wizard** din **Control Panel** și urmează pașii din wizard. Acesta va trebui rulat pentru fiecare computer în parte. Singurul lucru la care va trebui să fii atent este dacă computerul pe care rulezi wizardul se conectează direct la Internet și imprimantă sau va avea acces la acestea prin rețea.

≈ Securitatea calculatorului personal

Cuvântul securitate în vorbirea uzuală este confundat adesea cu termenul siguranță, dar ca termen tehnic securitate nu înseamnă numai în siguranță ci și asigurat.

Securitatea computerului constă în ansamblul unui singur sau mai multor programe care monitorizează/scanează/interzic/permit accesul informației venită de pe un simplu floppy disk, cd-rom, dvd, orice alt mediu de stocare, din rețeaua de la care este conectat calculatorul sau de la conexiunea pe care o ai la Internet.

⇒ Amenințări

Cele mai răspândite forme de atacuri la adresa securității calculatorului sunt virușii, worms, ad-ware, troienii, phishing-ul.

Cea mai mare vulnerabilitate atunci când navighezi, dar mai ales când descarci ceva de pe Internet este infectarea cu viruși.

Virușii sunt programe create cu scopul de a distruge sau modifica informația sau structura unui sistem de operare într-un mod specific. Ei pot infecta un calculator prin simpla deschidere a unui fișier deja virusat. Odată accesat, virusul se propagă în fișierele specifice vulnerabilității pe care el o exploatează. Sunt viruși care infectează fișiere de tip executabil (exe, com, bat), de tip text (doc, txt, rtf), fișiere de tip bibliotecă (cab, dll) și multe altele. Propagarea se face într-un mod progresiv, cu cât mai multe fișiere infectate cu atât se propagă mai rapid. Rezultatul este de cele mai multe ori o încetinire considerabilă a sistemului, poate provoca de asemenea erori în sistemul de operare astfel încât acesta să nu mai poată rula anumite aplicații sau chiar a sistemului însuși.

Soluția pentru această vulnerabilitate este instalarea unui **program antivirus** care să pornească odată cu sistemul și să aiba update-urile la zi (viruși pot apare și de la o ora la alta, important este ca definițiile lor să fie cunoscute de programul antivirus ales). Cel mai bun program antivirus nu există. Dat fiind diversitatea sistemelor de operare ele pot fi

axate numai pe un anumit sistem de operare sau chiar și pe mai multe, rezultatul final nu este însă întotdeauna un antivirus performant, sau care să ocupe resurse puține, care are mai multe opțiuni viabile la detectarea unui virus.

Alegerea unui antivirus se face în funcție de sistemul de operare, al posibilităților de decizie la detectarea virușilor, al monitorizării diferitelor tipuri de vulnerabilități, al eficienței și al posibilității de a rula în fundal fără să ocupe mult din resursele calculatorului.

Mai simplu, alegerea antivirusului rămâne la latitudinea utilizatorului. Atunci când va avea o problemă nerezolvată se va gândi și la alte soluții decât programul care îl folosește în acel moment.

Folosirea unui antivirus bun nu te ferește în mod automat de infectare. Nici un program antivirus nu este 100% sigur, viruși noi apărând la fiecare oră, fiind imposibil pentru producătorii de antivirusi să-i identifice și să actualizeze baza de date.

Protecția împotriva virușilor ține și de bunul simț, multă lume plângându-se că a fost infectată cu viruși după ce a descărcat programe de pe site-uri, FTP-uri și alte surse nesigure.

Virusul de tip network worm (foarte răspândit la ora actuală), exploatează vulnerabilitățile rețelelor de calculatoare și se propagă de la un calculator la altul. Odată intrat în rețea caută prin calculatoare tot ce găsește de forma nume@adresă și se autopropagă trimițând emailuri la adresele găsite. Efectul infectării cu acest tip de virus este de cele mai multe ori crearea de trafic prin încercarea lui de a se răspândi, aglomerarea transferului de date în rețea și încetinirea sistemului.

Dat fiind că el se propagă în rețea este indicat ca atunci când se reinstalează un sistem de operare, să se facă cu cablul de rețea scos.

Soluția pentru acest tip de virus este cuplul format de un antivirus cu un firewall. **Firewall-ul** este un program axat pe monitorizarea și permiterea sau respingerea pachetelor de date care circulă într-o rețea sau un calculator.

La fel ca și antivirusul, firewall-ul rămâne la alegerea utilizatorului bazându-se pe eficiență și ocuparea de resurse cât mai mici. Odată pornit el monitorizează aplicațiile care rulează în acel moment pe calculator și pachetele care circulă de la el din calculator în afară și invers.

Cu ajutorul unor setări el va ști pe viitor care pachete de date pot trece și care nu. El poate avea mai multe nivele de securitate cu care vine echipat.

Spyware, în jargonul folosit pe Internet este programul care adună în secret date despre o persoană din calculatorul atacat, informație care o oferă advertiserilor (celor care fac reclame) sau altor părți interesate. Când spun reclame mă refer la cele primite în email, la telefon sau chiar și prin poștă.

Spyware poate fi considerat și monitorizarea/înregistrarea activității ce se desfășoară pe un calculator, modificarea de date și chiar controlul calculatorului fără acordul celui care îl deține.

Adware-ul de obicei afișează bannere (enervante de cele mai multe ori), care în spatele lor ascund un program spyware. Un simplu clic pe un pop-up poate instala fără voia ta un program spyware.

Tot fără să știi poți instala spyware odată cu programele freeware sau shareware (programe care se oferă gratis sau care nu funcționează la capacitatea lor maximă decât după o înregistrare prealabilă, care de obicei se face pe bani) cum ar fi Kazaa, iMesh, Limewire ... și multe altele. Multe dintre aceste programe sunt axate pe urmărirea locurilor preferate pe Internet, a paginilor și downloadurilor. Aceste date de marketing sunt oferite companiilor de advertising.

Din păcate spyware-ul nu poate fi dat jos odată cu programul cu care a venit. Chiar dacă se folosește o deinstalare din Add/Remove Programs. Pentru a fi scos este nevoie de software specializat în detectarea și scoaterea spyware-ului cum ar fi Ad-aware sau Spybot Search & Destroy.

Mai nou acest tip de amenințare la adresa securității calculatorului este contracarat prin diversificarea acțiunilor câtorva antivirusi, prin diferite unelte de a bloca popup-urile.

O altă soluție împotriva spyware-ului este evitarea folosirii programelor de file-sharing (imesh, kazaa, napster, gnutella, overnet, shareaza și multe multe altele), folosirea unui browser (maxthon, mozilla firefox, opera) care blochează popup-urile și nu permite instalarea de software decât de la surse specificate de utilizator.

Malware-ul este orice program care este conceput pentru a distruge un sistem, similar virusului. El poate fi clasificat după cum se răspândește cum și/sau ce face. Deși clasificarea nu este întotdeauna perfectă, categoriile în care se împarte acesta sunt: Virusi, Worms, Wabbit, Trojan, Backdoor, Spyware, Exploit, Rootkit, Key Logger, Dialers, URL injection.

Două dintre cele mai cunoscute forme de malware sunt **virusii și viermii** (worms), care au capacitatea de a se replica însuși, de a/se propaga sub aceeași sau altă formă. **Wabbit** este altă formă de malware, mai puțin întâlnită. Spre deosebire de viruși el nu infectează programe sau documente. Un exemplu de wabbit este fork bomb.

Fork bomb este un exemplu de denial of service. El funcționează ca o buclă pornind procese în cascadă cu scopul de a satura spațiul disponibil în lista de procese ținută de sistemul de operare. Odată saturată, niciun proces (aplicație sau program) nu mai poate porni decât prin închiderea altuia, fapt imposibil deoarece un nou spațiu este ocupat imediat de o altă instanță a buclei pornite.

Trojans (troienii), sau program care este deghizat ca fiind software legitim. El nu se poate replica în comparație cu virușii sau viermii. Un troian poate fi atașat deliberat de un programator unui program legitim, sau făcând userul să creadă că instalează un soft folositor. Pentru a complica lucrurile, unii troieni pot răspândi sau activa viruși.

Backdoor-ul este un program care permite accesul la sistemul unui calculator sărind peste procedurile specifice de autentificare. Ei se pot categorisi după modul cum lucrează și modul în care se răspândesc. Prima categorie funcționează similar troienilor, sunt inserați în programe legitime și se răspândesc odată cu instalarea și rularea programului legitim. A doua categorie se comportă asemeni viermilor care se execută ca parte a procesului de bootare. Termenul Ratware descrie un backdoow malware care transformă calculatorul într-un zombie care trimite spam.

Viermii sunt similari conceptului de virus dar sunt software de sine stătător și nu necesită fișiere gazdă prin intermediul cărora să se propage. Ei modifică sistemul de operare cel puțin ca extensie a instalării lor în procesul de bootare. Pentru a se răspândi, ei folosesc diferite metode de exploatare a vulnerabilităților unui sistem ori un fel de inginerie socială care păcălește userul să le execute.

Exploiturile sunt programe care atacă vulnerabilități ale securității sistemelor. Exploiturile nu sunt neapărat rău intenționate - ele sunt căutate și exploatate adesea de cercetătorii în domeniul securității pentru a demonstra că vulnerabilitatea există. Oricum, ei sunt adesea o componentă a viermilor de rețea.

Rootkitul este un ansamblu de programe care sunt instalate pe un calculator după ce un atacator a obținut controlul sistemului. El include adesea funcții de ștergere a urmelor atacului, prin ștergerea logurilor sau prin ascunderea proceselor de atac. Deoarece ei se inserează în sistem la nivel de kernel (miezul sistemului de operare) sunt foarte greu de detectat. Soluția cea mai bună atunci când sistemul a fost compromis de un rootkit este formatarea hard-diskurilor și reinstalarea sistemului de operare.

Keyloggerurile sunt programe care înregistrează într-un fișier succesiunea apăsării tastelor de către un utilizator, fișiere care poate fi trimis mai târziu către o anumită destinație (sau hacker). Deseori keyloggerurile sunt activate la accesarea anumitor pagini securizate, cum ar fi a unei bănci. Ele înregistrează informații ca date personale, numere de cont, pin-uri sau parole înainte de a fi criptate de pagina securizată.

Dialer-ul este un program care ori schimbă numărul unui modem care ține loc de conexiune dial-up cu un număr din altă țară, foarte des cu obiceiul de a încărca facturile telefonice cu convorbiri pay-per-dial (898989.....), sau cu rolul de a trimite noaptea fișiere keylogger sau alte informații la o destinație (sau hacker).

URL Injection este un software care modifică comportamentul unui browser cu predilecție spre unul sau mai multe site-uri.

Phising-ul este termenul folosit pentru a defini achiziționarea frauduloasă de date (a informațiilor personale de genul detaliilor cărților de credit), prin înșelăciune. Se folosesc deseori de șabloane ale mesajelor oficiale trimise de bănci clienților sau prin crearea unei pagini clonă în care clientul este păcălit să introducă benevol datele legate de conturi sau cărți de credit.

Ce poți face pentru a-ți proteja calculatorul?

∴ Primul pas este actualizarea Windows-ului

Sistemul de operare cel mai folosit în zilele noastre este Windows XP. Destul de bun, totuși CD-ul este vechi și nu are cele mai recente update-uri pe care Microsoft le-a pus la dispoziția utilizatorilor.

Iată o soluție simplă de care majoritatea utilizatorilor nu profită: Window's Update Service (<http://update.microsoft.com>)

Cu acest serviciu poți verifica dacă Windows-ul tău este securizat și cu toate update-urile la zi. Dacă nu ai folosit până acum acest serviciu vei putea instala acum de pe acest site câteva elemente care-ți vor permite să faci actualizările.

E adevărat că durează foarte mult timp pentru a putea avea toate update-urile. Asigură-te că upradezi măcar până la Service Pack 2.

Mai e un pas care trebuie făcut. Pornește serviciul **Automatic Updates** din **Control Panel** la secțiunea **Windows Security Center**.

Selectarea **opțiunii Automatic** va face Windows-ul să verifice foarte des dacă au apărut actualizări, să le descarce, să le instaleze și să restarteze calculatorul. De aceea este indicat să faci acest lucru atunci când nu rulezi nimic pe calculator. Evident că trebuie să ai calculatorul conectat la Internet.

∴ Setarea firewall-ului

Odată ce ai updatat Windows-ul va trebui să instalezi un firewall bun.

Un firewall monitorizează cantitatea de date de pe Internet care intră și iese din calculatorul tău. Majoritatea accesărilor online sunt sigure, de exemplu atunci când deschizi un browser, îți verifici emailul... Totuși, există accesări care prezintă un pericol fie din cauza vulnerabilităților sistemului de operare, fie din cauza necunoașterii anumitor reguli de către utilizator, fapt ce permite instalarea virusilor sau atacul hackerilor.

Pentru o lista cu astfel de programe accesează:

<http://www.softpedia.com/get/Security/Firewall/>

Procesul instalării este relativ simplu, trebuie doar să urmezi niște pași. Odată instalat trebuie doar să restartezi calculatorul. Când firewall-ul rulează vei fi atenționat de fiecare dată atunci când un program încearcă să acceseze Internetul.

Poți alege să setezi ca pe viitor să nu mai fi întrebat, bifând opțiunea **Remember this setting** înainte de a da clic pe **Allow**.

De fiecare dată când un program nou se conectează la Internet vei fi informat pentru a hotărî ce vei face cu el. Dacă e un program pe care îl recunoști sau tu l-ai lansat, dă-i voie. Dacă nu îl recunoști încearcă să cauți pe Internet informații despre el pentru a fi sigur că e un program legitim.

*Trebuie să te decizi asupra unui singur firewall pe care îl vei folosi deoarece 2 firewall-uri îți încetinesc calculatorul și deseori provoacă conflicte. Dacă e pornit firewall-ul din Windows va trebui să-l oprești dacă nu-l folosești. Pentru aceasta accesează **Control Panel** secțiunea de **Securitate**.*

∴ Setarea protecției împotriva virușilor

Odată ce ai setat și rafinat funcționalitatea firewall-ului trebuie să pui și o protecție împotriva virușilor.

Procesul instalării este la fel de simplu. După instalare trebuie să actualizezi definițiile virușilor deoarece noi viruși pot apărea de la o oră la alta și aceștia nu pot fi detectați de versiunea pe care o ai pe cd sau pe care ai descărcat-o de pe Internet.

Majoritatea programelor antivirus au opțiunea actualizării automate. Asigură-te că este activată.

Pentru o listă cu programe antivirus accesează: <http://www.softpedia.com/get/Antivirus/>

∴ Protejează-te de spyware și adware

În sfârșit, ultimul pas pe care trebuie să-l faci pentru a-ți spori protecția pentru calculatorul tău este instalarea programelor anti-spyware și anti-adware.

De departe majoritatea calculatoarelor au protecție antivirus și firewall dar au lipsuri la capitolul protecției împotriva spyware și adware.

Deseori acumularea de spyware și adware e cauzată de vizitele pe site-uri sau de downloadarea altor programe. Aceste site-uri și programe pot strecura spyware și adware în calculatorul tău, cu scopul de a-ți fura informații cu caracter privat.

Firewall-ul ar trebui

Când instalezi programul e indicat să îl păstrezi cu setările recomandate.

Eliminarea

Acum că ai instalat Firefox și Microsoft Windows Defender, îți recomandăm instalarea încă a două programe care te ajută să elimini spyware-ul și adware-ul. Se poate oricând întâmpla să ți se instaleze ceva care trece de Firefox și Microsoft Windows Defender.

Cele 2 programe se numesc Ad-Aware și Spybot: Search & Destroy.

<http://www.softpedia.com/get/Internet/Popup-Ad-Spyware-Blockers/AdAware-SE-Personal.shtml>

<http://www.softpedia.com/get/Internet/Popup-Ad-Spyware-Blockers/SpyBotSearch-Destroy.shtml>

Pentru alte programe similare accesează:

<http://www.softpedia.com/get/Internet/Popup-Ad-Spyware-Blockers/>

Este important să reții că trebuie să folosești toate aceste programe pentru a fi ferit de probleme de orice fel. După instalarea lor urmează desigur actualizarea.

⇒ Păstrează-ți intimitatea

Pentru a putea funcționa, PC-ul tău colectează o mulțime de informații despre activitatea desfășurată de tine. Dacă vrei să îți păstrezi intimitatea e recomandat să cureți urmele lăsate.

CleanUp! Este un utilitar gratuit creat de Steven Gould pentru a te ajuta în această problemă. Aceasta unealtă are abilitatea de a curăța istoricul browserului, paginile marcate favorite, cookies și alte locații în care sunt stocate informații personale. Pe lângă faptul că ajută la păstrarea intimității tale, această unealtă te poate salva de unii intruși colectați pe parcurs.

<http://www.stevengould.org/software/cleanup/>

E recomandat ca măcar odată pe lună să faci câte o scanare pentru a verifica dacă nu a pătruns cumva un intrus și să-ți cureți urmele strânse cu atâta grijă de PC-ul tău.

Ei bine, sperăm că acest minighid ți-a fost de ajutor și te-a făcut să înțelegi pașii care trebuie făcuți după ce instalezi sistemul de operare pentru a spori securitatea PC-ului tău.

Nu lua această listă de programe ca fiind exclusivistă, poți folosi orice alte programe care te ajută să îți menții calculatorul sigur.

⇒ Parolele

Și acestea trebuie să facă parte din politica de securitate.

Atât parola aleasă pentru contul de utilizator, cât și cele pe care le vei folosi pentru diversele conturi pe care ți le vei crea online trebuie să fie puternice.

Iată câteva idei care să te ajute să te alegi să-ți alegi parolele:

- folosește cel puțin 6,7 caractere
- combină literele cu numerele cu diverse simboluri
- nu folosi aceeași parolă pentru toate conturile
- nu apela la cuvinte frecvent folosite, nu îți pune numele sau userul
- atenție însă trebuie să fie o parolă utilizabilă, adică pe care o poți reține.

Accesează pagina web de mai jos pentru o listă cu programe pe care le poți folosi pentru a genera și gestiona parole.

<http://www.softpedia.com/get/Security/Password-Managers-Generators/>

⇒ **Depinde și te tine**

După instalarea acestor programe și alegerea cu grijă a parolei ai conferit calculatorului tău o protecție sporită însă, nu imbatabilă. De aceea fii foarte atent la ceea ce faci tu, mai ales în cazul în care folosești Internetul.

Educă-te în a nu da clic și vizita orice pagină. Înțelegerea felului în care poți fi infectat cu un virus atunci când folosești Internetul este cel mai important pas în păstrarea calculatorului curat și securizat. Majoritatea celor care se infectează au lacune cu privire la lucrurile elementare sau de bun simț care trebuie aplicate atunci când navighezi. Iată mai jos o listă cu ceea ce nu trebuie să faci:

- Nu deschide atașamente de la useri pe care nu îi cunoști. Este cea mai eficientă metodă de a evita virușii. Dacă nu cunoști userul nu deschide emailul, șterge-l.
- Nu deschide niciodată un atașament care are extensia exe, pif, com sau bat decât dacă ești sigur că fișierul e curat. Majoritatea nu sunt.
- Dacă vizitezi un site și îți apare un pop-up care te informează că PC-ul tău e nesigur, ignoră-l. E doar un truc pentru a te face să dai clic pe reclamă și a îți se instala un potențial malware.
- Când ești pe un site și îți apare un pop-up care arată de multe ori ca fiind unul de la sistemul Windows pentru a te păcăli să dai clic pe semnul X pentru a-l închide.
- Nu vizita pagini porno. Nu vei trece de prima pagină și eventual te vei pricopsi cu un malware.
- Nu intra pe site-uri de crack, multe din aceste crack-uri conțin malware.
- Dacă folosești vreun soft P2P, asigură-te că ești precaut cu ceea ce deschizi. Malware-ul este foarte prezent pe rețelele P2P.
- Nu vizita site-uri de warez. Software-ul piratat este ilegal, iar paginile de warez sunt locul de naștere al malware-ului.
- Citește acordul de folosire (licence agreement) al tuturor programelor pe care le folosești. Multe programe oferite gratuit au implementat spyware pe care nu ți l-ai dori în calculatorul tău.

Cumpărarea produselor s-a schimbat dramatic în ultimii ani. Dacă vrei să cumperi online nu mai ai avantajul de a privi în ochi vânzătorul. Este în beneficiul tău să fii foarte informat pentru a te proteja de fraude.

Există o singură persoană care este responsabilă de protecția împotriva fraudelor când cumperi ceva de pe Internet. Acea persoană ești tu.

- Niciodată nu oferi informații despre contul tău sau cardul tău paginilor care încep cu orice altceva decât **https**. https - arată că site-ul este securizat și poate oferi mai multă protecție asupra informațiilor tale private. Verifică întotdeauna căsuța de adresă din browser pentru a vedea dacă adresa paginii în care trebuie să introduci datele are la început https.
- Asigură-te că site-ul care oferă produsul este legitim. Acest lucru se poate face simplu folosind datele lor de contact pentru a le trimite un email și a-i întreba câte ceva despre produs. Dacă nu găsești date de contact pe site nu cumpăra de la ei.

Când primești oferte pe care nu le-ai solicitat, nu folosi niciodată linkul pe care ți-l trimit în email. Linkurile de email nu sunt întotdeauna sigure și în ziua de azi nu există nicio cale ca să știi sigur dacă ești pe site-ul producătorului sau pe unul care a fost clonat pentru a-ți fura datele cardului tău. În schimb, scrie adresa site-ului, verifică în căsuța de adresă dacă are **https** la început la pagina de procesare a cardului și fă cumpărături de acolo.

≈ În culisele Sistemului de Operare

Pentru a permite utilizarea PC-ului, sistemul de operare face o muncă de culise, neștiută de utilizatorii neexperimentați. În condiții ideale, pe noi cei nespecializați în IT nu ar trebui să ne intereseze aceste aspecte, dar nu e așa. De multe ori ceea ce se întâmplă în culise îngreunează munca sistemului de operare sau conține răspunsul la eventualele probleme apărute în funcționarea PC-ului.

⇒ Lista de Startup

Conține lista cu aplicațiile care se lansează automat în execuție după încărcarea sistemului de operare. Ele consumă din resursele calculatorului fiindcă cele mai multe dintre ele rulează constant în fundal. Unele aplicații precum antivirusul, trebuie să-și facă treaba, mai ales dacă ești conectat la Internet. Altele însă pot fi oprite dacă nu îți folosesc.

Pentru a vedea lista cu aceste programe:

Start => Run => tastează msconfig => tabul Startup

Uită-te prin listă și debifează programele de care ești sigur că nu ai nevoie. Dacă unele îți sunt necunoscute interesează-te înainte de a hotărî dacă vor rămâne sau nu bifate. După ce faci modificările în lista de startup e necesar să restartezi calculatorul.

Mulți viruși sunt configurați să se lanseze în execuție automat la startul calculatorului. Astfel o privire în lista de startup te poate ajuta să vezi dacă ai sau nu musafiri nepoștiți.

Pentru mai multe detalii despre lista acestor programe poți accesa pagina web: <http://www.PCreview.co.uk/startup/> Pentru a găsi informațiile de care ai nevoie poți să cauți după nume sau să selectezi litera cu care începe fișierul.

⇒ Task Manager-ul

Acesta îți oferă accesul la informații despre resursele sistemului precum și despre programele și serviciile care rulează la un moment dat pe calculator.

Cu ajutorul acestuia poți să oprești anumite programe (deosebit de util pentru cazul în care acestea îngheață și nu mai răspund comenzilor tale) sau procese. În plus poți afla informații despre intruși care rulează la un moment dat pe calculatorul tău (în cazul în care au reușit să treacă peste sistemul de securitate).

Pentru a deschide Task Manager-ul fie folosești combinația de taste **CTRL+ALT+DELETE** fie dai clic dreapta pe bara de sarcini și apoi pe **Task Manager** din meniul contextual.

Pe pagina de Internet găsești o lista cu programe și servicii, utilitatea lor și cum pot fi oprite în caz că trebuie:

http://www.answerthatwork.com/Tasklist_pages/tasklist.htm

Primul lucru care este de obicei observat în momentul accesării tabului **Processes** este prezența de mai multe ori în listă a procesului svchost.exe. Fără a intra în detalii tehnice îți spunem doar că așa trebuie să fie. Prin urmare nu te speria. E acolo fiindcă are multe joburi de făcut.

⇒ Scheduled Task

PC-ul tău îți poate fi de mare ajutor în diverse situații. Mai mult de atât îl poți seta astfel încât să lanseze singur în execuție anumite scripturi, programe, documente la o dată care îți convine ție. **Scheduled Task** este un serviciu oferit de Windows care pornește de fiecare dată când se încarcă sistemul de operare și rulează în fundal.

Cu ajutorul lui poți programa calculatorul să execute o anumită sarcină zilnic, săptămânal, lunar sau la anumite momente, poți schimba programarea unei sarcini, poți opri o sarcină programată sau poți configura cum va fi executată sarcina la timpul potrivit.

Accesează secțiunea **Scheduled Tasks** din **Control Panel**. Îl poți găsi și în:

Start=>All Programs=>Accessories=>System Tools

Pentru a programa o nouă sarcină dă dublu clic pe iconul **Add Scheduled Task** și urmează pașii indicați de wizard.

În primul pas ți se va cere să alegi programul pe care dorești să îl programezi. Dacă nu este în listă folosește **butonul Browse**. În al doilea pas ți se cere să tastezi un nume și să bifezi tipul: zilnic, săptămânal, lunar, o singură dată, când pornește calculatorul, când sunt logat în cont.

Dacă vrei să configurezi mai multe setări pentru program bifează **Open Advanced Properties for This Task when I click Finish** pe ultimă pagină a wizardului.

Dacă e foarte important pentru tine ca sarcina să fie executată exact la o anumită oră trebuie să verifici mai întâi dacă ceasul PC-ului funcționează corect. În caz contrar îl poți seta dând clic pe ora afișată în Zona de notificare. Poți de asemenea să setezi să ruleze programul doar dacă tu ești logat în cont.

Secțiunea Scheduled Tasks din Control Panel pe lângă iconul care permite adăugarea de noi sarcini programate conține și lista cu sarcinile deja setate. Dacă dorești să modifice una dintre aceste sarcini nu trebuie decât să dai clic dreapta pe ea. Meniul contextual îți va da acces la opțiunile pe care le ai selectând **Properties**.

Pentru a schimba aplicația programată introdu în **Run** calea către noul program.

Pentru a schimba data programată alege **tabul Schedule**. Din **tabul Settings** poți personaliza diverse setări precum timpul maxim în care să ruleze, cât timp să fie calculatorul Idle precum și alte setări legate de managementul energiei.

Dacă vrei să ștergi o sarcină nu trebuie decât să o selectezi și să apeși **tasta Del**. O poți șterge și folosind meniul contextual.

Deși știam de existența acestui serviciu oferit de Windows l-am folosit destul de puțin, precum marea majoritate a utilizatorilor neexperimentați.

E ideal pentru a seta activitatea de mentenanță a computerului precum scanarea, curățarea hardului de fișiere inutile, defragmentarea diskului. Poți seta pornirea clientului de email la

anumite ore astfel încât să îți poți face un program pentru citirea mailurilor în vederea unei mai bune gestiuni a timpului. După ce am reușit să o înțelegem și să-i vedem nenumăratele configurații posibile am început să îi acordăm mai multă atenție.

De exemplu poți adăuga 2 sarcini, una să deschidă email-ul la pornirea calculatorului și una să deschidă browserul și să încarce o anumită pagină de Internet de unde îți citești tu de obicei știrile. După ce le-ai configurat nu trebuie decât să dai drumul la calculator dimineața și îți vei vedea mesajele și vei citi știrile fără niciun efort. Dacă ți-ai folosit creativitatea și ai găsit un mod interesant de a le pune în slujba ta spune-ne și nouă.

Învăță-te să exploatezi la maxim avantajele Sarcinilor programate.

⇒ Serviciile

Serviciile sunt programe care rulează în fundal. Unele sunt vitale funcționării sistemului de operare altele însă nu fac altceva decât să consume din resursele PC-ului tău.

Pot fi dezactivate? Care și cum?

Intră în **Control Panel**, dă clic pe **Administrative tools**. Odată ajuns acolo dă clic pe **Services** și ți se va deschide o fereastră cu toate serviciile instalate pe calculatorul tău. Poți maximiza fereastra pentru a vedea statutul fiecărui serviciu.

(O altă cale de a intra în lista de servicii: dă clic pe **Start/Run**, scrie **services.msc** și apasă **Enter** sau dă clic pe **OK**)

Prima coloană conține numele serviciului. Treci cu cursorul mausului peste acele cuvinte și vei vedea întreaga descriere. A doua coloană conține descrierea serviciului. În următoarea coloană se află afișat statutul fiecărui serviciu în parte. Dacă scrie **Started** înseamnă că serviciul rulează. Imediat lângă, se află coloana **Startup type** - care îți spune dacă serviciul ponește automat când pornești calculatorul sau trebuie pornit manual. Unele servicii pot fi oprite. Următoarea coloană îți spune cui aparțin aceste servicii, fie ele ale sistemului sau ale rețelei.

Acum ajungem la partea interesantă. Următoarele servicii pot fi dezactivate cu succes, permițând în același timp calculatorului să funcționeze normal. Dezactivarea acestor

servicii te va ajuta să mai salvezi ceva spațiu pe hard-disk, ceea ce e întotdeauna un lucru bun.

Dezactivarea acestor servicii este ușor de făcut, dar trebuie făcută cu grijă pentru a nu selecta și închide alt serviciu. Selectează serviciul pe care vrei să îl oprești sau, dă clic dreapta pe serviciu și alege **Properties**. Ți se va deschide fereastra celui serviciu de unde poți alege să oprești serviciul sau să îl repornești (pe automatic sau manual). Dacă ai XP, odată ce ai selectat serviciul, link-ul albastru îți va arăta calea care duce la oprirea (Stop) sau repornirea (Restart) serviciului. Poți să dai clic pe acele linkuri și să faci același lucru ca și din fereastra Properties.

Ok, iată o listă cu serviciile pe care le-ai putea opri fără a cauza probleme sistemului:

- Alerter - anunță numai evenimentele administrative. Nu ai nevoie de el.
- Application Management - Procesul instalării cerut de programele Intellimirror. Nu știi ce înseamnă? De aceea trebuie dezactivat, crede-mă.
- ClipBook - permite lui ClipBook Viewer să stocheze informații și să le împărtășească cu alte calculatoare. Nici de asta nu ai nevoie.
- Computer Browser - funcționează cu rețelele de calculatoare, și, dacă nu faci parte dintr-o rețea, nu are niciun rost să îl ții pornit.
- Distributed Transaction Coordinator - lucrează cu baze de date, mesaje și fișiere sistem din rețele. Încă o dată, dacă nu ești într-o rețea dezactivează acest serviciu.
- Error Reporting Service - trimite rapoarte la Microsoft în legătură cu erorile apărute pe calculatorul tău.
- Indexing Service - indexează fișierele pentru a oferi un acces mai rapid la acele fișiere. Acesta este încă un serviciu care ține de rețele, deci dezactivează-l dacă nu ești legat în rețea.
- Internet Connection Firewall - Include Internet Connection Sharing, și este alt serviciu care are legătură cu rețeaua.
- Logical Disk Manager/Logical Disk Manager Administrative - acest serviciu permite adăugarea de noi partiții sau hard-diskuri la sistemul tău, dacă nu intenționezi să faci asta, dezactivează-l.
- Machine Debug Manager - lucrează cu Visual Studio pe care probabil nu-l folosești.
- Messenger - trimite mesaje de alertă între client și server. Încă un serviciu de care nu ai nevoie.
- Net Logon - autentificarea conturilor pentru domeniile din rețea.

- NetMeeting Remote Desktop Sharing.Network DDE DSDM - permite utilizatorilor autorizați să își acceseze calculatorul prin intermediul NetMeeting. Dacă nu ești într-o rețea și nu vrei ca alți utilizatori să îți acceseze calculatorul nu ai nevoie de aceste servicii.
- Remote Desktop Help Session Manager/Remote Access Auto Connection Manager - fac același lucru ca serviciile anterioare.
- Secondary Logon - activează procesul de pornire cu alte acreditări, ceea ce nu este necesar.
- SSDP Discovery - localizează dispozitivele într-o rețea locală. Sună confuz? De aceea trebuie dezactivat.
- TCP/IP NetBIOS Helper - Îți va trebui doar dacă folosești NetBIOS în rețeaua locală.
- Telnet - permite accesarea calculatorului tău și rularea programelor sau aplicațiilor de către alți utilizatori din alte locații și sunt sigur că nu vrei așa ceva. Dezactivează-l.
- Terminal Services - Permite accesul și conectarea mai multor utilizatori la un singur calculator.
- Themes - dacă nu folosești teme pe Desktop poți opri acest serviciu.
- Windows Time - sincronizează ora sistemelor dintr-o rețea.
- Workstation - la fel ca serviciul anterior.

Uau, e ceva nu? Reține totuși că acestea sunt doar sugestii și nu trebuie să oprești unele din aceste servicii dacă nu dorești acest lucru. În special dacă te gândești să le folosești în viitor.

Dar, cel puțin ai o listă a serviciilor care te pot ajuta să aflii ce rulează inutil pe calculatorul tău. Asigură-te că nu închizi și alte servicii care nu fac parte din lista de mai sus.

⇒ **Registrii**

Registrii sunt o bază de date în care sunt stocate aproape toate setările sistemului de operare Windows și a celorlalte aplicații instalate.

Este indicat să salvezi structura registrilor înainte de a face modificari. Registrii pot fi considerați ca un lucru intimidant deoarece pot strica sistemul dacă nu știi ceea ce faci. Dacă salvezi și păstrezi o copie de siguranță elimini această posibilitate.

Pentru a face copii de siguranță în Windows 95/98/ME fă copii după fișierele de regiștrii. În Windows 2000 și XP îți trebuie un software special pentru a face o salvare completă a regiștrilor.

Cum sunt stocați regiștrii

- În Windows 95. 98 și ME, regiștrii sunt stocați în 2 fișiere ascunse din directorul Windows. Aceste fișiere se numesc user.dat și system.dat

- În Windows 2000 și XP, regiștrii sunt stocați în mai multe locații cum ar fi \windows\system32\config și \Documents and Settings\{username} foldere.

Structura regiștrilor

Regiștrii au o structură ierarhică, ca și directoarele de pe hard-disk. Fiecare ramură e numită cheie. Fiecare cheie conține alte chei, cât și valori. Fiecare valoare conține informația care este stocată în regiștrii. Există câteva tipuri de valori: String, Binary și DWORD - care sunt folosite în funcție de context.

Regiștrii sunt împărțiți în 6 mari ramuri (5 în windows 2000 și xp), fiecare din ele conținând o porțiune specifică de informație stocată în regiștrii:

- HKEY_CLASSES_ROOT - această ramură conține informații despre toate tipurile de fișiere din calculatorul tău.

- HKEY_CURRENT_USER - această ramură indică partea HKEY_USERS corespunzătoare utilizatorului curent.

- HKEY_LOCAL_MACHINE - această ramură conține informații despre componentele hardware și software instalate pe calculatorul tău. De vreme ce se pot face multiple configurări hardware, configurația curentă este specificată în HKEY_CURRENT_CONFIG

- HKEY_USERS - această ramură conține preferințele fiecărui utilizator (cum ar fi culorile și setările din control panel). În Windows 95/98/ME ramura inițială conține informațiile legate de userul logat. În Windows 2000 și XP, ramura inițială conține un template care va fi folosit pentru adăugarea noilor utilizatori.

HKEY_CURRENT_CONFIG - această ramură indică partea corespunzătoare utilizatorului curent.

HKEY_LOCAL_MACHINE - pentru configurația hardware curentă.

HKEY_DYN_DATA (numai la Windows 95/98/ME) - ramură ce indică partea HKEY_LOCAL_MACHINE pentru folosirea cu subsistemele Windows Plug&Play.

Folosirea editorului de regiștri

Editorul de regiștri (regedit.exe) este inclus în sistemul Windows pentru a-ți permite să vezi și să editezi componentele regiștrilor. Când deschizi editorul de regiștri vei vedea o fereastră împărțită în 2 panouri. Partea din stânga arată structura ierarhică, iar partea dreapta arată conținutul (valorile) folderului (cheii) selectat.

Pentru a extinde o anumită ramură dă clic pe semnul + din stânga fiecărui folder sau dă dublu clic pe folder. Pentru a vedea conținutul unei chei (folder), dă clic pe cheia respectivă și privește valorile listate în partea dreaptă. Poți adăuga o nouă cheie selectând opțiunea **New** din meniul **Edit**. Poți redenumi orice valoare și aproape orice cheie folosind aceeași metodă cu cea a redenumirii fișierelor, dă clic dreapta pe orice obiect din listă și alege **Rename**, nu în ultimul rând, poți șterge o valoare selectând-o și apăsând **tasta Delete** sau dând clic dreapta pe ea și alegând **Delete**.

Importarea, exportarea și aplicarea patchurilor la regiștri

Chiar dacă poți edita regiștrii cu ajutorul editorului poți face modificări și folosind patchurile. Un patch este un simplu fișier de text cu extensia .reg care conține una sau mai multe valori. Dacă dai dublu clic pe un fișier .reg, patchul se va aplica în regiștri. Aceasta este o cale bună de a trimite sau salva porțiuni mici de regiștri pentru folosirea acestora în calculatorul personal sau pe alt calculator (printre alte motive), pentru că e mai simplu și mai puțin periculos decât să editezi manual regiștri.

Poți crea un patch al regiștrilor deschizând editorul (**regedit.exe**) și selectând o ramură, după care alege **opțiunea Export din meniul File**. Specifică apoi un nume pentru patch și apasă pe **OK**. Poți vedea conținutul fișierului deschizându-l în **Notepad**. Dă dublu clic pe fișierul .reg (sau folosește **opțiunea Import din meniul File**) pentru a aplica patchul în regiștri.

Regiștrii se strică din cauza accesării acestora de către programe, viruși, resetări, erori sau din cauza dezinstalărilor defectuoase.

Când unele ramuri ale regiștrilor sunt compromise, calculatorul tău poate deveni inutil, funcționarea fiind aproape imposibilă în câteva cazuri.

Pentru repararea acestora nu există decât o soluție. Folosirea software-ului specializat pentru așa ceva. Regiștrii nu se pot repara manual.

Cele mai populare softuri care fac acest lucru sunt Registry Mechanic, Registry Healer, Registry First Aid sau CleanMyPC Registry Cleaner.

⇒ Memoria virtuală

Windows spre deosebire de alt sistem de operare (linux) își folosește de obicei partiția pe care e instalat pentru a găzdui memoria virtuală. Memoria virtuală este necesară programelor pentru a-și executa rutinele necesare funcționării. Din instalare windows-ul setează singur o anumită porțiune a partiției C: pentru memoria virtuală. De multe ori memoria virtuală se fragmentează la fel ca și restul programelor instalate, din aceasta cauză sistemul devine greoi.

Setează mărimea memoriei virtuale la 1,5 x Memoria RAM (ex: dacă ai o memorie RAM de 512 Mb setează memoria virtuală la 768 Mb). Iată cum se face:

Dă clic dreapta pe **My Computer** și alege **Properties**. Din noua fereastră deschisă alege **Advanced** și din secțiunea **Performance** alege **Settings** după care iar **Advanced**. În partea inferioară a ferestrei apare secțiunea **Virtual Memory**, apasă pe **Change**. Dă clic pe C: și selectează de mai jos **Custom size** iar la **Initial Size** și **Maximum Size** pune același număr (1,5 x Memoria Ram), apoi apasă **Set**. Dă un **Restart**. Ideal ar fi să ai o partiție numai pentru memoria virtuală. Poți crea o partiție în care să ții numai memoria virtuală, în acest caz reduci la minim fragmentarea. Faci aceeași pași până la **Change**, iar de acolo selectezi numai o partiție goală pentru memoria virtuală. Partiția nu trebuie să fie mai mică decât memoria virtuală, și nici fix cât memoria virtuala. Permite un mic spațiu pe care windows îl va folosi. Ex, dacă ai o memorie RAM de 512 Mb, 3 partiti: C, D, și E - în care partiția C are cel puțin 5 Gb, atunci partiția E (sau ultima, nu contează litera) trebuie să fie de 1 Gb. De la **Change** selectează ca C și D să nu aiba memorie virtuală (selectează

No paging file și apoi dă clic pe **Set**), iar la E selectează **Custom Size** și în ambele câmpuri trece valoarea 768. **Set** și apoi **Restart**.

⇒ Control Panel

Control Panel este locul ideal pentru a-ți seta sistemul după plac. Windows XP suportă chiar mai multe schimbări cosmetice față de celelalte versiuni. Lucrurile elementare sunt cu care utilizatorii sunt obișnuiți sunt tot acolo însă puțin mai aranjate.

Prin intermediul acestuia putem să setăm, să instalăm sau să dezinstalăm componente hard și soft.

Add Hardware - wizardul acestei secțiuni te ajută să setezi o componentă plug&play (componentă care odată conectată nu mai e nevoie să restartezi calculatorul). Pentru instalarea celorlalte componente este necesară oprirea calculatorului. Rolul instalării este preluat apoi de sistemul de operare, prin testarea componentelor pe care le găsește în procesul de pornire. În cazul în care găsește componente noi, el va semnaliza acest lucru, va cere sau va instala singur driverele necesare (în cazul în care le găsește). Sistemele de operare vin cu un suport de drivere generice, cam pentru toate tipurile de componente.

Add or Remove Programs - permite instalarea sau dezinstalarea de programe. În cazul instalării, majoritatea programelor vin într-un kit format dintr-un singur fișier care odată pornit începe procesul instalării. Alte programe vin într-o arhivă, care conține acel fișier de setup, alte programe sau aplicații mai complexe cum ar fi jocurile vin pe cd-uri care pornesc automat procesul instalării.

În general, instalarea presupune parcurgerea unor pași, cei mai des întâlniți sunt: acordul pentru folosirea programului, locul în care va fi instalat și personalizarea ce ține de componente și utilizator. Instalarea din **Add or Remove Programs** este orientată mai mult pe instalarea de programe care vin pe cd-ul de instalare al sistemului de operare Windows.

Dezinstalarea este celălalt proces ce poate fi făcut din această secțiune. Aproape toate programele își pun în această secțiune un link sau o legătură prin care ele pot fi dezinstalate automat. Dezinstalarea automată este necesară deoarece programele au început să aibă cerințe mai mari sau din cauza pirateriei. Pentru a putea rula la capacitate maximă, unele

programe trebuie cumpărate, în felul acesta programului îi pot fi activate opțiuni sau unelte absente în variantă demonstrativă, cu ajutorul unui număr serial, unei parole sau a unei activări online. Aceste elemente de siguranță implică introducerea unor informații în fișierele de sistem sau în regiștrii, de aceea întotdeauna este recomandată dezinstalarea automată.

Dezinstalarea se face dând clic pe numele programului instalat și alegerea (în unele cazuri) opțiuni **Uninstall**. Tot în această secțiune, după ce dai clic pe un program, poți alege să îl repari. Sunt destule programe care oferă această opțiune, însă nu toate.

Această secțiune îți permite să stabilești programele implicite care să ruleze pentru anumite acțiuni, astfel se poate seta un browser principal, care să deschidă orice pagina web sau link pe care ai dat clic, un client de email, sau un player media.

Administrative Tools - care după cum îi spune și numele, înglobează o serie de unelte cu rol administrativ. Aici se pot seta serviciile sistemului care pornesc sau trebuie oprite (în **Services**), se poate face o diagnosticare a sistemului din punct de vedere al alertelor înregistrate (în **Event Viewer**), se pot verifica și seta diferiți parametri. Majoritatea acestor setări se fac automat, iar această secțiune nu este una în care să faci modificări de dragul experiențelor. Sunt destul de complexe și numai un utilizator experimentat poate le înțelege pe toate.

Secțiunea Automatic Updates - oferă posibilitatea setării automate a instalării tuturor actualizărilor sistemului de operare. Actualizările pot fi verificate și instalate zilnic. La fel de bine pot fi făcute setări care să te anunțe când apar acestea, dacă pot fi downloadate imediat sau la alegerea ta.

Dacă vrei poți opri acest serviciu. Micul avantaj oferit de oprirea serviciului este eliberarea resurselor folosite pentru acest proces. În schimb dezavantajul este major.

Date and Time - permite setarea datei și a orei sistemului.

Display - permite setarea unei teme grafice, a pozei de pe Desktop, a unui screen-saver, a temei, culorilor și fonturilor folosite de sistem și a culorilor, rezoluției și ratei de refresh a monitorului.

Folder options - permite setarea și modul de vizualizare al folderelor și atribuirea de

aplicații potrivite fiecărui tip de extensie folosită de fișierele din calculator.

Secțiunea Fonts - gestionează tipurile de fonturi instalate pe calculatorul tău.

Fonturile incluse în sistemul Windows Xp, care se regăsesc pe orice computer care rulează acest sistem de operare:

- Courier New (TrueType, incluzând Bold, Italic și variații de Bold Italic)
- Arial (TrueType, incluzând Bold, Italic și variații de Bold Italic)
- Times New Roman (TrueType, incluzând Bold, Italic și variații de Bold Italic)
- Symbol (TrueType)
- Wingdings (TrueType)
- MS Serif
- MS Sans Serif

∴ Instalarea fonturilor

Windows XP

- Intră în **Control Panel** și selectează **categoria Appearance and Themes**
- Selectează **Fonts** din panoul **See Also** din stânga ecranului
- Din **meniul File** selectează **Install New Font...**
- Localizează folder-ul care conține fonturile pe care dorești să le adaugi
- Selectează fontul și dă clic pe **OK**. Pentru a selecta mai multe fonturi ține apăsată **tasta Ctrl** în timp ce dai clic pe fonturile dorite și apoi dă clic pe **OK**

Windows 95/98/2000 or NT4

- Deschide **Control Panel**
- Dă dublu clic pe **iconul Fonts** (se va deschide o nouă fereastră în care ar trebui să vezi toate fonturile instalate)
- Dă clic pe **meniul File** și selectează **Install New Fonts** (se va deschide o nouă fereastră, **Add Fonts**)
- Localizează folder-ul care conține fonturile pe care dorești să le adaugi
- Dă dublu clic pe fișierul cu fonturile dorite și apoi dă clic pe **OK**.
- Dacă încerci să instalezi fonturi care deja există îți va apărea un mesaj de atenționare. Nu trebuie decât să dai clic pe **OK**.

Windows 95 și 98 au o limită a numărului fonturilor care pot fi instalate. Tot ce depășește 1000 poate cauza cel mai probabil probleme. Dacă ai instalate mai mult de 300 de fonturi vor fi consumate multe resurse calculatorului și îl va încetini.

∴ Dezinstalarea fonturilor

Windows XP

- Intră în **Control Panel** și selectează **categoria Appearance and Themes**
- Selectează **Fonts** din **panoul See Also** din stânga ecranului
- Dă clic pe fontul pe care dorești să-l deinstalezi. Dacă vrei să deinstalezi mai mult de un font odată, ține apăsată **tasta Ctrl** în timp ce dai clic pe fiecare font
- Din **meniul File** selectează **Delete**
- Dă clic pe **Yes** atunci când îți va apărea mesajul **Are you sure you want to delete these fonts?**

Windows 95/98/2000 or NT4

- Deschide **Control Panel**
- Dă dublu clic pe **iconul Fonts** (se va deschide o nouă fereastră în care ar trebui să vezi toate fonturile instalate)
- Dă clic pe fontul pe care dorești să-l deinstalezi. Dacă vrei să deinstalezi mai mult de un font odată, ține apăsată **tasta Ctrl** în timp ce dai clic pe fiecare font
- Din **meniul File** selectează **Delete**
- Dă clic pe **Yes** atunci când îți va apărea mesajul **Are you sure you want to delete these fonts?**

∴ Fonturi online

- www.1001Fonts.com
- www.1001FreeFonts.com
- www.101Fonts.com

Game Controlers - permite setarea anumitor componente folosite în special pentru jocuri. În afară de tastatură, pe calculator mai pot fi instalate joystick-uri, console sau sistem de volan cu pedale pentru a o oferi un plus de realitate în manevrarea jocurilor.

Internet Options permite setarea opțiunilor browserului folosit pentru navigare, a securității acestuia, a conținutului, conexiunii și programelor care să fie deschise de diferitele tipuri de fișiere prezente într-o pagină.

Keyboard - permite setarea tastaturii și a felului în care să se comporte cursorul.

Secțiunea Mouse - permite setarea mausului. Mausul poate fi folosit și cu mâna stângă iar în aceasta secțiune poți inversa atribuirea acțiunii date de apăsarea butoanelor de pe maus. Poți de asemenea seta viteza dublului-clic, poți alege o tema grafică pentru pointerul mausului, viteza acestuia sau rândurile pe care trebuie să le deruleze la miscarea roțiței (la mausul cu 3 butoane).

Network Connections - este secțiunea în care poți vedea și modifica setările componentelor de rețea. Setările se pot face automat în cazul conexiunilor DHCP, sau personalizat în cazul conexiunilor prin dial-up sau modem. Setările se fac la instalarea sistemului de operare și rămân permanente, sau până la schimbarea tipului conexiunii.

Network Setup Wizard - vine în ajutorul setării rețelei pe care o formezi sau la care vrei să te conectezi.

Power Schemes - permite setarea schemei folosită de calculatorul tău, fie că e un Desktop, un laptop sau un server. Diferența dintre acestea stă în durata de activitate pe care o au. Un calculator acasă nu va fi folosit decât câteva ore pe zi, un laptop va fi folosit în mai multe locații pentru perioade nedefinite de timp, pe când un server va trebui să stea pornit perioade îndelungate de timp. Tot în această secțiune poți seta UPS-ul (sursa neîntreruptibilă) – în caz că ai uitat UPS-ul este un fel de acumulator care intră automat în funcțiune atunci când se întrerupe curentul electric. El permite funcționarea calculatorului pentru o perioadă scurtă de timp, necesară pentru a salva și a închide în mod corespunzător calculatorul.

Printer and Faxes - permite adăugarea și setarea acestor instrumente pentru o funcționare corectă cu calculatorul.

Regional and Language Options - permite setarea regiunii geografice din care faci parte, precum și a felului în care se afișează data curentă, cifrele, layout-ul tastaturii, sau diacriticele specifice limbii folosite.

Scanners and Cameras - permite adăugarea și setarea scanerelor și a camerelor video.

Scheduled Tasks - permite planificarea unor acțiuni de întreținere sau administrare pe viitor.

Sounds and Audio Devices - permite setarea componentei audio a calculatorului și alegerea unei teme sonore pentru sistemul de operare

Secțiunea System - permite în **tabul General** vizualizarea principalelor informații ale componentelor cu care este dotat calculatorul tău. **Tabul Computer Name** permite atribuirea unui nume calculatorului și a domeniului din care faci parte. **Tabul Hardware** poate oferi informații cu privire la toate componentele hardware din calculator, cât și eventuale conflicte, probleme de funcționare sau profile ale acestora.

Tabul Device Manager - afișează arborescent, toate componentele calculatorului. Dacă în dreptul vreunei componente apare **semnul !** pe fond galben înseamnă că acea componentă nu funcționează sau nu este instalată corespunzător. În **tabul Advanced** se pot face setările legate de performanțele oferite de sistem atunci când sunt folosite teme grafice pretențioase, sau mai puțin pretențioase, se pot face modificări legate de diferitele rapoarte oferite de sistemul de operare în cazul unei erori grave. **Tabul System Restore** permite păstrarea unei copii de siguranță, care poate fi de mare ajutor atunci când sistemul nu mai funcționează cum trebuie și vrei să revii la setările precedente. Restaurarea vechilor setări putând fi disponibilă prin activarea acestei opțiuni din secțiune. **Tabul Automatic Updates** permite actualizarea sistemului de operare.

Tabul Remote - permite accesarea calculatorului dintr-o altă locație. Acesta conține setări legate de permisiunile acestor operațiuni precum și introducerea numelui celui care poate să acceseze calculatorul dintr-o altă locație.

Taskbar and Start Meniu - permit setări funcționale și grafice ale meniului Start și ale bării de start, precum și personalizarea acestora

User Accounts - permite manevrarea, întreținerea și setarea conturilor celor care folosesc calculatorul. Se poate crea un cont nou din această secțiune, se poate modifica un cont deja creat sau se poate schimba modul în care userii se loghează pe calculator. Opțiunea schimbării contului oferă posibilitatea schimbării numelui inițial, asocierea unei parole cu acel nume, schimbarea pozei și a tipului contului.

Windows Firewall - este o un instrument apărut abia în Windows XP, și, după cum îi spune și numele este un program de protecție și prevenire a atacurilor. Funcționalitatea acestuia nu se ridică totuși la înălțimea unui firewall foarte bun. Ocupă multe resurse și are destul de multe breșe în funcționalitate, de aceea recomandăm alegerea altui firewall.

Wireless Network Setup Wizard - permite setarea unei componente wireless, prin intermediul căreia te vei conecta la o rețea sau Internet.

*Te încurcă noul look din XP al Control Panel-ului? Verifică partea din stânga a ferestrei și vei observa opțiunea **Switch to classic view**. Ta-daaa, acum pare mai familiar. Poți oricând reveni la noua înfățișare accesând din același loc opțiunea **Switch to category view**.*

⇒ System Restore

Utilizatorii Windowsului XP au la dispoziție utilitarul System Restore cu ajutorul căruia pot scăpa de setările sistemului care au cauzat probleme, revenind la setările precedente. Această operațiune de resetare nu afectează însă și documentele salvate, mesajele, lista cu site-urile favorite, etc.

Dacă **System Restore** este activat, acesta monitorizează activitatea calculatorului tău și salvează automat **Restore Points**, setări la care te poți reîntoarce. Dacă însă urmează să instalezi o aplicație, să faci modificări la regiștrii sau alte modificări majore la sistemul tău de operare e indicat ca înainte de a trece la treabă să crezi un **Restore Point**. Astfel, dacă ceva merge rău, poți să folosești utilitarul **System Restore** pentru a restaura calculatorul tău la setările dinainte.

Pentru a crea un Restore Point, deschide utilitarul **System Restore** din meniul **Start, Accesories, System Tools**. Alege sarcina: **Create a restore point**, dă clic pe **butonul Next**. În noua fereastră tastează un nume descriptiv pentru aceasta și selectează **butonul Create**. Noul Restore Point va fi adăugat automat la ziua și data la care a fost generat.

Pentru a restaura setările calculatorului la un moment precedent, deschide **System Restore**, alege sarcina **Restore my computer to an earlier time** și dă clic pe **butonul Next**. Din fereastra nouă selectează din calendar o dată din cele trecute cu litere îngroșate,

iar din lista de lângă selectează punctul de restaurare dorit, după care dă clic pe **Next**.

Va apărea o fereastră în care ți se va spune că PC-ul va fi închis și la restartare va porni cu setările la care ai revenit. Înainte de a apăsa pe butonul **Next** al acestei ferestre, fă salvările și închide toate celelalte aplicații la care lucrezi.

Dacă ai făcut recent o restaurare și vrei să revii la setările dinainte de ea, folosește opțiunea **Undo my last Restoration** care îți va apărea în lista cu opțiuni a utilitarului System Restore.

Pentru a crea acele puncte de restaurare, Windows a alocat un spațiu maxim pentru a le stoca. Poți să modifice mărimea acestuia dând clic pe **System Restore Settings** din utilitarul **System Restore**. Maxim este 12% din memoria RAM. Cu cât este alocat un spațiu mai mic cu atât vor fi salvate mai puține puncte de restaurare.

Pentru a curăța din memorie punctele de restaurare salvate până la un moment dat, dezactivează și apoi activează din nou acest utilitar din meniul de configurare a lui: **System Restore Settings** bifând, respectiv debifând **opțiunea Turn Off System Restore**.

Dacă nu găsești utilă această facilități oferită de Windows Xp poți să o dezactivezi. Dă clic dreapta pe **My Computer**, alege **Properties** (sau dă dublu clic pe My Computer în timp ce ții apăsată și tasta ALT) și alege **tabul System Restore**. Bifează **Turn Off System Restore**. Poți să-l activezi oricând făcând aceiași pași ca și mai sus și debifând căsuța.

⇒ **Safe Mode**

Este o modalitate de bootare a sistemului de operare destinată executării de sarcini administrative și de diagnosticare care să te ajute să diagnostichezi/să rezolvi eventualele probleme de funcționare.

Dacă vei porni calculatorul în Safe Mode Sistemul de operare va încărca minimul de soft necesar rulării sale.

Cum intri în Safe Mode?

Imediat după pornirea calculatorului, de regulă după ce auzi beep-ul de OK dat de BIOS, apasă **tasta F8** pentru a intra în meniul din care poți selecta bootarea în Safe Mode. Dacă nu reușești să intri din prima resetează calculatorul și încearcă din nou, dar fii ceva mai rapid. Pentru a fi sigur că nimeresti din prima poți să începi să apeși de mai multe ori ușor pe tasta F8 imediat ce pe ecranul calculatorului au fost afișate componentele instalate pe PC.

Windows 98, ME și XP au **System Configuration Utility** care îți permite să setezi bootarea în Safe Mode la următoarea pornirea a computerului. Pentru a intra în acest utilitar dă clic pe **butonul Start, Run** și tastează **msconfig**.

Odată lansat utilitarul va trebui să selectezi butonul **Advanced** din **tabul General** iar apoi să debifezi **Enable Startup Menu** în cazul Windows 98/ME. Pentru Windows XP mergi în **tabul Boot.ini** și bifează la **Boot Options SafeBoot**.

La restartare, calculatorul va boota în Safe Mode. Pentru a reveni la modul normal de pornire va trebuie să deschizi din nou utilitarul și să alegi vechile setări.

⇒ Comenzi Dos

Accesează **Command Prompt** din **Start, All Programs, Accesories**

Esențiale

- **dir** - afișează lista cu numele fișierelor din directorul curent
- **cd C:\Netprofit** - Face directorul Netprofit de pe drive-ul C director curent - în acest caz calea dată este una absolută, indicând tot traseul de la rădăcină până la director
- **cd Ghid** - schimbă directorul curent indicându-l folosind calea relativă
- **cd ..** - schimbă directorul curent cu un nivel în sus
- **exit** - iese din command Prompt

Legate de disk

- **FORMAT drive** - va șterge întreg conținutul drive-ului specificat
- **FDISK drive** - crează partiție nouă, setează partiția activă, șterge partiții, afișează informații despre partiții.
- **ScanDisk** - scanează discul de erori

Legate de managementul fișierelor

- **copy Test1.txt Test2.txt** - Copiază conținutul fișierului test1 într-un nou fișier test2.
- **ren Test1.txt Test2.txt** - redenumeste fișierul test1 în test2
- **del Test1.txt** - șterge fișierul Test1.txt
- **del Test1.*** - șterge toate fișierele cu numele Test1 indiferent de extensie
- **mkdir Test** - crează un nou director Test
- **rmdir Test** - șterge directorul Test. Pentru aceasta însă trebuie să fie gol
- **deltree Test** - șterge directorul Test cu tot ce este în el.

Referitoare la fișiere

- **EDIT test.txt** - îți permite să editezi fișierul specificat
- **ATTRIB -r -a -s -h test.txt** pentru a afișa sau modifica atributele fișierelor
 - +R - marchează fișierul cu atributul Read-Only (poate fi doar citit)
 - -R - înlătura atributul Read-Only
 - +A - marchează fișierul cu atributul Archive (arhiva)
 - -A - înlătură atributul Archive
 - +S - marchează fișierul cu atributul System (sistem)
 - -S - înlătură atributul System
 - +H - marchează fișierul cu atributul Hidden (ascuns)
 - -H - înlătură atributul Hidden file
- **Type nume fișier** - îți permite să vizualizezi fișierul
- **Print nume fișier** – listează fișierul

Legate de internet

- Tastează **IPConfig** apoi apasă tasta **Enter** - vei vedea adresa Ip curentă a PC-ului tău
- Tastează **tracert www.netprofit.ro** apoi apasă tasta **Enter** - vei vedea o listă cu toate servele și rutele prin care călătorește informația de la tine la serverul unde este găzduit site-ul.

Pentru mai multe informații legate de comenzile DOS

- tastează **help** apoi apasă tasta **Enter** - vei vedea o lista cu comenzile dos
- tastează **nume_comanda** urmat de **/?** și apoi apasă tasta **Enter** - pentru a afla mai multe informații despre comanda `nume_comanda`

≈ Pasul 4 ≈

≈ La ce putem să-l folosim

Ai acces la un PC, te-ai acomodat cu tastatura și cu mausul, ai dobândit aptitudinile de bază în utilizarea lui: lucrul cu fișierele, folderele, ferestrele și ți l-ai configurat după bunul plac? Acum ar fi cazul să îl pui la treabă.

La ce? Depinde de necesitățile tale.

Vei găsi în cele ce urmează câteva idei despre cele mai frecvente utilizări ale unui PC. Dar mai întâi îți reamintesc că pentru a putea folosi calculatorul ai nevoie de programe care să te ajute să îi transmiți acestuia ce are de făcut.

≈ Programele - intermediarii dintre tine și PC

⇒ De unde faci rost de astfel de programe?

Unele dintre ele sunt părți componente ale sistemului de operare (Notepad, Wordpad, Outlook, Internet Explorer etc.). Altele pot fi instalate de pe diskete, cd-uri, dvd-uri sau pot fi luate de pe Internet. Toate acestea sunt **aplicații desktop**. Adică se instalează pe propriul tău PC și se încarcă în execuție de pe hardul local. Tu le controlezi și le asiguri mentenanța.

De când cu dezvoltarea explozivă a Internetului, au apărut și nenumărate **aplicații web**. Acestea sunt programe instalate pe un server web. Tu le poți accesa prin intermediul browserului. Ele însă sunt instalate, controlate și menținute de administratorul serverului. Pentru a le putea folosi trebuie să fi conectat la Internet. Au avantajul de a putea fi accesate de pe orice computer conectat la Internet nu doar de pe cel propriu, dar funcționează mai greoi și implică un grad mai mare de risc în ceea ce privește securitatea decât cele desktop.

Dacă în cazul aplicațiilor web nu trebuie decât să le găsești adresa web și să înveți cum să le folosești, iar dacă nu mai ai nevoie poți să uiți pur și simplu de ele, în cazul celor desktop lucrurile sunt puțin altfel. Trebuie mai întâi să le instalezi pentru a le putea folosi și să le deinstalezi dacă nu vei mai apela la ele, evitând astfel să îți aglomerezi PC-ul cu biți nefolositori.

Industria de software s-a dezvoltat exploziv iar limbajele de programare permit tot mai multor persoane să dezvolte diverse aplicații.

Iar, dacă până nu demult pentru a achiziționa un program trebuia să plătești bani grei, acum poți avea acces la nenumărate programe gratuite sau la un preț mic.

⇒ Tipurile de programe care pot fi folosite gratuit

Programe open source, de domeniu public

Sunt programe a căror sursă este pusă gratuit la dispoziția tuturor. Fiecare poate copia, utiliza, modifica și chiar vinde programul.

Programele gratuite - freeware

Sunt programe pe care le poți folosi gratuit. Spre deosebire de primele dreptul de autor revine programatorului și tu nu ai dreptul de a le modifica sau comercializa. De obicei astfel de programe nu sunt însoțite și de suport tehnic. După instalarea programului ești pe cont propriu. Eventual este inclus un help împreună cu programul.

Programele beta

Când un producător de soft dezvoltă un program sau o nouă versiune a unui program mai vechi, acesta trece prin mai multe etape de testare. Prima este alpha și se testează în interiorul companiei. Cu această ocazie se aduc primele modificări și îmbunătățiri. O a doua testare, beta, se face în lumea reală. Fie se selectează un anumit număr de utilizatori, fie se pune la dispoziția publicului larg o variantă a programului pentru a fi testată și a se raporta eventualele neajunsuri sau erori. Deși sunt în esență gratuite e bine să nu te hazardezi în utilizarea acestor programe decât dacă ești un utilizator experimentat și ai putea face față diverselor conflicte sau instabilități ale sistemului care pot apărea.

Programele shareware

Sunt programe de tipul încearcă înainte de a cumpăra. Ele vin în mai multe forme. Pot fi complet funcționale pentru o perioadă limitată de timp. După expirarea acesteia fie îți se cere să plătești, bombardându-te cu mesaje care după un timp devin insuportabile, fie nu mai poți rula programul, fie rămâne doar la latitudinea ta dacă vrei sau nu să plătești pentru acel program. O altă variantă este un program cu funcționalități limitate față de cel plătit.

Cu o ofertă atât de bogată la care ai acces datorită producătorilor, prietenilor, al revistelor de specialitate și al Internetului e foarte greu să rezisti tentației de a nu testa o parte din mulțimea de programe. Deși la prima vedere nu pare nimic grav s-ar putea să constați pe propria piele că alegerea aplicațiilor pentru computerul tău îți poate da multe bătăi de cap.

În primul rând e nevoie de timp pentru a găsi programe, a sta la curent cu noutățile. Apoi e nevoie de timp pentru a instala un program și a vedea cum funcționează. Instalarea programelor implică și anumite riscuri: virusarea calculatorului, cauzarea de instabilitate a sistemului, imposibilitatea de a-l mai înlătura.

Ținând cont de toate acestea e foarte important să fii selectiv în alegerea programelor pe care le vei instala. Gândește-te înainte dacă ai nevoie cu adevărat de un astfel de program și dacă merită să îți aloci timp pentru el, verifică pe Internet ce părere au cei care l-au folosit deja. Mulți utilizatori de calculatoare și-au făcut un obicei de a sta cu ochii pe tot ce e nou în domeniul programelor. Dacă nu îți sunt necesare astfel de informații, dacă nu îți aduc niciun beneficiu, încearcă să te rezumi la minimumul necesar. În final e vorba de timpul tău pe care l-ai putea folosi mult mai bine altfel.

⇒ Instalarea programelor

Câteva idei utile

- Pentru a instala un program ai nevoie de kitul de instalare.
- Asigură-te că îndeplinești cerințele minime de sistem necesare rulării programului, jocului etc.
- În general kiturile de instalare au inclus și un fișier text (de exemplu readme.txt) în care sunt trecute instrucțiunile pentru instalare.
- E indicat ca atunci când instalezi ceva să închizi toate celelalte aplicații.
- Înainte de a-l instala e bine să-l scanezi pentru a te asigura că nu este purtător de viruși. Pentru aceasta, localizează fișierul sau folderul pe drive-ul corespunzător (cd, floppy, disc portabil, hard disc, etc). Clic dreapta pentru a activa meniul contextual. Între opțiunile afișate ar trebui să fie și aceea de scanare pe care va trebui să dai clic. În caz contrar, deschide programul antivirus mergând în **Start=>Programs=>nume Antivirus** și scanează kitul.

- Dacă instalarea se face de pe un cd sau dvd există posibilitatea ca procesul să înceapă imediat după introducerea acestuia în unitate. Ție nu îți rămâne decât să urmezi instrucțiunile care ți se afișează în fereastra de instalare. Dacă nu dorești începerea automată a instalării în momentul introducerii cd-ului în unitate, ține apăsat tasta **SHIFT**.
- Dacă însă cd-ul nu are opțiunea de lansare automată în execuție (autorun) sau dacă programul se află pe o disketă sau hardul local trebuie mai întâi să localizezi fișierul **setup** sau **install**. Dă dublu clic pe icon-ul **My Computer** de pe desktop, alege drive-ul unde se află programul și identifică fișierul setup sau install. Pentru a-l lansa în execuție dă dublu clic pe el.
- De obicei se instalează toate programele pe aceeași partiție a hard diskului ca și sistemul de operare. Mai exact într-un subfolder al folderului Program Files. Atenție însă, sunt unele programe care nu funcționează decât dacă sunt instalate direct în rădăcina partiției C.
- Nu instala mai mult de un program nou la un moment dat. Uneori aplicațiile noi crează conflicte în interiorul sistemului iar pentru a-l putea utiliza în bune condiții trebuie fie să le rezolvi, fie să dezinstalezi programul. În cazul în care instalezi mai multe programe unul după altul fără a le verifica pe fiecare în parte suficient pentru a-ți da seama dacă sunt ok îți va fi mult mai greu să indentifici cauza în eventualitatea apariției unor probleme.
- E bine să îți inscripționezi pe un CD kiturile de la programele gratuite pe care le folosești în mod curent pentru a le avea la îndemâna în cazul în care vei fi nevoit să le instalezi din nou sau să le instalezi pe un alt calculator. De asemenea păstrează toate cd-urile de instalare pe care le ai la un loc.
- După instalarea în bune condiții a programului poți șterge kitul de instalare în cazul în care acesta s-a aflat pe hard discul tău. Sarcina acestuia a fost doar aceea de a instala programul în locația și cu opțiunile alese de tine.

Tipuri de kituri de instalare

- **Un fișier executabil** (un fișier cu extensia exe) pe care dacă dai dublu clic începe instalarea programului cu un minim de interacțiune din partea ta.
- **Fișiere arhivate într-o arhiva cu decompresie** automată (tot fișier cu estensia exe). Acest tip are un program de compresie încorporat iar în momentul în care dai dublu clic pe el fie te va întreba unde să extragă fișierele, fie le extrage automat într-un director temporar pe hard discul tău după care va lansa în execuție programul de instalare. Dacă nu pornește automat programul de instalare va trebui să găsești

locul în care au fost extrase fișierele și să lansezi manual în execuție fișierul setup sau install. Această variantă se folosește în special în cazul programelor distribuite cu ajutorul Internetului pentru a permite gruparea tuturor fișierelor kitului de instalare într-un singur fișier.

- **Fișiere arhivate într-o arhivă cu decompresie manuală.** Acestea seamănă cu cele de mai sus, dar aici nu mai există încorporat și acel program de compresie. Astfel de fișiere pot avea extensia (zip, rar, ace, tar, lha). Pentru a le putea extrage ai nevoie de programele adecvate de decompresie. Cele mai des folosite sunt WinZip, WinRar, Win Ace. După ce fișierele au fost extrase manual va trebui să găsești directorul în care au fost extrase și să lansezi în execuție fișierul setup sau install.

Ce e de făcut dacă apar erori la instalarea unui program

În cazul în care nu poți instala programul deși PC-ul tău îndeplinește cerințele de sistem cel mai probabil un alt program deja instalat interferează cu el. Pentru a-l instala în aceste condiții ai la dispoziție câteva alternative:

- închide toate programele care rulează și au afișate icoanele în Zona de Notificare. Pentru aceasta pune cursorul mousei pe ele și dă clic dreapta pentru a activa meniul contextual. Din meniu alege opțiunea de închidere, oprire sau ieșire din program. În general programul antivirus este cel care crează probleme.
- închide toate programele care rulează în fundal. Accesează Task Manager cu CTRL+ALT+DELETE. Selectează programele care rulează și apasă butonul End Task.
- verifică dacă nu cumva Cd-ul are defectiuni. Dacă e zgâriat nu mai ai nicio șansă, dacă e doar o urmă sau praf poți încerca să îl ștergi cu o cârpă moale.
- o altă modalitate care îți poate rezolva problema este să pornești Windowsul în Safe Mode. Pentru aceasta, imediat după începerea procesului de bootare apasă tasta F8.
- dacă niciuna din modalitățile de mai sus nu dau roade încearcă să afli răspunsul pe pagina de Internet a producătorului sau contactându-l.

⇒ **Programele instalate odată cu sistemul de Operare**

La accesarea secțiunii **Programs** din meniul **Start** se va afișa o listă cu aplicațiile instalate.

Printre programe instalate automat o dată cu sistemul de operare enumerăm:

În Accessories:

- **Wordpad** - editor de text,
- **Paint** - editor de imagini,
- **Internet Explorer** – browser - program pentru navigat pe Internet
- **Calculator** – ajutorul tău la operații matematice. Modul Standard de vizualizare al calculatorului îți permite efectuarea operațiilor de adunare, scădere, înmulțire, împărțire, procent, fracție, rădăcina pătrată. Dacă ai nevoie de mai multe operații selectează din meniul View al calculatorului modul Scientific.
- **Address Book** - pentru gestionarea adreselor de contact. Permite adăugarea, ștergerea, organizarea, căutarea datelor de contact. De asemenea datele stocate aici pot fi folosite și de către aplicații Microsoft.
- **Command Prompt** - Este o fereastră în care poți da manual comenzi calculatorului tău. Fereastra de comandă afișează de regulă directorul curent. Pentru a vedea toate comenzile disponibile precum și o scurtă descriere a lor, tastează **help**. Pentru a afișa informații despre utilizarea unei anumite comenzi tastează-i numele urmat la final de **/?** sau **help numele-comenzii**. Tastează **Exit** pentru a ieși din fereastra de comandă.
- La **secțiunea Accessibility** găsim programe ca **Magnifier** care mărește o anumită zonă de pe ecran pentru o vizualizare mai bună, **Narator** care citește un text selectat, etc.
- La **secțiunea Communications**, avem facilitățile de programare ale calculatorului pentru comunicarea pe Internet.
- La **Entertainment** avem facilitățile de programare ale plăcii de sunet și ale volumului.
- La **System Tools** avem diferite unelte de salvare, păstrare, curățare, informații, securitate a sistemului.

Run - este destinată lansării rapide de programe. Nu trebuie decât să știi numele fișierului executabil al programului. Oricând vrei să îl lansezi în execuție dai clic pe Run și îl introduci în căsuța text.

≈ **Lucrul cu textul**

⇒ **Editorul text**

Este un program folosit pentru editarea textului care conține doar caractere precum litere, numere și semne de punctuație, fără elemente de formatare a textului. Unele editoare sunt de dimensiuni foarte mici și sunt foarte simpliste, în timp ce altele oferă o gamă largă și complexă de funcționalități. În general acestea se încarcă foarte repede în memorie, chiar și atunci când fișierele text au dimensiuni mari.

Sunt deosebit de utile programatorilor. De aceea multe dintre aceste editoare au incluse și funcționalități care să vină în întâmpinarea programatorilor: editoare cod sursă, editoare HTML, etc.

∴ **Notepad**

Este editorul text instalat odata cu sistemul de operare

butonul **Start > All Programs > Accesories > Notepad**

Cu ajutorul acestuia poți:

- crea, deschide, salva și lista fișiere text folosind comenzile din meniul File
- poți seta pagina: dimensiune, orientare, margini, header și footer din meniul **File > Page Setup**
- poți selecta, copia, tăia, lipi și șterge textul selectat folosind comenzile **Copy, Cut, Paste** și **Delete** din meniul **Edit**
- poți reface ultima modificare făcută cu **Undo** din **meniul Edit**
- poți căuta și înlocui textul folosind **Find** respectiv **Replace** din meniul **Edit**
- poți merge la numărul de linie dorit pe care îl precizezi în **Go To** din meniul **Edit**
- poți selecta tot conținutul fișierului cu **Select All** din meniul **Edit**
- poți insera ora și data curentă cu **Time/Date** din meniul **Edit**

- poți seta "ruperea" textului la mărimea ferestrei, astfel încât să vezi tot textul din linie (util în cazul liniilor mai lungi decât dimensiunea ferestrei editorului) selectând **Word Wrap** din meniul **Format**. Aceasta nu va afecta modul în care va fi listat textul.
- poți seta stilul fontului, afișarea îngroșată, subliniată, înclinată, precum și mărimea acestuia din meniul **Format**, opțiunea **Font...**

Alege formatul potrivit (Unicode, ANSI, UTF-8, big-endian Unicode) în momentul salvării fișierelor pentru a putea salva setul de caractere speciale folosit. Dacă de exemplu folosești scrierea cu diacritice nu poți salva fișierul în ANSI, ci doar în Unicode.

Caractere speciale ce pot fi utilizate în Header și footer

- &f - Inserează numele fișierului sau, dacă nu este încă salvat, inserează "Untitled"
- &d - Inserează data
- &t - Inserează ora conform ceasului computerului
- &p - Inserează numărul paginii
- && - Inserează caracterul &
- &l, &c, sau &r - Alinează textul ce urmează la stânga, centrat respectiv la dreapta.

Poți folosi una sau mai multe combinații sau poți adăuga și propriul text.

Pentru alte editoare text accesează pagina web:

<http://www.softpedia.com/get/Office-tools/Text-editors/>

⇒ Procesarea textului

Procesorul word este o aplicație folosită pentru crearea de materiale ce pot conține orice combinație de imagini, grafice și text.

Pe lângă introducerea și formatarea textului, inserarea de imagini și grafice, așezarea în pagină, procesoarele word pot genera automat:

- combinarea documentului cu informații conținute într-o bază de date (mail merging)
- tabele de cuprins cu subcapitole, secțiuni și numărul paginii care le corespunde

- introducerea și numerotarea notelor de subsol, etc.

Pot oferi facilitățile:

- "spelling checks" - pentru verificarea scrierii cuvintelor (comparându-le pe cele introduse cu unele existente în listă)
- "grammar checking" - pentru verificarea corectitudinii gramaticale (verificarea celor mai frecvent întâlnite erori gramaticale)
- "thesaurus" pentru a te ajuta să găsești cuvinte cu sens apropiat sau contrar

Iar cu ajutorul stilurilor predefinite sau create de tine poți cu ușurință să navighezi prin documentele mari și să formatezi textul, titlurile, subtitlurile, etc. într-un mod consistent.

Sistemul de Operare Windows are inclus WordPad. Un procesor word primitiv, util pentru editarea documentelor scurte. Pentru sarcini mai avansate este indicată folosirea altor programe, mai complexe.

∴ **WordPad**

butonul **Start > All Programs > Accesories > WordPad**

În meniu bară-sus găsim următoarele facilități:

Meniul File - oferă posibilitatea de a crea sau salva un document nou, cât și deschiderea altora deja create, printarea lor la imprimantă, sau trimiterea prin intermediul căsuței email.

Meniul Edit - oferă instrumente de editare a textului scris într-un document cum ar fi: cut (decuparea), copy (copierea), paste (punerea) unei părți de text, selectare, înlocuire, ștergere, căutare, etc

Meniul View - este destinat vizualizării diferitelor bare de instrumente folosite de editor, cum ar fi căsuța pentru selectarea mărimii fonturilor, a modelului sau a diferitelor modele de subliniere (îngroșat, aplecat, subliniat)

Meniul Insert - are doar două funcții: adăugare dată curentă sau de obiecte precum: poze, noi documente, baze de date, grafice, muzică ... Opțiuni foarte puțin utilizate de acest

editor deoarece la instalarea sistemului celelalte obiecte nu sunt prezente ci trebuie create.

Meniul Format - este destinat editării parametrilor legați de fonturi, paragrafe, mici tabele ...

Meniul Help - conține un ghid al folosirii programului cu opțiune de căutare după anumiți termeni sau de căutare a lor într-un index alfabetic.

∴ **Microsoft Word**

Pentru activități mai complexe de editare a documentelor folosește Microsoft Word (mai costisitoare) sau alege variante gratuite precum Open Office.

În cele ce urmează, sunt adunate câteva informații care să te îndrume în folosirea programului Microsoft Word. Reține însă că multe din aceste idei sunt valabile și pentru programele similare.

Vizualizarea documentelor

Poți vizualiza documentul în 4 feluri. Fiecare vizualizare are un buton aflat în partea din stânga jos a ecranului.

- **Normal View** - text simplu fără margini, antet, note de subsol, sau numerotare a paginilor. Folosește această opțiune numai dacă ai un calculator mai puțin performant. Dă clic pe butonul aflat cel mai în stânga.

- **Print Layout View** - afișează textul exact cum va apărea tipărit pe pagina. Afișează marginile din partea superioară, inferioară și marginile, antete, note de subsol, numerotările paginilor. Dă clic pe cel de-al treilea buton din stânga.

- **Outline View** - folosită pentru a vedea și lucra cu structura documentului. Poți să te focalizezi asupra titlurilor principale ascunzând textul rămas. Dă clic pe ultimul buton de view.

Zoom In și Out

Lucrul cu zoom îți poate ușura citirea dar îți reduce cantitatea de text afișat în același timp. Pentru a schimba setările de zoom, dă clic pe butonul de lângă meniul Zoom din dreapta bării de unelte Standard și alege opțiunea dorită. Poți alege de asemenea propriul tău factor zoom, de exemplu 85.

Găsirea unui document

Dacă nu-ți amintești numele unui document sau al locației acestuia poți să cauți după cuvintele conținute în acel document.

- Dă clic pe **Open** de pe bara de unelte standard.
- Dă clic pe **butonul Preview** în căsuța de dialog. Acest buton afișează conținutul documentului selectat.
- Folosește **meniul Look In** pentru a alege partiția pe care cauți. Dacă știi numele folderului atunci alege acel folder.
- Pentru a căuta în conținutul tuturor subfolderelor din acea partiție dă clic pe **butonul Tools** din **meniul Open** și alege **Search...**
- Completează criteriile după care vei căuta. De exemplu dacă știi că documentul conține cuvântul mail scrie acel cuvânt în **căsuța Text**.
- Dă clic pe **Search**. Word va lista toate documentele care conțin cuvântul mail.
- Selectează fișierul pe care dorești să îl deschizi și dă clic pe **Open**.

Sortarea documentelor în fereastra de dialog Open

Altă cale de a găsi un fișier cu ușurință este să sortezi lista fișierelor care apar în fereastra de dialog Open. Dă clic în partea superioară a coloanelor de fișiere și selectează criteriul după care vrei să le sortezi. De exemplu, dacă nu-ți amintești numele documentului, dar știi că ai lucrat la el zilele trecute, dă clic în partea superioară a coloanei Modified și aranjează-le după data la care au fost ultima oară modificate. Dacă fișierele se sortează în ordine inversă dă clic din nou pentru a le sorta în ordine de la cel mai recent până la cel modificat cel mai demult.

Modificarea și copierea textului cu ajutorul tehnicii Drag & Drop

Mută și copiază textul selectând și tragându-l.

- Selectează textul
- Poziționează cursorul asupra textului selectat
- Dă clic și ține apăsat butonul mișcând cursorul mausului până la locația dorită
- Eliberează butonul mausului atunci când cursorul se află în locul unde vrei să poziționezi textul.

Pentru a copia textul urmează aceeași procedură cu excepția că o să apeși tasta Ctrl.

Găsirea textului în document

Alege **Edit** și apoi **Find**.

- În **fereastra de dialog Find**, scrie textul pe care dorești să îl găsești în **căsuța Find What**.
- Pentru a fi mai exact, dă clic pe **More**. În noua zonă, specifică noul criteriu pe care îl vei folosi. De exemplu atunci când cauți cuvântul și bifează căsuța **Find Whole Words Only**. Pentru a găsi „AJUTOR” și nu „ajutor”, bifează căsuța **Match Case**. Poți să stabilești și direcția în care să caute.
- Dă clic pe **Find Next**. Cuvintele găsite vor fi subliniate pentru a le vedea mai ușor.
- Continuă să dai clic pe **Find Next** pentru a găsi următoarea locație în care apare acel cuvânt sau grupuri de cuvinte până când găsești ceea ce dorești.
- Dă clic pe **Close** când ai terminat.

Înlocuirea textului

Alege **Edit** și apoi **Replace**.

- În căsuța **Find What**, scrie textul pe care dorești să îl găsești.
- Scrie textul cu care vrei să îl înlocuiești în căsuța **Replace With**.
- Pentru a fi mai exact, dă clic pe **More**. În noua zonă, scrie noul criteriu pe care îl vei folosi. De exemplu atunci când cauți cuvântul al și nu vrei să găsești cuvântul cal, bifează căsuța **Find Whole Words Only**. Pentru a găsi cuvântul „AJUTOR” și nu „ajutor” bifează căsuța **Match Case**. Poți de asemenea să stabilești și direcția în care să caute.
- Pentru a specifica formatul textului pe care vrei să îl găsești și să îl înlocuiești dă clic pe căsuța **Find What** și alege **Format**, una din opțiunile de acolo (Font), și specifică formatul. De exemplu dacă dorești să găsești textul cu font Arial sau Helvetica, poți să specifici acolo.

- Procedează la fel cu formatul textului cu care vrei să înlocuiești.
- Dă clic pe **Find Next**. Cuvintele căutate și găsite vor fi subliniate.
- Dă clic pe **Replace** pentru a le înlocui pe rând cu noile cuvinte. Dă clic pe **Replace All** pentru a înlocui toate cuvintele căutate din text cu noile cuvinte.
- Dă clic pe **Close** când ai terminat.

Inserarea simbolurilor

Pentru a insera simboluri speciale care nu se găsesc pe tastură, alege **Insert** și apoi **Symbol**.

- Selectează fontul din **lista Font**. Unele fonturi au simboluri interesante, ca **Wingdings** sau **Monotype Sorts**. Folosește textul normal.
- Dă clic pe un simbol și îl vei vedea.
- Alege **Insert** pentru a insera simbolul.
- Dacă folosești un simbol des, dă clic pe **Shortcut key** și definește o combinație de taste pe care o poți folosi ca să scrii acel caracter. Word îți spune dacă există deja o combinație de taste pentru acel simbol.
- Alege **Assign**, apoi **Close**.
- Închide căsuța **Symbol** alegând **Insert** sau **Cancel**.

Enumerările.

Iată cum se face o lista de enumerări.

- Scrie fiecare componentă fără niciun număr, virgulă sau spațiu – lasă numai textul
- Apasă **Enter** după fiecare element
- Când ai terminat enumerarea, selectează cu mausul toate elementele
- Dă clic pe **butonul Numbering** aflat pe **bara de unelte Formatting** (butonul care arată ca o listă de enumerări)
- Pentru a termina enumerarea, apasă **Enter** de 2 ori sau dă clic pe **butonul Numbering** din nou.

Lista de enumerare poate folosi și alte caractere în locul numerelor.

Lista cu stelute sau puncte (bullets)

Bullets - sunt puncte care apar înaintea fiecărui element din enumerare. Listele cu bullets sunt la fel ca listele cu numere numai ca folosesc bullets în locul numerelor.

Iată cum se crează o astfel de listă:

- Scrie fiecare element fără niciun fel de caracter sau simbol în față
- Apasă **Enter** la sfârșitul fiecărei linii pentru a începe un nou element
- Când ai terminat, selectează toate elementele
- Dă clic pe **butonul Bullets** aflat pe **bara de unelte Formatting**.

Pentru a închide lista dă clic de 2 ori pe **Enter** sau, clic pe **butonul Bullets** din nou.

Pentru un control mai mare alege **Format** și apoi **Bullets and Numbering**.

Culoarea textului

- Selectează textul.
- Dă clic pe săgeata din partea dreaptă a **butonului Font Color**, aflat la sfârșitul **bării de unelte Formatting** (butonul are litera A pe el).
- Alege din varietatea de culori.
- Deselectează textul pentru a vedea rezultatul.

Copierea textului formatat dintr-un loc în altul.

Formatarea textului include tipul fontului, mărimea, culoarea îngroșarea, scrisul aplecat, subliniat și așa mai departe. Iată cum se face:

- Selectează textul cu formatul pe care îl dorești
- Dă clic pe **butonul Format Painter** de pe **bara de unelte Standard** (are pe el o pensulă)
- Selectează textul pe care vrei să îl formatezi.

Pentru a formata diferite secțiuni ale unui text cu același format, dă dublu clic pe **butonul Format Painter**. Selectează textul care are formatul pe care îl dorești apoi selectează secțiunea de text pe care o vrei formatată astfel. Dă dublu clic pe buton pentru a dezactiva această opțiune.

Alinierea textului

Selectează textul și dă clic pe un buton de aliniere de pe **bara de unelte Formatting** (**Align Left**, **Center**, **Right**, **Justify** - adică aliniere stânga, centrală, dreapta, pe tot rândul. Textul formatat cu Justify se întinde uniform pe toată linia). Poți seta alinierea și înainte să începi să scrii.

Aliniamentul

Pentru a alinia un întreg paragraf selectează-l și dă clic pe **butonul Increase Indent** aflat pe **bara de unelte Formatting**. Pentru a reduce aliniamentul, selectează paragraful și dă clic pe Decrease Indent.

Pentru a alinia doar prima linie dintr-un paragraf poți apăsa tasta **Tab**.

Inserarea unei pauze între pagini

- Dă clic unde vrei să începi o nouă pagină.
- Alege **Insert** apoi **Break**.
- În căsuța Break dă clic pe **butonul OK**.

Dacă ai coloane în document, poți alege **Column Break** pentru a forța textul să pornească într-o nouă coloană.

Centrarea verticală a unui text pe o pagină.

Poți centra vertical tot textul dintr-o pagină atunci când scrii titluri sau subtitluri.

- Alege **File** și apoi **Page Setup**
- În căsuța Page Setup, dă clic pe **butonul Layout**
- De la căsuța **Vertical Alignment** alege **Center**
- Dă clic pe **OK**.

Mărirea spațiului dintre rânduri

- Selectează paragraful pe care vrei să îl modifice.
- Alege **Format** și apoi **Paragraph**
- La căsuța **Indent and Spacing** alege dimensiunea care o dorești de la **meniul Line Spacing**.

Adăugarea numerotării la pagini

- Alege **Insert** și apoi **Page Numbers**
- În căsuța de dialog, selectează poziția unde va apărea numerotarea (sus sau jos), aliniamentul (la stanga, dreapta sau pe centru).
- Dacă nu dorești ca prima pagină să fie numerotată, debifează **opțiunea Show Number on First Page**.
- Pentru un control mai bun dă clic pe **butonul Format**.
- Dă clic pe **OK**.

Adăugarea headerelor (antet) și footerelor (subsol).

- Alege **meniul View** apoi **Header and Footer**. Îți va apărea **bara de unelte Header and Footer**.
- Scrie header-ul în căsuța de text și formatează textul cum dorești. Apasă **tasta Tab** odată pentru a alinia textul pe centru sau de 2 ori pentru a-l alinia către dreapta.
- Pentru a crea un footer dă clic pe **butonul Switch Between Header and Footer** aflat pe **bara de unelte Header and Footer**.
- Pentru a adăuga numerotare la pagini în header sau footer, plasează cursorul unde vrei să fie numărul pe pagină apoi dă clic pe **Insert Page Number**. Similar poți să adaugi data dând clic pe **butonul Insert Date**.

Adaugare notelor de subsol (footnotes) sau de final (endnotes).

- Poziționează cursorul unde vrei să introduci notele în text.
- Alege **Insert, Reference** apoi **Footnote**
- Alege **Footnote** sau **Endnote**
- Alege **AutoNumber** (pentru numerotare) sau **Custom Mark** (dă clic pe **Symbol** pentru a alege un simbol).
- Alege **Options** pentru a seta formaterile. Dă clic pe **OK** pentru a închide **fereastra Options**.
- Dă clic pe **OK** pentru a introduce nota.
- Word mută automat cursorul la locul lui în document. Scrie Footnote-ul sau Endnote-ul.
- Din nefericire, trebuie să te întorci în locul de unde ai început.

Dacă adaugi sau ștergi note Word le renumerotează automat.

Autoformatare în timp ce scrii

Dacă scrii cu **opțiunea Autocorect** activată poți face câteva schimbări în timp ce scrii. Câteodată îți e foarte util, alteori e frustrant. Pentru a personaliza această opțiune alege **meniul Tools** și apoi **Autocorect** după care **Autoformat As You Type**. Aici vei vedea o listă de schimbări pe care le face Word. Câteva exemple:

- listele de enumerări, când scrii un număr, un punct, adaugi un Tab și apoi text, Word crede că tu creezi o listă de enumerări. Apasa **Enter** la sfârșitul textului și Word va crea automat următorul număr din lista de enumerări.
- listele de enumerări cu bullet - când scrii un asterisc, adaugi un spațiu cu Tab sau vreun text, Word crede că tu creezi o listă de enumerări cu bullets. Apasă **Enter** și Word va crea un bullet pentru următorul element din enumerare.
- borders (marginile) - scrie mai mult de 3 underscores(_), semne egal (=) și Word le va transforma într-o margine.

Pentru a dezactiva această unealtă debifează **Autoformat As You Type**.

Folosește Styles pentru a formata textul

Pentru orice document care are mai mult de 2 pagini și cu mai mult de un singur tip de formatare (de exemplu, un titlu și un text normal), ai putea lua în considerare folosirea stilurilor. Stilurile îți pot salva ore de munca în care trebuie să reformatezi un document mare. Un stil este o colecție simplă de formate aplicate textului și paragrafelor ca un întreg. Word vine cu un număr mare de stiluri gata create pentru a fi folosite cu ușurință. Să spunem că ai foarte multe titluri care trebuiesc centrate și înclinate și afli că mai trebuiesc și îngroșate. Dacă ai creat un stil pentru ele, poți modifica simplu acest stil. Instant, toate titlurile sunt corectate.

Iată cum se crează un stil:

- Formatează textul cum vrei să arate.
- În **căsuța Style** din partea stângă a **bării de unelte Formatting**, scrie un nume al stilului tău și dă **Enter**.
- Pentru a formata orice alt text în același fel, selectează-l și alege stilul din **lista Style**.

Dacă vrei să specifici cât spațiu să fie înainte și după paragraf sau ce stil trebuie folosit la următorul paragraf va trebui să folosești **fereastra de dialog Styles and Formatting**. Poți crea și modifica stiluri acolo.

- Alege **Format** și apoi **Styles and Formatting**.
- Dă clic pe **New** și crează un nou stil, sau **Modify** pentru a modifica un stil deja creat.
- Pentru un nou stil, dă-i un nume, alege pe ce stil este bazat (ca să nu fii nevoit să creezi totul de la zero) și stilul pentru următorul paragraf.
- Dă clic pe **Format** și alege una din opțiunile - Font pentru font, mărimea lui, culoarea și stilul; paragraph pentru aliniament, aliniere și spațiere (spatiu dublu, de exemplu). Poți adăuga margini, căsuțe sau alte setări.
- Pentru fiecare opțiune, folosește fereastra de dialog pentru a specifica felul cum vrei să arate stilul tău, apoi apasă pe **OK**.
- Dă clic pe **OK** din nou.

Crearea coloanelor

Dacă vrei ca aceste coloane să apară numai într-o parte a documentului, plasează cursorul unde vrei ca acestea să înceapă.

- Alege **Format** și apoi **Columns**.
- În partea superioară a **căsuței de dialog Columns**, Dă clic pe un număr (câte coloane vrei) sau scrie numărul în căsuța de text.
- Poți schimba lățimea fiecărei coloane și spațiul dintre ele din secțiunea **Width and Spacing**.
- La baza căsuței de dialog, alege să aplici același principiu întregului document sau din acel loc înainte **This point forward**

Schimbarea orientării și marginilor paginii

Poți alege felul cum este așezată pagina la care lucrezi. Orientarea Portrait înseamnă că pagina este orientată normal, cu partea mai lungă în poziție verticală. Landscape înseamnă că pagina este așezată cu partea mai lungă pe orizontală.

Pentru a seta orientarea:

- Alege **File** și apoi **Page Setup**.
- Dă clic pe **căsuța Paper Size**.

- Alege **Portrait** sau **Landscape** în zona **Orientation**.
- Dă clic pe **OK**.

Pentru schimbarea marginilor

- Alege **File** și apoi **Page Setup**.
- În **căsuța Margins**, scrie noile valori ale marginilor pe care le dorești.
- Dă clic pe **OK**.

Crearea și folosirea tabelelor

Tabelele sunt cel mai bun prieten al procesoarelor de text. Folosește tabelele oricând vrei pentru a-ți organiza textul în modul dorit de tine.

Pentru a insera un tabel:

1. Alege **Insert table** din bara de unelte standard
2. Indică numărul liniilor și coloanelor din tabel. Nu uita să incluzi o linie pentru titluri. Oricum, oricând după aceea poți adăuga o linie sau o coloană.

Pentru a modifica un tabel:

- pentru a șterge o linie sau o coloană, dă clic pe **Table** și apoi pe **Delete Cells**, apoi **Delete Entire Row** (pentru linie) și **Delete Entire Column** (pentru coloană).
- pentru a adăuga o linie, dă clic pe zona dinaintea căreia vrei să fie linia, alege **Table** și apoi **Insert Rows**. Pentru a adăuga o linie la sfârșitul tabelului, dă clic în ultima căsuță a tabelului și apasă **tasta Tab**.
- pentru a adăuga o coloană, dă clic pe zona dinaintea căreia vrei să apară coloana. Alege **Table** și apoi **Select Column**, apoi alege **Table** și **Insert Columns**.
- poți de asemenea să unești părți din tabel sau să le divizezi.

Pentru a introduce un text într-un tabel:

- Dă clic într-o casuță și începe să scrii
- Pentru a te muta în următoarea casuță dă clic pe **Tab**.

Pentru a formata un tabel:

- Folosește **butonul Borders** de pe **bara de unelte Formatting** pentru a adăuga margini în jurul tabelului sau în celule.
- O cale ușoară este să dai clic oriunde în tabel și să alegi **Table** apoi **Table AutoFormat**. Poți alege din câteva stiluri existente.

Crearea șabloanelor (Template-urilor)

Un Template (șablon) este un document care conține setări, ca stiluri ale textului și /sau text. Poți folosi acest șablon ca bază a unui document. Când scrii un document bazat pe un șablon, toate setările șablonului/textul sunt prezente, gata pentru a fi folosite. Șabloanele te ajută să creezi consistență în formatare.

1. Alege **File** și apoi **Save As**.
2. Din lista **Save As Type** alege **Document Template (*.dot)**.
3. Scrie numele șablonului în **câmpul File Name**.
4. Dă clic pe **Save**.
5. Închide șablonul.

Pentru a-l folosi, deschide Word-ul, alege **File** și apoi **New**. Vei vedea o listă cu șabloane. Selectează unu și dă clic pe **OK**. Noul tău document va fi bazat pe acel șablon.

Inserarea Graficii

Poți să inserezi 3 tipuri de grafică într-un document Word: un fișier grafic pe care îl ai, un clipart care vine odată cu Microsoft Office, sau AutoShapes care sunt de asemenea parte a programelor Microsoft Office.

Pentru a insera un fișier (o poză):

1. Alege **Insert**, apoi **Picture** și apoi **From File**.
2. Găsește și selectează fișierul.
3. Clic pe **Insert**.

Pentru a muta o poză e indicat să inserezi mai întâi o căsuța de text. Selectează căsuța de text și apoi inserează fișierul.

Pentru a insera clipart:

1. Alege **Insert**, apoi **Picture** și apoi **ClipArt**. Vei fi rugat să introduci cd-ul cu Word pentru mai multe clipart-uri.
2. Alege o categorie, apoi o poză.
3. Clic **Insert**.

Poți să dai clic pe **Import Clip** pentru a adăuga fișiere grafice la galeria clipart pentru un acces mai rapid.

Pentru a insera AutoShapes:

1. Dă clic pe **butonul Drawing** de pe **bara de unelte Standard**.
2. Alege **AutoShapes**.
3. Alege o categorie și apoi alege o formă. Pentru **Unity Charts**, folosește una din săgețile curbate, apoi rotește-o și întoarce-o.
4. Da clic în interiorul documentului unde dorești să inserezi forma. Poți să o tragi pentru a-i seta mărimea.

Pentru a modifica pozele:

În clipart: Dă clic pe imagine pentru a o selecta. O poți redimensiona folosind pătratul **Handles**. Poți folosi de asemenea **bara de unelte Picture** care apare pentru a modifica imaginea în câteva feluri, inclusiv decuparea sau modificarea luminozității.

Pentru a modifica un AutoShape:

- folosește pătratul Handle pentru a o redimensiona
- Trage-o și mut-o
- apasă **Delete** pentru a o șterge
- alege **Free Rotate** de pe **bara de unelte Draw** pentru a o roti. Trage de cercurile verzi până când ajungi la rotația dorită.
- alege **Fill Color** pentru a colora autoshape-ul. Poți alege culoarea, poți alege **More Colors** pentru mai multe opțiuni, sau **Fill Effects** pentru a colora cu gradient, textură sau chiar o imagine.
- alege **Line Color** pentru a seta culoarea liniei din jurul formei. Dacă umplii forma cu o culoare poți elimina linia (alege **No Line**) dacă dorești.
- alege **3-D** pentru a crea un efect 3D
- alege **Shadow** pentru a crea efect de umbră

- folosește **meniul Draw** de pe **bara de unelete Draw** pentru a roti sau răsturna forma și pentru alte opțiuni.

Numărarea cuvintelor dintr-un document

Pentru a numara toate cuvintele dintr-un document, asigură-te că nu este nicio porțiune de text selectată și alege **Tools** apoi **Word Count**. Word îți va afișa numărul cuvintelor și câteva statistici. Dă clic pe **Close** după ce ai terminat.

Folosește AutoText pentru a crea scurtături

Pentru a evita să scrii același text de mai multe ori, poți să stochezi textul pe care îl folosești des ca **AutoText**.

1. Scrie și selectează ce text dorești să fie reținut.
2. Alege **Insert**, apoi **Auto Text** și apoi **New**.
3. În căsuța **AutoText** scrie un nume pentru acea intrare și apoi apasă **OK**.

Ai creat o intrare AutoText. Haide să vedem cum o vei folosi.

1. Dă clic cu mausul în locul unde vrei să apară.
2. Scrie numele scurt și **F3** (dacă uiți numele, alege **Insert** apoi **AutoText**, iar **AutoText** și caută numele în lista. Dă dublu clic pentru a o insera.)

Undo (șterge) ultima acțiune

Dă clic pe **butonul Undo** de pe **bara de unelte Standard**. Sau, alege **Edit** și apoi **Undo** sau apasă **Ctrl+Z**.

Poți folosi săgeata mică de lângă buton pentru a șterge mai multe acțiuni dintr-o dată.

Redo (repetă) ultima acțiune

Dacă ai făcut o acțiune complexă, poți să o repeți undeva imediat după, salvând timp. Apasă **Ctrl+Y**. De exemplu, dacă ai selectat un text pe care l-ai colorat în verde, l-ai îngroșat și ai mărit dimensiunea fontului, poți selecta imediat alt text și să folosești **comanda Redo** pentru a aplica același set de schimbări noului text.

≈ **Lucrul cu numerele**

Dacă ai de făcut calcule numerice, sortări, totaluri, grafice și alte operații matematice și statistice folosește programele de calcul tabelar. Microsoft îți pune la dispoziție Excel, dar și Open Office sau PC 602 au programe cu funcții echivalente.

Mai jos vei găsi o colecție de informații utile despre utilizarea programului Microsoft Excel însă multe din aceste informații sunt valabile și în cazul altor programe de același gen.

Vizualizarea fișierelor spreadsheet (tabele de calcul)

Acestea pot fi foarte mari, prea mari ca să încapă pe ecranul calculatorului, așa că trebuie să știi cum să navighezi, și câteva trucuri de vizualizare.

În primul rând poți folosi bările orizontale și verticale de scroll.

Folosirea shortcut-urilor

- Mutarea în celule spre stânga, dreapta, sus sau jos se face cu ajutorul săgeților.
- Mutarea la marginea regiunii curente de date se face cu **Ctrl + săgeți**.
- Mutarea spre căsuța din dreapta se face cu **Tab**.
- Mutarea la începutul liniei se face cu tasta **Home**.
- Mutarea la prima căsuță din tabel se face cu **Ctrl + Home**.
- Mutarea la ultima căsuță tabel se face cu **Ctrl + End**.
- Deplasarea cu un ecran mai jos se face cu **PageDown**
- Deplasarea cu ecran în sus se face cu **Page Up**.
- Deplasarea cu ecran spre dreapta se face cu **Alt + PageDown**.
- Deplasarea cu un ecran spre stânga se face cu **Alt + PageUp**.
- Mutarea în următorul sheet din workbook se face cu **Ctrl + PageDown**.
- Mutarea în sheet-ul anterior din workbook se face cu **Ctrl + Page Up**.
- Mutarea în următorul panou se face cu **F6**.
- Mutarea în panoul anterior se face cu **Shift + F6**.
- Mutarea la căsuțele active se face cu **Ctrl + Backspace**.

Dacă folosești un mouse cu scroll:

- Mișcă roțița sus/jos pentru a derula căsuțele în sus/jos.
- Ține apăsată roțița și mișcă mausul pentru a naviga prin tabel.
- Mărește sau micșorează tabelul ținând apăsat tasta Ctrl și mișcând roțița mouse-ului.

Găsirea unui fișier

Dacă nu îți amintești ce nume are fișierul sau locația în care l-ai salvat, poți pune programul Excel să ți-l caute după textul conținut.

1. Dă clic pe **butonul Open** de **bara de unelte Standard**.
2. Dă clic pe **butonul Preview** din **fereastra de dialog Open**. Acest buton afișează conținutul unui fișier selectat.
3. Folosește lista de la **Look In** din partea superioară a ferestrei de dialog pentru a alege partiția pe care să cauți. Dacă știi numele folderului, scrie numele acestuia.
4. Pentru a căuta în conținutul tuturor subfolderelor dintr-o partiție dă clic pe **Tools** din fereastra de dialog Open și alege **Search...**
5. La baza căsuței de dialog completează criteriul după care vei căuta fișierul. De exemplu atunci când cauți un spreadsheet care conține cuvântul „profit” scrie cuvântul „profit” în **căsuța Text**.
6. Clic pe **Search**. După câteva secunde de căutare, Excel va lista toate documentele care conțin criteriile de căutare.
7. Selectează fișierul pe care dorești să îl deschizi și dă clic pe **Open**.

Folosirea worksheets și workbooks

Un workbook este un fișier excel întreg. Fiecare workbook conține worksheets. Worksheets-urile apar numerotate în partea stângă jos a ecranului (Sheet 1, Sheet 2, Sheet 3). Fiecare worksheet poate conține ce vrei tu. Folosește mai mult de un worksheet dintr-un workbook când vrei să aduni date asemănătoare în același fișier. De exemplu ai putea scrie

cheltuielile și veniturile pe un an într-un workbook și poți folosi câte un worksheet pentru fiecare lună. Un al 13-lea worksheet să conțină totalurile anual.

Pentru a te deplasa dintr-un worksheet în altul dă clic pe căsuțe.

Pentru a insera un worksheet într-un workbook, alege **meniul Insert** și apoi **Worksheet**.

Pentru a selecta un worksheet dă clic pe căsuța lui. Pentru a selecta câteva worksheet-uri consecutive dă clic pe primul, ține apăsat tasta **Shift** și apoi dă clic pe căsuța ultimului worksheet pe care vrei să îl deschizi. Pentru a selecta mai multe worksheet-uri, ține apăsat tasta **Ctrl** și dă clic pe worksheet-uri.

Pentru a șterge un worksheet, selectează-l și apoi alege **meniul Edit** după care **Delete Sheet** apoi dă clic pe **OK**.

Pentru a schimba numele unui worksheet dă dublu clic pe căsuța lui și rescrie numele.

Pentru a muta un worksheet dă clic pe căsuța lui, ține apăsat butonul ausului, și trage-l până în poziția dorită. Pentru a copia un worksheet ține apăsat tasta **Ctrl** și trage de căsuța worksheet-ului până în poziția dorită.

Fii atent când muți sau copiezi worksheet-uri. Calculele sau chart-urile bazate pe datele dintr-un worksheet pot deveni inexacte dacă le muți, mai ales atunci când ai calcule dintr-un worksheet în altul (formule 3D).

Pentru a muta sau copia un worksheet în alt workbook:

1. Deschide workbook-ul în care vei copia worksheet-ul
2. Intra în workbook-ul care conține worksheetul pe care vrei să îl muți sau să îl copiezi (alege-l din meniul Window)
3. Selectează worksheet-ul pe care vrei să îl muți sau să îl copiezi.
4. Alege **Edit** apoi **Move** sau **Copy Sheet**.
5. În căsuța **To Book**, alege workbook-ul unde vrei să copiezi sau să muți worksheet-ul (alege **New Book** pentru a copia sau muta worksheet-un într-un nou workbook).
6. În căsuța **Before Sheet** dă clic pe worksheet-ul dinaintea căruia vrei să introduci worksheet-ul copiat sau mutat.
7. Pentru a copia worksheets, bifează căsuța **Create a Copy**.
8. Dă clic pe **OK**.

Pentru a vizualiza 2 părți îndepărtate dintr-un worksheet poți împărți ecranul. Poți să derulezi conținutul acestui worksheet în 2 ferestre separate. Poți împărți ecranul pe verticală sau pe orizontală.

Pentru a împărți ecranul în 2 panouri, trage de linia de împărțire aflată deasupra săgeții superioare a scrollbar-ului pentru o împărțire orizontală. Pentru o împărțire verticală dă clic pe o coloană apoi alege **meniul Window** și apoi **Split**.

Poți îngheța liniile și coloanele pentru a putea să le vezi oricât de depărtate ar fi zonele.

- pentru a îngheța numai coloana de titluri dă clic pe prima căsuță din coloana (A)
- pentru a îngheța numai liniile de titluri, dă clic imediat în dreapta titlurilor
- pentru a îngheța și coloanele și liniile de titluri dă clic pe căsuța imedia de sub linia de titluri și în căsuța din dreapta coloanei de titluri

Alege **meniul Window** apoi **Freeze Panes**.

Pentru a debloca titlurile alege **meniul Window** și apoi **Unfreeze Panes**.

Pentru a vedea 2 worksheets în același timp pe un ecran împărțit deschide-le pe amândouă, alege **meniul Window** și apoi **Arrange**. Alege o opțiune de afișare ca **Tiled** și apoi dă clic pe **OK**. Poți schimba între câteva workbook-uri deschise alegând **meniul Window** și dând clic pe numele workbook-ului dorit.

Tipărirea

1. Clic pe **Print Preview** pentru a vedea cum apare pe pagina
2. Pentru a tipări o parte a worksheet-ului, trage de un colț în diagonala opusă pentru a selecta celulele. Alege **meniul File** apoi **Print Area** și **Set Print Area**.
3. Pentru a vedea cum arată pagina alege **File** apoi **Page Setup**. Aici poți să setezi orientarea paginii, marginile, header-ele, footer-ele, titlurile, ordinea paginilor dacă să printezi sau nu liniile tabelului și altele. Dă clic pe **OK** când ai terminat.
4. Odată ce ai setat toate acestea, dă clic pe **butonul Print** de pe **bara de unelte Standard** sau alege **Print** din **Page Setup** sau **Print Preview**.

Lucrul cu formule.

Ori de câte ori vrei să creezi o formulă care să depindă de datele din celule, trebuie să te referi la acele celule prin adresa (ca B3). Atunci când scrii formula poți insera referință la o celulă dând clic pe ea sau scriind adresa ei.

Poți da una sau mai multe celule. Să spunem că ai o celulă cu venitul total și alta cu cheltuielile totale. Vrei să creezi o formulă într-o nouă celulă care să calculezi profitul. Dacă numești prima celulă Venit și cea de-a doua Cheltuieli poți crea formula =Venit-Cheltuieli. Scrierea formulelor în acest mod este foarte ușor de înțeles. Pentru a denumi o celulă, selectează-o (sau selectează mai multe, când este cazul), dă clic pe **căsuța Name** care se află pe **bara de unelte Formatting** în stânga. Scrie numele și apoi apasă **Enter**.

Poți să faci referințe la celule din același worksheet, din același workbook, sau chiar la celule din alte workbook-uri. Dacă faci referință la celule din alt workbook trebuie să ai acel workbook deschis. Apoi începe să construiești noua formulă. Când te referi la o celulă din alt worksheet sau workbook du-te acolo și dă clic pe celulă. Apoi **FĂRĂ** să te întorci înapoi la worksheet-ul original, continuă să scrii formula. Apasă **Enter** când ai terminat.

Pentru a te referi la mai multe celule:

Introdu referința pentru celula din colțul stanga sus, doua puncte (:) și apoi referința la celula din colțul dreapta jos. De exemplu, A5:B20 include toate celulele de la A5 la A20 și B5 până la B20.

Referințele 3D se referă la aceleași celule sau grup de celule în mai multe worksheet-uri. Poți folosi referințe 3D pentru următoarele funcții Excel: SUM, AVERAGE, AVERAGEA, COUNT, COUNTA, MAX, MAXA, MIN, MINA, PRODUCT, STDEV, STDEVA, STDEVP, STDEVPA, VAR, VARA, VARP, și VARPA.

Pentru a crea o referință 3D:

1. În celula unde vrei să introduci funcția scrie = (semnul egal)
2. Scrie numele funcției, și apoi deschide o paranteză
3. Dă clic pe prima celulă din worksheet la care faci referință.
4. Ține apăsat **butonul Shift** și dă clic pe ultima căsuță a worksheet-ului la care faci referință.
5. Selectează o celulă sau mai multe, la care faci referință.

6. Completează formula.

Crearea formulelor matematice

Îți poți crea propriile formule matematice astfel:

1. În celula în care vrei să creezi formula scrie = (semnul egal)
2. Scrie numele sau numărul celulei la care te referi.
3. Adaugă un operator matematic
4. Introdu numele sau numărul altei celule la care faci referire.
5. Continuă să construiești expresii aritmetice astfel.
6. Apasă **Enter** când ai terminat.

Operatorii matematici

- + (semnul plus) adunare
- - (semnul minus) scadere
- * (asterisc) înmulțire
- / (slash) împărțire
- % (semnul procent) procent

Iată câteva exemple

=3+1

=B2-B4

=-B3*12

=C2/4

Excel urmează următoarele standarde pentru ordinea operațiilor:

- - Negație (ca în -1)
- % Procent
- ^ Exponential (puteri)
- * și / Înmulțire și împărțire
- + și - Adunare și scădere

Poți să pui paranteze pentru a forța operațiile din paranteze pentru a fi calculate împreună. De exemplu, în formula $=4+5+6/3$ rezultatul va fi 11 pentru că Excel divide 6 cu 3 și apoi adună pe 4 și 5. Dacă vrei să faci media a 3 numere trebuie să scrii formula așa: $(4+5+6)/3$. Astfel Excel va aduna întâi pe 4, 5 și 6 și apoi va împărți suma la 3.

Folosirea funcțiilor

Excel conține o mare varietate de funcții care te pot ajuta să îți simplifici calculele. Funcțiile au un anumit format pe care trebuie să îl urmezi, dar Excel te ajută. Tu trebuie să oferi fiecărei funcții informațiile necesare, numite argumente pentru a calcula rezultatul funcției. Urmează pașii:

1. Dă clic pe celula unde vrei să introduci formula.
2. Dă clic pe **Edit Formula** (semnul egal) de pe **bara de Formule**.
3. Dă clic pe săgeata de lângă **căsuța Functions**.
4. Alege funcția pe care vrei să o introduci. Dacă funcția nu apare în listă, dă clic pe **More Functions** pentru o lista de funcții adiționale. Excel deschide **Formula palette** unde poți vedea argumentele și structura necesară formulei, cât și datele specifice pentru argumente.
5. Introdu argumentele. Pentru a selecta celulele direct, dă clic pe butonul din partea dreaptă a căsuței de text.
6. Dă clic pe **OK**.

Folosirea absolută a referințelor.

Când copiezi formule dintr-o celula în alta, Excel copiază orice referințe ale acestor celule în acele formule. Dar Excel ajustează celula de referință în copia formulei pentru ca referința să aibă aceeași relație relativă cu noua formulă.

De obicei aceste referințe relaționale sunt exact ceea ce vrei tu. Dar să presupunem că vrei o copie a formulei menținând referințele la exact aceleași celule. Poți să folosești **Absolute cell references**. Pentru a crea **Absolute cell reference**, scrie semnul **\$** înainte de linie și/sau coloană. De exemplu, o referință absolută la celula B3 este $\$B\3 . (Poți crea astfel de referințe scriind acest caracter **\$** înaintea unei linii sau coloane. Apoi când copiezi formula, partea cu semnul **\$** rămâne constantă, dar partea fără semnul **\$** este ajustată ca o referință relațională).

Pentru a crea o referință absolută, mai întâi crează o referință relațională indicând celula.

Apoi selectează referința relațională în bara de formule și apasă **F4**. Excel va introduce singur, pentru tine, semnul \$.

Editarea

Poți schimba, muta sau copia formulele.

- pentru a schimba o formulă, fie dai dublu clic pe ea pentru a o edita în celulă, fie dai clic o singură dată și o editezi în bara de formule.
- pentru a muta o formulă, dă clic pe celulă. Apoi trage-o în noua locație
- pentru a copia o formulă în celule adiacente, dă clic pe celulă, apoi dă clic pe colțul din dreapta jos al celulei și trage către următoarele celule.
- pentru a copia o formulă în alte celule care nu sunt adiacente, dă clic pe celulă și alege **Copy** din **bara de unelte Standard**. Selectează celula sau celulele unde vrei să plasezi formula și alege **Paste** de pe aceeași bară.

Mutarea și copierea textului prin tragere

- Selectează textul.
- Plasează cursorul deasupra textului selectat, apasă butonul din stânga al mausului și ține-l apăsat în timp ce-l deplasezi la celula dorită.
- Eliberează butonul mausului când celula în care vrei să pui textul este activă.

Completarea unor serii

Excel poate crea rapid o serie de numere pentru tine, de exemplu de la 1 la 10, de la ianuarie până în decembrie. Poate chiar să își facă primul sfert până la al 4-lea sfert.

1. Scrie primul număr al expresiei din serie apoi apasă **Enter**.
2. Dă clic pe celula pe care ai completat-o deja.
3. Dă clic pe colțul din dreapta jos al celulei.
4. Ține apăsat butonul mausului și trage în direcția în care vrei să creezi seria (vertical sau orizontal).

Găsirea textului.

Pentru a găsi un text:

1. Alege **meniul Edit** apoi **Find**.
2. Scrie textul pe care îl cauți în **căsuța Find What**.

3. Poți alege felul căutării, pe linii sau coloane
4. Poți să cauți și în formule, valori sau comentarii.
5. Dă clic pe **Find Next**. Excel va sublinia fiecare rezultat găsit.
6. Continuă să apeși **Find Next** până găsești ceea ce cauți.
7. Dă clic pe **Close** când ai terminat.

Înlocuirea textului.

Pentru a găsi și înlocui un text:

1. Alege **meniul Edit** apoi **Replace**
2. În **căsuța Find What** scrie textul pe care vrei să îl înlocuiești
3. În căsuța **Replace With** scrie textul cu care vrei să înlocuiești.
4. Bifează căsuța **Find Whole Words Only** dacă, de exemplu cauți cuvântul „și”, și nu vrei să găsești cuvântul ma”și”nă. Pentru cuvântul „AJUTOR” și nu „ajutor” bifează căsuța **Match Case**.
5. Poți alege să cauți pe linii sau pe coloane.
6. Dă clic pe **Find Next**. Excel îți va sublinia fiecare rezultat găsit.
7. Dă clic pe **Replace** pentru a înlocui textul subliniat. Dă clic pe **Replace All** pentru a înlocui fiecare text găsit.
8. Dă clic pe **Close** când ai terminat.

Ștergerea și restaurarea acțiunilor

Pentru a șterge o acțiune dă clic pe **Undo** de pe **bara de unelte Standard**. Pentru a șterge mai multe acțiuni în același timp dă clic pe săgeata de lângă buton și alege cea mai îndepărtată acțiune până la care vrei să ștergi. Pentru a restaura o acțiune pe care ai șters-o dă clic pe **Redo**.

Blocarea celulelor și protejarea worksheet-urilor.

Poți proteja celulele pentru a nu fi modificate. De exemplu, dacă ai creat un worksheet care să fie folosit pentru intrări de date, poți să protejezi toate celulele care conțin formule, pentru ca la introducerea datelor să nu se modifice ceea ce există deja. Pentru a nu schimba celulele, acestea trebuie să fie protejate apoi trebuie protejat worksheet-ul.

1. Din instalare, celule sunt blocate. Totuși, dacă vrei ca o celulă să nu fie modificată pentru că a fost înălaturată protecția contra modificărilor selectează celula sau

celulele ale căror date nu vrei să fie modificate și alege **meniul Format** apoi **Cells**. Pe **căsuța Protection**, bifează **opțiunea Locked** și dă clic pe **OK**.

2. Dacă vrei ca anumite celule să fie editabile, trebuie să le deblochezi. Selectează celulele apoi alege **meniul Format** și apoi **Cells** și din căsuța **Protection** debifează **căsuța Locked**. Dă clic pe **OK**.
3. Alege **meniul Tools** apoi **Protection** după care **Protect Sheet**. În fereastra de dialog poți alege să protejezi conținutul, obiectele, și scenariile. Debifează oricare din aceste 3 opțiuni dacă nu vrei să le protejezi. Pentru a proteja celulele păstrează bifată opțiunea **Contents**.
4. Dacă preferi ca worksheet-ul să fie protejat de o parolă, adaug-o în **căsuța Password**. Nu uita parola! Parolele sunt case-sensitive de aceea trebuie să le scrii exact (adică „PaRoLA” nu este același lucru cu „PAROLA” sau „parola”).
5. Rescrie parola când îți este cerută
6. Dă clic pe **OK**.

Pentru a înlătura protecția alege **meniul Tools**, apoi **Protection** apoi **Unprotect Workbook** sau **Unprotect Sheet**. Dacă aveai setată o parolă îți va fi cerută.

Pentru a schimba o parolă, deschide workbook-ul apoi alege **meniul File, Save As** și dă clic pe **Options**. În noua fereastră de dialog dă dublu clic pe simbolul care reprezintă parola și schimbă cu noua parolă. Dă clic pe **OK**. Pentru a șterge parola apasă **Delete** și apoi dă clic pe **Ok**. Dacă ai schimbat parola, rescrie-o și apoi dă clic pe **OK** apoi pe **Save**. Confirmă. Poți folosi această metodă pentru a cere diferite parole pentru a deschide și respectiv modifica un workbook.

Formatarea textului

Culorile pot ajuta un spreadsheet să fie mai ușor de citit. De exemplu poți distinge totalurile din alte date folosind alte culori.

1. Dă clic pe mai multe celule.
2. Da clic pe săgeata din partea dreaptă a **butonului Font Color** aflat în partea dreaptă a **bării de unelte Formatting**
3. Alege una din culorile valabile.

Copierea și formatarea textului dintr-un loc în altul

O cale mai ușoară de formatare a textului este să copiezi formatarea din alt loc care are

formatarea care o vrei. Formatarea include tipul fontului, mărimea, culoarea, îngroșarea, aplecarea, sublinierea și altele. Iată cum se face:

1. Selectează textul care are formatarea pe care o dorești.
2. Dă clic pe **butonul Format Painter** de pe **bara de unele Standard**.
3. Selectează textul pe care vrei să îl formatezi.

Pentru a formata diferite secțiuni cu același format, dă dublu clic pe **butonul Format Painter**. Selectează toate secțiunile de text pe care vrei să le formatezi apoi dă **dublu clic pe Format Painter** din nou.

Aliniamentul textului

Selectează textul și dă clic pe un buton de aliniament de pe **bara de unele Formatting** (**Align left** - aliniament stanga, **Align right** - aliniament dreapta, **Center** - aliniament central)

Crearea unui stil

Un stil e o colecție de formate. De exemplu: aliniament, culoarea textului, etc. Crearea unui stil face mai ușoară formatarea unui spreadsheet și îi asigură consistență.

1. Selectează celula care are combinația de formate pe care vrei să le incluzi în noul stil.
2. Alege **meniul Format** apoi **Style**
3. În **căsuța Style** scrie un nume pentru noul stil.
4. Poți alege cât anume din celulă alegi să incluzi în stilul nou debifând oricare din căsuțe. De exemplu, poți alege să nu incluzi felul marginilor celulei selectate.
5. Pentru a defini și aplica noul stil la celulele selectate, dă clic pe **OK**. Pentru a defini stilul fără să îl aplici dă clic pe **Add** și apoi dă clic pe **Close**.

Dacă nicio celulă nu are formatarea pe care o vrei tu, poți să specifici formatul care îl dorești atunci când îl denumești. Dă clic pe **Modify** și folosește căsuțele din **Format Cells** din fereastra de dialog pentru a specifica felul formatării stilului

Ascunderea datelor pentru a nu fi văzute, printate sau modificate

Pentru a ascunde un workbook alege **meniul Window** și apoi **Hide**. Pentru a-l vedea din nou, alege **meniul Window** și apoi **Unhide**.

Pentru a ascunde un worksheet dă clic pe căsuța lui și alege **meniul Format** apoi **Sheet** și **Hide**. Pentru a-l vedea din nou alege **meniul Format**, apoi **Sheet** și **Unhide**. Din fereastra de dialog care apare alege worksheet-ul pe care îl vrei și apasă **OK**.

Pentru a ascunde o linie sau o coloană, dă clic pe prima căsuță și alege **meniul Format**, apoi **Row/Column** și **Hide**. Pentru a o vedea din nou dă clic pe **Unhide**. Dacă prima linie sau coloană este ascunsă alege **meniul Edit**, apoi **Go To**, scrie **A1**, și în căsuța Reference dă clic pe **OK**, apoi alege **meniul Format**, după care **Row/Column** și **Unhide**.

Adaugarea marginilor (borders)

1. Selectează celula sau celulele care conțin date și la care vrei să adaugi margini.
2. Dă clic pe săgeata de lângă **butonul Borders** de pe **bara de unelte Formatting**.
3. Alege una din opțiunile prezente acolo.
4. Pentru a umple acea zonă cu o culoare, dă clic pe **butonul Fill Color** de pe **bara de unelte Formatting**.

Pentru mai multe opțiuni, alege **meniul Format** apoi **Cells** și dă clic pe **tabul order**.

Unirea celulelor.

Pentru a uni mai multe celule într-una singură, subliniază celulele dorite și alege **Merge** aflat pe **bara de unelte Formatting**.

≈ **Lucrul cu prezentările**

În continuare vom trece puțin în revistă idei pentru utilizarea programului pentru crearea și vizualizarea prezentărilor PowerPoint. Din nou facem precizarea că multe din aceste informații sunt valabile și în cazul altor programe de același gen.

Începerea unei noi prezentări.

Când deschizi PowerPoint, vei vedea o fereastră de dialog din care poți alege opțiunile:

AutoContent Wizard - te ghidează de-a lungul procesului creării întregii prezentări. Poți începe dând clic pe Next și apoi alegând o categorie și un subiect de prezentare. Alege formatul prezentării și titlul după care apasă pe Finish. PowerPoint crează o prezentare în funcție de alegerile tale. Desigur, va fi nevoie să adaugi propriul tău text și grafică. Poți schimba acest aspect al acestei prezentări oricând, folosind uneltele PowerPoint.

Template - care te lasă să alegi un design de fond pentru toate slide-urile cu care începi. Aici creezi textul și grafica de la zero. Poți schimba acest template oricând.

Blank Presentation - pentru atunci când vrei să pornești totul de la zero. Aici poți crea fondul, textul și grafica.

Open an Existing Presentation - unde ești lăsat să alegi o prezentare existentă pentru a o putea deschide.

După ce ai ales o opțiune dă clic pe **OK**. PowerPoint îți va deschide noua prezentare.

Deschiderea unei prezentări existente

1. Dă clic pe **butonul Open** de pe **bara de unelte Standard** sau alege **meniul File** și apoi **Open**.
2. Localizează prezentarea și dă clic pe ea.
3. Dă clic pe **Open**.

Salvarea unei prezentari

Pentru a salva o prezentare, dă clic pe **butonul Save** de pe **bara de unelte Standard** sau alege **meniul File** și apoi **Save**.

Ajutorul

Sunt câteva căi de a primi ajutor în PowerPoint

- dă clic pe **Office Assistent** și scrie întrebarea ta în căsuța care se deschide.
- alege **meniul Help** și apoi **Contents and Index** pentru a găsi răspunsul la subiectul întrebării tale.
- apasă **tasta F1** pentru a deschide o lista de subiecte în legătură cu ceea ce faci.

Vizualizarea eficientă a prezentărilor

Slide View - unde vezi doar un slide-ul. Folosește acest mod pentru a lucra asupra aspectului unui slide, formatare și grafică.

Outline View - unde vezi textul cu bullets pentru toate slide-urile, într-un format outline, împreună cu o fereastră micuță care îți arată slide-ul. Folosește acest mod de vizualizare pentru dezvoltarea conținutului prezentării tale.

Slide Sorter View - unde vezi toate slide-urile în miniatură. Folosește acest mod pentru a muta sau adăuga și șterge slide-uri, și de asemenea pentru a adăuga tranziție slide-urilor.

Notes Page View - unde vezi o mică parte a slide-ului tău și o zonă pentru a crea note de prezentare.

Slide Show View - îți arată forma finală a prezentării. Folosește acest mod pentru a testa și atunci când faci prezentarea.

Zoom In și Out

Zoom-ul te poate ajuta să vezi mai bine elementele la care lucrezi. Pentru a schimba o setare la zoom, dă clic pe săgeata de lângă **lista Zoom** de pe **bara de unelte Standard** și alege una din acele opțiuni. Poți să îți scrii propriul factor, cum ar fi 85.

Găsirea unei prezentări

Dacă nu îți amintești numele sau locația unui document poți căuta cu PowerPoint după textul conținut de acel document.

1. Dă clic pe **butonul Open** de pe **bara de unelte Standard**
2. Dă clic pe **butonul Preview** în **ferestra de dialog Open**. Acest buton afișează conținutul unui document selectat.
3. Folosește **lista Look In** pentru a alege partiția unde cauți, dacă știi numele folderului, alege acel folder.
4. Pentru a căuta dă clic pe **butonul Tools** și alege **Search...**
5. Scrie criteriul după care cauți. De exemplu: atunci când cauți un document care conține cuvântul „mail” scrie acel cuvânt în căsuța **Text**.
6. Dă clic pe **Search**.
7. Selectează fișierul pe care vrei să îl deschizi și apoi dă clic pe **Open**.

Adăugarea Slide-urilor

Odată ce ai pornit o nouă prezentare, o construiești adăugându-i slide-uri. Fiecare slide are un aspect care este definit de structura primară. Poți alege un aranjament care să conțină o locație pentru așezarea elementelor grafice sau a unui clip video. Pentru a adăuga un slide:

1. Alege **meniul Insert** și apoi **New Slide**.
2. În căsuța **New Slide**, alege un **AutoLayout** dând clic pe poza aranjamentului preferat. Când dai clic pe un AutoLayout, vei vedea și o descriere scurtă a acestuia în colțul din dreapta jos al ferestrei.
3. Când ai găsit pe cel care îți place dă clic pe **OK**. PowerPoint îți va afișa noul slide.

Poți afișa **bara de unelte Common Tasks** și o poți folosi rapid pentru a adăuga noi slide-uri și schimba aranjamente. Dă clic dreapta pe orice bară de unelte și alege **Common Tasks**.

Alegerea fondului

Poți aplica unul din fondurile care vin odată cu PowerPoint sau îl poți schimba pe cel curent. Poți avea doar un singur template de design pentru întreaga prezentare. Pentru a aplica sau schimba un template de design, alege **Apply Design** din **bara de unelte Common Tasks** sau alege **meniul Format** și apoi **Apply Design**.

Poți crea și propriul tău fond. Alege **meniul Format** și apoi **Background**. Din lista care apare îți poți alege una din culorile automate care vin cu designul curent sau poți alege **More Colors** pentru o varietate mai mare. Poți alege **Fill Effects** pentru a crea un fond cu gradient sau o poză.

Importarea conținutului

Poți importa conținutul din Word. În Word atribuie fiecărui slide titlul în **Heading 1 style**. Atribuie textul cu bullets în **Heading 2 style**.

Poți crea o prezentare PowerPoint instantaneu, direct din Word, cu acest conținut alegând **meniul File**, apoi **Send To** și apoi **Microsoft PowerPoint**. Încearcă! Sau poți salva conținutul pe care îl poți importa din PowerPoint astfel: alege **meniul Insert** și apoi **Slides from Outline**. Localizează documentul cu conținutul, dă clic pe el și apoi pe **Insert**.

Scrierea conținutului în PowerPoint

Poți folosi modul de vizualizare Outline View pentru a crea prezentarea.

1. Dă clic pe **butonul Outline** pentru a intra în modul de vizualizare Outline.
2. Alege **meniul Format** și apoi **Slide Layout** pentru a alege un aranjament pentru prezentarea ta. Mai târziu, poți schimba aranjamentul slide-urilor individual.
3. Scrie titlul primului slide după care apasă **Enter**. PowerPoint îți va crea un nou slide. (Vei vedea iconul slide-ului 2).
4. Dacă vrei ca textul să apară numai în primul slide, dă clic pe **Demote** de **pe bara de unelte Outline** care apare atunci când ești în modul de vizualizare Outline. PowerPoint schimbă textul în text cu bullets.
5. Continuă să scrii până când ai terminat slide-ul, apăsând **Enter** după fiecare element cu bullet.
6. Scrie titlul slide-ului 2 și apasă **Enter**. Apoi dă clic pe **Promote** de pe **bara de unelte Outline** care apare atunci când ești în modul de vizualizare Outline.
7. Continuă să creezi slide-uri în același fel până când ai terminat.

Adăugarea căsuțelor de text

Poți alege să adaugi text în locuri în care nu poți introduce de la tastatură. Poți face aceasta adăugând căsuțe de text pe care le poți plasa oriunde în slide.

1. Alege **meniul Insert** și apoi **Text Box** sau dă clic pe **butonul Text Box** de pe **bara de unelte Drawing**.
2. Trage în diagonală de unul din colțurile căsuței în sens opus în locul unde vrei să apară căsuța.
3. Începe să scrii imediat textul în Text Box.

Adăugarea WordArt

WordArt este o aplicație micuță care te lasă să creezi diferite stiluri de text. Nu exagera în a o folosi.

1. Alege **Insert WordArt** de pe **bara de unelte Drawing** și îți se va deschide o galerie de texte.
2. Alege-l pe cel care îți place și dă clic pe **OK**. Îl poți modifica mai târziu.
3. În **căsuța Edit WordArt Text** scrie ce vrei. Poți selecta textul și poți schimba fonturile, mărimea acestora, stilul. Dă clic pe **OK**.
4. Poți amplasa la vedere **bara de unelte WordArt** din **View**, mergând la **Toolbars** și selectând **WordArt**.
5. Folosește bările de unelte pentru a edita textul, redeschide galeria WordArt și alege alte variații, formate, schimbă formele, rotește, setează toate literele la aceeași mărime, crează text vertical, aliniază-l și schimbă dimensiunea spațiului dintre litere.
6. Pentru a crea efecte mai spectaculoase, folosește din **bara de unelte Drawing** setările **Shadow** (umbră) și **3D** (tridimensional).

Inserarea simbolurilor

Pentru a insera simboluri speciale care nu se află pe tastatură, alege **meniul Insert** și apoi **Symbol**.

1. Selectează fontul din **lista Font**. Unele fonturi au simboluri mai ciudate, ca **Wingdings** sau **Monotype Sorts**.
2. Dă clic pe un simbol pentru a-l mări.
3. Alege **Insert** pentru a-l insera.
4. Închide **fereastra Symbol** dând clic pe **Close**.

Mutarea și copierea textului

Pentru a muta sau copia textul folosind Clipboard

1. Selectează textul
2. Alege **meniul Edit** și apoi **Cut** sau **Copy**
3. Plasează cursorul unde vrei să muți textul
4. Alege **meniul Edit** și apoi **Paste**

Mutarea și copierea folosind tehnica Drag and Drop

1. Selectează textul
2. Plasează cursorul pe text
3. Dă clic și trage textul în noua locație.
4. Pentru a copia apasă tasta Ctrl înainte de a deplasa textul în nou locație.

Găsirea și înlocuirea textului.

Pentru a găsi un text dă clic pe **meniul Edit** și apoi pe **Find**. Scrie textul pe care îl cauți în **căsuța Find What** și apoi dă clic pe **Find Next**. Continuă să dai clic pe Find Next dacă este necesar, până când găsești ceea ce cauți.

Pentru a înlocui un text alege **meniul Edit** și apoi **Replace**. Scrie textul pe care îl înlocuiești în **căsuța Find What** și textul cu care vrei să înlocuiești în **căsuța Replace With**. Dă clic pe **Find Next**. Când ai găsit o situație în care vrei să înlocuiești apăsa pe **butonul Replace**. Pentru a înlocui textul în toate situațiile în care apare dă clic pe **butonul Replace All**.

Lucrul cu bullets

Bullets - sunt puncte care apar înainte fiecărui element din enumerare.

În PowerPoint listele cu bullets sunt cel mai comun format de text. Cel mai ușor de introdus listele cu bullets este să folosești layout-uri care conțin ferestre de text. Aceste ferestre sunt autoformatate pentru textul listele cu bullets. Tot ce trebuie să faci este doar să scrii. Apasă **Enter** pentru a crea următorul bullet.

Pentru a șterge un bullet singur plasează cursorul în partea dreaptă a lui și apasă **Backspace**.

Pentru a forma o lista cu bullets:

Selectează textul și alege **meniul Format** apoi **Bullet**. În **fereastra de dialog Bullet** poți alege alte forme de bullets, îi poți schimba mărimea și culoarea.

Pentru a schimba distanța dintre bullets și text:

1. Alege **meniul View** și apoi **Ruler** pentru a afișa ruler-ul, dacă nu este deja afișat
2. Selectează textul cu bullets
3. Pentru a modifica distanța dintre bullet și text trage de **semnul Indent** spre stânga sau spre dreapta.
4. Pentru a schimba distanța dintre bullets și text în toată prezentarea fă-o în **Slide Master**.

Schimbarea culorii textului

1. Afișează **bara de unelte Drawing** dacă este necesar (**View - Toolbars - Drawing**)
2. Selectează textul.
3. Dă clic pe săgeata din partea dreaptă a **butonului Font Color**, aflat la sfârșitul **bării de unelte Formatting** (butonul are litera A pe el).
4. Alege din varietatea de culori.
5. Deselectează textul pentru a vedea rezultatul.

Copierea formatului dintr-un loc în altul

O cale ușoară de a copia textul formatat dintr-alt loc o poți găsi și în Powerpoint. Formatarea textului include tipul fontului, mărimea, culoarea îngroșarea, scrisul aplicat, subliniat și așa mai departe. Iată cum se face:

1. Selectează textul cu formatul pe care îl dorești
2. Dă clic pe **butonul Format Painter** de pe **bara de unelte Standard** (are pe el o pensulă)
3. Selectează textul pe care vrei să îl formatezi.

Pentru a formata diferite secțiuni ale unui text cu același format, dă dublu clic pe **butonul Format Painter**. Selectează textul care are formatul pe care îl dorești apoi selectează secțiunea de text pe care o vrei formatată astfel. Dă dublu clic pe buton pentru a dezactiva această opțiune.

Alinierea textului

Selectează textul și dă clic pe un buton de aliniere de pe **bara de unelte Formatting** (**Align Left, Center, Right, Justify** - adică aliniere stânga, centrală, dreaptă, pe tot rândul). Poți seta alinierea chiar înainte să începi să scrii.

Folosirea Slide Master-ului.

Slide Master controlează formatarea întregii prezentări. Orice schimbări pe care vrei să le aplici prezentării trebuie făcute aici. Folosește Slide Master pentru a crea un aranjament bine legat. Când creezi propriile background-uri sau template-uri, Slide Master este cheia creării unui look pe care îl dorești.

Pentru a afișa **Slide Master** apasă **Shift** și dă clic pe **butonul Slide view** (View - Master - Slide Master)

Pentru a formata Slide Master

Formatează Slide Master la fel cum formatezi orice slide, folosind uneltele din PowerPoint. Poți alege fontul, tipul bullet-ului, culorile, fondul și așa mai departe. Orice poți pune în Slide Master va apărea în fiecare slide. De exemplu, poți să inserezi logo-ul companiei în fiecare slide astfel.

Pentru a te întoarce la prezentare dă clic pe **Close** de pe mica **bara de unelte Master** care apare atunci când deschizi Slide Master.

Pentru a crea excepții în slide-urile individuale poți alege **meniul Format** și apoi **Background** și să bifezi **Omit background graphics from Master** după care apasă pe **Apply**. PowerPoint va șterge grafica din Slide Master numai pentru acel slide. Folosește această tehnică atunci când ai un logo care nu își are locul într-un anumit slide.

Adăugarea numerelor la slide, header și footer

1. Alege **meniul View** apoi **Header and Footer**.
2. În **căsuța Slide**, bifează opțiunile pe care le vrei.
3. Dacă adaugi dată și timp, alege dacă vrei ca acestea să fie actualizate automat (pentru a afișa mereu data din ziua curentă) și alege formatul din listă.

4. Dacă alegi un Footer, scrie-i numele în căsuța de text. Acolo e un loc bun de a pune numele departamentului sau numele tău.
5. Dă clic pe **Apply to All** pentru a aplica setările la toate slide-urile. Dă clic pe **Apply** pentru a aplica setările numai la slide-ul curent.

Formatarea și localizarea numărului slide-urilor, data și timpul, și footer-ul sunt controlate de Slide Master.

Crearea și folosirea tabelelor.

Folosește tabele ori de câte ori trebuie să prezinți date care pot fi cuantificate.

Pentru a crea un tabel.

1. Adaugă un slide cu un layout de tabel.
2. Dă dublu clic pe căsuța tabelului.
3. Alege numărul liniilor și coloanelor. Asigură-te că mai pui o linie pentru titlul categoriilor. Dă clic pe **OK**. PowerPoint va crea tabelul.
4. Scrie textul și datele în tabel. Apasă **Tab** pentru a deplasa în următoarea celulă. Nu te gândești la aranjamentul textului încă.
5. Dă clic în afara tabelului pentru a vedea rezultatul.

Modificarea tabelului

Pentru a adăuga o linie sau o coloană:

1. Dă dublu clic pe tabel.
2. Dă clic acolo unde dorești încă o linie sau o coloană.
3. Din **meniul Table**, alege **Insert Rows** sau **Insert Columns**. Dacă nu ai disponibilă comanda, alege întâi **Select Row** sau **Select Column**.

Pentru a șterge o linie sau o coloană:

1. Dă dublu clic pe tabel.
2. Dă clic acolo unde dorești să ștergi o linie sau o coloană.
3. Din **meniul Table**, alege **Delete Rows** sau **Delete Columns**. Dacă nu ai disponibilă comanda, alege întâi **Select Row** sau **Select Column**.

Pentru a ajusta mărimea unei linii sau coloane:

1. Dă dublu clic pe tabel.

2. Plasează cursorul deasupra liniei de demarcare a unei linii sau coloane până când vezi un cursor de forma unei linii cu 2 săgeți. Dă clic și trage spre stânga sau dreapta.

Pentru a formata un tabel:

- dă dublu clic pe tabel și alege **Format** apoi **Borders and Shading** pentru a adăuga margini personalizate tabelului.
- pentru a formata textul, dă dublu clic pe tabel, selectează textul și formatează-l cum l-ai formata în mod normal. Poți să schimbi fontul, mărimea și culoare acestuia, aliniamentul, etc. Nu uita să schimbi și culoarea fontului dacă este necesar pentru a fi în contrast cu fondul.

Dacă nu reușești să vezi textul din tabel asta înseamnă că textul și fondul au aceeași culoare. Dă dublu clic pe tabel, selectează tabelul și alege o altă culoare din lista **Font Color**.

Crearea unui chart (grafic)

1. Folosește un chart când vrei să prezinți date complexe, cuantificabile.
2. Crează un slide cu o căsuță de chart.
3. Dă dublu clic pe căsuță.
4. PowerPoint deschide un datasheet cu date. Poți să îți scrii propriile date pe datasheet sau să copiezi date din Excel în Clipboard, de exemplu, și să pui datele în datasheet. Dacă datasheet-ul are mai multe linii sau coloane atunci va trebui să dai clic pe titlul liniilor sau coloanelor și să apeși **Delete**.
5. PowerPoint crează automat chart-ul. Dă clic oriunde în afara chartului pentru a vedea rezultatul.

Editarea unui chart

Toate charturile trebuiesc editate pentru a maximiza claritatea și eficiența. Mai întâi dă dublu clic pe el pentru a-l deschide apoi folosește următoarele tehnici:

- pentru a formata un element dă clic dreapta și alege **Format** pentru acel element din meniu. Fă schimbările necesare și apasă pe **OK**. Pentru a elimina liniile de ghidare dă clic dreapta și alege **Clear** din meniu.
- pentru a schimba tipul chartului alege **Chart** și apoi **Chart Type** din meniu. Poți alege un nou tip din stânga și apoi un sub-tip din căsuța din dreapta ferestrei de dialog.

- folosește **meniul Data** pentru a schimba felul cum sunt organizate datele precum și organizarea axelor, fie **Series** în linii sau **Series** în coloane.
- alege **Chart** și apoi **Chart Options** pentru a seta opțiunile detaliilor pentru chart-ul tău.

Charturile simple sunt mai clare. Încearcă să scoți liniile de ghidare și folosește grafice bidimensionale pentru claritate.

Inserarea graficii

Poți insera 3 feluri de grafică într-un document PowerPoint: un fișier pe care îl ai, un clip pe care vine cu Office sau AutoShapes care e de asemenea parte a programelor Office.

Pentru a insera un fișier grafic:

1. Alege **meniul Insert**, apoi **Picture** și apoi **From File**.
2. Găsește fișierul și selectează-l.
3. Dă clic pe **Insert**.

Pentru a insera un clip art:

1. Alege un slide care are o căsuță pentru poze.
2. Dă dublu clic pe căsuță.
3. Alege o categorie și apoi poza.
4. Dă clic pe **Insert** clip.

Poți da clic pe **Import clips** pentru a adăuga fișiere grafice, galeriei, pentru un acces ușor.

Pentru a insera AutoShapes:

1. Dă clic pe **butonul Drawing** de pe bara de unelte standard pentru a afișa **bara de unelte Draw**, dacă este necesar.
2. Alege **AutoShapes**.
3. Alege o categorie și apoi alege forma dorită. Pentru **Unity Charts**, folosește una din săgețile curbate, apoi rotește-o și răstoarn-o
4. Dă clic pe slide în locul unde vrei să introduci forma. Poți să tragi ca să îi setezi mărimea în timp ce o inserezi.

Pentru a modifica grafica:

Dă clic pe grafică și selectează-o. Întâi trebuie să o selectezi înainte de a o modifica. Pentru a lucra cu mai multă grafică în același timp ține apăsat **tasta Shift**.

Pentru a modifica fișiere grafice sau clipart:

Dă clic pe imagine și selectează-o. O poți redimensiona folosind pătratul handles. Poți de asemenea să folosești bara de unelte Pictures care apare pentru a modifica imaginea în diferite moduri.

- folosește pătratul **Handles** pentru redimensionare
- trage-o pentru a o muta
- apasă **Delete** pentru a o șterge
- alege **Free Rotate** pentru a o roti, trage de cercurile verzi până ajungi la rotația dorită.
- alege **Fill Color** pentru a colora **AutoShape**. Poți alege o culoare, **More Colors** pentru mai multe opțiuni sau poți alege **Fill Effects** pentru a colora forma cu gradient, cu textură sau chiar cu o poză.
- alege **Line Color** pentru a seta culoarea liniei din jurul formei. Dacă dorești să umpli forma cu o culoare, poți scoate linia (alege **No Line**) dacă dorești.
- alege **3D** pentru a crea un efect 3D
- alege **Shadow** pentru a crea un efect de umbră
- folosește **meniul Draw** de pe **bara de unelte Draw** pentru a roti și răsturna forma și pentru alte opțiuni.

Pentru a formata un text sau alt obiect:

1. Selectează obiectul.
2. Dă clic dreapta și alege **Format Text Box** sau **Format AutoShape**.
3. În **fereastra de dialog Format**, folosește **căsuța Colors și Lines** pentru a seta marginile și colorarea obiectului. Poți să formatezi și liniile din această căsuță.
4. Folosește **căsuța Size** pentru a preciza mărimea exactă a obiectului. Poți să rotești obiectul.
5. Folosește **căsuța Position** pentru a preciza poziția exactă a obiectului.
6. Folosește căsuța **Text Box** pentru a formata relația dintre text și marginea căsuței de text. Această setare se aplică de asemenea și în interiorul unui **AutoShape**.
7. Dacă ai o **căsuța Picture** activă, folosește-o pentru a decupa și controla culoarea, strălucirea și contrastul pozei.
8. Când ai terminat dă clic pe **Ok**.

Structura slide-ului

Când creezi o prezentare trebuie să fii atent la aranjamentul fiecărui slide pentru fi echilibrat, plăcut, și ușor de înțeles. Iată câteva tehnici:

- setează cu grijă **Slide Master-ul** pentru că va afecta întreaga prezentare
- folosește căsuțe de text sau poze ori de câte ori este nevoie
- folosește linii de ghidare, acestea sunt ajutoare și nu vor apărea în prezentare. Alege **meniul View** apoi **Guides**.
- când vrei să aliniezi câteva elemente, selectează-le și apoi alege **Draw** și **Align** sau **Distribute** din **bara de unelte Draw**.
- nu pune prea multe într-un slide. Păstrează aranjamentul simplu cu mult spațiu liber.
- limitează varietatea de fonturi și culori pentru a nu crea o impresie de haos.

Adăugarea animațiilor

Poți controla când și cum apar obiectele în slide. Această unealtă este numită animație. Cel mai comun tip de animație este pentru căsuțele de text și pentru textul cu bullets.

1. Selectează căsuța de text.
2. Alege **Slide Show** și apoi **Custom Animation**.
3. În **căsuța Effects**, alege un efect din listă.
4. În **secțiunea After Animation**, alege un efect care să preceadă animația.
5. În dreapta, în **secțiunea Introduce Text**, poți alege cum vrei să grupezi textul animat.
6. Dă clic pe **Preview** pentru a vedea rezultatul.
7. Dă clic pe **OK** pentru închide căsuța de dialog.

Poți alege să folosești această fereastră de dialog pentru a seta automat temporizarea animației, pentru a anima alte obiecte, pentru a adăuga sunet animației precum și grafice animate.

Adăugarea tranziției între slide-uri.

Tranzițiile slide-urilor sunt efecte care pot controla felul în care apare un slide sau felul în care îți faci prezentarea. Cel mai bun efect îl obții folosind numai un singur tip de tranziție pentru întreaga prezentare. Fă excepții numai când treci la o nouă secțiune sau când vrei să

trezești audiența.

1. Schimbă la modul de vizualizare **Slide Sorter** (meniul **View - Slide Sorter**).
2. Selectează toate slide-urile cu care vrei să lucrezi pentru a le activa.
3. Din lista **Slide Transition Effect** alege un efect. Pe măsură ce faci asta, PowerPoint îți va arăta felul tranziției în slide-ul activ.

Pentru mai mult control dă clic pe **butonul Slide Transition** de pe bara de unelete pentru a deschide **ferestra de dialog Slide Transition**. Aici poți modifica parametrii ca viteza la unele tranziții, sau eficientizarea modului de vizualizare, adăugarea sunetului, etc. Dă clic pe **OK** când ai terminat cu toate setările din fereastră de dialog.

Prezentarea

Nu face niciodată o prezentare fără să o repeți mai întâi. Trebuie să repeți de cel puțin 3 ori:

1. Stai în fața calculatorului și vorbește în timp ce faci prezentarea.
2. Dacă ai o placă de sunet și microfon folosește unealta **Record Narration** din PowerPoint pentru a-ți înregistra prezentarea. Apoi ascult-o. Vei găsi probabil destule modificări de făcut. Continuă până când ajungi la rezultatul perfect. Pentru a înregistra o prezentare (vocală):
 1. Alege **Slide Show** și apoi **Record Narration**.
 2. În fereastra de dialog dă clic pe **OK** pentru a introduce narațiunea în prezentare. Pentru a lega fișierele audio de prezentare dă clic pe **Link Narration** apoi pe **OK**.
 3. PowerPoint va trece la **modul Slide Show**. Începe să faci prezentarea și vorbește în microfon, avansând cu slide-urile cum ai face în mod normal.
 4. Când ai terminat, dă clic pe **Yes** pentru a salva temporizările cu fișierele audio. (Nu trebuie să le folosești dacă nu vrei, acestea îți sunt de folos numai pentru prezentarea de probă). Pentru a salva numai fișierul audio dă clic pe **No**. Când faci prezentarea mai târziu, fără fișierul audio, alege **Slide Show** și apoi **Set Up Show** și debifează căsuța **Show Without Narration**.
3. Instalează-ți tot echipamentul în locația actuală dacă este posibil. Exersează prezentarea

încă o dată, incluzând locul în care vei sta, cum vei folosi lumina și altele. Este foarte important să faci asta dinainte. De exemplu, ce faci dacă nu ai prelungitor? Dacă nu găsești nicio suprafață plată sau îndeajuns de mare pe care să pui laptop-ul sau proiectorul? Dacă nu găsești întrerupătorul de la bec?

Adăugarea temporizării la slide-uri.

Flash-ul te lasă să adaugi temporizări fiecărui slide. Poți folosi aceste temporizări pentru o prezentare de probă precum cele care rulează în holuri sau la unele convenții. Deseori, temporizările fac prezentarea normală și cea din PowerPoint să meargă împreună.

Pentru a seta temporizările alege **Slide Show** și apoi **Rehearse Timings**. PowerPoint te pune în modul de vizualizare Slide Show și îți afișează **bara de unelte Rehearse**. Începe să vorbești ca și când ai face prezentarea. Când ești gata să treci la următorul slide dă clic pe butonul **Advance** de pe bara de unelte Rehearse. Continuă până când ajungi la ultimul slide și dă clic pe butonul **Advance** din nou. Dă clic pe **Yes** pentru a accepta temporizările (sau **No**, și încercă din nou).

Pentru a seta temporizările manual alege **Slide Show** și apoi **Slide Transition**. În secțiunea **Advance** dă clic pe **Automatically After** și introdu numărul secundelor în care să apară un slide. Dă clic pe **Apply** pentru a seta aceeași temporizare la slide-urile selectate sau dă clic pe **Apply All** pentru a aplica aceeași temporizare la toate slide-urile din prezentare.

Tehnica prezentării tale este mai importantă decât prezentarea creată de tine în PowerPoint. Amintește-ți că tu și nu ecranul trebuie să captezi atenția audienței. Prezentarea PowerPoint este doar un ajutor vizual care trebuie să te ajute, nu să te înlocuiască.

- stai în fața ecranului, așa cum îl vede audiența. Cei care vizualizează prezentarea vor privi de la stânga la dreapta pentru că așa fac și atunci când citesc.
- nu te ascunde în spatele unui podium, stai în fața audienței și mișcă-te puțin. Dacă încăperea este întunecoasă, asigură-te că vei avea lumină la sfârșitul prezentării pentru a fi văzut de audiență.
- caută să aflii cât mai multe despre nivelul de cunoștințe al audienței și motivul pentru care ți-ar asculta prezentarea.

-
- vorbește cu câteva persoane înainte de a face prezentarea pentru a crea o relație de prietenie. Acest lucru te va ajuta să alungi orice sentiment de disconfort ai putea avea atunci când vorbești în fața unei audiențe.
 - respectă întotdeauna întrebările persoanelor și răspune cât poți de direct. Dacă nu poți să răspunzi la o întrebare, oferă-te să revii cu explicații acelei persoane și fă-o.
 - păstrează întotdeauna o copie de siguranță.
 - relaxează-te și bucură-te de prezentare.

Conduita și entuziasmul tău sunt contagioase.

≈ Vizualizarea și editarea imaginilor

⇒ Cele 2 tipuri de imagini

Imagini bitmap - imaginile de acest tip sunt în general formate dintr-o formă dreptunghiulară compusă din pixeli (puncte de culoare). Practic fiecare punct care formează dreptunghiul are asociată propria lui culoare. Cu cât imaginea are mai puține culori cu atât necesită stocarea unei informații mai puține pentru un pixel.

O imagine bitmap este caracterizată prin lățime și înălțime. Acestea pot fi exprimate în pixeli, inch, centimetri. Calitatea acestui tip de imagine este dată de cantitatea de informație stocată în fiecare pixel (color depth). Cu cât este mai mare cu atât poate reprezenta imaginea mai bine.

Deoarece reprezentarea punct cu punct a imaginii necesită un spațiu foarte mare de stocare se folosesc adeseori tehnici de compresare a datelor pentru a reduce mărimea fișierului. Din păcate aceasta compresie determină și o pierdere în calitate.

Imagini vector - imaginea este reprezentată cu ajutorul formelor geometrice primare precum linii, curbe, poligoane, etc.

⇒ Noțiuni de bază despre imaginile bitmap

Ce este un pixel?

Toate imaginile pe care le vezi pe ecranul calculatorului tău sunt compuse din pixeli.

Pixelul este cea mai mică parte a unei imagini. Te poți gândi la un pixel ca fiind un mic pătrățel din multele pătrate din care e alcătuită imaginea. Fiecare pixel e codat cu o culoare. Fiecare culoare e reprezentată de un număr. Aceste numere se numesc valori RGB (Red=roșu Green=verde Blue=albastru). Pentru a putea reprezenta cele 16.700.000 culori valorile RGB folosesc 255 de numere pentru a atribui o valoare fiecăreia dintre cele 3

culori de bază.

Exemple:

- Negru - nu are roșu, nu are albastru, nu are verde: R=0 G=0 B=0
- Alb - are maxim de roșu, verde, albastru: R=255 G=255 B=255

O altă modalitate de a atribui culoare unui pixel este folosind valorile hexazecimale. Acestea au la bază sistemul de numerotare hexazecimal. Noi folosim sistemul decimal. Adică 10 cifre: (0,1,2,3,4,5,6,7,8,9) este cea mai mare cifră. După aceea numerele sunt formate folosind combinații a acestor cifre (10,11,12, etc.).

Sistemul hexazecimal folosește 16 elemente. Pe lângă cele 10 cifre prezente și în sistemul decimal apelează la literele A,B,C,D,E,F. Acestea sunt valorile de bază ale sistemului hexazecimal. Valorile care reprezintă culoarea asociată pixelului au 6 cifre, 2 pentru roșu, 2 pentru verde și 2 pentru albastru.

Exemple:

- Negru # 00 00 00
- Alb # FF FF FF

Codificarea culorilor este foarte importantă pentru designeri, graficieni. Ei trebuie să folosească aceleași valori pentru culoarea aleasă. Când stai să te gândești, doar culoarea verde are 300.000 de nuanțe. Codul acesteia îl va ajuta pe grafician să poată refolosi exact aceeași nuanță ori de câte ori va fi nevoie.

Mărimea unei imagini

Se măsoară în centimetri, inch sau pixeli. Unitățile de măsură centimetru și inch sunt în general folosite pentru dimensiunea imaginilor ce vor fi tipărite. Dacă însă imaginile vor fi folosite pentru lucrări care vor fi vizualizate pe ecran, se folosește dimensiunea în pixeli.

Rezoluția

Câți pixeli se află pe fiecare inch al imaginii?

Pentru a se stabili rezoluția imaginii se folosesc 2 standarde de bază. Depinde de utilizarea

imaginii: va fi tipărită sau doar pentru vizualizarea pe ecran.

Dacă imaginea va fi utilizată pe calculator rezoluția folosită este de 72 dpi (dots per liniar inch). O astfel de imagine, însă, nu este la fel de clară precum una de 300 dpi. Cu cât dpi este mai mare cu atât imaginea se va vedea mai bine, mai clar, dar și fișierul va avea o mărime mai mare.

Dimensiunea unei imagini

În cazul fișierelor imagine, calculatorul trebuie să memoreze culoarea pentru fiecare pixel în parte. Cu cât rezoluția este mai mare cu atât crește și numărul pixelilor. Dacă folosește o rezoluție de 72 dpi practic are de făcut doar o treime din munca pe care trebuie să o facă la o rezoluție de 300 dpi. Pentru imaginile ce urmează a fi afișate pe pagini web sau trimise prin intermediul internetului pentru a fi văzute pe calculator cu cât se folosește o rezoluție mai mică cu atât pagina web se va încărca mai repede și transferul se va face într-un timp mai scurt.

Fotografiile făcute cu camera digitală

Și fotografiile digitale au la bază aceleași principii. Calitatea lor este dată de capacitatea camerei digitale de a stoca un număr cât mai mare de pixeli. 1 mega pixel este 1 milion de pixeli. Dacă faci o poză cu o cameră care are 3 mega pixeli atunci când faci poza în cameră se stochează 3 milioane de pixeli. Cu cât sunt mai mulți cu atât fotografiile sunt mai clare. Camerele digitale profesionaliste încep cam de la 16 mega pixeli.

Despre formatele fișierelor imagine

Dacă ai utilizat vreodată fișiere grafice, de pe camere digitale, de pe Internet sau create de tine, știi cu siguranță că există numeroase tipuri și formate de astfel de fișiere. Aceasta deoarece fiecare format păstrează imaginea într-un anumit mod.

- **Compresia** este procedeul prin care dimensiunea imaginii este redusă. Dacă o imagine este păstrată în formă brută, dimensiunea acesteia poate fi foarte mare, ceea ce înseamnă un spațiu semnificativ de păstrare și timp îndelungat necesar pentru transfer. Comprimarea imaginilor atenuează aceste dezavantaje, făcând imaginile mai ușor de gestionat. Aproape toate tipurile de fișiere grafice utilizează moduri proprii de comprimare așa încât vom lua ca exemplu fișierele tip GIF.

- **Compresia tip GIF** se bazează pe găsirea unor șabloane și pixeli care se repetă, astfel ca în loc de a memora culoarea fiecărui pixel, se memorează doar numărul de apariții a fiecărei culori. De exemplu, un fișier tip GIF care conține 60 de pixeli de aceeași culoare, consecutivi, va conține doar informații cu privire la numărul de repetiții ale culorii respective.
- **Pierderea** - Când o imagine este salvată într-un asemenea format, înseamnă că o parte din informații, care par ne semnificative, sunt omise în noul format. Această tehnică poate reduce dimensiunea fișierelor dar poate deteriora calitatea imaginilor.
- **Animățiile** sunt acele imagini care pot fi vizualizate ca niște mici filmulețe. Acest lucru se obține prin inserarea de imagini multiple, sau cadre, într-un singur fișier grafic, într-o anumită ordine. Prin afișarea fiecărui cadru, consecutiv, pentru puțin timp, se creează aparența de animație.
- **Transparența** semnifică posibilitatea de a crea imagini care, în tot sau în parte, pot fi suprapuse, lăsând impresia că ambele imagini sunt vizibile. O altă caracteristică a transparenței sunt așa-numitele canale-alfa. Acestea permit practic ajustarea opacității fiecărui pixel pe o scară de la 0 la 255, ceea ce înseamnă că anumite părți ale unei imagini pot fi mai transparente decât restul. Din nefericire, nu toate programele pot recunoaște asemenea imagini, astfel că ele nu sunt foarte răspândite.
- **GIF** - Graphics Interchange Formats - sunt cele mai răspândite imagini de pe Internet. Deoarece ele suportă un număr maxim de 256 de culori, sunt ideale pentru crearea de pictograme/icon, butoare, crusoare, sau alte elemente grafice care conțin zone sau blocuri continue din aceeași culoare, dar nu sunt recomandate pentru imagini care se vor a fi de calitate fotografică. Dacă utilizezi o cameră digitală, nu folosi formatul GIF. Totuși, acest format suportă transparență și poate fi animat, ceea ce îl recomandă pentru imaginile care formează paginile de Internet.
- **JPEG** - Joint Photographic Experts Group - este un format creat special pentru imaginile fotografice. JPEG este capabil de a înmagazina milioane de pixeli ceea ce îl face un format ideal pentru fotografiile digitale, capabile de a reda fidel realitatea. JPEG suportă compresie dar cu scăderea calității imaginilor. Chiar dacă formatul TIFF oferă o mai bună calitate a imaginilor, dimensiunile sunt pe măsură, așa încât formatul JPEG este mai practic. El nu suportă însă animații și opțiuni de transparență.
- **PNG** - Portable Network Graphics - a fost conceput ca o alternativă a formatului GIF care este protejat de drepturi de autor. Acest format suportă toate opțiunile

posibile și câștigă în mod vizibil teren în defavoarea formatului GIF, în crearea paginilor de Internet.

- **BMP** - BitMap - este formatul standard al Microsoft. Este deseori necomprimat ceea ce duce la dimensiuni considerabile. Acest format suportă până la 16,7 milioane de culori însă nu poate fi animat și nu suportă transparență.
- **TIFF** - Tagged Image File Format - este ideal pentru imagini de calitate dar principala sa deficiență este că majoritatea programelor nu comprimă aceste imagini așa încât sunt relativ de mari dimensiuni. Aceasta nu este o problemă pentru păstrarea pe disc a fotografiilor dar poate reduce numărul de fotografii care pot fi păstrate pe o cameră digitală. Acest format nu suportă însă animație și transparență. E ideal pentru folosirea la imaginile care se doresc tipărite.

⇒ Vizualizarea imaginilor

Imaginile stocate pot fi vizualizate cu ajutorul unor programe speciale (**image viewer** sau **image browser**). Acestea afișează imaginea ținând cont de proprietățile de afișare precum rezoluția și color depth.

Marea majoritate a lor permit efectuarea de operațiuni de bază precum:

- Mărirea, rotirea imaginii
- Slide shows
- Tipărirea
- Catalogarea

Managerul de fișiere Windows Explorer are încorporat un browser de imagini.

Pentru o listă cu programe care permit vizualizarea imaginilor accesează pagina web:

<http://www.softpedia.com/get/Multimedia/Graphic/Graphic-Viewers/>

⇒ Editarea imaginilor

Dacă vrei să retușezi sau să modifice o imagine downloadată de pe internet, de pe camera foto digitală sau scanată; dacă vrei să creezi propriile imagini, iată mai jos câteva informații care să te ajute.

∴ Editoarele bitmap

Sunt utile pentru retușarea și procesarea fotografiilor, pentru crearea de ilustrații artistice

Editoarelor grafice de acest tip permit:

- diferite moduri de selecții pentru editarea doar a unor părți ale imaginii
- trasarea liniilor cu pensule de diferite culori, mărimi, forme și presiune
- combinarea mai mult obiecte într-o singură imagine, fiecare obiect putând fi poziționat și modificat individual, fără a altera celelalte elemente ale imaginii.
- decuparea imaginii prin înlăturarea unei porțiuni dreptunghiulare
- crearea unei histograme a imaginii editate cu ajutorul căreia se poate modifica luminozitatea fiecărui pixel în parte
- înlăturarea unor obiecte nedorite din imagine
- schimbarea selectivă a culorilor din imagine
- rotirea imaginii în orice direcție și cu orice unghi
- înlăturarea ochilor roșii
- modificarea contrastului și a luminozității
- umplerea unei regiuni cu o singură culoare, gradient sau cu textură
- selectarea culorilor folosind diverse modele de culori (RGB, HSV) sau folosind dropper-ul de culori
- adăugarea de text folosind diferite stiluri și mărimi de fonturi
- înlăturarea zgârieturilor, a prafului, a șifonărilor și a imperfecțiunilor fotografiei
- editarea și converterirea diferitelor modele de culori
- adăugarea diverselor efecte și filtre
- convertirea dintr-un format grafic în altul

∴ Microsoft Paint

Este un editor pentru imagini bitmap instalat odată cu sistemul de operare Windows.

Start==>All Programs==>Accesories==>Paint

În cele ce urmează vei găsi câteva informații despre uneltele și funcționalitățile acestuia.

Unealta de selecție în formă neregulată - Această unealtă îți permite să selectezi zone

de forme neregulate. Ține butonul stânga al mausului apăsat în timp ce selectezi în jurul formei.

Unealta de selecție dreptunghiulară - Cu ajutorul acesteia poți selecta o zonă dreptunghiulară. Ține butonul stânga al mausului și trage-l pentru a trasa un dreptunghi în jurul formei.

Odată selectată forma poți să o muți cu ajutorul mausului. Poți să-i faci o copie folosind copy/paste din meniul Edit.

Radiera - Această unealtă îți permite să corectezi orice erori. În momentul în care o selectezi ai de ales din mai multe marimi. Dă clic pe mărimea dorită. Radiera va folosi pentru ștergere culoarea de fundal (background). Asigură-te înainte de a începe că aceasta este cea de care ai nevoie, dacă nu alege altă culoare din josul paginii.

Dacă ai o porțiune mai mare de șters folosește unealta de selecție adecvată iar apoi din **meniul Edit** alege opțiunea **Clear Selection**. Dacă vrei să ștergi întreaga imagine alege din **meniul Image** opțiunea **Clear Image**. Și în aceste cazuri va fi folosită culoarea de background care este selectată.

Umplerea cu o culoare - Aceasta îți permite să umpli o formă cu o culoare. Dă clic pe iconul din bara de unelte, alege o culoare din bara cu culori și apoi dă clic în interiorul formei pentru a o umple cu culoarea aleasă.

Selectorul de culoare - Acesta îți permite să alegi o culoare din pagina de lucru. Este utilă atunci când dorești să folosești exact aceeași culoare precum cea care apare în pagina decât să încerci să ghicești care e din bara de culori. Dacă dai clic pe o culoare atunci aceasta va deveni noua culoare de prim-plan (foreground) iar dacă dai clic dreapta culoarea selectată va deveni noua culoare pentru fundal (background).

Unealta de mărire - Aceasta te ajută să ai o imagine mai detaliată a muncii tale. Selectează-o din bara cu unelte și alege factorul de mărire dorit.

Creionul - Această unealtă îți permite să desenezi cu ajutorul mausului. Dă clic pe iconul prezent în bara de unelte. Pentru a desena ține butonul stâng al mausului apăsat și mișcă mausul pentru a desena.

Pensula - E o unealtă similară creionului. Singura diferență este că îți oferă posibilitatea de a alege dintre mai multe grosimi și forme ale liniei.

Spray-ul – Selectează-l din bara de unelete, alege efectul și culoarea dorită și șpreiază mișcând mausul în timp ce ții apăsat pe butonul lui stâng.

Unealta pentru text - Îți permite să adaugi un text în pagina de lucru. Selectează-o din bara de unelete, ține butonul din stanga al mausului în timp ce îl miști pentru a trasa un dreptunghi în care intenționezi să introduci textul. Alege mărimea, tipul și culoarea fontului precum și alte opțiuni după care tastează textul dorit.

Linia - Cu ajutorul acestei unelete poți trasa o linie dreaptă de la un punct la altul. Selectează-o din bara de unelte. Alege-i grosimea și culoarea după care ține butonul stâng al mausului în timp ce trasezi linia.

Curba - Îți permite să trasezi linii curbe. Selectează unealta de pe bară, alege grosimea liniei și culoarea și trasează linia mișcând mausul în timp ce îi ții apăsat butonul stâng.

Pentru a o curba dă clic pe pagina în apropierea liniei. Imediat îți va apărea linia curbată. Experimentează până obții forma dorită.

Dreptunghiul - Cu ajutorul acestei unelte poți desena un dreptunghi. Alege unealta din bara din stânga. Alege stilul dorit (numai contur, contur plus umplere de culori diferite, contur și umplerea de aceeași culoare). Ține apăsat butonul din stânga al mausului în timp ce trasezi dreptunghiul.

Dacă ții apăsat pe Shift între timp vei obține un pătrat.

Poligonul - Îți permite să creezi o figură bidimensională. Alege poligonul din bara de unelete, selectează stilul de umplere dorit și trasează o linie în timp ce ții apăsat butonul din stânga al mausului. Mută în noua poziție și apasă butonul din stânga din nou. Continuă acești pași pentru a desena poligonul

Dacă ții tasta Shift apăsată în timp ce trasezi va crea un poligon cu unghiuri de 45 sau 90 de grade permițând să desenezi figuri regulate.

Elipsa - Cu ajutorul acesteia poți desena cercuri și elipse. Selectează elipsa din bara de

unelte, apoi setează stilul de umplere. Opțiunile se află imediat sub bara de unelte. Dacă vrei să desenezi o elipsă ține butonul stâng al mausului apăsat în timp ce îl miști de-a lungul paginii pentru a obține forma dorită.

Dacă ții apăsat și tasta Shift vei putea desena un cerc.

Dreptunghiul rotunjit - Această unealtă îți permite să trasezi un dreptunghi rotunjit la colțuri. Alege această opțiune din bara de unelte, selectează tipul de umplere dorit. Pentru a trasa dreptunghiul rotunjit ține butonul stâng al mausului apăsat în timp ce îl miști de-a lungul paginii pentru a obține forma dorită.

Dacă ții apăsată și tasta Shift vei putea desena un pătrat cu colțurile rotunjite.

Stilul de umplere - Când selectezi una din formele: dreptunghi, poligon, elipsă sau dreptunghi cu colțuri rotunjite poți opta pentru unul din cele 3 stiluri de umplere care sunt afișate în căsuța cu opțiuni de pe bara de unelte:

Doar un chenar, caz în care doar chenarul este colorat, interiorul formei rămânând de culoarea fundalului

O formă cu interiorul și marginile colorate cu culori distincte. În acest caz trebuie să selectezi ambele culori: cea din prim-plan (foregroundul) și cea din fundal (backgroundul).

O formă colorată care are doar interiorul colorat.

Selectarea Culorilor - În partea de jos a ferestrei sunt 2 șiruri de pătrățele colorate în culorile disponibile.

Pentru a alege culoarea de prim-plan (foreground) dă clic pe pătrățelul colorat corespunzător.

Pentru a alege culoarea de fundal (background) dă clic dreapta pe pătrățelul colorat corespunzător.

Dacă vrei alte culori alege din **meniul Colors** opțiunea **Edit Colors...** În fereastra de dialog nou apărută dă clic pe **butonul Define costum colors** și selectează culoarea dorită. Alege culoarea dorită:

introdu combinația dorită de RGB dacă o știi sau dă clic în dreptunghiul de sus pe culoarea dorită iar din coloana îngustă din dreapta alege nuanța pe care o vrei mutând săgeata în dreapta ei.

Odată selectată culoarea dorită dă clic pe **butonul Add to Custom Colors**. Noua culoare va fi selectată și afișată în ultimul pătrățel din josul paginii.

Dacă vrei ca imaginea să fie alb-negru din **meniul Image**, alege **Attributes** și la secțiunea **Colors** bifează opțiunea **Black and white**. În acest format vei avea la dispoziție în plus față de culorile alb și negru câteva modele de umplere obținute prin combinarea celor 2 culori.

Pentru a schimba culoarea unei linii selectează unealta pentru umplere, alege culoarea dorită și apoi dă clic pe linia pe care dorești să o modifice. Dacă linia face parte dintr-o formă, întreaga formă va fi recolorată.

Setarea opacității formei

După ce ai creat forma dorită trebuie să te decizi asupra opacității acesteia.

Formă opacă sau transparentă

După crearea formei trebuie să te decizi cât va fi opacă și cât se va vedea prin ea. În majoritatea cazurilor vei dori ca forma să fie opacă iar backgroundul de lângă ea să fie transparent. Pentru aceasta alege a doua opțiune care apare în căsuța cu opțiuni ori de câte ori selectezi un obiect.

Răsturnare, rotirea, întinderea, înclinarea

Odată selectată o formă, din meniul Image poți alege opțiunile Flip/Rotate pentru răsturnarea sau rotirea selecției și Stretch/Skew pentru întinderea sau înclinarea selecției.

Schimbarea mărimii imaginii

Din meniul Image alege Attributes. Selectează unitatea de măsură dorită și setează noile dimensiuni pentru lățime și înălțime. Imaginea poate fi redimensionată dând clic pe marginea dreaptă, pe marginea de jos sau în colțul dreapta-jos al imaginii, după caz, și apoi

trăgând de maus în direcția dorită.

Dacă imaginea actuală este mai mare ea va fi trunchiată din dreapta și partea de jos pentru a încăpea. Dacă este mai mică noua parte a imaginii va fi umplută cu culoarea de fundal.

Afișarea grilei

Dacă vrei să fie afișată grila trebuie ca mai întâi să mărești imaginea din meniul View, Zoom, Larger Size. După aceea tot din meniul View, Zoom alege Show Grid. Dacă vrei să nu mai fie afișată grila mergi din nou în meniul View, Zoom și debifezi Opțiunea Show Grid.

∴ Editoarele vector

Sunt utile pentru design și layout, tipărituri, logo-uri, ilustrații tehnice, diagrame.

În general permit rotirea, mutarea, imaginea oglindă, întinderea și înclinarea imaginii, schimbarea z-order și combinarea formelor geometrice primare în forme mai complexe. Transformări mai sofisticate includ operații cu forme apropiate (reuniunea, intersecția, etc)

Majoritatea programelor se focalizează pe unul din cele 2 tipuri de imagini, sunt însă și câteva care încearcă să îmbine cele 2 tipuri de imagini.

Convertirea imaginilor vector în bitmap se face cu ușurință, invers însă este mai dificil. Majoritatea programelor au abilitatea de a importa și exporta mai multe tipuri de formate grafice.

Câteva din programe suportă animație și video. Animația imaginilor vector este rezultatul unor transformări matematice care sunt aplicate una după alta. În cazul imaginilor bitmap animația este dată de succesiunea unor imagini statice care crează impresia de mișcare continuă.

Pentru o listă cu editoare grafice accesează pagina web:

<http://www.softpedia.com/get/Multimedia/Graphic/Graphic-Editors/>

≈ Listarea

Prețul imprimantelor a devenit foarte accesibil astfel încât tot mai multe lume își permite să le achiziționeze și să le utilizeze pentru listarea diverselor documente, rapoarte, imagini create sau stocate pe calculator. În această categorie am adunat câteva idei care să te ajute

Listarea documentelor recent folosite

Scutește-te de un clic. Nu mai deschide aplicația cu care ai creat documentul pe care dorești să-l tipărești. Du-te în **meniul Start**. De regulă de aici ar trebui să ai acces la lista cu ultimele documente create/modificate (Documents). Nu trebuie decât să identifici documentul dorit, să dai clic dreapta pe el și din meniul contextual să dai clic pe **Print**. Astfel aplicația se va porni automat, va deschide documentul dorit și îl va tipări, fără ca tu să mai trebuiască să intervii.

Listează mai multe documente

Dacă ai de listat mai multe documente create cu aceeași aplicație sau cu aplicații diferite normal ar trebui mai întâi să deschizi aplicația sau, după caz, aplicațiile, să deschizi fiecare document în parte și să le tipărești pe fiecare individual. Poți câștiga ceva timp cu un mic truc.

Dacă documentele se află în același folder localizează-le, selectează-le pe toate și dă clic dreapta pe unul din fișierul selectat. Din meniul contextual alege **Print**. Atât a fost treaba ta, de restul se va ocupa calculatorul automat.

Dacă nu se află în același director poți crea un director temporar pe Desktop unde să copiezi toate fișierele de care ai nevoie. După aceasta nu îți rămâne decât să faci aceiași pași ca și mai sus.

Listează o selecție

Selectează porțiunea pe care dorești să o tipărești. Din **meniul File** de pe bara de sus

selectează **Print...**

Din **ferestra de dialog Print** care apare, caută **opțiunea Selection** în **categoria Print Range** și selectează-o. Dă clic pe **Print**.

Reține! Sunt unele cazuri în care acest truc nu poate fi folosit.

Opțiunile de listare

De multe ori schimbăm opțiunile de listare direct din aplicația din care le tipărim. Ele însă nu vor fi aplicate și în cazul altor aplicații. Putem însă să schimbăm opțiunile de listare direct din **Control Panel**. Astfel, opțiunile setate aici vor fi folosite de fiecare aplicație. Din Control Panel alege **Printer and Faxes**, din fereastra cu imprimante alege imprimanta căreia dorești să îi schimbi opțiunile de tipărire și dă clic dreapta pe ea. Alege **Printing Preferences**. Fă modificările după cum ai nevoie și dă **OK**. Acestea vor fi noile setări implicite folosite la imprimare.

Mai multe seturi de preferințe la îndemână

Imprimantele moderne permit setarea nenumăratelor preferințe. În mod normal ori de câte ori vrei să setezi noi preferințe trebuie să alegi din fereastra dialog de printare **butonul Preferences**. Deși anumite programe și tipuri de imprimante te lasă să salvezi diverse seturi de preferințe, de multe ori nu îți este de folos pentru că pur și simplu uiți să intri în meniul de alegere a preferințelor. Astfel te trezești că uiți să faci setările sau că rămân setări selectate anterior.

Poți folosi un mic truc pentru a-ți fi mai la îndemână schimbarea opțiunilor pentru listare. Poți adăuga din Control Panel o nouă imprimantă (clonă). Deși această nouă imprimantă se referă la același dispozitiv ca și cea veche, ea însă poate să fie redenumită și să aibă alte setări implicite. Nu trebuie decât să dai clic pe **Add printer** și să urmezi pașii wizardului. După instalarea noii imprimante redenumeste-o sugestiv și dă clic dreapta pe ea, alege **Properties**, și setează-i preferințele pentru tipărire.

Poți adăuga în acest fel câte imprimante dorești, câte una pentru fiecare set frecvent folosit de opțiuni de tipărire. Astfel, în momentul în care vrei să tipărești cu un anumit set de opțiuni nu îți rămâne decât să alegi din fereastra de dialog de printare imprimanta corespunzătoare.

Separatorul de pagini

Dacă listezi mai multe documente în același timp sau sunt mai mulți utilizatori care listează folosind aceeași imprimantă poți folosi separatorul de pagină pentru a te ajuta să indentifici cu mai multă ușurință care este ultima pagina a fiecărui document listat.

Listează configurația sistemului tău PC

Vrei să tiparești lista cu componentele hard instalate pe computerul tău?

- Dă clic dreapta pe My computer și selectează **Properties**
- Din fereastra **System Properties** alege **tabul Hardware** și apoi **butonul Device Manager**
- În Windows 95-Me dă clic dreapta pe **Computer** și selectează **Print**. În Windows XP din **meniul Actions** alege **Print**. În Windows 200 din **meniul View** alege **Print**.

Schimbă imprimanta implicită

Ai instalate mai multe imprimante pe calculatorul tău sau o imprimantă adăugată de mai multe ori cu proprietăți distincte? Una dintre ele este cea pe care o folosesc în mod implicit aplicațiile. Pentru a seta o imprimanta implicită, deschide **Control Panel, Printers and Faxes**. Alege imprimanta pe care dorești să o setezi implicit, dă clic dreapta pe ea și alege **Set as Default**. De acum înainte aceasta va fi folosită de regulă de toate aplicațiile.

Crează un shortcut imprimantei pe Desktop

Accesează **Printers and Faxes**, din **Control Panel** sau din **Settings**. Selectează imprimanta și trage-o pe **Desktop**. Acum ori de câte ori vei dori să vezi ce documente printează, să oprești sau să renunți la tipărirea unui document, dacă vrei să modifici imprimanta implicită, etc. nu trebuie decât să dai dublu clic pe iconul de pe Desktop.

Fereastra imprimantei conține printre altele:

Meniul Printer cu comenzi referitoare la imprimantă:

- setarea acestei imprimante implicit (**Set as Default Printer**). Dacă este bifată această opțiune înseamnă că toate aplicațiile vor folosi în mod implicit această imprimantă.
- setarea preferințelor pentru tipărire (**Printing Preferences...**),
- întreruperea tipăririi tuturor documentelor din listă (**Pause Printing**),
- renunțarea la tipărirea tuturor documentelor din listă (**Cancel All Documents**)
- modul de acces la imprimanta din rețea (**Sharing**);

Meniul Document cu comenzi referitoare la documente:

Comenzile acestui meniu se referă la documentele selectate din listă. Permite încetarea, reluarea, restartarea, anularea tipăririi precum și setarea proprietăților documentelor ce urmează a fi tiparite. Printre acestea enumerăm stabilirea priorității unui document sau programarea tipăririi într-un anumit interval orar.

Reține! Unele documente pot fi tipărite prin simplu drag & drop a lor deasupra acestui icon, fără să mai fie necesară lansarea în execuție a aplicației corespunzătoare.

Atenție! Poți să ai acces la aceste setări și accesând iconița care apare în **Zona de notificare** atunci când imprimanta are documente de listat. Dă dublu clic pe iconiță și îți se va deschide fereastra imprimantei de unde poți face setările dorite sau poți vedea ce anume tipărește.

Marginea minimă a imprimantelor

Multe imprimante au setată o margine minimă în care nu se poate tipări.

Dacă vrei să tipărești pe o suprafață cât mai mare a paginii, află care sunt minimile pentru imprimanta ta și mergi în **Printers and Faxes**, alege imprimanta, dă clic dreapta pe ea. Din **tabul Paper** verifică care sunt valorile setate pentru margini. Dacă sunt mai mari decât cele din manual înlocuiește-le cu acestea din urmă.

Important! Dacă ai de listat multe pagini, cu multe imagini e important să îi creezi imprimantei spațiul de care are nevoie închizând toate aplicațiile deschise.

Ce este Watermark?

Este text sau imagine listate foarte slab pe fundalul unei pagini. Le poți folosi și tu pentru a face mai interesante documentele pe care le listezi.

Listarea paginilor Web

- Poți salva paginile din lista **Favorite** a browserului Internet Explorer fără să trebuiască să le deschizi. Dă clic dreapta pe ele și alege **Print**.
- Nu tipări întreaga pagina dacă pe tine te interesează doar o secțiune. Selectează-o și apoi din **meniul File, Print** alege **Selection**.
- Atunci când salvezi paginile de pe net o mulțime de informații sunt adăugate automat în header și footer: data, adresa web, nr de pagini etc. Dacă nu dorești ca unele dintre ele să apară nu trebuie decât să selectezi din **meniul File, Page Setup** și să faci modificările în header și footer după plac. Iată mai jos câțiva parametri folosiți de Internet Explorer și semnificația lor:
 - &W - titlul ferestrei
 - &u - adresa paginii (URL)
 - &d- data în format scurt (cum este configurat Regional Settings din Control Panel)
 - &D - data în format lung (cum este configurat Regional Settings din Control Panel)
 - &t - ora (cum este configurat Regional Settings din Control Panel)
 - &T - ora în formatul de 24 de ore
 - &p - pagina curentă
 - &P - numărul total al paginilor
 - && - &
 - &b - textul imediat următor centrat
 - &b&b - textul care urmează după primul &b ca și centrat iar textul după a doua secvență &b aliniat dreapta.
- Tot din setările paginii poți opta dacă să listeze sau nu și fundalul paginii sau poți modifica marginile după preferințe.

Dacă vrei să vezi pe câte foi va fi listată pagina web alege din **meniul File** comanda **Print Preview**. Dacă vrei să listezi doar o porțiune a paginii web, vezi din **Print Preview** ce număr are pagina sau paginile pe care dorești să le listezi. Din fereastra de dialog de tipărire trece numărul lor în **căsuța Pages** din **Page Range**. Poți trece un singur număr,

mai multe numere neconsecutive despărțite de virgulă (exemplu: 4,7,9,10) sau un interval de numere consecutive exemplu (4-8).

Adaugă imprimanta în meniul Send To

Crează un Shortcut către imprimantă și adaugă-l în **folderul Send To** din profilul tău de utilizator. Pentru a tipări un document nu-ți rămâne decât să dai clic dreapta pe el și din meniul contextual să alegi **Send to** apoi **Printer**.

≈ Audio & Video

PC-ul din zilele noastre este un adevărat maestru în domeniul audio&video digital. Nu numai că îți permite să asculți muzica preferată sau să vizualizezi filme de pe Cd, DVD, dar te ajută să le stochezi pe hardul tău pentru a le accesa ori de câte ori vrei, să le inscripționezi pe propriile cd-uri sau dvd-uri, să faci înregistrări audio, să compui muzică digitală, să faci și să editezi filme.

Și asta nu e tot. Informațiile cu care lucrează PC-ul tău, fie ele audio sau video, sunt stocate la fel ca toate celelalte informații în fișiere. Toate operațiile care se pot face cu fișiere sunt valabile și în cazul celor audio și video. Le poți copia, muta, redenumi, șterge cu ajutorul managerului de fișiere Windows Explorer. În plus, cu ajutorul softurilor specializate, le poți edita pentru o îmbunătățire, pentru eliminarea părților nedorite și adăugarea diverselor efecte.

Folderele destinate stocării acestor tipuri de fișiere de către sistemul de operare se află în My Documents: My Music respectiv My Videos. Le poți folosi pe acestea sau îți poți crea tu altele. Reține doar că, în cazul în care le stochezi în aceste foldere, în cazul unor probleme grave la sistemul de operare care necesită formatarea hardului și reinstalarea sistemului de operare le vei pierde. Dacă sunt stocate pe o partiție separată de cea pe care e instalat sistemul au mai multe șanse să nu fie afectate.

⇒ **Ascultarea muzicii și vizionarea filmelor pe PC**

Pentru a asculta muzica și viziona filme pe PC ai nevoie de softuri specializate audio player, video player sau media player (care suportă atât fișierele audio cât și cele video)

Cu ajutorul playerului poți asculta muzică de pe cd-uri audio, muzică stocată pe hard disc sau muzică difuzată online pe internet (radio online), poți viziona filme de pe DVD-uri, stocate pe hard sau transmise online (web tv).

∴ **Windows Media Player**

Este instalat odată cu sistemul de operare.

Start=>All Programs=>Windows Media Player

Meniul acestei aplicații începe cu **meniul File** unde găsim printre opțiuni deschiderea fișierelor, salvarea și ieșirea din program. **Meniul View** ține de afișarea diferitelor bare de meniu sau de bare de progres, funcții de mărire, de afișare a ferestrei pe tot ecranul sau numai pe o porțiune mai mică, setări pentru afișare deasupra tuturor celorlalte aplicații, opțiuni și setări pentru diferite formate, filtre, subtitrări.

Meniul Play este destinat lucrului cu fișierul media, adică **Play** (pornire), **Pause** (pauza), **Stop** (oprire), **Next** (următorul), **Previous** (precedentul), instrumente de mărire sau micșorare a vitezei de redare, filtre audio și video, reglare volum ...

∴ **Codecurile**

O problemă comună întâmpinată la ascultarea fișierelor audio și vizualizarea fișierelor video: lipsa codecurilor necesare.

Codecurile sunt capabile să codeze și decodeze șiruri de date audio/video sau semnale pentru a reduce dimensiunea fișierelor audio, video. Codarea datelor se face pentru a permite transmiterea, stocarea sau criptarea acestora iar decodarea se face pentru ascultare, vizualizare și editare. Sunt utilizate nenumărate codecuri folosite pentru compresia audio și video. Pentru a putea asculta sunetele și/sau vedea imaginea corect trebuie să ai instalat pe calculatorul tău codecul necesar.

Dacă pe calculator nu există sau nu este corect instalat codecul necesar fișierele media nu vor rula deloc sau cel puțin nu în condiții optime.

Cum să găsești codecurile de care ai nevoie:

- Audio: <http://www.softpedia.com/get/Multimedia/Audio/Audio-Codecs/>
- Video: <http://www.softpedia.com/get/Multimedia/Video/Codec-Packs-Video-Codecs/>
- Codec Library <http://www.codeclibrary.com/>

- Free-Codec <http://www.free-codecs.com/>

Sau caută folosind motoarele de căutare.

O altă alternativă este instalarea pachetelor de codecuri. Cu ajutorul unui singur pachet poți instala mai multe codecuri în același timp.

- K-Lite Codec Pack <http://www.k-litecodecpack.com/>
- Nimo's Codec Pack <http://nimo.titanesk.com/index.php>

Atenție însă! Nu instala prea multe codecuri pe calculator pentru că s-ar putea să îi afecteze stabilitatea și performanțele. Instalează doar codecurile de care ai absolută nevoie.

∴ **Subtitrările (subtitles)**

Subtitrarea este acel text care apare în timpul unui film, text care traduce în limba română (cazul nostru) propozițiile sau frazele spuse de către actorii din acel film.

Fără subtitrare ne-ar fi aproape imposibil să înțelegem ceea ce-și spun personajele din filme. Spun aproape imposibil pentru că la majoritatea filmelor, propozițiile sunt însoțite de anumite gesturi sau mimică a feței care ne lasă cât de cât să înțelegem ceva. Pe de altă parte, majoritatea filmelor sunt în limba engleză, iar cei ce cunosc engleza cel puțin la un nivel de începător se pot descurca și înțelege câteva replici spuse în film.

Pentru cei care nu știu prea bine engleza, sau pentru cei care vizionează un film într-o limbă total necunoscută lor, recomand folosirea unui media player cu posibilitate de adăugare a subtitrării.

Subtitrarea - până la urmă este un fișier care conține toate replicile traduse din acel film precum și timpul cât trebuie afișate sau momentul în care trebuie să apară. Acest fișier poate avea mai multe extensii, cele mai comune dintre ele sunt ***.sub** sau ***.srt**.

Cele mai comune programe (și ușor de folosit) sunt Media Player Classic și Bsplayer. Ambele oferă posibilitatea de a încărca o subtitrare după deschiderea fișierului video. Încărcarea subtitrării în Media Player Classic se face apăsând **tastele Ctrl+L** sau selectând **opțiunea Load Subtitle** din **meniul File**. La Bsplayer subtitrarea se încarcă după deschiderea fișierului video tot cu combinația de taste **Ctrl+L** sau dând clic dreapta pe

fereastra video și alegând opțiunea **Load Subtitle**.

Subtitrările unui film pot avea 3 "viteze" - în funcție de viteza succesiunii frame-urilor filmului. Acestea au valorile 23,976, 25 și 29,976.

Atât Media Player Classic cât și Bsplayer afișează viteza frame-urilor filmului - Bsplayer în fereastra principală, iar Media Player Classic în partea inferioară a ferestrei principale după apăsarea tastelor **Ctrl+4**.

Este foarte important să alegi subtitrarea corespunzătoare din punct de vedere al vitezei frame-urilor, altfel subtitrarea fie nu va porni, va rămâne în urmă sau o va lua înaintea replicilor spuse în film.

Iată-ne ajunși la sfârșitul acestei mici lecții pe care o închei lăsându-ți 2 adrese de unde poți lua subtitrările pentru filmele tale.

- <http://titles.box.sk/>
- <http://subtitrari.softpedia.com/>

∴ Aranjarea difuzoarelor

Ești un fanatic al sunetului? Ai cumva conectat la calculatorul tău un sistem audio super performant? Ei bine, dacă setezi Windows-ul corect, probabil te vei bucura cum trebuie de performanțele sistemului audio. Iată cum:

Dă clic pe **Start/Settings/Control Panel** și deschide **Sounds & Audio Devices**.

Sub **tabul Audio** dă clic pe **butonul Advanced Properties**. Folosind meniul care se desfășoară în jos, alege modelul audio folosit de tine. Mai ales dacă ai un sistem 5 + 1. Jocurile și filmele vor suna mult mai bine.

∴ Utilitare care te ajută printr-o interfață prietenoasă să identifici problemele video

- Video Inspector <http://www.kcsoftwares.com/index.php?vtb>
- Media Info <http://mediainfo.sourceforge.net/en>
- AVIcodec <http://avicodec.duby.info/#cp>

- AFreeCodec VT <http://www.afreecodecvt.com/>

∴ Ce este audio și video streaming

Fișierul media este citit, auzit sau văzut în timp ce este livrat. Streaming-ul este utilizat în cazul fișierelor media distribuite prin rețele sau Internet. Exemple de utilizare radio, tv online, webcast. Pentru a asculta sau viziona un astfel de fișier ai nevoie de o conexiune bună la internet, un media player care să suporte tipul de fișier precum și adresa (URL) acestuia pe internet.

∴ Locuri de unde poți downloada gratuit și legal muzică

- www.iuma.com - Internet Underground Music Archive - loc unde artiștii independenți își oferă muzica pentru a fi descărcată
- www.hhdarma.addr.com - Beau-dacious Oldies But Goodies - peste 4000 de melodii în format Real Audio
- www.efolkmusic.org - pentru fanii muzicii folk
- www.pastemusic.com - folk, blues și alternative country
- <http://www.amazon.com/exec/obidos/tg/browse/-468646/ref%3Dm%5Fmh%5Fmn%5Fdd/002-2486957-9896053> - are foarte multă muzică ce poate fi descărcată legal
- www.mp3.com
- www.apple.com/itunes
- www.music.msn.com
- <http://music.aol.com/search/searchbox>
- <http://www.launch.com/>
- <http://epitonic.com/>
- <http://garageband.com/>

⇒ Prăjirea Cd-urilor și a DVD-urilor

Dacă ești destul de norocos să ai un cd-writer, scrierea cd-urilor (sau prăjirea cum se spune în dialectul utilizatorilor de calculatoare) cu muzică și filme poate fi o activitate distractivă. Poți face un cd cu toate melodiile tale preferate, un cd un 20 de versiuni ale cântecului tău

favorit, cd-uri cu muzică de meditație sau pentru petreceri. Poți să îți păstrezi filmele tale pe CD sau DVD. Ca în mai toate cazurile, atunci când lucrezi cu tehnologie digitală trebuie să știi câteva informații și tehnici care te pot ajuta să prăjești cd-uri.

Majoritatea oamenilor sunt capabili să găsească programul care a venit cu unitatea cd și pot urma simplele instrucțiuni pentru prăjirea unui cd. Sau se poate utiliza Windows Media Player, opțiunea Burn. Cea mai mare problemă pe care o au pare să fie aceea că deși au prăjit cd-ul corect, acesta nu poate fi rulat. Desigur, ca și cu toate lucrurile digitale, problema poate avea multe motive. Să descriem câteva dintre ele.

Întâi, atunci când prăjești muzică, asigură-te că ai ales **opțiunea Audio CD** în locul **opțiunii Data CD**. Această opțiune va apărea în fereastra programului cu care tu scrii cd-ul. Dacă vrei să prăjești filme alege **VCD** (Compact Disc digital video) sau **SVCD**, formate folosite pentru a stoca video pe un CD standard. În ceea ce privește calitatea imaginii și funcționalitățile tehnice se situează între SVCD este superior VCD și inferior DVD.

Din cauza că există două tipuri de cd-uri blank (goale), câteodată folosirea improprie a acestora poate fi o problemă în ascultarea unui cd. Ar trebui să folosești un cd **Recordable** și nu unul **Rewritable**. Diferența dintre ele este că pe recordable poți să scrii numai odată, pe când pe cel rewritable poți să scrii de mai multe ori. Poți să scrii și un cd rewritable cu muzică, pe care în mod sigur îl poți asculta pe calculatorul tău, pe un cd player fiind mai puțin probabil.

Viteza la care cd-urile sunt scrise este alt factor care poate afecta funcționarea unui cd muzical. În cele mai multe cazuri setările inițiale (default) ale unității cd funcționează bine. Dacă, totuși, cd-ul tău nu poate fi ascultat, ar fi indicată o micșorare a vitezei cu care scrii cd-urile. Programul cu care scrii cd-urile te va lăsa să alegi viteza cu care le scrii.

Apropo, 24X, 32X, etc ... te-ai întrebat vreodată ce înseamnă? Înseamnă că cd-rom-ul se învâрте de x ori mai repede decât primul cd-rom inventat. Cât de repede e asta? Unitatea cd originală transferă datele cu o viteză de 153.600 biți pe secundă. Dacă ai un cd-rom care citește cu viteza 32X înseamnă ca datele se transferă cu o viteză de 4.915.200 biți pe secundă. La fel se poate spune și la cd-writere și re-writere care scriu cu o viteză de 8X, adică 1.228.800 de biți pe secundă.

Încă un lucru la care trebuie să fii atent - cd-urile colorate. Deși sunt plăcute la vedere, cd-urile colorate pot prezenta dificultăți la scrierea sau citirea lor. Dacă ai probleme cu acestea

renunță la ele și cumpară din cele obișnuite.

Nu te speria dacă faci ceva greșeli. Cu siguranță nu ești singurul. Întotdeauna vor fi noi utilizatori care vor strica în mod sigur câteva cd-uri până să le iese cum trebuie.

Trebuie puțină practică pentru a reuși să faci cd-urile să fie redade corect.

Prăjirea cd-urilor este simplă, totuși, procesul creării cd-urilor ocupă foarte multe resurse ale calculatorului. Chiar și pe un calculator puternic este o idee bună să oprești toate programele înainte de a prăji un cd. Acest lucru va permite resurselor calculatorului să fie folosite pentru a prăji cd-ul, și să elimine majoritatea problemelor care apar atunci când prăjești un cd.

Când prăjești un cd cu date, majoritatea programelor îți permit să adaugi date pe acel cd mai târziu, în limita spațiului rămas liber. Opțiunea se numește **Multisession burning**. Reține totuși că nu merge și cu cd-urile audio.

Încă o dată, nu te speria dacă greșești pe undeva. Nu ești singurul, un prieten care a stricat atât de multe cd-uri încât a umplut un perete întreg cu ele. Chiar dacă faci câteva greșeli amintește-ți că tu și calculatorul tău puteți face cd-uri cu muzică împreună. Cu cât mai repede îți vei însuși aceste sfaturi și tehnici cu atât mai repede vei reuși să devii dj-ul familiei tale.

DVD-urile sunt optimizate pentru a stoca cantități masive de date pe care le are un film. Un dvd poate stoca de 25 de ori mai multe date decât un cd, pentru că poate fi inscripționat pe ambele părți (dual-layer). Este de asemenea de 9 ori mai rapid în afișarea informației. Cel mai mare avantaj, pe care îl bănuiești probabil, este calitatea imaginii. Pe un dvd poți vedea o scenă filmată din diferite unghiuri. E chiar mai bine decât privitul la televizor.

Împreună cu calitatea de cinema superioară vine și o îmbunătățire a calității sunetului. DVD-ul permite folosirea mai multor canale audio. De aceea putem auzi un film în diferite limbi: engleză, română, franceză, spaniolă, etc ... și nu putem uita de sistemul 5+1 surround.

Nici una din aceste avantaje nu le poți avea pe cd. Dacă ai pus informația pe un cd ai comprimat cu jumătate sau cu un sfert din rezoluția ecranului. Sau vei converti probabil într-un format care nu poate fi cuprins de un singur cd. Oricum ai privi, trebuie să împarți

dvd-ul în mai multe cd-uri.

Ți-ai dorit să îți instalezi o unitate dvd în calculator? Pentru ce ai optat? Un **dvd-r** sau un **dvd+r**. Care e diferența?

Oricare dintre voi care are 20 de ani își amintește de bătălia dintre cele doua formate video: VHS (Victor Home System) și Betamax (Sony). În secolul 21 avem același fel de bătălie în formaturile dvd.

Discurile sunt cam aceleași, dar procesul de scriere este diferit, DVD+R este un pic mai avansat, discurile costă mai mult decât vechiul format DVD-R.

Încă un lucru care trebuie luat în considerare atunci când înregistrezi dvd-uri este să știi ce software funcționează cel mai bine. Am un prieten care nu reușea să scrie niciun dvd pentru că folosea dvd-urile nepotrivite.

Sugestia mea? Plătește mai mult pentru un writer care suportă ambele formate sau așteaptă până se mai așează lucrurile.

∴ Mega Music Disk

Dacă ai un dvd writer în calculatorul tău și un player dvd care poate citi fișierele mp3 poți să faci un dvd cu peste 50 de ore de muzică.

Știind că un dvd are în jur de 4,7 Gb, asta înseamnă că poți pune aproximativ 1000 de fișiere mp3, să scrii dvd-ul cu un software adecvat și să-ți faci un Mega Music Disk.

Asta îți permite să ai și o copie de siguranță a melodiilor de la tine din calculator.

∴ Ce sunt mp3-urile?

Fișierele audio pot fi salvate în diferite formate și pot avea diferite extensii, la fel ca pozele (jpg, gif, bmp). Mp3 înseamnă MPEG 2 Audio Layer-3, iar MPEG înseamnă Motion Picture Experts Group, care este un format folosit de videoclip pentru a stoca sunetul. Pentru că mp3-urile pot compresa datele de tip sunet în fișiere foarte mici este mai ușor de trimis fișierul în acest fel. Când fișierul este redeschis, calitatea sunetului este păstrată mai bine

decât orice alt format audio. Ca și jpg-urile, mp3-urile pot fi compresate în fișiere mai mici sau mai mari, depinzând de cât de importantă este mărimea fișierului comparativ cu calitatea.

Pentru o listă cu softuri care permit prăjirea accesează pagina web:

<http://www.softpedia.com/get/CD-DVD-Tools/Audio-CD-DVD-Burning/>

⇒ Ripuirea CD-urilor și a DVD-urilor

Este operațiunea de extragere a muzicii și filmelor de pe Cd-uri și DVD-uri pe hard-diskul calculatorului tău. Windows Media Player oferă această unealtă, opțiunea Rip.

Pentru o listă cu alte softuri similare accesează paginile web:

<http://www.softpedia.com/get/Multimedia/Audio/Audio-CD-Rippers-Encoders/>

<http://www.softpedia.com/get/CD-DVD-Tools/CD-DVD-Rip-Other-Tools/>

⇒ Noțiuni de bază despre sunetele digitale

Orice sunet reprezintă o variație a presiunii aerului. Producerea sunetului se face prin vibrația care împinge moleculele de aer înainte și înapoi creând modificări pozitive sau negative în presiunea acestuia.

Unda sonoră reprezintă modificarea în presiunea aerului. Undele sonore călătoresc prin spațiu prin comprimarea și rarefierea moleculelor de aer. Receptorii auditivi captează vibrațiile sunetului iar creierul interpretează aceste semnale ca sunet.

Sunt 3 aspecte principale legate de unda sonoră:

Frecvența - Panta este determinată de numărul de cicluri pe secundă. Se măsoară în Hertz. Un ciclu este alcătuit atât din partea pozitivă cât și din cea negativă a undei sonore. Cu cât sunt mai frecvente ciclurile/mai rapide vibrațiile cu atât e mai înaltă panta. Cu cât sunt mai rare/mai încete vibrațiile, cu atât este mai mică panta. În general noi putem auzi

frecvențe situate între 20 și 20.000 Hz

Amplitudinea - Volumul este determinat de înălțimea undei. Se măsoară în decibeli (db). Cu cât amplitudinea este mai mare cu atât sunetul este mai tare, cu cât amplitudinea este mai mică, cu atât sunetul se aude mai încet.

Timbrul - forma valului determină timbrul sau calitatea sunetului. Practic sunetele pot fi diferite chiar dacă au aceeași frecvență și amplitudine.

Microfoanele se comportă asemănător urechilor noastre, ele captează sunetele și le transformă în semnale electrice. După captare, semnalele electrice pot fi amplificate, înregistrate, modificate. Difuzoarele sunt cele care convertesc semnalul electric în unde de sunet.

Analog/ Digital

Undele de sunet analog sunt netede, fiind formate dintr-un număr infinit de puncte.

Când e vorba de undele de sunet digital situația stă puțin altfel. Calculatoarele nu fac foarte bine față numerelor infinite. Ele înțeleg doar 1 și 0. Pentru a înțelege sunetul trebuie mai întâi să-l convertească din analog în digital cu ajutorul unor convertoare analog-digital (A/D) prezente în marea majoritate a computerelor din ziua de azi. Pentru o calitate mai bună a sunetului e nevoie însă de componente hard suplimentare. Pentru a reda sunetul, calculatorul trebuie mai întâi să-l convertească din digital în analog cu ajutorul convertoarelor digital-analog (D/A).

Sampling

Este procedeul folosit de convertoarele A/D. Practic ele fac o captură a semnalului analog. E ca și cum ar face un instantaneu al undei de sunet analog. Pentru a converti sunetul analog în digital calculatorul face practic instantanee ale sunetului la un anumit interval. Varianta digitală a undei sunetului seamănă ca și formă cu cea analogă, dar nu este identică.

Cu cât computerul face mai des acele instantanee cu atât varianta digitală va fi o reprezentare mai fidelă a celei analogă. Numărul de instantanee pe care le face calculatorul pe secundă se numește **Sampling Rate**. Cu cât aceasta are o valoare mai mare cu atât mai

multe instantanee se vor face.

Există mai multe valori comune ale ratei de sampling:

- 44.1 KHZ = 44,100 Sample pe secundă. Acesta e standardul pentru CD-uri
- 48 kHz
- 88.2 KHZ
- 96 kHz

Bit Depth

Un alt aspect legat de modul în care calculatorul face conversia de la analog la digital este rezoluția sau "bit rate". Rezoluția unui instantaneu (sample) reprezintă nivelul de volum. Cu cât este mai mare cu atât și dinamica va avea un interval mai mare de valori. De exemplu un interval de 1 bit poate reprezenta doar 2 nivele de volum pornit, oprit (0 sau 1). Un sistem de 4-bit poate reprezenta 4 nivele de volum oprit, încet, mediu, tare. (00, 01, 10, 11). O rezoluție tipică este cea de 16-bit, folosită pentru cd-urile audio. O astfel de rezoluție poate reprezenta un interval de 65.536 nivele de volum sau 96 dB. Un sistem 32-bit poate reprezenta 1,048,576 nivele de volum(sau 192 dB).

Cele mai folosite valori pentru Bit Depth sunt

- 16 Bit - Standardul pentru cd-uri
- 18 Bit
- 20 Bit
- 24 Bit

Capabilitățile de înregistrare sunt adesea listate ca și Bit Depth / Sample Rate. Standardul pentru înregistrarea pe Cd poate fi reprezentat prin 16 bit/44.1 kHz. Majoritatea softurilor audio profesionale pot să înregistreze acum la valori de 24 Bit/96 kHz.

Cu cât aceste valori sunt mai mari și fișierele audio ocupă mai mult spațiu de stocare.

Formatele fișierelor audio

Sunt mai multe tipuri de formate folosite pentru sunetul digital. Unele programe nu recunosc toate formatele audio. Cele mai frecvent întâlnite sunt **.wma**, **.mp3**.

⇒ Noțiuni de bază despre filmele digitale

Tipul fișierului: Cele mai frecvent folosite sunt: **mpeg, avi, wmv**.

Bit rate: Numărul de biți folosiți pe unitatea de timp pentru a reprezenta audio și video în format digital. Cu alte cuvinte se referă la cantitatea stocată pe unitatea de timp. Cu cât e mai mare cu atât calitatea filmului va fi mai bună. Reține însă că și mărimea fișierului video va crește.

- 16 Kbit/s – calitate pentru videoconferințele telefonice
- 128-304 kbit/s – videoconferința în mediul de afaceri
- 1 Mbit/s – calitate VHS
- 5 Mbit/s – calitate DVD

Mărimea afișării (display size) este dată de dimensiunea imaginii video exprimată în pixeli. Primul număr indică lățimea iar al doilea înălțimea.

Numărul de cadre pe secundă (frame per second). Indică numărul cadrelor afișate într-o secundă. Cu cât e mai mare numărul acestora cu atât mișcarea obiectelor și a persoanelor se va vedea mai lină.

Formatul video (Video format) poate fi unul din cele 2 standarde, NTSC și PAL

Aspect Ratio este lățimea afișată a imaginii împărțită la înălțimea sa. Poate fi 4:3 sau 16:9.

⇒ Înregistrarea audio

Iată câteva idei pentru înregistrarea sunetului folosind Sound Recorder, un mică aplicație instalată odată cu sistemul de operare.

Accesorii=>Enterteiment=>Sound Recorder

Important! Unele computere au încorporat un microfon altele necesită conectarea unui microfon pentru a putea înregistra sunetul

Deschide programul de înregistrare audio, setează sampling rate și alți parametrii care sunt disponibili.

Înregistrarea

- Selectează **Record**
- Vorbește în microfon
- Selectează **Stop** când ai terminat de înregistrat
- Selectează **Play** pentru a auzi înregistrarea

Salvează fișierul (dă-i un nume descriptiv și alege-i locația potrivită pe hard. Dacă nu ai un folder ar fi bine să creezi unul special destinat pentru fișierele audio pe care le înregistrezi tu.

Ajustează calitatea fișierului audio cu Sound Recorder

- Meniul **File, Open**
- În fereastra de dialog dă dublu clic pe fișierul audio (.Wav) pe care dorești să-l modifici
- În meniul **File** dă clic pe **Properties**
- La **Format conversion** alege formatul dorit și dă clic pe butonul **Convert Now**. Specifică formatul și atributele dorite, apoi dă clic pe **OK**

Compară fișierul original cu cel modificat.

Adaugă Ecou unui fișier audio

- Meniul **File, Open**
- În fereastra de dialog dă dublu clic pe fișierul audio (.Wav) pe care dorești să-l modifici
- Din meniul **Effects** dă clic pe **Add Echo**

Reține! Poți adăuga ecou numai unui fișier audio necompresat.

Schimbă viteza fișierului audio

- Meniul **File, Open**
- În fereastra de dialog dă dublu clic pe fișierul audio (.Wav) pe care dorești să-l modifici

- Din meniul **Effects** dă clic pe **Increase Speed** (by 100%) pentru mărirea vitezei sau pe **Decrease Speed** pentru micșorarea acesteia.

Inversează fișierul audio

- Meniul **File, Open**
- În fereastra de dialog dă dublu clic pe fișierul audio (.Wav) pe care dorești să-l modifici
- Din meniul **Effects** dă clic pe **Reverse** apoi pe **Play**.

Pentru a renunța la schimbările făcute unui fișier audio

- Meniul **File** dă clic pe **Revert**.
- Dă clic pe **Yes** pentru a confirma restaurarea

Atentie! După ce salvezi un fișier nu mai poți reveni asupra schimbărilor făcute.

Înregistrările făcute cu ajutorul instrumentelor muzicale care au o interfață digitală îți permit să creezi fișiere MIDI. Acestea sunt compresate la o mărime mică. Se pot face aranjamente complexe cu multe instrumente diferite. Pe lângă celelalte forme ale sunetului digital bazate pe sampling, MIDI conține informații despre valoarea notei, panta undeii sonore și durata. Îți permite să editezi apoi notele cu ajutorul computerului. Dacă instrumentul are încorporat în el un sintetizator vei putea să îl folosești pentru a asculta muzica pe care ai compus-o.

⇒ **Editarea Audio, Video**

Editorul audio

Este un soft pentru editarea audio. Cu ajutorul acestuia poți

- înregistra - captează sunetele de la unul sau mai multe dispozitive și le stochează în memoria computerului ca sunet digital.
- edita fișierele audio
- mixa mai multe sunete, piese, la diverse nivele de volum, în stereo sau mono
- aplica efecte sau filtre pentru a modifica sunetul. Printre efecte amintim compresia, reducerea sunetului, egalizare, etc.
- face playback

- face conversia între diversele formate audio

Pentru o listă cu softuri care permit editarea audio accesează pagina web:

<http://www.softpedia.com/get/Multimedia/Audio/Audio-Editors-Recorders/>

Editorul video

Sunt softuri cu ajutorul cărora poți edita secvențele video.

De obicei includ funcțiile de import, export video, tăierea (cut) și lipirea (paste) unor secțiuni ale fișierului video, adăugarea unor efecte speciale precum tranziția.

Permit și o editare limitată a părții audio ce însoțește imaginea. Cea mai rudimentară funcție fiind cea de sincronizare a părții audio cu cea video. Cele mai avansate permit și convertirea fișierului video pentru crearea de DVD-uri.

Windows Movie Maker

Start=>All Programs=>Windows Movie Maker

Cu ajutorul acestui program poți captura audio și video pe calculatorul tău de la o cameră video sau webcam pentru a le transforma într-un film. Poți de asemenea să importi fișiere audio, video, foto de pe hard sau de pe medii optice de stocare.

Pentru a-ți crea propriul film poți edita conținutul video și audio din aplicație (adăugând titlu și autor, tranziția video, efecte). Nu trebuie decât să îți salvezi munca pentru ca apoi să poți vizualiza filmul creat de tine.

Pe lângă stocarea și vizualizarea pe propriul calculator, mai poți inscripționa filmul tău pe CD-R, CD-RW sau DVD cu unitatea optică corespunzătoare, îl poți trimite cu ajutorul internetului unui prieten, îl poți publica online sau îl poți stoca pe o cameră video.

≈ Baze de date și proiecte

⇒ Aplicații pentru lucrul cu bazele de date

Bazele de date sunt colecții de informații pe care dorești să le gestionezi, rearanjezi sau completezi pe parcurs.

Sunt deosebit de utile pentru cazurile în care listele conțin date de mai multe tipuri, de exemplu: adrese, numere de telefon, liste de inventar, etc.

Cu ajutorul acestor aplicații poți sorta datele după diverse criterii, poți crea formulare care să te ajute în gestiunea și vizualizarea lor, le poți filtra pentru a vedea doar rezultatele care te interesează, poți crea legături între diferite date.

⇒ Aplicații pentru managementul informațiilor personale

Acestea sunt baze de date mai speciale, create pentru a oferi sprijin în gestionarea informațiilor personale. Îți pun la dispoziție un carnețel pentru adrese, un calendar pentru programarea activităților, o listă cu sarcinile pe care trebuie să le faci, telefoanele pe care trebuie să le dai. Versiunile noi sunt din ce în ce mai complexe, înglobând facilități precum gestionarea emailurilor, legături între persoanele din lista de contacte și activitățile din calendar, etc.

⇒ Aplicații pentru managementul proiectelor

Sunt aplicații care se dovedesc deosebit de utile atunci când un grup de oameni lucrează împreună la un proiect complex. Astfel de programe te ajută să ții evidența persoanelor implicate, a sarcinilor de făcut, a termenelor limită. Permite stabilirea de ședințe în funcție de programul grupului. Te ajută să planifici și să analizezi costurile și evenimentele unui proiect.

≈ Corespondența online

Unul din cele mai comune lucruri pe Internet este corespondența. Serviciul este rapid, gratuit, se pot atașa în corespondență poze, documente, fișiere audio sau video, programe etc ... Pentru a putea folosi acest serviciu trebuie să găsești o pagină care oferă acest serviciu sau să folosești contul pe care l-ai primit de la firma care ți-a mijlocit accesul la Internet.

Pentru a scrie, citi, trimite, primi corespondența există programe special destinate acestor funcții, care sunt fie implementate în paginile unde ai cont de email fie instalate în calculatorul tău. Ex. Outlook Express, Mozilla Thunderbird. Instalarea acestor programe este destul de ușor de făcut, setarea pentru a primi și trimite corespondența este puțin mai complicată și necesită cunoașterea unor parametri pe care îi afli de la firma care îți oferă contul de email.

Odată setat și instalat, nu mai trebuie decât să introduci username-ul și parola și să folosești contul de email cum crezi că e mai bine. Poți scrie și trimite mesaje către prieteni, familie, colegi, firme sau orice altă entitate care are o adresă de email, bineînțeles că este necesar să știi adresele respectivilor. La fel, poți primi și citi mesajele care-ți sunt destinate, ele pot veni la fel de la prieteni, familie, colegi, firme ... fie ca răspuns la mesajele tale sau ca reclame ale unor firme.

Emailul poate fi folosit și dacă nu ai conexiune proprie la Internet, deoarece îți poți accesa de oriunde din lume contul tău de email cu ajutorul username-ului și parolei. Există posibilitatea deschiderii unui cont de email gratuit, independent de firma care îți furnizează serviciile Internet, prin intermediul paginilor care oferă acest serviciu. Vizitează aceste pagini și urmează instrucțiunile de înscriere. Majoritatea formularelor cer informații despre persoana care se înscrie precum și setări pentru numele contului, parola contului și câteva criterii de folosire a contului de email, înscriere la noutățile trimise de pagina respectivă sau setările pentru modul de afișare al mesajelor.

Câteva facilități ale contului de email sunt blocarea mesajelor nedorite, care de cele mai multe ori iau forma unor reclame la care noi nu am cerut să fim anunțați. O altă facilitate

este setarea unui mesaj automat, în cazul în care ești plecat în vacanță sau într-un loc de unde nu poți să-ți accesezi contul de email. Atașamentul fișierelor în mesaj este de asemenea o facilitate importantă. De multe ori mesajele trebuie justificate iar posibilitatea atașării unor fișiere vine în întâmpinarea acestei probleme, de exemplu poți să scrii unui prieten cât de mult te-ai distrat în weekend la munte și să atașezi mesajului câteva poze făcute în locația respectivă.

Email - sau mesaj electronic, este procesul prin care un mesaj este compus, trimis și primit pe un sistem de comunicare electronic.

Componentele emailului se împart în 2 categorii principale:

- **Header** - care constituie partea de sumar a mesajului: adresa expeditorului, adresa destinatarului, subiectul mesajului și alte informații legate de email.
- **Body** - Mesajul în sine, câteodată conținând o semnătură la sfârșit.

Cele 2 secțiuni sunt împărțite de o linie.

Header-ul - are un nume și o valoare. Mesajele au de obicei 4 header-e:

1. **From** (de la): adresa email, sau un nume opțional al celui care trimite mesajul
2. **To** (pentru): adresa email, sau nume opțional al celui care primește mesajul
3. **Subject** (subiect): o descriere sumară a conținutului mesajului
4. **Date** (data): data și timpul local la momentul când expeditorul a trimis mesajul.

Reține că header-ul To nu este neapărat legat de adresa unde mesajul trebuie să ajungă, locul unde trebuie să ajunga emailul fiind suplinit de protocolul SMTP. Reține de asemenea că în header-ul From nu este obligatoriu să îți scrii adresa, este foarte ușor să păcălești acest lucru punând o altă adresă. Este posibilă semnarea digitală a emailurilor, acestea fiind mai greu de falsificat.

Alte header-e comune includ:

1. **CC** (carbon copy) - similar copiei la indigo pentru a face o copie a mesajului.
2. **Received** (primit) - informații de urmărire generate de serverele de email care au preluat mesajul anterior.
3. **Content-type** (tipul conținutului) - conține informații despre modul cum mesajul trebuie afișat, de obicei în format MIME.

Mulți clienți de email includ BCC (Blind Carbon Copy - încă o copie la indigo") care este

invizibilă în header-ul To.

Mesajele și căsuțele postale.

Mesajele sunt transportate prin intermediul protocolului SMTP cu software ca Sendmail. Mesajele pot fi salvate fie pe hardul propriului calculator (dacă folosești un client de mail instalat pe PC-ul tău) fie pe servere (dacă folosești aplicații web pentru citirea și trimiterea corespondenței electronice).

Când un mesaj nu poate ajunge la destinație, sistemul de recepționare al destinatarului trimite prin intermediul agentului de transfer un mesaj cu problema întâmpinată, către expeditor.

Compunerea unui mesaj

Completează câmpul To cu adresa de email a destinatarului cel de la care aștepti răspunsul dacă e cazul. În CC sau BCC poți pune adresele altor persoane care vrei să citească mesajul dar care nu trebuie neapărat să răspundă.

CC – conține lista cu persoanele care trebuie să știe dar nu au obligația de a răspunde.

BCC – face același lucru ca și CC doar că toți cei din lista BCC nu văd adresele de email ale celorlați trecuți în această listă.

Exemple:

- To Ion
- CC Mihai, Monica
- BCC Valentin

Toți știu că Ion a primit mesajul. Ion știe că s-a trimis un mesaj lui Mihai și Monica. Mihai știe că s-a trimis o copie la Monica, Monica știe că și Mihai a primit. Nimeni nu știe însă că a primit și Valentin.

- To Ion
- CC
- BCC Mihai, Monica, Valentin

Aceasta e varianta corectă de a trimite email mai multor persoane fără a le face cunoscută adresa de email tuturor celor din listă fără acordul lor. În acest caz Mihai, Monica și Valentin știu că Ion a primit o copie. Dar niciunul dintre ei nu știu că a fost trimisă și celorlalți din lista BCC. BCC menține practic fiecare adresă din listă privată. În To poți să treci propria adresă de email. Poți și să-l lași liber, dar în acest caz sunt mari șansele să fie considerat ca și spam de filtre și să fie blocat.

În cazul în care folosești un client de mail care nu are câmpul BCC afișat va trebui să-l setezi vizibil din meniul View.

Alege cu grijă subiectul pentru a fi cât mai explicit. Deși poți introduce multe caractere, doar primele 25-35 vor fi vizibile.

Începe scrierea conținutului mesajului cu o formă de salut, chiar dacă aceasta e formată doar din numele destinatarului. Semnează-te în final (poți folosi semnătura sau fișierul semnătură pentru a adăuga automat fiecărui email textul prestabilit). Dacă e cazul precizează și alte metode prin care poți fi contactat: telefon, mobil, fax, sediu.

Scrie cât mai concis, clar și la obiect. Folosește propoziții și paragrafe scurte. Lasă spațiu alb între paragrafe pentru a fi mai ușor de parcurs. Crează liste pentru enumerări. Chiar dacă folosești un limbaj familiar, fii atent la punctuație și gramatică. Când scrii mesajul gândește-te la persoana care-l va citi. Răspunde la mesajele primite doar dacă contextul o cere sau ți se specifică în mesaj că trebuie să răspunzi. Când răspunzi nu lăsa mesajul primit în interior. Poți să păstrezi doar bucăți punctuale pentru o mai bună comunicare. Folosește un ton similar celui în care a fost compus mesajul primit.

Fii atent la diferența dintre Reply și Reply to all. Un mesaj poate fi adresat mai multor persoane, nu doar ție, răspunzând cu Reply to all mesajul tău de răspuns va merge la toate persoanelor care au primit acel mesaj la fel ca tine.

Mesajele de mulțumiri – iată o problemă. Să mai deranjezi persoana doar pentru a-i spune un simplu mulțumesc. Așa ar fi normal, dar dacă e o persoană foarte ocupată, mesajul tău cu mulțumiri nu va face decât să îi mai răpească din timp. Dacă vrei într-adevăr să trimiți un mesaj prin care vrei să-ți exprimi gratitudinea fă-o în așa fel încât să adaugi și ceva conținut pe lângă simplul mulțumesc. Cel care îl va primi va fi încântat să-l citească.

Nu uita să citești mesajul înainte de a-l trimite.

Spamul și emailurile virusate.

Folosirea emailului este amenințată de 3 fenomene: spam-ul, phishingul, și email worms.

Spamul reprezintă emailurile comerciale nesolicitate. Din cauza costurilor foarte scăzute ale emailurilor, spamerii pot trimite sute de milioane de mesaje pe zi pe o conexiune Internet ieftină. Sutele de spameri activi trimit acest volum de mesaje care provoacă o supărâncărcare a informației multor utilizatori de calculatoare care primesc zeci sau sute de mesaje junk (gunoi) în fiecare zi.

Colectoarele de emailuri se aseamăna boților de căutare folosiți de către motoarele de căutare, cu excepția că în loc să caute cuvinte cheie și informație, ei scormonesc pe web, forumuri, bloguri, postări online căutând adrese de email care sunt adăugate la o baza de date mai mare, care este vândută eventual sau folosită pentru a trimite mesaje spam. Din această cauză, nu este recomandat lăsarea într-un loc vizibil pe web a adresei de email. În general este recomandată transformarea adresei de email într-o reprezentare grafică (imagine), care face dificilă descifrarea acesteia de către programele destinate căutării de adrese, ele căutând o înșiruire de caractere care conțin simbolul @. Poți face aceasta utilizând un software de editare a imaginilor, și folosind imaginea de câte ori este nevoie să lași adresa de email pe web. Există servicii online care criptează adresa de email cu o imagine. Serviciul online HiddenMail crează o imagine pentru tine și o stochează în serverul lor, și furnizează și un link pentru a o putea folosi la tine pe site, în cazul în care cineva dă clic pe această poză, i se va cere introducerea unui cod de siguranță înainte de a i se afișa adresa de email. Acest lucru garantează într-un mod virtual că la adresa ta nu vor putea trimite emailuri decât alți utilizatori, și nu programe specializate în spam.

Reține! Nu răspunde mesajelor Spam. În acest fel confirmi că adresa la care le-ai primit este una folosită. Linkul din finalul mesajului poate fi fals, creat intocmai ca să te facă să răspunzi. E indicat ca adresa ta de email să conțină la numele utilizatorului combinații de cuvinte care nu sunt găsite în dicționare (fiindcă spamerii apelează la astfel de cuvinte pentru a trimite mesaje la adrese de email formate din acele cuvinte și domenii care oferă email gratuit precum yahoo.com, hotmail.com etc.). Nu uita însă și de prietenii tăi. Ei trebuie să poată memora adresa ta.

Email worms (viermii) folosesc emailul pentru a se replica însuși pe calculatoarele vulnerabile. Deși, primul email worm (Morris worm) a afectat primele sisteme Unix, astăzi, vulnerabilitățile cele mai des exploatate sunt cele ale sistemului Windows.

Combinatia de spam și email worms rezultă în primirea de către utilizatori a unei cantități enorme de emailuri junk, fapt care dăunează folosirii emailului ca o unealtă eficientă.

Deschiderea atașamentelor

Dacă primești fișiere atașate la email, fii foarte atent la deschiderea lor. Dacă au extensiile **exe**, **pif** sau **scr** nu le deschide înainte de a le scana de viruși.

Dacă fișierele sunt:

- .doc le poți vizualiza cu Microsoft Word Viewer
- .xls le poți vizualiza Excel Spreadsheet Viewer
- .pps le poți vizualiza PowerPoint Viewer
- .pdf le poți vizualiza Acrobat Reader sau Foxit Reader
- .jpg le poți vizualiza cu un browser sau cu un soft pentru imagini precum IrfanView

Probleme privind securitatea emailurilor

Confidențialitatea emailurilor, fără nicio precauție de securitate poate fi compromisă din cauza că:

- emailurile nu sunt criptate în general
- mesajele email trec prin servere intermediare înainte de a ajunge la destinație, fapt care facilitează interceptarea și citirea lor.
- mulți provideri de Internet păstrează în serverele lor copii ale mesajului tău înainte de a fi trimis. Aceste copii de siguranță rămânând chiar și câteva luni pe serverele lor, chiar dacă mesajele sunt șterse din Inbox.

Există aplicații criptografice care remediază problemele legate de confidențialitate, cum ar fi **Virtual Private Networks** (rețele virtuale private folosite de către organizații publice, financiare sau guvernamentale care comunică prin intermediul unei rețele publice), criptarea de mesaje folosind **PGP** sau **GNU Privacy Guard**, comunicații criptate cu servere email care folosesc diferite protocoale de securitate.

Utilizarea clienților de mail

Aplicații precum Outlook Express, Mozilla Thunderbird, Eudora te ajută să îți primești și să îți trimiți corespondența electronică direct pe/de pe calculatorul tău. În cele ce urmează

vei găsi câteva informații despre utilizarea softului Outlook Express. Multe dintre ele însă rămân valabile și pentru alți clienți de mail.

La pornirea programului Outlook Express apare fereastra principală a acestuia (figura de mai jos), cu un meniu principal, o bară cu butoane pentru acțiunile principale și patru zone de lucru. Zona din stânga sus conține directoarele în care se pot organiza mesajele, cea din dreapta sus conține informații despre mesajele din directorul selecționat. Zona din stânga jos afișează informațiile de contact din **Address Book**, iar cea din dreapta jos conține mesajul curent din directorul selecționat. Prin modificarea directorului selecționat se schimbă automat conținutul ferestrei cu informațiile despre mesaje.

Se pot crea noi directoare pentru menținerea mesajelor fie cu clic dreapta în regiunea cu directoare și selectând **New Folder**, fie din **meniul File** selectând **opțiunea New** și după aceea - **Folder**.

Directoarele create pot fi mutate în structura existentă (prin Drag & drop), redenumite (cu două clicuri pe director, distanțate, sau selectând **opțiunea Rename** din meniul contextual, deschis cu clic dreapta), șterse (cu **tasta DEL** sau clic dreapta și selecția **opțiunii Delete**). Este posibilă introducerea unui director într-un alt director, obținându-se o structură arborescentă.

Există cinci directoare speciale: unul pentru mesajele primite (**Inbox**), unul pentru mesajele trimise (**Sent Items**), unul pentru mesajele șterse (**Deleted Items**), unul pentru mesajele neterminate, ciorne (**Drafts**) și unul pentru mesajele trimise care încă nu au fost transmise la server (**Output**).

Se pot compacta mesajele dintr-un director sau din toate directoarele (din **meniul File**, se selectează **opțiunea Folder** și apoi **Compact** sau **Compact All Folders**); această operație duce la micșorarea spațiului ocupat de mesaje pe disc.

Orice mesaj șters este mutat automat într-un director special - **Deleted Items** - unde este păstrat până la golirea acestuia. Pentru a elimina conținutul acestui director, se selectează **Empty Deleted Items Folder** din meniul sau contextual (deschis cu clic dreapta) sau se șterg efectiv mesajele din el.

Mesajele trimise care încă nu au fost transmise serverului sunt plasate în directorul **Outbox**; trimiterea lor poate fi realizată activând **butonul Send/Recv**, care duce la

transmiterea tuturor mesajelor și preluarea noilor mesaje de pe server.

În zona care conține lista mesajelor sunt afișate diverse detalii despre mesajele din directorul curent, câte o linie pentru fiecare mesaj. Se pot configura detalii referitoare la aceste informații utilizând **opțiunea Columns** din **meniul View**, sau cu clic dreapta pe bara de titlu a zonei curente (unde sunt indicate numele diverselor informații) și selectând **Columns**. Această acțiune duce la apariția ferestrei următoare, care permite selectarea următoarelor informații: prioritate (**semnul exclamării** ca și imagine), fișiere atașate (**Attachment**, simbolul agrafei de birou), marcaj de identificare rapidă (**Flag**), expeditor (**From**), subiectul mesajului (**Subject**), data primirii (**Received**), contul de pe care a fost obținut mesajul (**Account**), dimensiunea mesajului (**Size**), data expedierii (**Sent**), destinatarul (**To**), marcajul de supraveghere / ignorare (**simbolul ochelarilor**).

Mesajele pot fi sortate crescător sau descrescător în funcție de oricare dintre aceste informații. Sortarea mesajelor se poate realiza fie cu clic pe unul dintre câmpurile barei de titlu a regiunii (numele câmpului), fie cu clic dreapta pe unul dintre numele câmpurilor și selectarea opțiunii **Sort Ascending** sau **Sort Descending**, fie din **meniul View** al programului, activând **opțiunea Sort by**.

În momentul selectării unui mesaj, el este vizualizat în regiunea dedicată acestui scop. Dacă se dorește vizualizarea acestuia într-o fereastră separată, se poate face dublu clic pe mesaj. În cazul în care mesajul conține fișiere atașate acestea vor fi indicate prin intermediul unui buton cu o agrafa de birou, care permite salvarea acestora pe disc.

Imprimarea mesajului se poate realiza cu ajutorul butonului de imprimare (**Print**) sau din **meniul File** selecționând **Print**.

Răspunsul la mesaj se poate trimite expeditorului cu **butonul Reply** sau expeditorului și celorlalți destinatari ai scrisorii (**butonul Reply All**). În plus, mesajul curent poate fi transmis și unei alte persoane cu **Forward**. Fiecare din aceste acțiuni care urmăresc transmiterea unui mesaj vor duce la apariția unei ferestre pentru compunerea de mesaje, care va fi descrisă mai jos.

Pentru stergerea mesajului curent se utilizează **butonul Delete** sau **tasta Delete**. Toate acțiunile anterior enumerate sunt accesibile și din **meniul Message**.

Pentru scrierea/compunerea unui mesaj se pune la dispoziție o fereastră unde vei completa

următoarele câmpuri:

- expeditorul - **From** (contul din care se dorește să fie transmis mesajul, în cazul în care mai multe conturi de poștă electronică sunt configurate);
- destinatarul - **To** (poate fi ales din **Address Book** sau completat în spațiul corespunzător);
- adresa (adesele) la care să se trimită o copie a mesajului - **Cc** sau **Bcc**;
- subiectul mesajului - **Subject**;
- fișierele ce se doresc atașate (se activează **butonul Attach**, sau se deplasează prin **Drag & drop** fișierul dorit în fereastra mesajului).

Mesajele pot fi scrise fie în format text simplu (suportat de toate programele de poștă electronică), fie în format HTML (suportat doar de anumite programe de poștă electronică). Este recomandabilă configurarea modului text pentru ca există certitudinea că mesajul va putea fi vizualizat de destinatar (în acest caz nu se pot realiza operații de editare /formatare de tipul schimbării fontul și dimensiunii acestuia, alinierii textului, utilizării listelor etc.). Configurarea/modificarea formatului mesajelor se realizează din **meniul Format**, selectând opțiunea **Plain Text** sau **Rich Text** (HTML).

Este posibilă solicitarea unei confirmări de citire a mesajului, care va avea efect doar în cazul în care programul de poștă electronică utilizat de destinatar o permite.

Pentru a trimite mesajul se utilizează **butonul Send** sau **opțiunea Send** din **meniul File**. În același meniu există **opțiunea Send later** care permite păstrarea mesajului în **directorul Drafts** pentru a fi finalizat ulterior.

Programul Outlook Express permite configurarea unor reguli de dispoziție finală pentru mesajele primite, incluzând filtre pentru ștergerea de mesaje, posibilități de mutare a mesajelor în diverse directoare, marcarea mesajelor (de exemplu, cu diferite culori) etc.

Pentru a defini regulile de filtrare a mesajelor se utilizează **meniul Tools**, selecționând **Message Rules** și apoi **Mail**, ceea ce va duce la apariția unei ferestre similare cu cea din figura de mai jos. În această fereastră pot fi specificate reguli pentru procesarea mesajelor primite prin poșta electronică sau serviciul de știri și se poate defini o listă de adrese de email care sunt blocate (mesajele trimise de aceștia vor fi șterse în mod automat).

La selectarea unei reguli, aceasta va fi afișată în partea inferioară a ferestrei. Pentru

introducerea unei noi reguli se utilizează **butonul New**, pentru modificarea uneia existente - **butonul Modify**, iar pentru ștergerea unei reguli selectate - **butonul Remove**. O regulă existentă poate fi copiată pentru a o modifica ulterior (**butonul Copy**) iar aplicarea regulilor definite se realizează cu **butonul Apply Now**.

În cazul modificării unei reguli sau creării unei reguli noi apare o fereastră în care se pot specifica:

- situația în care se aplică regula: dacă mesajul, subiectul, sau corpul mesajului conțin anumite cuvinte; dacă mesajul a fost trimis de la o anumită adresă de email, dacă mesajul a fost trimis în copie și anumitor adrese de email, dacă mesajul este marcat cu o anumită prioritate, dacă mesajul este mai mare decât o dimensiune stabilită sau dacă este semnat/criptat;
- acțiunea ce se dorește să se aplice: mutare/copiere într-un alt director, ștergere, transmiterea unei alte persoane, colorarea cu o anumită culoare, marcarea mesajului ca citit sau ignorat, trimiterea unui mesaj de răspuns, oprirea procesării regulilor următoare pentru mesajul respectiv, blocarea descărcării de pe server, ștergerea de pe server.

Regulile sunt aplicate în ordinea precizată în fereastra cu reguli, unde este de altfel posibilă modificarea ordinii (prin mutarea unei reguli mai sus sau mai jos). Astfel, în cazul în care pentru un mesaj corespund mai multe reguli, va fi mai întâi aplicată cea mai de sus, apoi se va continua cu următoarea care corespunde etc. E posibil ca unele reguli să oprească procesarea următoarelor reguli care corespund unei anumite situații.

Prin implementarea unor reguli adecvate, este posibilă eliminarea mesajelor comerciale (spam), respectiv marcarea cu diferite culori a mesajelor de diferite tipuri, plasarea mesajelor primite de pe conturi de email diferite în directoare diferite etc.

Emailuri dispărute din Inbox

După ce ai citit mesajele din **Inbox** cu ajutorul unui client de email ca Outlook sau Thunderbird constăți că mesajele au dispărut din contul de email, deși în Outlook le poți vedea.

Intră în Outlook Express la **View/Current View** și selectează **Show all messages**. În

mod accidental putea fi setat **Hide read messages**.

Mesajele pot dispărea din cont dacă opțiunea **Leave messages on server** nu este bifată. Opțiunea o găsești în Thunderbird și Outlook la **Tools/ Account Options / Server Settings**.

Ce faci cu emailul când ești plecat în concediu?

Când vii din concediu e posibil să găsești o grămadă de mesaje. Deși unii preferă să primească toate mesajele și apoi să ștergă ce nu e important, unele mailuri pot avea opțiune de a trece în modul vacanță. Această opțiune dezactivează contul pe perioada cât ești plecat, vestea rea este că în același timp vei pierde mesajele care ți-au fost trimise și sursele de știri sau informații la care erai înscris.

Păstrează-ți intimitatea emailurilor

Împarți cumva calculatorul cu membrii familiei? Vrei ca ei să nu aibă acces la mesajele tale? Există vreo cale să poți pune parolă pe fișierele din Outlook Express? Fiecare persoană poate avea câte o casuță de email separată, cu foldere separate, contacte și setări personale. Poți face asta creând identități multiple. Odată create poți trece de la una la cealaltă fără să fie nevoie să restartezi calculatorul sau să întrerupi conexiunea și, cel mai important dintre toate, să fii protejat de o parolă.

Pentru a face o nouă identitate intră în Outlook la **File / Identities / Add New Identity**, scrie numele userului, și pentru a fi protejat bifează casuța **Require password** după care introdu parola.

Vei fi întrebat mai departe dacă vrei să te loghezi cu noul user, dacă răspunzi afirmativ ți se vor cere detalii despre conexiunea la Internet, dacă răspunzi negativ setările conexiunii vor rămâne neschimbate.

Odată ce ai setat câteva identități este destul de ușor de folosit, mergi la secțiunea **File / Switch Identities** și selectează userul pe care îl vei folosi.

Adaugă rapid o adresă în lista de contacte din Outlook.

E cumva Outlook programul tău preferat pentru a trimite emailuri? Te-ai săturat să tot scrii

adresa de email celor care le trimiți mesaje? Ce-ai zice de o cale prin care Outlook să scrie el pentru tine adresele celor care vrei să le trimiți mesaje.

Întâi deschide un email de la persoana căreia vrei să îi răspunzi, apoi dă clic dreapta pe adresa care vrei să o adaugi (o găsești în headerul emailului - adică în partea superioară) și alege din meniu **Add to Contacts**.

Se va deschide o nouă fereastră cu adresa de email deja introdusă, completează cu informații adiționale după care dă clic pe **Save** și **Close**.

Shortcuturi în Outlook și Outlook Express

- Ctrl + N - va deschide o nouă fereastră în care poți scrie un email.
- Ctrl + M sau F5 - va trimite și primi emailurile
- Ctrl + Shift + B - va deschide lista de contacte
- Ctrl + R - va da Reply la mesaj
- Ctrl + Shift + R - va da Reply all"
- Ctrl + F - va retrimite un mesaj în forma în care a venit.
- Ctrl + Shift + F - va deschide fereastra de căutare avansată
- Ctrl + Enter sau Ctrl + Q - va marca un mesaj citit"
- Ctrl + D sau Delete - va șterge mesajele selectate
- Ctrl + Shift + I - te va duce imediat în Inbox
- Ctrl + Shift + O - te va duce imediat în Outbox
- Esc - va închide mesajul care este deschis în acel moment

≈ Navigarea

Pentru parcurgerea paginilor din World Wide Web – navigare în WWW se utilizează programe specifice, denumite browsere (navigatoare). Acestea asigură vizualizarea paginilor web (texte, imagini, animații, secvențe audio și video etc.) și selectarea de legături pentru vizualizarea altor pagini dar oferă uzual și facilități suplimentare, cum ar fi utilizarea poștei electronice sau a serviciului de știri (news) pentru comunicarea prin intermediul mesajelor electronice, transmiterea și reproducerea de secvențe audio/video etc.

Fiecare pagina web din Internet este identificată cu ajutorul unei adrese unice, denumită și **URL** (Uniform Resource Locator). Pentru a vizita o pagină web poți introduce, în linia de adresare din browser, o adresă web pentru a vizualiza pagina dorită și poți efectua clic pe orice hiperlegătura (text sau imagine), care va duce la vizualizarea unei alte adrese web, indicată de autorul paginii respective. În afară de navigarea simplă, utilizând legăturile existente, se pot utiliza serviciile unui server de căutare pentru a identifica paginile web care tratează teme specifice. Există în plus servere speciale denumite portale care oferă legături spre site-uri cu anumite tematici.

Programele de navigare pe Internet obțin paginile web de la serverul pe care acestea sunt menținute, le interpretează și le afișează pe ecran. În cazul în care codul paginii web indică acest lucru, browserul va aduce și alte fișiere necesare vizualizării paginii – imagini, secvențe video și audio, animații, diverse programe etc. Pentru paginile web care conțin formulare, programul de navigare va afișa formularul și va permite completarea acestuia de către utilizator – selecționarea de elemente din liste, selectarea unei opțiuni, completarea câmpurilor text etc. – după care va transmite datele respective serverului pentru prelucrare.

O problemă specifică navigării pe Internet este legată de securitate. Cel mai adesea, informațiile transmise de utilizator nu sunt criptate, putând fi interceptate și utilizate în diverse scopuri. Programele obținute de pe Internet au un risc ridicat, ele putând fi infectate cu virusi, sau, eventual, chiar realiza acțiuni destructive. Versiunile recente ale navigatoarelor includ facilități pentru prevenirea anumitor riscuri de acest gen.

⇒ Browserul

Este acel program prin intermediul căruia tu poți să vizitezi orice pagină dorești de pe Internet, se prezintă sub forma unei ferestre care are în partea superioară un meniu format din diferite categorii, o bară de unelte și o casuță de adrese - locul unde se scrie adresa paginii pe care dorești să o vizitezi.

Alegerea unui browser este facilitată de majoritatea sistemelor de operare care oferă cel puțin un browser odată cu instalarea sa. Cele mai comune browsere sunt Internet Explorer, Netscape Navigator, Mozilla Firefox și Opera. Deși în esență fac același lucru fiecare dintre ele vine personalizat cu diferite funcții ca: blocarea anumitor adrese, mesaje, facilități de căutare rapidă, etc...

În general bara superioară de meniu are următoarele categorii:

- **File** - meniul care oferă facilități de lucru cu pagina curent deschisă; salvarea, tipărirea și închiderea paginii precum și deschiderea unei noi pagini, importarea și exportarea setărilor browserului.
- **Edit** - permite lucrul cu textul sau imaginile afișate în pagina curent deschisă, copierea, tăierea, mutarea unui text, selectarea totală a textului/imaginilor din pagina deschisă, facilități de căutare după diferiți termeni în textul unei pagini
- **View** - este meniul browserului care oferă facilitățile de vizionare a unor meniuri adiționale față de cele obișnuite ale browserului, în afară de bara superioară de meniu și bara de adrese putându-se afișa și o bară de adrese favorite, o casuța care face legatura cu un motor de căutare, în partea inferioară - bara de status, facilități de vizionare (mai mare sau mai mică) a textului din pagina deschisă, reîncărcarea paginii, etc ...
- **Bookmarks** sau **Favorites** - meniul care permite setarea unor preferințe ale adreselor vizitate de tine. În cazul în care ai găsit ceva important pentru tine pe o anumită pagină poți să faci echivalentul unui semn de carte la acea pagină. Secțiunea mijlocește acest fel de înregistrare și organizare a paginilor preferate, precum și importul sau exportul acestora dintr-un sau într-un fișier, fișier ce poate fi folosit pe orice browser.
- **Tools** - este meniul cu diferite unelte oferite de browserul respectiv. În primul rând acolo se găsesc setările necesare pentru a putea naviga pe Internet. De asemenea se pot găsi setările pentru securitate ale browserului, permisiunile și interzicerea

anumitor opțiuni, extensiile și temele care se pot instala pe browserul respectiv, managementul memoriei cache și al downloadurilor, etc ...

- **Help** - este meniul unde de cele mai multe ori găsești un ghid de utilizare, explicarea unor termeni prezenți în browser, legături către ultimele versiuni ale browserului sau către ultimele mesaje oficiale ale firmei care furnizează acel browser, informații despre versiunea curentă, oficială sau în teste ...
- **Căsuța de adrese** are forma unui spațiu orizontal unde se află un cursor. În acel loc se pot scrie adresele unde dorim să navigăm, adresele au de cele mai multe ori forma **www.pagina.com** sau **http://www.pagina.com** - oricare din aceste două variante fiind la fel de bună. Atenție, adresa unei pagini nu conține caracterul **@** el este prezent numai în adresele de email. Am întâlnit foarte multe persoane care s-au plâns că nu puteau intra pe adrese de genul **petre@yahoo.com**. Confuzia se datorează faptului că ei asociază cuvântul adresă și căsuța de email unei pagini. Niciodată nu poți intra pe adrese care au **@** - pentru că sunt căsuțe de email, la fel nu vei reuși niciodată să trimiți un email la o adresă de genul **www.ceva.com** - pentru că este adresa unei pagini, caută în acea pagină undeva la secțiunea **Despre noi (About us)**, **Contact** sau **Webmaster** și vei găsi adresa de email la care poți să trimiți un mesaj. Folosirea căsuței de adrese pentru a vizita pagini web este posibilă doar atunci când cunoști adresa paginii respective. Altfel va trebui să folosești motoarele de căutare pentru a găsi site-uri care te interesează sau poți da clic pe linkurile din alte pagini.
- Butoanele prezente în browser sunt **Back** (Înapoi) care te va trimite la o pagina vizitată anterior, **Forward** (Înainte) te va trimite la o pagina vizitată deja de la care te-ai întors (Cu Back), **Refresh** - reîncarcă pagina curentă, **Stop** - oprește încărcarea paginii curente, **Home** - te duce la pagina setată de tine ca fiind prima pagină care se încarcă atunci când deschizi browserul.
- Browserele includ de asemenea **plug-in-uri** - adică programe adiționale care ajută la afișarea componentelor mai speciale prezente în anumite pagini. Trebuie instalate plug-in-urile **Flash**, **Shockwave**, **Java** necesare afișării animațiilor create cu ajutorul acestor programe, a plug-in-urilor **Quick Time** sau **Real Player** pentru a putea viziona filmele prezente în pagini.

Internetul este o foarte bună resursă pentru găsirea de informații legate de diferite evenimente sau subiecte. Poate fi însă destul de dificil de înțeles dacă nu știi să folosești cum trebuie căsuța de adrese și butoanele. Așa că exersează și descoperă facilitățile pe care browserele le pun la dispoziția utilizatorilor.

După lansarea în execuție a navigatorului, acesta va afișa în mod automat pagina configurată ca pagină principală – **Home page**. Pentru a vizualiza o altă pagină:

- se poate indica adresa acesteia în căsuța de adrese;
- se poate selecta o pagină din lista celor „preferate” (Favorites) sau
- se poate efectua un clic pe o legătură din pagina curentă.

Hiperlegăturile sunt indicate prin modificarea cursorului mausului sub forma de mână în momentul în care se trece cu mausul peste zona corespunzătoare legăturii.

În general legăturile dintr-o pagina web sunt marcate printr-o formatare grafică specifică (o culoare diferită, tip de font diferit, subliniere etc.), formatare decisă de autorul paginii web în momentul realizării acesteia. Formatarea implicită pentru vizualizarea legăturilor este scrierea textului cu culoare albastră și subliniat.

După afișarea unei pagini, aceasta se poate salva prin selectarea **opțiunii Save as ...** din **meniul File**. În mod implicit, va fi salvată întreaga pagina (deci vor fi salvate și imaginile, animațiile etc. incluse în pagină, dacă acest lucru este posibil), utilizatorul putând selecta salvarea întregii pagini într-o singură arhivă, respectiv doar salvarea codului HTML a paginii web. În cazul în care se dorește salvarea unei singure imagini, se va efectua un clic dreapta pe imaginea respectivă și se va selecta **opțiunea Save Picture As...** din meniul contextual care apare.

Pentru imprimarea paginii web curente se va realiza una din următoarele acțiuni: alegerea **opțiunii Print...** din **meniul File**, utilizarea combinației de **taste Ctrl+P**, activarea **butonului Print** din **bara cu butoane** uzuale sau selectarea **opțiunii Print** din meniul contextual. Se poate alege tipărirea întregii pagini, a anumitor frame-uri, tipărirea tuturor paginilor către care există legături.

Pentru deschiderea unei noi ferestre de navigare se utilizează combinația de **taste Ctrl-N**, sau **opțiunea New->Window** din **meniul File**. Fiecare fereastră de navigare permite vizualizarea unei pagini, numărul ferestrelor de navigare deschise fiind limitat de memoria disponibilă a calculatorului.

În cazul în care pagina web depășește dimensiunea ecranului, pentru vizualizarea întregii pagini se folosesc barele de defilare laterale, care permit derularea pe orizontală sau/și verticală. În plus, în cazul în care pagina deschisă conține texte, se poate utiliza facilitatea

de căutare a unor cuvinte. Pentru efectuarea unei astfel de căutari se utilizează opțiunea **Find (On this page)...** din **meniul Edit**, indicând textul de căutat; programul va găsi acel text (dacă există) în pagina curentă.

Pentru vizualizarea codului sursa al paginii curente se poate selecta **opțiunea View Source** din meniul contextual al paginii, sau opțiunea **Source** din meniul **View**.

În cazul paginilor ce conțin formulare este posibilă selectarea de elemente din liste, activarea/dezactivarea opțiunilor, selectarea unei opțiuni din cele posibile, completarea unui text în căsuțele text etc.

Schimbă-ți pagina de pornire a browserului

Vreau să schimb pagina care se încarcă prima oară atunci când deschid Internet Explorer. Cum fac?

Pagina pe care o încarcă browserul prima oară se numește **Home page**.

Deschide Internet Explorer, dă clic pe **Internet Options** (din **meniul Tools**) și în **căsuța General** scrie la **câmpul Address:** adresa care vrei să se încarce prima oară atunci când deschizi browserul.

Este indicat totuși să folosești opțiunea **Use Blank**, care îți va seta o pagină goală atunci când pornești browserul.

Acest lucru este avantajos deoarece nu vei mai aștepta încărcarea și folosirea resurselor calculatorului, pornirea implicită pe o anumită pagină face browserul mai leneș la pornire.

Deschide o noua pagină în Internet Explorer

Sunt momente când trebuie să deschizi o pagină nouă pentru a naviga către o nouă adresă, fără însă a le închide pe cele deschise deja.

Într-o pagină deja deschisă apasă **tastele Ctrl + N**, dacă folosești un browser care are taburi poți apăsa **Ctrl + T** (de cele mai multe ori) și se va deschide un nou tab.

Modifică mărimea textului din browser

Atunci când scrisul dintr-o anumită pagină ți se pare prea mic, sau dificil de descifrat poți să îl mărești cu ajutorul opțiunilor din **meniul View** al browserului, sau prin apăsarea tastelor **Ctrl** și **+** (plus) pentru mărire sau **Ctrl** și **-** (minus) pentru micșorare (dacă e cazul)

Verificarea paginilor vizitate

Copiilor tăi le place să navigheze pe Internet? Ar fi bine totuși să fii informat de locurile pe unde intră frecvent. Sau poate vrei să găsești un site pe care l-ai vizitat și nu i-ai reținut adresa.

Acest lucru îl poți face prin accesarea **History**-ului fiecărui browser. Apasă tastele **Ctrl** + **H**, acolo pot fi văzute paginile vizitate până la câteva zile în urmă.

Folosește Internet Explorer pentru a-ți actualiza Windowsul tău.

Unor oameni nu le place să își facă actualizările automat, așa că merg direct pe site-ul Microsoft și își aleg de acolo ce update-uri să își facă.

Dacă folosești cumva Firefox vei descoperi că nu poți să faci update direct de pe site-ul Microsoft. Trebuie să folosești Internet Explorer. Credeai cumva că Bill Gates face viața ușoară concurenței?

Șterge fișierele temporare și paginile pe care ai navigat

Cu toții ne dorim intimitate, mai ales pe Internet. Pentru a scăpa de eventuale urme ale paginilor pe care le-ai vizitat intră în **Internet Options** la **secțiunea General** și apasă **butoanele Delete Cookies** și **Delete Files** din partea mediană a ferestrei apoi din partea inferioară apasă butonul **Clear History**.

Setează mai multe pagini de start

Dacă folosești cumva Firefox poți să setezi mai multe pagini de start datorită tehnologiei tabbed-browsing integrată în acesta. Deschide paginile pe care vrei să le setezi ca pagini de start în mai multe taburi, apoi intră la **Options** (prezent în **meniul Tools**) și din **secțiunea General** la **Home Page** în dreptul **câmpului Location(s)** apasă **butonul Use current pages**.

Ce înseamnă tabbed browsing?

Tabbed browsing este o unealtă interesantă oferită de Mozilla și de Opera. Această tehnologie îți permite să deschizi mai multe pagini într-un singur browser, pentru fiecare pagină în parte atribuindu-se câte un buton (tab) ca atunci când dai clic pe acel tab să vezi pagina respectivă.

Un nou tab se deschide apăsând tastele **Ctrl + T** sau, în cazul în care vrei să deschizi un link dintr-o pagină poți să ții apăsat **tasta Ctrl** (în Firefox) sau **Shift** (în Opera) și să dai clic pe linkul respectiv. Poți și să dai clic dreapta pe acel link și să alegi opțiunea **Open în new tab**.

Mai multe browsere

Știi că majoritatea internauților folosesc Internet Explorer, dar este o idee buna să te familiarizezi și cu alte browsere ca de exemplu Firefox sau Opera. În acest fel nu vei avea probleme în a accesa diferite pagini care au probleme. Poți chiar verifica cum apare o pagina pe browsere diferite, în timp vei descoperi că există diferențe.

Oprește muzica și animația în paginile web

Unora dintre noi nu ne plac luminile care clipeșc și muzica stupidă care vine odata cu accesarea unor pagini. Uită faptul că un webdesigner s-a zbatut să facă o pagină siropoasă de drăguță. Poate deveni destul de enervant să te trezești cu sunete sau melodii când te aștepți mai puțin.

Intră în **Internet Explorer** la **Tools**, alege **Internet Options** și mergi la **secțiunea Advanced**. Coboară până la **secțiunea Multimedia** și debifează căsuțele din dreptul opțiunilor **Play animations in web pages** și **Play sounds in web pages**. Dă clic pe **Ok** apoi.

Salvează pozele din pagini

Cum salvezi pozele de pe o pagină?

Pentru a salva o poză dă clic dreapta pe ea și alege opțiunea **Save Picture As ...** din micul meniu aparut.

Dacă îți place așa de mult poza o poți pune ca background la desktopul tău. Tot din acel meniu alege opțiunea **Set as Desktop Background**, asigură-te totuși că poza este destul de mare încât să se poată pune pe desktop într-o singură instanță, altfel, dacă apar mai multe instanțe din acea poza nu vei avea desktopul visat.

Pierdut bara de adrese

Mi-am pierdut bara de adrese, adică nu mai apare, nu am unde să scriu adresele pe care vreau să le accesez?

În **Internet Explorer** la **View** alege **Toolbars**, din noul meniu deschis verifică să vezi dacă opțiunea **Address Bar** este bifată, dacă nu este, dă clic pe ea. Ar trebui ca bara de adrese să apară, în cazul în care nu apare, dă clic dreapta pe partea superioară a browserului și verifica să nu fie bifată opțiunea **Lock the toolbars**, debifează dacă e cazul și trage de secțiunile prezente în partea superioară până îți apare bara de adrese.

Diferența dintre Favorites și Bookmarks

Nu este așa de mare, **Bookmarks** apare în Netscape și Opera ca termen ce definește scurtăturile către paginile favorite. Internet Explorer numește aceste scurtături **Favorites**.

Ambele au același rol, să te ducă pe pagina preferată numai cu un singur clic, fără să mai fie nevoie să scrii adresa.

Importul și Exportul adreselor web favorite

Dacă folosești mai multe browsere, pe mai multe calculatoare, în diferite locații, sau poate schimbi bookmark-urile cu cineva care folosește un alt browser. În oricare din cazuri, în mod sigur nu cred că ți-ai scris pe o hârtie care o ții după tine, paginile pe care le vizitezi cel de des.

Din fericire există o unealtă care face transferul de bookmark-uri de la un browser la altul, fără mare bătaie de cap. Dacă folosești cumva Internet Explorer, poți să folosești opțiunile de **Import** și **Export Favorite**.

Import Favorites permite importarea setărilor unui alt browser, prin intermediul unui fișier unde se află scrise toate paginile favorite

Export Favorites permite exportarea paginilor favorite dintr-un browser, într-un fișier care poate fi importat de alt browser sau salvat pe disketă sau Cd.

Schimbă-ți browserul implicit

Așa cum știm, Internet Explorer este integrat în sistemul de operare Windows, dar asta nu înseamnă că ești blocat să folosești alt browser. Poți să downloadezi alt browser ca Firefox sau Opera și să îl instalezi.

Oricare ar fi preferința ta, iată cum faci să schimbi browserul implicit, implicit însemnând că orice fișier html sau link dintr-o pagină vei încerca să deschizi, aceasta se va deschide în browserul setat ca și implicit.

În Firefox, intră la **Tools/Options** - sub **secțiunea General** și bifează căsuța din dreptul opțiunii **Default browser**. Asta va face ca Firefox să devină browserul implicit.

În Opera intră la **Tools /Internet Options** și selectează **Advanced**. Sub **Programs** bifează **Check if Opera is default browser on start-up** și dă **Ok** apoi.

Vrei să revii la Internet Explorer? Nici o problemă, intră în el, deschide **Tools/Internet Options/Programs** și dă clic pe **Reset web settings** sau bifează căsuța **Internet Explorer should check ...**

Opțiunea de setare ca default browser apare de asemenea la prima folosire după instalarea unui nou browser.

Ce informații se culeg?

Atunci când navighezi pe Web, paginile pe care le vizitezi pot culege automat anumite informații precum:

- adresa Ip
- numele de utilizator de pe site-urile unde este necesară autentificarea
- data și ora la care ai cerut un element
- elementul paginii văzut (de exemplu o imagine)
- protocolul folosit Http sau Ftp
- dacă elementul a fost trimis corect browserului

- pagina de internet de pe care ai venit (referer)
- ce browser folosești
- ce sistem de operare
- care este rezoluția monitorului

Acestea sunt cel mai frecvent folosite pentru o analiză a traficului pe baza căreia să se poată cunoaște tipul de vizitatori și să se aducă îmbunătățiri paginii web, astfel încât aceasta să poată fi văzută în condiții optime. Uneori acestea se culeg și din motive de securitate pentru a identifica IP-ul calculatorului.

⇒ Folosirea motoarelor de căutare

Cu ajutorul lor poți efectua căutarea informațiilor pe Internet. Motoarele de cautare sunt programe care rulează în cadrul browserelor și care te lasă să introduci termeni, sau să alegi dintr-o listă de termeni, pentru a obține informații căutate.

Există două feluri în care motoarele de cautare și funcțiile acestora pot fi folosite.

Una dintre acestea este urmărirea linkurilor hypertext, dintr-o listă. Linkurile hypertext sunt cuvinte, imagini sau text dintr-un document, care atunci când sunt accesate cu ajutorul mausului te conduc către locurile care conțin acele documente. De asemenea, linkurile hypertext își schimbă culoarea după ce ai dat clic pe ele. În felul acesta ești ajutat atunci când navighezi către noi linkuri, cele vechi având altă culoare decât cele noi. Acest tip de cautare este folosit cel mai bine când utilizatorul nu are un termen de căutare specific, ci unul general.

Celălalt mod de căutare, este introducerea unui sir de cuvinte cheie legate de subiectul care îl cauți. Acest tip este cel mai bine folosit atunci când cauți un subiect bine definit.

Motoarele meta-search - sunt motoare de căutare care accesează diferite motoare de cautare pentru a te ajuta să găsești informația căutată. Unele dintre ele nu indexează aceeași informație. Cu alte cuvinte, făcând aceeași căutare pe diferite motoare de căutare sau motoare meta-search nu vei găsi aceleași rezultate. Experimentarea este cea mai bună cale de a găsi rezultatele dorite.

Deși motoarele de căutare diferă între ele, funcția lor principală este aceeași.

- www.google.com
- www.excite.com
- www.lycos.com
- www.altavista.com
- www.webcrawler.com
- www.infoseek.com
- www.yahoo.com

Indicii esențiale pentru căutare.

Căutarea pe Internet poate să devină frustrantă uneori. Câteodată poți avea în cap întrebările al cărui raspuns îl cauți, aceasta fiind calea limbajului natural, ca și cum ai întreba un vânzător despre un anumit produs. În cazul motoarelor de căutare nu se poate aplica această metoda. Pentru a evita folosirea limbajului natural, trebuie să folosești anumiți termeni specifici de căutare. Gandește-te la modurile diferite în care poți exprima termenul pe care îl cauți. Multe motoare de căutare nu recunosc cuvinte ca: și, sau, în, un, o... Omiterea acestor cuvinte, va maximiza rezultatul căutarilor, de asemenea motoarele de căutare nu disting scrisul cu litere normale față de scrisul cu litere de tipar, deci nu trebuie să-ți faci griji din această cauză. Când cauți termeni care conțin mai mult de un cuvânt folosește ghilimelele (ex. micul Paris sau O scrisoare pierduta") pentru a fi sigur că rezultatele vor include exact aceeași succesiune a cuvintelor, într-un context.

Căutarea boleeana

Se bazează pe folosirea termenilor și, SAU, NU (**AND, OR, NOT**), pentru a rafina căutarea.

AND este folosit pentru a lega împreună doi termeni, **OR** este folosit pentru căutarea unor rezultate care includ unul din termenii de căutare, **NOT** este folosit pentru căutarea unui rezultat bazat pe prezența obligatorie a unui termen și lipsa celuiilalt.

+ și _ sunt folosiți pentru căutarea ale cărei rezultate să includă sau să excludă apariția termenilor de căutare în rezultate.

Odată ce ai găsit pe Internet informația, vei dori probabil să o salvezi sau să o iei cu tine. Acest lucru se poate face în 2 feluri. Primul, este printarea informației, sau descărcarea acesteia pe hard. În unele cazuri este posibilă trimiterea în e-mail a rezultatelor.

Printarea rezultatelor, sau a informațiilor căutate, este posibilă atunci când la calculator este conectată o imprimantă. Poți porni printarea informațiilor fie folosind opțiunea prezentă în **meniul File** din bara de meniu a browserului, sau direct de pe **butonul Print** aflat sub bara de meniu a browserului. Imediat va apărea o fereastră te care va interoga despre modul de printare al informației (în câte exemplare sau câte pagini). Dă clic pe **OK**, odată ce ai stabilit aceste detalii.

Descărcarea pe hard sau floppy, se face cu ajutorul opțiunii **Save as** aflate în **meniul File** din bara de meniu a browserului. Asigură-te că ai deja o disketă introdusa în unitatea floppy dacă dorești salvarea informațiilor pe acest suport. Dă un nume salvării și apoi dă clic pe **Save**.

≈ Chatul

Conceptul de bază al chat-ului este faptul că, atunci când scrii un mesaj, acesta va ajunge la persoana cu care comunică în acel moment sau la câteva secunde după ce l-ai trimis. În acest fel poți să porți o discuție într-un timp aproape real. Chat-ul (sau discuția) pe Internet este destul de distractivă și poți să-ți faci și noi prieteni.

⇒ Ce este IRC-ul?

IRC (Internet Relay Chat) - este o rețea vastă de clienți (useri) și servere. Poate fi comparată ca o masă de texte bazate pe sistemul teleconferinței. Utilizatorii sunt conectați la servere, care sunt conectate între ele într-un fel de rețea în așa fel încât toate punctele rețelei sunt conectate. Când trimiți un mesaj pe un canal de pe IRC, mesajul este trimis fiecărui server care are clienți conectați pe acel canal. Cu alte cuvinte numai clienții conectați pe acel canal vor vedea mesajul.

Cum intri pe IRC?

În primul rând îți trebuie un software adecvat. IRC-ul este o platformă independentă ceea ce înseamnă că poate rula pe orice sistem de operare. Cel mai comun client de IRC este **mIRC**, software shareware care nu are limită de timp pentru înregistrare. Poți să îl cauți pe www.google.com și vei găsi o mulțime de distribuitori de unde să-l descarci la tine în calculator.

Comenzi IRC

Toate comenzile IRC încep cu caracterul "/". Acest caracter indică faptul că se dorește introducerea unei comenzi, și nu a unui mesaj.

- **/HELP** - Afișează informații despre utilizarea IRC-ului; utilizată din cadrul unor programe, va genera o listă de comenzi disponibile.
- **/HELP comandă** - Afișează informații despre comanda specificată (mod de utilizare, efect etc.)

- **/LIST** - Afișează toate canalele de discuții disponibile. **Atenție!** Pe numeroase servere această comandă are ca efect afișarea a mii de canale de discuții, fiind recomandabilă utilizarea unui format în care se specifică parametri, cu sintaxa menționată mai jos. Pentru fiecare canal se afișează numele și numărul de persoane conectate.
- **/LIST [flags] mask** Afișează canalele de discuții care conțin în nume mask și care satisfac parametrii flags (de exemplu MIN n are ca efect afișarea doar a canalelor de discuții care au minim n utilizatori în momentul respectiv).
- **/JOIN #canal** - Solicită intrarea într-un canal. Intrarea poate fi refuzată în anumite cazuri particulare (acces blocat sau protejat). Dacă accesul reușește se afișează un mesaj cu detalii despre canalul respectiv. Intrarea într-un nou canal nu provoacă părăsirea unuia anterior, o persoană putând participa la discuții în mai multe canale simultan.
- **/PART #canal** sau **/LEAVE #canal** - Duce la părăsirea canalului specificat.
- **/QUIT [motiv]** - Duce la ieșirea din program. Dacă specifici un motiv, acesta va fi afișat tuturor celor situați pe canalele de discuții la care erai conectat.
- **/NICK nume** - Schimbă aliasul de identificare; acesta devine nume.
- **/AWAY mesaj** sau **/AWAY** - Prima formă duce la activarea serviciului de răspuns automat, care trimite mesaj tuturor celor îți scriu. Acest serviciu se activează în general în momentul plecării de la calculator, pentru ca ceilalți utilizatori să nu se aștepte la un răspuns. Forma a doua dezactivează serviciul respectiv.
- **/WHOIS nume** - Afișează informații despre utilizatorul cu aliasul nume.
- **/INVITE nume #canal** - Invită utilizatorul cu aliasul nume să intre pe canalul de discuții canal. Vei primi un mesaj în care ești anunțat de invitația primită, precizându-se și utilizatorul care te-a invitat. Acesta este singurul mod prin care un utilizator poate "intră" pe un canal unde accesul se realizează pe bază de invitație.
- **/ME descriere** - Are ca efect apariția unui mesaj descriptiv. Exemplu: /ME sunt student duce la apariția mesajului alias sunt student, unde alias este aliasul tău.
- **/MSG nume mesaj** - Trimite un mesaj privat utilizatorului cu aliasul nume.
- **/KICK #canal nume** - Are ca efect eliminarea din canal a utilizatorului cu aliasul nume.

mIRC-ul

Este o aplicație foarte ușor de instalat și configurat.

Primul lucru care trebuie să îl faci este să te familiarizezi cu meniul de opțiuni (Options). El apare atunci când deschizi mIRC-ul prima oară. Va trebui să introduci câteva informații și să alegi serverul pe care să te conectezi. Recomandarea mea este să nu pui datele tale personale, folosește un nickname (poreclă). După ce ai introdus toate aceste informații alege un server din listă apoi dă clic pe butonul **Connect**.

Comenzile în mIRC pot fi scrise:

- în fereastra principală,
- în fereastra de chat sau
- în fereastra canalului

Slash-ul (/) indică faptul că se va scrie o comandă și nu va apărea în chat.

În teorie toți clienții conectați la un server pe aceeași rețea ar trebui să se vada și să comunice. Dacă se întâmplă să ai **lag** (întârziere la primire sau trimitere mesaje) încearcă să schimbi serverul pe care ești conectat, alege unul din aceeași rețea. Pentru a vedea pe ce server sunt conectați ceilalți folosește comanda **/whois**.

Comanda **/join #canal** te va introduce pe un canal. Numele canalelor poate veni de la orașe, ocupații, pasiuni, etc ... Acum că ți-ai găsit și prieteni cu care să vorbești și știi pe ce canale îi găsești poți să te conectezi când dorești și să comunici cu ei.

⇒ **Mesageria instant**

Mesageria instant este în esență un serviciu de comunicare care te avertizează când persoanele din lista ta de contacte intră online și permite trimiterea și primirea de mesaje între contacte. Cele mai reprezentative programe de mesagerie instant sunt **Yahoo Messenger**, **AOL Instant Messenger** și **MSN Messenger**. Toate fac aproximativ același lucru, deși nu există în prezent un standard care să permită clienților unei rețele să apeleze clienții altei rețele. Există însă programe ca **Gaim** sau **Trillian** care îți permit ca prin intermediul lor să poți comunica cu amicii tăi indiferent de programul de mesagerie pe care aceștia îl folosesc.

Alege-ți programul de messenger dorit. Ia această decizie bazându-te și pe alegerea prietenilor tăi.

- Descarcă acel program de pe Internet și instalează-l.

- Conectează-te la el (pentru aceasta ai nevoie de un cont și de o parolă).
- Personalizează-l.
- Introdu numele prietenilor tăi în lista ta de contacte.
- Comunică cu ei.

Yahoo Messenger, Skype, Google Messenger ... oferă și servicii de comunicare vocală. Adică poți avea o conversație ca la telefon cu cei care au instalate unul dintre aceste programe.

Alte avantaje pe care le oferă mesageria instant sunt:

- transferul de fișiere
- facilități de primire știri
- jocuri
- ascultare diferite posturi radio
- posibilitatea de a vorbi în același timp cu mai mulți prieteni (conferință)

∴ Comunică prin intermediul chatului pe WWW

Există pagini care au implementat în ele aplicații care permit conectarea la diferite rețele de chat. Singurul lucru care îți trebuie este un browser care să permită rularea aplicațiilor Java, ceea ce probabil are toată lumea.

Folosește chatul pentru a comunica cu prietenii tăi, pentru a căuta să găsești răspunsuri la diferite probleme, pentru a te distra.

Reține totuși:

- Nu te implica emoțional, mai ales de cineva care locuiește foarte departe de tine, majoritatea oamenilor le face plăcere să flirteze și totul e distractiv cât rămâne la nivelul de flirt.

- Fii politicos, anonimitatea oferită de Internet face oamenii să spună lucruri pe care n-ar avea curaj să le spună în viața reală. Amintește-ți că fiecare nickname reprezintă o persoană, care are sentimente și care poate fi rănită la fel de ușor de câteva cuvinte nepotrivite.

De vreme ce Internetul ne-a adus foarte multe îmbunătățiri, noi posibilități, din nefericire a

adus și un impact profund negativ asupra societății fiind răspunzator cel puțin pentru decăderea gramaticii, a pronunției, și a unei etichete generale de comunicare.

Acum 200 de ani, procesul compunerii unui mesaj către o persoană implica un scris caligrafic, începând de la capăt de fiecare dată după fiecare greșeală, corectând uneori și câte o oră pentru a ieși cum trebuie. Azi ne deschidem clientul de mail, chat-ul, sau browserul, aruncăm grăbiți câteva cuvinte în câteva secunde, , de multe ori nepotrivite, și spunem că asta se cheamă comunicare.

Desigur, în apărarea lor trebuie luat în considerare că oamenii câteodată scriu în altă limbă decât cea nativă lor, poate nicinu au învățat să o scrie corect sau poate sistemul de învățământ a eșuat pentru ei în întregime.

Oricare ar fi motivul iată câteva indicii care te ajută să îți îmbunătățești modul în care comunici online, fie că e vorba de email, chat, forum.

- Nu folosi litere mari de tipar (Caps)

Scrierea unui mesaj cu litere mari de tipar este considerat echivalentul vorbirii puternice, țipatului, și poate fi interpretat ca fiind nepoliticos. Nu folosi literele de tipar decât ai un motiv foarte bun pentru asta. Dacă ceilalți consideră ca tu țiți la ei poți primi răspunsuri agresive sau chiar să îți fie ignorat mesajul

- Nu folosi semnături excesiv de mari

Foarte multi oameni cred ca emailul lor și posturile de pe forumuri trebuiesc decorate și colorate cu animații, fonturi mai artistice, melodii și semnături simandicoase. Ia ghici? Nu contează cât de colorat și de animat e mesajul, e la fel de plictisitor dacă nu ai nimic de spus. Pe de altă parte un mesaj scris cu caractere normale fără niciun alt artificiu poate fi fascinant. De ce? Pentru că e mai important conținutul. Tot ce fac acele imagini și culori este să distragă atenția de la text, să afume mesajul, să consume degeaba traficul și să enerveze cititorii.

- Trimite mesajele în format simplu pe cât posibil.

Dacă folosești o semnătură încearcă să fie în concordanță cu subiectul. Dacă folosești imagini, fă în așa fel încât să fie mici și de bun gust. Amintește-ți că există destul de multi oameni care folosesc conexiuni dial-up, unde traficul este greoi și limitat. Este foarte nepoliticos să le risipești timpul lor cu decorațiuni inutile.

- Nu-ți bombardă prietenii cu mesaje

Din nefericire, mulți dintre noi suntem vinovați de asta. Și mai rău este faptul că unii nici nu-și dau seama de această gafă. Te rog, nu trimite orice glumiță, poză amuzantă, programele stupide la toți cei din lista ta. Mai jos, sunt câteva motive pentru care n-ar trebui să faci asta:

- este extrem de nepolitic să bombardezi oamenii continuu cu mesaje nesolicitate, iar aici intră și familia și prietenii

- atașamentele în emailuri reprezintă primul loc în topul modului de răspândire a virusilor, întotdeauna șterge atașamentele de la mesajele pe care nu le-ai solicitat, nu contează de la cine vin

- dacă ți se cere să retrimiți un mesaj la toți cunoscuții tăi, este vorba despre o înșelăciune, un virus sau o scrisoare în lanț, și trebuie ștersă

- acel atașament de 2 megabytes, film sau fișier audio, pe care îl primești în 2 secunde cu conexiunea ta puternică va bloca probabil conexiunea dial-up pentru o jumătate de ora numai pentru a descărca în Inbox mesajul

- doar pentru că ție ți se pare amuzant nu înseamnă că și celorlalți prieteni ai tăi li se va părea la fel de amuzant, unii dintre ei ar putea considera că e ofensator sau plictisitor

- majoritatea furnizorilor de servicii Internet impun o limită la căsuța Inbox. Nu umple căsuța cuiva cu glumițe și programele stupide, cauzând pierderea mesajelor importante pe care nu le mai pot primi din cauza contului suprasaturat

Fii extrem de selectiv atunci când trimiți un mesaj exact în forma în care l-ai primit. Amintește-ți că și prietenii tăi au Internet, pot să își procure acele informații la fel ca tine, sau cineva le-a spus probabil înainte ca tu să le trimiți. Trimite doar informația care nu poate fi obținută decât prin tine.

Fii la fel de selectiv când trimiți ceva la absolut toate persoanele din lista ta. Dacă chiar ții să trimiți glume la prieteni, trimite-le la cei care sunt de acord dinainte să primească acele glume.

Acronime și abrevieri

Aceste termene sunt destul de mult folosite în comunicarea pe Internet. Sunt ușoare, și reprezintă un mod mai scurt de a exprima ceva. Este distractiv să le folosești și reprezintă un mod mai rapid de a scrie mesaje, atâta timp cât nu exagerezi.

Exemple:

- sal, re - salut
- asl pls - age, sex and location please - câți ani ai, ești băiat sau fată, și de unde ești te rog
- lol - laughing out loud - râs cu poftă
- imho - în my humble opinion - în opinia mea umilă
- gal - get a life - un îndemn trivial privind implicația ta foarte activă pe Internet

Cum spuneam, nu trebuie să abuzăm de aceste acronime. Nu le folosi în asemenea mod încât mesajele tale să pară niște coduri. Nu vei reuși decât să încurci și să enervezi pe ceilalți.

≈ **Buletinele informative și listele de discuții**

Acestea cuprind adrese de email ale celor înscriși și asigură distribuția de mesaje către un grup de persoane care se formează de obicei în jurul unei probleme de interes comun. Participanții se înscriu sau se retrag dintr-o lista în mod voluntar, prin e-mail.

Buletinele informative se utilizează de obicei pentru transmiterea unilaterală, periodică, de mesaje conținând oferte promoționale, cataloage, detalii despre anumite produse sau informații de interes pentru cei abonați.

Avantajele pe care le conferă unei afaceri constau în posibilitatea de a distribui informații clienților sau potențialilor clienți într-o manieră ieftină, care elimină costuri de tiparire și livrare, și care asigură informarea efectivă și imediată a destinatarului. De asemenea unele softuri cu ajutorul cărora se gestionează lista și se trimit informațiile permit personalizarea automată a fiecărui mesaj cu numele și prenumele destinatarului. Publicarea buletinelor informative sporește încrederea abonaților în firma, îi întărește imaginea.

Listele de discuții pun la dispoziția abonaților un spațiu virtual în care se pot pune întrebări, se pot da răspunsuri și se pot schimba idei. Spre deosebire de buletinele informative, în cazul listelor de discuții cei înscriși nu numai primesc mesaje ci pot la rândul lor să posteze informații, comentarii, întrebări sau sfaturi.

Listele de discuții pot fi moderate sau nemoderate. În primul caz mesajele sunt filtrate de un moderator uman care permite postarea doar a informațiilor legate de subiectul listei. După aprobarea moderatorului, softul care gestionează lista redirectionează mesajul către toți abonații. În ceea ce privește listele nemoderate, softul primește mesaje și le redirectionează automat către toți cei înscriși.

Pentru a constitui o listă de contacte se pot utiliza programe specializate care gestionează în mod semi-automat înscrierile și retragerile din listă și asigură transmiterea ritmică a mesajelor cu conținutul prestabilit.

Întreținerea listei este un efort necesar care presupune cel puțin răspunsuri la întrebările

destinatarilor și rezolvarea eventualelor erori de livrare a mesajelor.

Înscrierea în liste din sfera de activitate poate fi o modalitate simplă de a te menține la curent cu informațiile din domeniu și de a intra în contact cu oameni care împărtășesc aceleași interese. Ușurința cu care se poate face o listă face ca numărul acestora să fie în continuă creștere. E bine să fim selectivi atunci când ne decidem să ne înscriem într-o listă deoarece riscăm să pierdem timp citind informații inutile.

Forumul de discuții

Ca idee se aseamănă cu listele de discuții doar că mesajele nu se trimit prin email ci se postează pe web. Cu alte cuvinte forumul este un loc virtual unde se adună oamenii pentru a discuta subiecte legate de o anumită tematică.

Aici se poate intra în discuții, se pot pune întrebări și se pot oferi răspunsuri. Subiectele discutate se împart în categorii putând să accesezi mai ușor informația care te interesează.

Unele forumuri permit oricui să citească și să posteze mesaje, altele lasă public conținutul dar solicită înregistrarea utilizatorului înainte de a putea posta răspunsuri sau deschide un nou subiect de discuție. Sunt și forumuri care solicită înregistrarea atât pentru postare cât și pentru citirea mesajelor publicate.

Participanții la forum sunt de 3 feluri: administratori, moderatori și utilizatori.

Administratorii trebuie să facă tot ce le stă în putință pentru a oferi un mediu plăcut de conversație, având grijă să informeze utilizatorii despre regulile forumului și schimbările care intervin.

Existența moderatorilor într-un forum este opțională, dar atunci când aceștia există, trebuie să aibă cunoștințe vaste despre domeniul pe care-l moderează, trebuie să fie dispuși să ofere răspunsuri, trebuie să știe să însușească conversația și să fie pregătiți să liniștească spiritele atunci când discuțiile se incing. Ei sunt numiți de administratori din rândul utilizatorilor.

În concluzie, forumul este un loc în care poți să afli răspunsuri la întrebările care te frământă, este un mod de a-ți promova munca. Pe forum are loc un schimb de experiență. Forumul este un loc în care poți să cunoști oameni care au aceleași interese ca și tine. Pe forum poți să descoperi noi idei de afaceri, noi idei de produse sau noi moduri prin care îți poți îmbunătăți oferta, activitatea. Pe forum poți să câștigi încredere și respect fiind un utilizator activ care oferă soluții concrete la problemele cu care se confruntă ceilalți utilizatori.

≈ Transferul de fișiere

⇒ Transferul fișierelor prin FTP

Protocolul pentru transferul de fișiere (**File Transfer Protocol**) este utilizat pentru a transfera fișiere între două calculatoare conectate la Internet. Acest protocol este implementat sub forma unui program server care rulează pe un calculator și a unei aplicații client care se conectează la server. Între cele două programe comunicarea respectă standardul FTP, care impune comenzile ce pot fi utilizate, succesiunea acestora, răspunsurile posibile și acțiunile care trebuie executate în urma lor.

Atunci când folosești FTP pentru a transfera fișiere, ești practic conectat la două calculatoare:

- calculatorul client, sau local - de pe care se execută programul client de conectare la server, cel pe care lucrezi și
- calculatorul server, sau aflat la distanță ("remote") - cel la care programul se conectează pentru a transfera fișiere.

Există comenzi specifice care permit deconectarea de la un serverul curent și conectarea la un alt server.

Fizic, cele doua calculatoare pot fi situate în aceeași încăpere sau la o distanță foarte mare, fără ca modul de utilizare al comenzilor să fie influențat. Ceea ce se schimbă este viteza de transfer, care poate fi mai mare sau mai mică, în funcție de diverși factori, unul dintre aceștia fiind poziția relativă a calculatorului local față de serverul "la distanță".

În general serverele de FTP acceptă două tipuri de conexiuni:

- **Anonimă** - în acest caz se permite un acces restricționat la un director public de pe server, de unde se pot obține diverse fișiere (în general programe, drivere, documente publice etc.). În anumite cazuri se permite și transferarea de fișiere pe server, în subdirectoare specifice (subdirectorul uzual se numește incoming). Accesul în afara directorului public specificat nu este permisă. Conectarea anonimă

se realizează prin specificarea numelui de utilizator **Anonymous** iar ca și parolă - propria adresă de email.

- **Normală** - această conectare necesită identificarea utilizatorului: se specifică numele de utilizator și parola corespunzătoare, acțiune în urma careia utilizatorul poate accesa propriul director de pe server. În continuare, este permis transferul de fișiere din și spre toate directoarele unde utilizatorul respectiv are acces.

Accesul la diverse fișiere de pe server este permis sau nu, în baza drepturile de acces pe care le are utilizatorul respectiv pe server.

Transferul de fișiere se poate realiza în:

- **Mod text** - utilizat pentru transferul de fișiere text . Printre fișierele care trebuie transmise cu acest mod sunt fișiere cu extensia .TXT, .BAT, .HTML, .HTM, .JS și altele.
- **Mod binar** - acest tip de transfer se utilizează pentru a transfera fișiere ce conțin date sau programe. Printre fișierele care trebuie transferate în mod binar se numără programele, imaginile, filmele video, fișierele cu muzică, dar și documente etc. Practic orice fișier, care nu conține doar text simplu, neformatat, trebuie transferat utilizând modul binar.

Ce software este necesar ?

Pentru a te putea conecta la un server FTP ai nevoie de un program special, numit client FTP care poate lucra cu acest protocol. Clienții FTP au o interfață grafică tot mai prietenoasă și, prin înglobarea noilor tehnologii, au performanțe îmbunătățite. De obicei acești clienți FTP sunt oferii ca aplicații shareware, dar există și programe gratuite.

- CuteFTP (<http://www.cuteftp.com>)
- BulletProofFTP (<http://www.bpftp.com>)
- LeapFTP (<http://www.leapware.com>)
- TerrapinFTP (<http://www.terra-net.com>)
- WebDrive (<http://www.riverfrontsoftware.com>)

Cum se lucrează cu un program FTP?

În general, programele FTP nu fac parte dintre aplicațiile deosebit de complicate. După instalare citește cu atenție paginile de HELP și apoi fă câteva încercări pentru a te obișnui

cu programul.

Mai întâi e indicat să creezi două directoare pe calculatorul propriu, numite Upload și Download .

Selectează apoi câteva fișiere test și copiază-le în directorul Upload. Accesează programul FTP și conectează-te la serverul FTP pe care dorești să le uploadezi. Selectează din noua locație fișierele test care trebuie transferate și dă comanda de transfer. Odată ce au fost încărcate, fișierele test ar trebui să se vadă în fereastra clientului FTP.

În programele FTP există două opțiuni referitoare la tipul de fișiere folosite. Trebuie să folosești opțiunea ASCII când transferi fișiere HTML și binary când transferi fișiere grafice sau multimedia. De obicei, mai există și o opțiune numită auto-detect cu ajutorul căreia programul selectează automat tipul de fișier transmis și modul cum se va face transferul.

Majoritatea programelor FTP sunt setate să folosească Portul 21. Nu schimba această setare decât dacă ți se indică să folosești un Port diferit. Dacă au fost transferate toate fișierele, fără erori. Există o mulțime de programe bune și mai puțin bune de descărcat.

⇒ **Downloadarea cu ajutorul browserului**

Software-ul îl poți găsi pe Internet la orice pas. În primul rând îl găsești pe paginile producătorului și ale distribuitorilor. Apoi sunt nenumărate site-uri care găzduiesc o bază impresionantă cu softurile ce pot fi descărcate.

Absolut toate browserele au încorporată funcția de download, astfel încât atunci când navighezi pe o pagină și pagina respectivă ofera spre download programe sau alte fișiere, acest lucru este posibil prin intermediul acestei funcții. Procesul este foarte simplu, programul sau fișierul respectiv au un link (adresă) care odată accesată pornește funcția de download, utilizatorului rămânându-i alegerea locației din calculatorul său.

La accesarea linkului său va apărea o mică **fereastră de dialog** în care ți se va solicita să alegi dacă dorești lansarea în execuție sau salvarea lui pe hard. E recomandat să alegi de fiecare dată **opțiunea Save as**. Doar în cazurile în care ai încredere în sursă și este neapărat nevoie alege **Run as**. Pentru a downloada fișierele cu **extensia pdf** dă întotdeauna clic dreapta, dacă dai clic pe link se vor deschide în browser.

⇒ Downloadarea cu ajutorul managerului de download

Descărcarea de pe Internet poate dura ceva timp, mai ales atunci când ai o conexiune mai slabă, fapt care duce la petrecerea unei mari perioade de timp pentru a descărca în întregime un program care are câțiva mega. Odată cu timpul îndelungat există probabilitatea foarte ridicată ca downloadul să sfârșească prost, fie din cauza că s-a deconectat calculatorul, serverul s-a blocat sau câinele tău s-a hotărât să roadă cablurile. Sunt mii de motive.

Pentru a crește șansele descărcării trebuie să folosești un **download manager**. Cel mai mare atu al acestui tip de program este posibilitatea reluării descărcării din momentul în care aceasta s-a întrerupt, sau de programare a pornirii downloadurilor într-o perioadă a zilei când acea activitate nu se interferează cu altă activitate desfășurată tot pe calculatorul tău. Dintre aceste programe amintim Get Right și Flash Get.

⇒ Programele peer to peer

Transferul fișierelor mai mari se face prin intermediul programelor p2p. Dintre aceste programe amintesc: **DC++**, **Lime-Wire**, **Bittorrent**... Aceste programe se comportă la fel ca și programele de chat însă sunt axate mai mult pe transferul de fișiere. Toți utilizatorii acestor programe se pot conecta la un server sau mai multe. Fiecare utilizator are posibilitatea de a pune la dispoziția celorlalți ce fișiere dorește. **Foarte important:** nu pune fișiere sau programe pentru care nu ai licență sau alt drept de utilizare sau distribuție. Excepție de la regulă fac fișierele care nu sunt îngrădite de aceste atribute.

Cu un download manager, fișierul poate fi descărcat în bucăți, în mai multe momente ale zilei sau chiar în mai multe zile. Download managerul permite reluarea descărcării din momentul în care a fost oprit ultima oară. Pe lângă acest avantaj, download managerul poate împărți fișierul în bucăți egale și descărcarea lor preferențială.

⇒ Alte metode de transfer al fișierelor

O altă metodă de transfer al fișierelor de mărimi considerabile este trimiterea lor în email cu ajutorul paginilor care permit un upload de până la 1GB. O astfel de pagină o găsești la adresa www.yousendit.com. Nu este nevoie de o înscriere, tot ce trebuie este să scrii adresa

celui care o să primească programul și să alegi fișierul pe care vrei să îl trimiți. Este necesară prezența pe acea pagină până când primești confirmarea că mesajul a fost trimis.

Și programele de mesagerie instant oferă facilitatea trimiterii de fișiere până la o anumită mărime.

⇒ **Întotdeauna fii atent la ceea ce downloadezi**

Nu contează cât de bun este antivirusul tău sau programul antispyware, e mai bine să fii sigur dinainte. Nu downloada software din locații în care nu ai încredere.

Dacă ești în dubiu, fă o căutare rapidă pe Google pentru termenii [companie/nume produs] + spyware și citește ce spun oamenii despre acel program.

Dacă folosești manager de download îl poți seta astfel încât la finalul downloadului să scaneze fișierul/fișierele salvate pe hard. Localizează fișierul, dă clic dreapta pe el și din meniul contextual alege opțiunea de scanare.

Foarte important! Fii precaut cu locurile de unde downloadezi software-ul. Asigură-te că pagina respectivă are o reputație bună. Dacă pare prea frumos să fie adevărat, probabil așa e. Nu risca. Nu cred că ți-ar plăcea să îți pierzi toată munca din cauza unei infectări puternice pe care numai o formatare o mai poate salva. E bine să ai tot timpul un antivirus activ cu care să scanezi orice ai descărcat de pe Internet.

Atenție! Fii organizat atunci când descarci ceva. Înainte de asta, deschide Windows Explorer și gândește-te la locația unde vrei să descarci acel program. Este indicat să ai un director în care să ții tot ce descarci de pe Internet. În el poți crea subdirectoare cu diferite nume, Utilități, Jocuri, Drive-re ... dacă nu ai așa ceva este foarte probabil să întâmpini probleme în identificarea diferitelor fișiere descărcate acolo. Poți crea de exemplu directoare distincte pentru programele instalate pe calculatorul tău și altul pentru cele pe care urmează să le testezi.

Cel mai simplu mod e să downloadezi direct pe Desktop. După aceea vei hotărî ce vei face cu acel fișier. Majoritatea programelor au un nume destul de ciudat și putem să garantăm că după câteva zile poți uita ce reprezintă ceva de genul wd_72_inst_2121.up.zip. Poți însă atunci când descarci fișierul să-l și redenumesci cu un nume mai sugestiv care să te ajute pe

viitor. Poți să îl redenumești și ulterior, dând clic pe el și apoi apăsând **tasta F2**. Introdu noul nume și **Enter** când e gata.

Încă un avertisment. Când descarci de pe Internet și instalezi în calculatorul tău programe se întâmplă deseori să nu știi la ce folosesc programele respective sau dacă îți folosesc sau nu. Fii prudent, în primul rând scanează tot ce descarci, apoi fă copii de siguranță ale sistemului pentru a fi sigur că după instalarea noului program sistemul tău va mai porni. Dacă software-ul are lipsuri sau vulnerabilități te poți afla în postură neplăcută de a pierde toată munca și informația din calculator.

≈ Publicarea pe Web

⇒ Construirea unui site

Dezvoltarea efectivă a unui site necesită o planificare bine gândită. Înțelegerea întregului proces înainte de a începe te va salva de cheltuiala inutilă și de timp pierdut, pe măsură ce proiectul înaintează. Deși varietatea paginilor este destul de mare, de la cele mai simple, pâna la cele mai complexe, procesul dezvoltării rămâne același în toate cazurile.

Sunt strategii primare: planificarea, dezvoltarea conținutului, designul grafic, programarea, piața, promovarea și întreținerea. Depinzând de ariile de expertiză, vei avea nevoie de asistență pentru unele faze ale proiectului. Gândește ca un constructor, fă o schiță, poate cu ajutorul unui arhitect, apoi angajează diferiți oameni pentru diferite sarcini.

Planificarea

Înainte de toate, stabilește audiența site-ului tău. Acest pas este critic, deoarece multe decizii legate de design și conținut depind de asta. Site-ul se va adresa copiilor sau adulților? Cei care vor accesa site-ul o pot face de acasă, de la școală sau de la serviciu? Cât de rapidă este conexiunea? Vizitatorii caută informații sau vor să se distreze? Asigură-te că știi răspunsul la aceste întrebări din start.

Site-ul trebuie să fie organizat pentru a se bucura de ambele beneficii, ale numărului de vizitatori și a ușurinței întreținerii. Desenează structura site-ului sau fă o schemă. Te va ajuta foarte mult să vizualizezi structura, chiar dacă lucrezi singur, cu colegi sau profesioniști.

Navighează pe Internet cât poți de mult pentru a vedea diferite tipuri de pagini. Multe pagini au link (legătură) cu firma sau compania care a făcut pagina. Dacă ai decis să folosești ajutoare din afară, asigură-te că sunt experimentați.

Întotdeauna reține că o pagina web este o munca în dezvoltare perpetuă. Majoritatea paginilor se schimbă destul de des din cauza tehnologiei care face publicarea electronică

mai rapidă și relativ ieftină. Un site bine planificat simplifică acest proces. Conținutul nou și alte elemente putând fi adăugate fără prea mult efort.

Dezvoltarea conținutului

Conținutul paginii tale va fi de cele mai multe ori o combinație a informațiilor pe care le ai și a celor pe care trebuie să le crezi.

Informațiile legate de serviciul clienți poate fi un tip de conținut. Ce întrebări pun oamenii cel mai des? Dacă nu ai o listă de răspunsuri la cele mai frecvente întrebări, așează-te împreună cu echipa ta și scrie-le. Apoi pune aceste informații pe pagină. Cu cât vizitatorii tăi vor găsi răspunsurile pe pagina ta, cu atât mai puțin timp vor petrece căutând aceste răspunsuri la telefon sau discutând.

Un Content Manager sau Manager de Proiect poate fi însărcinat cu ținerea evidenței textului, graficii, și programării necesare pentru a crea conținutul, cât și afișarea acestuia în pagină. Acest tip de ajutor poate fi angajat pentru o perioadă temporară dacă nu ai experiență.

Designul grafic

Nu contează cât de bine organizat și interesant poate fi conținutul, grafica dă un plus de calitate. Poți face o impresie bună cu câteva elemente grafice în pagina principală. Repetă câteva elemente de design în pagină pentru a crea un sentiment de continuitate. Acesta este unul din multele indicii folositoare în crearea paginilor atrăgătoare. Un bun designer poate fi de folos.

Cel mai important lucru de reținut în alegerea designerilor graficieni este să lucrezi cu profesioniști care înțeleg cerințele unice ale Internetului. Limitările tehnice (și oportunitățile) paginilor web sunt străine designerilor graficieni din alte domenii media. Mărimea fișierelor, limitările culorilor și rezoluția ecranului sunt mult mai limitate față de cele din publicațiile tipărite.

Programarea și ajutorul tehnic

Odată ce ai planificat și creat conținutul și grafica paginii, vei avea nevoie de cineva care să transpună acestea într-o formă care poate fi citită pe Internet. Poți face asta convertind documentele text în HTML (Hyper Text Markup Language) și convertind grafica în fișiere GIF sau JPEG. Învățarea elementelor primare din HTML este foarte ușoară. Dacă ai doar câteva pagini de creat poți să le faci singur. Dacă totuși ai nevoie de ajutor, angajează un programator. Software-urile care convertesc documentele în HTML se numesc HTML Converters, și pot fi de mare ajutor. De fapt, în Microsoft Word poți salva un document în format HTML.

Odată ce ai început lucrul cu forme, script-uri CGI, imagini, sau tranzacții online, vei avea nevoie probabil de serviciile unui programator. Există foarte multi web developeri, care oferă programarea ca parte a serviciilor lor. Poți găsi programatori pricepuți căutând online. Asigură-te că vezi câteva exemple de proiecte anterioare ale acestora înainte de a-i angaja.

Când tot materialul tău este pregătit, și ai un programator gata să pornească, vei avea nevoie de un loc unde să-ți găzduiești site-ul. Dacă ai un server acasă, administratorul de sistem trebuie să învețe câteva abilități necesare (poate cu ajutorul unui consultant). Majoritatea indivizilor îți găzduiesc paginile prin intermediul firmei care le furnizează serviciile Internet.

Piața și promovarea

Crearea unui site foarte frumos poate fi neproductiv dacă nimeni nu știe nimic despre el. Cum Internetul are câteva miliarde de pagini, captarea atenției poate fi destul de dificilă. Unii developeri oferă servicii de piața și promovare ca parte a pachetelor lor. Primul pas pe care trebuie să îl faci este să îți înscrii pagina în motoare de căutare și în directoare web.

Întreținerea

Ca și o casă, o pagină are nevoie de întreținere periodică. Nu face greșeala să crezi că odata pus online totul e terminat. Dacă vrei ca oamenii să revină pe pagina ta, cineva va trebui să adauge conținut nou și să aducă la zi vechiul material. Sunt mailuri la care trebuie răspuns, link-uri de verificat, și poate urmărirea statisticilor. Pentru un site mic, acest lucru poate dura aproape 2-3 ore pe lună. Cu ceva timp petrecut învățând HTML, poți să te descurci singur.

Întreținerea unui site mare poate fi o slujbă full-time, deci include costurile întreținerii continue în buget. Dacă lucrezi cu un web developer care te ajută la aspectele proiectului tău, compania poate oferi un contract de întreținere ca parte a contractului. Întreabă asta la începutul proiectului. Lucrul cu aceeași oameni va asigura consistență, o nouă persoană sau firmă nu va avea aceleași cunoștințe despre pagina ta.

⇒ **Blogul**

Este o publicație web care conține articole sau alte însemnări postate periodic. Deoarece crearea, actualizarea și întreținerea unui blog necesită tot mai puține cunoștințe tehnice în ziua de azi vedem o largă răspândire a acestora.

Blogurile pot fi găzduite pe servere speciale, gratuit sau contra unei taxe lunare. Sau, cu ajutorul unor softuri speciale, pot fi găzduite și folosind serviciile clasice de găzduire web.

Blogurile în general au un conținut focalizat pe un anumit subiect. De exemplu: politică, marketing, știri locale, culinar, etc. Sunt însă și nenumărate bloguri care au rol de jurnal online.

Blogurile pot fi cu acces public, restricționat sau pot fi private.

Conținutul unui blog se compune din text, imagini, linkuri către bloguri similare sau favorite, linkuri către diverse pagini web. Sunt unele bloguri în care conținutul publicat este în format imagine (fotoblog), audio (audioblog sau podcast) sau video (videoblog sau vlog).

Articolele blogului se numesc posturi sau intrări. Persoana care le postează se numește blogger.

Intrarea unui blog este de obicei compusă din:

- Titlu - trebuie ales unul sugestiv pentru restul conținutului
- Corpul (body) - conținutul principal al postării
- Permalink - adresa web (URL) al articolului
- Data postării - data și ora la care a fost publicată intrarea

Opțional poate să conțină:

- Comentarii - ce pot fi adăugate de cititori sau de membri înscriși

- Categoriile - subiectul la care se referă intrarea
- TrackBack sau pingback - linkuri către alte site-uri care au făcut referire la această intrare

Blogroll este o listă cu linkuri ale altor bloguri sau site-uri pe care autorul le frecventează

La ce pot fi folosite blogurile? Iată mai jos câteva exemple:

Blogurile personale folosite fie pe post de jurnal, fie pentru a publica informații pe teme care îl pasionează pe autor.

Blogurile pentru afaceri sunt create pentru a promova produse sau servicii. Pentru a avea succes însă ele nu trebuie să fie pură publicitate ci mai degrabă informație utilă cititorului care să-l ajute să ia decizia corectă.

Blogurile organizațiilor sunt folosite ca un mod de a comunica intern sau extern. Sunt folosite de către corporații, instituțiile de învățământ, organizațiile non-profit, cluburi, etc.

Vrei să publici un blog?

Nimic mai simplu! Vizitează adresele de mai jos și alege serviciul care ți se pare cel mai potrivit. În doar câțiva pași blogul tău poate fi setat și pregătit pentru a-ți publica postările.

Și toate acestea gratuit

- <http://www.weblog.ro>
- <http://www.blogger.com>
- <http://360.yahoo.com>

≈ Web Feed

Este un document care conține titlul și un sumar al articolelor sau posturilor publicate pe un site împreună cu linkul care duce la versiunea completă a acestora. Blogurile, site-urile de știri, unele forumuri sunt surse comune de astfel de documente.

Cele mai răspândite formate ale acestor documente sunt RSS și Atom.

La ce folosesc feedurile?

Dacă ești webmaster poți include feedurile publicate de alte site-uri în pagina ta web pentru a-i diversifica și a-i îmbogăți automat conținutul. Atenție însă, include doar acele feeduri care conțin informații ce prezintă interes pentru vizitatorii paginii tale web.

Dacă ai un site a cărui conținut se modifică des, dacă vrei să permiți și altor site-uri să afișeze conținut de pe site-ul tău sau pur și simplu vrei să poți ține legătura cu cei care ți-au vizitat site-ul și vor să fie la curent cu noutățile acestuia poți să publici propriile feeduri. Nu trebuie decât să creezi document în format RSS, Atom sau altul bazat pe XML care să conțină titlurile, scurte sumare precum și linkurile către paginile tale web unde se pot citi continuările. Uploadează acest fișier pe server și pune la dispoziția celor interesați adresa lui (URL) fie printr-un link, fie prin intermediul butoanelor.

Dacă dai peste un site interesant care publică feeduri poți să te abonezi la acestea. Cu ajutorul unui agregator sau cititor de feeduri vei avea acces la ultimele noutăți ale respectivului site fără a fi nevoit să-l vizitezi decât în cazul în care titlul sau sumarul citit te determină să dai clic pe link pentru a citi continuarea de pe site. E oarecum similar cu buletinul de știri sau ziarul electronic. Doar că în cazul abonării la feeduri nu trebuie să introduci datele personale precum numele și emailul.

Agregatorul

Agregatorul reduce timpul și efortul necesar pentru a verifica regulat dacă sunt noutăți pe site-urile care te interesează. Cu ajutorul acestuia te poți abona/dezabona, la un feed. El va verifica automat, la intervale stabilite de tine dacă sunt noutăți și va extrage conținutul pentru ca tu să-l poți citi fără a mai vizita site-urile respective.

Agregatorul de știri poate fi:

- un soft specializat instalat pe calculatorul tău,
- un client de email (Thunderbird) sau browser (Firefox, Safari, Opera) care au încorporate funcționalitățile necesare gestionării și citirii feedurilor
- o pagină web care permite managementul și citirea feedurilor (My Yahoo! și Google). Această variantă îți permite să îți verifici și citești feedurile de pe orice calculator, nu numai de pe cel propriu.

În funcție de modalitatea aleasă abonarea se poate face manual prin introducerea adresei feedului (URL), dând clic pe un link sau buton în browser sau prin diverse alte metode. În cazul în care nu mai dorești să fii ținut la curent cu noutățile unui site nu trebuie decât să ștergi feedul acestuia din listă.

≈ E-afacerile

“E-afacerea” reprezintă utilizarea Internetului și a tehnologiilor legate de acesta în cursul desfășurării unei afaceri obișnuite.

"E-afacerile" implică utilizarea informațiilor și tehnologiilor de comunicații pentru derularea proceselor unei afaceri clasice.

Este o modificare strategică în maniera de conducere a unei afaceri, bazată pe inovație în utilizarea tehnologiilor care permit relații interactive online între clienți, personal și partenerii de afaceri.

O e-afacere nu înseamnă doar crearea unui web site sau încorporarea de alte informații, ci implică orientarea și concentrarea afacerii înspre client și înspre relația cu clientul. Se folosește în vânzare, cumpărare, producție, promovare, distribuție și management.

Poți profita de avantajele internetului pentru:

- a intra pe noi piețe
- îmbunătățirea relațiilor cu clienții
- optimizarea proceselor interne
- simplificarea sarcinilor administrative
- reducerea costurilor
- îmbunătățirea productivității
- creșterea veniturilor etc.

Pentru oricare dintre cele 1001 de probleme pe care le are un manager de rezolvat în fiecare zi se pot găsi soluții bazate pe internet. E-soluțiile se pot implementa și în afacerile mari dar și în cele mici.

Vei putea constata în cele ce urmează că s-ar putea să fie mai riscant să eviți utilizarea internetului decât să-l utilizezi tu însuși. Internetul e aici și acum și se dezvoltă.

Principala întrebare nu este dacă să utilizezi internetul ci cum să faci acest lucru?

Iată câteva activități online la îndemână chiar și pentru micile afaceri:

- comunicare și documentare (email, documentare prin internet),
- marketing, vânzări și relații cu clienții (promovare, vânzări online, managementul relațiilor cu clienții, recrutare personal),
- producție și management (aprovizionare online, design, management, finanțe).

Emailul a devenit la fel de comun ca și telefonul sau faxul. Afacerile de toate mărimile utilizează emailul pentru a ține legătura cu clienții și furnizorii. Emailul este un serviciu ieftin sau chiar gratuit. Ai nevoie doar de un calculator și o linie telefonică.

Comunicarea este esențială în conducerea unei echipe și în stabilirea relațiilor cu alții. Dacă afacerea ta presupune clienți dispersați sau angajați/colaboratori care fac muncă de teren atunci emailul și alte tehnologii bazate pe internet sunt indispensabile pentru a transmite și primi informații înspre și din interiorul organizației proprii sau dinafara ei.

Internetul este mediul ideal pentru monitorizarea pieței și obținerea de informații despre produse și prețuri.

Internetul îți permite să aduni informații relevante într-un timp scurt pentru a putea lua decizii optime. Având informațiile relevante poți depăși competitorii, poți să descoperi noi oportunități, să-ți crești cota de piață, să-ți îmbunătățești profitabilitatea și să supravețuiești condițiilor schimbătoare ale pieței.

Utilizând internetul poți afla informații de la competitori, asociații profesionale, instituții, pentru a da doar câteva exemple. Oriunde te afli, ești de fapt doar la un clic distanță de informații din toata țara și nu numai.

Poate cel mai important este că internetul a devenit rapid un mediu și un mod ideal pentru marketing și promovare. Clienții încep prin a căuta pagina de internet a unei firme ca un lucru firesc.

Ce vor vedea când o vor căuta pe a ta?

Micile afaceri pot utiliza internetul pentru a informa clienții despre ceea ce au de oferit. Unele companii au produse specifice care nu pot aduce rezultate mai bune în zona unde se

află compania, din varii motive; dar internetul dă acces la alte zone geografice, atâtea câte poți gestiona. Unele companii își afișează adresa de internet pe situri ale instituțiilor sau asociațiilor profesionale. Altele utilizează sitele de afiliere, afișarea de bannere publicitare, trimiterea de mesaje publicitare și oferte periodice (emailul permițând trimiterea de imagine și texte, într-un cuvânt, prezentări grafice atractive).

Oferirea de produse și servicii clienților contra unei sume de bani reprezintă esența oricărei afaceri. Internetul poate avea un rol important în acest proces, de la a oferi informații despre ceea ce vinzi, la primirea de comenzi online și efectuarea de plăți prin diverse sisteme electronice. Vânzările online nu se pretează doar la afacerile orientate spre client (vânzările cu amănuntul). Sistemele de vânzări online includ cataloage online, sisteme de credit card și plăți instant. Dar aceasta nu este neapărat soluția ideală pentru micile afaceri. Unele firme își afișează cataloage online și folosesc emailul și telefonul pentru a primi comenzi și plăți.

Succesul unei afaceri implică să ai clienți multumiți care se vor întoarce pentru mai mult. Managementul relației cu clientul ajută companiile să își identifice clienții cei mai buni, să individualizeze relațiile cu clienții, să gestioneze campaniile de marketing, să reducă timpul de răspuns al clientului și să deservească regiuni geografice întinse, pe scurt, să construiască relații profitabile și de durată cu clienții. Cum să faci acest lucru? Spre exemplu, poți începe prin a utiliza o pagină de internet prin care să oferi asistență și informații pentru clienți și totodată să aduni informații despre preferințele clienților pe care să le integrezi apoi în propria afacere.

Orice afacere implică și aprovizionare, iar internetul te poate ajuta să cumperi automat, online ceea ce ai nevoie ori să controlezi stocurile. Reducerea stocurilor este țelul oricărui manager concomitent cu posibilitatea de a răspunde prompt oricărei comenzi. În același timp, sistemele electronice de aprovizionare ori de licitații contribuie la o aprovizionare optimă.

Iată pe scurt la ce poate fi bun Internetul!

Mulți dintre managerii care conduc afaceri mici sau medii ezită în a implementa e-soluții deoarece văd prea multe riscuri și obstacole cum ar fi cele legate de:

- costuri,
- securitate,

- cunoștințele și dotarea tehnică necesară și
- recuperarea investiției.

Aceste probleme nu sunt însă insurmontabile:

Costurile. Tehnologia se poate dovedi scumpă, dar există și soluții mai modeste cu rezultate surprinzătoare. Multe afaceri pot reuși doar utilizând funcții de baza cum ar fi emailul și accesul la internet, ceea ce implică de obicei costuri modice.

Securitatea online este o chestiune importantă la fel ca în lumea fizică. Dar și pentru aceasta există soluții eficiente care să asigure securitatea operațiunilor.

Tehnica. Nu trebuie să fii specialist pentru a lua decizii bune în privința tehnologiei. Gândește-te că ai angajat experți în probleme juridice, contabile sau de design. În același mod poți utiliza cunoștințele specialistilor în IT&C. E-soluțiile nu sunt o decizie tehnică ci una de business.

Adevăratul risc este de a nu te implica în e-business.

Marea amenințare vine dinspre competitori și piața în genere. Cu siguranță nu vrei să fii exclus din piață de către cei care fac afaceri online. Dacă ești un mic întreprinzător nu îți dorești ca un alt e-business să pătrundă în zona/piața ta locală și să te înlăture.

Însă, cel mai important, fără implementarea de e-soluții productivitatea și eficiența afacerii tale nu vor ține pasul cu concurența, îți vor fi afectate costurile, vânzările și, în ultimă instanță, veniturile și profitul.

Dacă te-ai convins că trebuie să faci ceva, iată cu ce poți începe.

Analizează nevoile și provocările afacerii tale. Care sunt amenințările și oportunitățile, care sunt punctele tale slabe și care sunt avantajele?

Răspunzând la aceste întrebări vei putea să descoperi zonele asupra cărora trebuie să te concentrezi, schimbările pentru care trebuie să te pregătești.

Gândește-te la strategia de afaceri în ansamblu. Este esențial să privești e-soluțiile ca o parte integrantă a acestei strategii. Este indicat ca mai întâi să îți definești obiectivele

pentru ca mai apoi să vezi cum te pot ajuta e-soluțiile să atingi aceste obiective. Măsura în care vei utiliza e-soluțiile depinde de ceea ce este mai profitabil pentru afacerea ta. Să nu cazi în păcatul de a urma tehnologia de dragul tehnologiei. E-soluțiile sunt doar o unealtă care te ajută să îți atingi obiectivele strategice.

Privește ce fac alții, pentru că trebuie să știi care sunt tendințele pieței și ale competitorilor. Ar trebui să fii în permanență informat: mergi la întruniri, expoziții, târguri și, bineînțeles, documentează-te prin internet. Este vital să identifici zonele care necesită îmbunătățiri și zonele în care poți să fii lider.

Informează-te despre posibilele e-soluții. Ar trebui să afli ce fel de e-soluții se folosesc și ce se preconizează. Analizează cum au reușit alții pentru ca, în final, să găsești soluțiile care se potrivesc afacerii tale.

"Udă-te pe picioare". Internetul este mediul ideal despre care poți învăța în timp ce te afli înăuntrul lui. Esti deja online, deci știi asta. Acum încearcă un proiect. Contactează-ți clienții, furnizorii sau angajații prin email. Inițiază o campanie promoțională prin internet. Ia-ți propriul nume de domeniu. Construiește un site. Include computerele în operațiunile curente ale afacerii. Astfel de pași te vor ajuta să câștigi experiență.

Modele de e-afacere

Intranetul – se bazează pe standardele internetului pentru a se asigura comunicarea în cadrul unei organizații

Business-to-business (B2B) – se folosesc tehnologiile bazate pe web pentru a se derula afaceri între 2 sau mai multe companii. Acestea pot să fie sub forma unor contacte între 2 parteneri fie sub forma unei piețe electronice în care interacționează mai multi parteneri în calitate de vânzători sau cumpărători

Business-to-consumer (B2C) – afacerile se folosesc de tehnologiile web pentru a-și face cunoscută oferta consumatorului, pentru a le răspunde la eventualele întrebări sau a le oferi suport.

Consumer-to consumer (C2C) – se referă la colaborarea diferiților utilizatori prin intermediul poștei electronice, comunităților virtuale, etc.

Consumer-to date (C2D) – se refera la situațiile în care se folosesc diverse instrumente electronice pentru crearea și prelucrarea bazelor de date.

Categorii de afaceri electronice

- Licitatiile electronice
- E-banking – tranzacții bancare electronice
- Comerțul electronic – comercializarea bunurilor și serviciilor prin intermediul tehnologiilor oferite de internet.
- Cataloage electronice
- Inginerie electronică
- Jocuri de noroc online
- Învățământ prin internet
- Mesagerie electronică
- Promovare electroncastică de produse/servicii
- Aprovizionare pe internet
- Investiții în piața de capital pe internet

≈ Jocurile PC

Calculatoarele nu sunt numai pentru muncă, ele reprezintă și o bună resursă de destindere. Jocurile în special, fac din calculatoare o jucărie destul de complexă. Jocurile la rândul lor au evoluat foarte mult, în prezent folosirea celor mai recente tehnologii pot oferi o perspectiva a realității virtuale foarte credibilă. Peisajele nu au arătat niciodată atât de bine, de real și complex, mașinile răspund la comenzi foarte aproape de realitate, pașii nu au sunat niciodată atât de înfiorător, monștrii n-au fost niciodată atât de inteligenți ...

O scurtă clasificare a jocurilor

- **Shooter** - Jocuri care implică folosirea armelor de foc (Doom, Quake, Counter Strike....)
- **Jocuri de strategie** - Jocuri care implică evoluția treptată a personajelor sau raselor (Star Craft, Warcraft, Age of Empires...)
- **Racers** - Jocuri care implică întreceri între diferite modele auto ... și nu numai, pot fi motociclete, nave, barci ...(Need For Speed, F1, Collin McRae...)
- **Fighters** - Jocuri care implică lupta corp la corp, cu sau fără alte arme, într-un ring sau arenă (Mortal Kombat, Virtua Fighter, King of Fighters...)
- **Rpg**- Jocuri care implică folosirea unuia sau mai multor personaje într-o aventură (Diablo, Matrix, Neverwinter Nights...)
- **Board games** - Jocuri de masă am putea spune: table, sah, go, mah-jong, diferite jocuri de cărți (Checkers, Mah-Jong, Solitaire ...)
- **Sport games** - Jocuri în care există o competiție sportivă: fotbal, baschet, volei, hochei, skateboarding, ski (Fifa, NBA, NHL ...)

Majoritatea jocurilor menționate au evoluat odată cu performanța calculatoarelor, oferind acum grafică și mișcare foarte naturală și efecte foarte veridice. Ele se pot juca de unul singur sau în rețea.

Jocurile în rețea au devenit foarte populare în ultimii ani. În schimbul bătăliilor lipsite de sens și previzibile cu monștrii, acum ești în competiție cu alți oameni destul de imprevizibili. Întotdeauna există noi jucători, niciun joc nu va fi la fel, distracția nu se va

termina niciodată. Sunt sute de jocuri pe calculator care au capacitatea de a se juca în cadrul unei rețele.

Jocurile pe Internet sunt bazate pe același concept pe care funcționează și jocurile în rețea. Există totuși mici diferențe, avantajul este că poți juca cu oricine pe Internet și ai destul de multe alternative în a alege cu cine vrei să joci. Adversarul tău nu trebuie să fie în aceeași cameră sau clădire cu tine, poate să fie chiar și din altă țară de pe alt continent. Dezavantajul este că scade viteza jocului, mai ales în cazurile în care conexiunea la Internet este slabă.

Pentru a juca direct pe Internet, trebuie să te conectezi la un server. Fie știi adresa serverului și te conectezi la el prin intermediul opțiunilor oferite de joc sau accesezi Internetul, găsești o lista de servere pentru jocul tău, alegi unu și îl introduci în setările jocului.

Jocurile pe Internet au devenit o modă. De exemplu, pagina www.linkmania.ro oferă o varietate mare de jocuri și servere. Comunitățile dezvoltate de aceste jocuri merg până la scară mondială, existând jocuri la care jucătorii sunt răspândiți în toată lumea.

De reținut! Jocurile online sunt o cale foarte bună de a te elibera de stres. Amintește-ți că la celălalt capăt al conexiunii mai este o persoană, poate fi un inginer de 34 de ani din California în pauza lui de prânz, un copil de 11 ani din India, sau un profesor de fizică de 60 de ani din Suedia. În oricare din cazuri, tratează-i cu politețe și respect. Cu toții caută să se distreze, nu să fie insultați. Fi drăguț, ai grijă la limbajul folosit, joacă corect și respectă regulile.

Bucură-te de jocuri! Jocurile online sunt distractive. Nu fii intimidat de marea varietate de jocuri, servere sau tipuri de jocuri. Explorează, încearcă câteva și alege-l pe care îți place cel mai mult.

≈ Pasul 5 ≈

≈Cum să-l menținem în formă

PC-urile din ziua de azi sunt tot mai performante și ne pot fi de folos în nenumărate cazuri. Mulți dintre noi nici nu mai putem concepe viața fără calculator.

Dar pe cât pot fi de utile PC-urile pe atât de multe bătăi de cap ne pot da. Mai ales dacă numai pretindem de la ele și noi nu facem un minim de efort pentru a le menține în formă.

De aceea îți propunem să vedem în cel de-al cincilea pas al ghidului ce am putea face noi astfel încât să îi asigurăm calculatorului condițiile minime necesare funcționării optime. Plus câteva idei utile care să te ajute să faci cât mai bine față eventualelor probleme care pot să apară în utilizarea PC-ului.

≈ **Întreținerea calculatorului**

⇒ **Ai grijă de partea hardware**

Sfaturi utile pentru păstrarea curată a componentelor PC

- Niciodată nu stropi sau pulveriza lichide pe vreo componentă a calculatorului. Dacă într-adevar este necesară folosirea unui spray, pulverizează pe o cârpă curată înainte de a curăța componenta respectivă.
- Poți folosi aspiratorul pentru a aspira praful depus înăuntrul calculatorului, în monitor sau tastatură. Dar atenție, poți folosi doar un aspirator cu baterie.
- Când cureți un calculator scoate-i cablul de alimentare de la priză.
- Nu pune niciodată în calculator o componenta udă.
- Fii atent ce fel de solvenți folosești, unii solvenți pot provoca alergii, pot distruge vopseaua sau plasticul, chiar coroda metalul. Încearcă întâi cu apa sau cu un solvent diluat.
- Când cureți calculatorul fii atent să nu lovești piesele sau componentele din plăci.
- Nu manca și nu bea niciodată în vecinătatea calculatorului.
- Încearcă să nu fumezi prea mult atunci când stai la calculator.

Unelte de curățare

Deși multe companii au creat produse pentru a ajuta îmbunătățirea procesului de curățare a componentelor și perifericelor, poți folosi cu succes și diferite unelte din casă. Mai jos se află o listă cu produsele de care ai nevoie atunci când îți cureți calculatorul.

Reține că unele componente din calculator nu pot fi curățate decât cu o unealtă special creată pentru așa ceva, și va fi menționat acest lucru dacă va fi cazul.

- Cârpă - o bucata de material textil este cea mai recomandată unealtă pentru ștergerea și înlăturarea prafului de pe unele componente, poți folosi de asemenea șervețele de hârtie.

- Apa sau alcoolul - cârpele înmuiate în apa sau alcool sunt recomandate pentru înlăturarea petelor sau urmelor care nu se pot șterge cu cârpa uscată, atenție totuși când folosești alcool pe plastic.
- Aspirator portabil - poate trage sau sufla praful, frimiturile, scrumul de țigară și alte particule dintr-un calculator. În timp praful și fumul de țigară pot afecta circuitul de răcire al calculatorului. Nu folosi un aspirator obișnuit pentru că poate genera electricitate statică, care poate afecta serios componentele calculatorului.
- Bețișoare cu vată - sunt ideale pentru curățarea locurilor mai puțin accesibile din calculator: tastatură, mouse și alte locații.

∴ Curățarea unității centrale

Carcasa de plastic în care se află componentele, poate fi curățată cu o cârpă uscată sau înmuiată puțin în apă. Pentru petele mai greu de înlăturat se poate folosi puțin detergent, este recomandat să nu folosești niciodată un solvent pe suprafețele din plastic.

Asigură-te că toate ventilatoarele și găurile de aerisire sunt bine curățate de praf, păr sau alte particule. Este recomandat să folosești aspiratorul portabil în procesul de curățare al acestei componente.

∴ Curățarea CD-Rom-ului și a DVD-Romului

De ce? O unitate cd-rom murdară poate provoca erori de citire a cd-urilor. Aceste erori pot cauza probleme în pornirea sau rularea programelor instalate.

Cum? Pentru a curăța unitatea cd-rom recomand achiziționarea unui kit de curățare de la orice magazin de specialitate. Folosirea kitului de curățare este suficientă pentru a îndepărta praful, părul sau alte particule.

∴ Curățarea CD-urilor și a DVD-urilor

De ce? Cd-urile murdare pot cauza erori de citire și/sau pot deveni nefuncționale.

Cum? Curățarea cd-urilor trebuie făcută de asemenea cu un kit de curățare, totuși, se poate folosi și o bucată de material textil. Când folosești o cârpă începe să cureți de la interior spre exterior. Poți folosi și apa sau alcool atunci când este necesar.

∴ Curățarea unității floppy-disk

De ce? Pentru că murdăria poate provoca probleme la scrierea sau citirea unui floppy-disk.

Cum? Curățarea poate fi făcută în doua feluri, prima metodă și cea mai indicată este să folosești un kit de curățare pentru floppy pe care îl poți achiziționa dintr-un magazin de specialitate. A doua metodă este recomandată utilizatorilor experimentați. Deschide cutia floppy-disk-ului și sterge capul de scriere/citire cu ajutorul unei bucati de vata înmuiată în alcool. Când cureți capul floppy-ului ai grijă să nu deplasezi vreo componentă de pe aliniamentul ei.

∴ Curățarea căștilor

Căștile folosite de mai multe persoane pot avea nevoie de curățare în mod frecvent pentru a preveni răspândirea germeilor și a bolilor.

Dacă sunt din plastic sau acoperite cu vinil, căștile se pot curăța cu o cârpă înmuiată în apă caldă. Așa cum am menționat mai sus, unii solvenți pot provoca alergii, deci, atenție în alegerea substanțelor folosite pentru curățare, mai ales în cazul căștilor.

Căștile pot avea îmbrăcătură din burete sau alt material, înlocuirea acestora făcând parte din procesul de curățare.

Curățarea căștilor poate preveni de asemenea transmiterea păduchilor sau a ouălor acestora, atunci când căștile sunt folosite de mai multe persoane, de aceea trebuie luat în considerare curățarea acestora cu apa caldă după folosire sau folosirea căștilor personale acolo unde se poate acest lucru.

∴ Curățarea tastaturii

De ce? Praful și părul pot provoca probleme în funcționarea acestei componente.

Mulți oameni curăța tastatura întorcând-o cu fața în jos și scuturând-o. O metodă mai eficace este folosirea unui furtun cu aer comprimat. De asemenea poate fi folosit și un aspirator, dar asigură-te că tastele nu pot fi trase de aspirator.

Dacă ai vărsat ceva pe tastatură, iată ceea ce trebuie să faci pentru a nu-ți distruge tastatură:

- opreste calculatorul imediat
- întoarce tastatura pentru a preveni infiltrarea lichidului în circuitele tastaturii
- scutură tastatura deasupra unui prosop
- încearcă să ștergi ceea ce se poate cu ajutorul unei cârpe
- după ce ai curățat-o cât poți tu de bine, las-o măcar o noapte cu fața în jos.

Dacă nu mai funcționează după ce ai vărsat ceva pe ea, e recomandat să o înlocuiești.

Tastatura poate fi folosită de mai multe persoane într-o anumită încăpere, clasa sau sala de cursuri și trebuie dezinfectată pentru a preveni răspândirea virușilor.

Închide calculatorul. Folosește un spray dezinfectant sau o cârpă îmbibată cu alcool și curăță fiecare buton al tastaturii. Evită să pulverizezi lichide pe tastatură.

∴ Curățarea monitorului

De ce? Praful și urmele de degete pot provoca probleme la citire.

Monitorul poate fi curățat cu orice soluție de curățat geamuri. Asigură-te că monitorul este scos din priză și dă cu soluția pe o bucată de material textil, nu direct pe monitor, pentru a evita infiltrarea lichidului în componentele electrice ale monitorului. Folosește aspiratorul pentru a curăța interiorul monitorului și asigură-te că nu ai cărți sau ziare care să îți acopere sau obtureze găurile de aerisire. Monitoarele supraîncălzite pot provoca incendii.

∴ Curățarea plăcii de baza

Praful și scrumul de țigară în special se pot acumula și pot coroda circuitele, cauzând numeroase probleme.

Recomandarea noastră atunci când cureți placa de bază este să folosești un furtun cu aer comprimat. Asigură-te că ții furtunul îndreptat într-o poziție în care să înlături praful de pe placa de bază sau din unitatea centrală.

O alternativă de succes pentru înlocuirea aerului comprimat este aspiratorul portabil, cu

baterii. Aspiratorul cu alimetare de la priză poate produce electricitate statică, care poate dăuna componentelor prezente pe placa de bază. Asigură-te că ții aspiratorul la câțiva centimetrii distanță de placa de bază pentru a nu lovi sau deplasa componentele și pentru a nu trage din greseala compontele mici ca jumperii.

∴ Curățarea mausului

Un maus mecanic/optic murdar poate cauza dificultăți în mișcare cursorului.

Pentru a curăța rolele mausului trebuie întâi să desfaci partea de jos a mausului. Examinează partea inferioară a mausului pentru a vedea în ce direcție trebuie rotită partea de jos. Majoritatea lor se rotesc în sens invers acelor de ceasornic, pune două degete pe partea de jos, apasă ușor dar ferm și împinge în sens invers acelor de ceasornic. Odată scoasă partea inferioară, întoarce mausul în poziția lui normală și ține palma deschisă sub el pentru a putea prinde mingea din maus (cel mecanic). Dacă mingea nu cade, scutură ușor de maus, în cele din urmă va cădea.

Odata scoasă bila, vei putea vedea rolele din interiorul mausului. Folosește un bețișor cu vată la capăt pentru a curăța rolele de praf, păr, sau alte particule. De obicei pe mijlocul acelor role se depune praful formând o dungă de mîz_gă. Curăță rolele, repune bila la locul ei și închide partea inferioară, de data asta rotind în sensul acelor de ceasornic.

Repetă procesul de curățare dacă problemele cu mișcarea cursorului mausului nu se remediază, și, dacă nici după câteva curățări nu vezi nicio îmbunătățire atunci e indicat să schimbi mausul.

Este la fel de indicat să cureți și pad-ul mausului. Mausul se șterge pe partea exterioară cu o cârpă înmuiată în apă caldă sau alcool.

∴ Curățarea imprimantei

Curățarea exteriorului imprimantei poate preveni împrăștierea germenilor, atunci când imprimata este folosită de mai multe persoane.

Asigură-te mai întâi că ai oprit imprimanta înainte să o cureți. Folosește o cârpă îmbibată cu apă sau alcool pentru a șterge cutia exterioară și fiecare buton sau mâner. Nu pulveriza

lichid pe imprimantă.

La unele imprimante este necesară și curățarea interioară. Din cauza numeroaselor tipuri de imprimante, a diferitelor etape, și politicilor producătorilor acestor imprimante este indicat să obții indicațiile de curățare direct de la producătorul imprimantei.

∴ Curățarea scannerului

Scanererele murdare din cauza prafului, a urmelor de degete și a părului pot afecta calitatea imaginilor scanate.

Scannerul se poate curăța cu ajutorul unei cârpă de bumbac pe care s-a pulverizat soluție de curățat geamurile, atât la exterior cât și pe partea pe care se așează materialele de scanat.

⇒ Întreținerea biților

Pe lângă curățarea fizică a calculatorului este necesară și o curățare a sistemului de operare, a driverelor, aplicațiilor și a fișierelor, fapt ce poate elibera spațiu pe hard disc și îmbunătăți performanța și viața sistemului de operare.

Atenție! Înainte de a porni acțiunea propriu zisă de curățare, fă copii de siguranță!

∴ Elimină fișierele personale de care nu mai ai nevoie

- șterge fișierele care nu mai prezintă niciun interes
- inscripționează-le pe CD sau DVD pe cele care s-ar putea să îți mai fie de folos.

Dacă folosești scannerul mult, lucrezi cu programe de grafică sau ai stocat pe hard fișiere multimedia ai constatat probabil că acestea ocupă foarte mult loc pe hard disc. Din când în când e recomandat să faci curățenie printre acestea pentru a-ți elibera din spațiu. Șterge-le pe cele care crezi că nu-ți mai trebuiesc sau inscripționează-le pe cd-uri sau dvd-uri pe cele pe care nu le mai folosești pentru moment. Nu le lăsa să îți ocupe inutil spațiul decât dacă ai din belsug.

Important! Nu uita să îți notezi pe CD/DVD ce informație conține. Folosește un marker

special pentru scrierea pe acestea. E foarte important să ai un sistem de organizare și pentru aceste medii de stocare. În timp se vor aduna multe și găsirea informațiilor dorite, stocate pe ele, se poate transforma într-un adevărat coșmar.

∴ Sterge fișierele temporare din browserul folosit de tine.

Dacă folosești Internet Explorer:

=> **Bara de sus > Tools > Internet Options > tabul General > Delete**

Și celelalte browsere au aceleași opțiuni de curățare a fișierelor temporare. S-ar putea însă să întâlnești termenul **Cache** în loc de fișiere temporare.

∴ Dacă folosești un client de email

- șterge mesajele de care nu mai ai nevoie: primite (Inbox), trimise (Sent) precum și cele salvate ca ciorne (Draft)
- șterge mesajele din folderul Trash

∴ Curăță lista programelor care se încarcă în Startup

(odată cu pornirea sistemul de operare).

Tot ceea ce nu reprezintă servicii importante fără de care sistemul nu poate funcționa nu trebuie lăsat să pornească odată cu sistemul. Din cauza acestora sistemul tău pornește și se comportă greoi.

Verifică ce reprezintă fiecare iconiță prezentă în Zona de notificare situată în partea dreaptă a bării de start (în system tray) pentru a afla ce se încarcă în Startup. Dacă sunt încărcate programe inutile odată cu pornirea sistemului poți să setezi că de la următoarea pornire să nu o mai facă:

=> **Start > Run > scrie msconfig > butonul OK**

În noua fereastră alege **tabul** Startup și debifează programele care nu trebuie să se încarce.

∴ Golește periodic coșul Recycle

Coșul Recycle este un loc temporar de a reține fișierele șterse. Poți oricând câștiga ceva spațiu în cazul în care ai ceva acolo:

=> **Desktop** > clic dreapta pe **Recycle Bin** > opțiunea **Empty recycle bin**

Alternativa: în diferitele versiuni ale Windows-ului poți goli coșul Recycle din utilitarul de curățare a hard-diskului (Disk Cleanup) la care ne vom referi mai târziu. Totuși, este bine să golești ocazional coșul recycle pentru a nu ajunge să ocupe degeaba spațiu cu fișiere la care ai renunțat, le-ai șters și nu-ți mai sunt de niciun folos.

Ține minte! Atunci când ai șters și din Recycle Bin nu vei mai putea recupera fișierele. Înainte de a-l goli poți să deschizi coșul și să arunci o privire asupra conținutului acestuia.

∴ Disk Cleanup

Dacă folosești Windows 98, Me sau Xp, procesul de curățare a hard-diskului este ușor. Microsoft a inclus în sistemul de operare un utilitar de curățare care funcționează destul de bine.

=> **Start** > **(All) Programs** > **Accessories** > **System Tools** > **Disk Cleanup**.

Alege drive-ul pe care vrei să îl cureți din listă și dă **OK**. În continuare, fereastra programului îți va prezenta opțiunile pe care le poți bifa pentru a selecta în vederea ștergerii fișierele care ocupă loc fără rost pe hard-disk. Bifează-le pe cele pe care vrei să le elimini și apoi dă clic pe **OK**.

∴ Dezinstalează programele nefolosite

Verifică dacă ai instalate programe pe care nu le mai folosești.

- Verifică lista programelor afișate în meniul Start:

=> **Start** > **(All) Programs** > Lista cu programe

Programul pe care dorești să îl dezinstalezi există în listă și în dreptul lui se află o săgeată?

Pune cursorul peste el și vezi dacă apare o nouă fereastră în care să fie opțiunea **Uninstall/Dezinstalare**.

Dacă aceasta există dă clic pe ea. Va începe procedura de dezinstalare. În unele cazuri s-ar putea să te întrebe dacă dorești și stergerea fișierelor create cu ajutorul acelui program sau a fișierelor special instalate de către program în Windows, fișiere cu extensia dll. Dacă știi că acele fișiere îți mai folosesc păstrează-le, dacă nu, optează pentru stergerea lor pentru a nu lăsa pe hard informații inutile. E indicat să notezi pe o hârtie fișierele speciale șterse. În cazul în care acelea sunt folosite și de alte aplicații va trebui să faci rost de ele.

- Verifică lista de programe cu ajutorul utilitarului Add/Remove Programs

Dacă în Start nu găsești programul sau acesta nu are opțiunea de Uninstall (Dezinstaleaza) accesează:

=> **Start > Control Panel > Add/Remove Programs**

și lansează operațiunea de dezinstalare de acolo.

- Doar dacă programul pe care vrei să îl elimini nu apare nici în acea lista poți să îl ștergi manual.

De regulă aplicațiile instalate se găsesc într-un folder aflat în locația:

=> **C:/Program Files**

Folderul programului fie are aceeași denumire că și aplicația, fie ca și firma producătoare. Folosește managerul de fișiere pentru a naviga la locația folderului și apoi șterge-l.

Important:

- când dezinstalezi programe este indicat să faci o copie de siguranță a datelor de pe disc.
- eliminarea programelor inutile trebuie făcută pe rând, nu încerca să elimini mai multe programe în același timp. Dacă totul e ok, poți continua cu eliminarea următorului program.
- nu alege niciodată varianta a III-a ca prima ta opțiune. Ea este recomandată doar în cazurile în care nici prima, nici a doua variantă nu sunt prezente.

∴ **Micșorează mărimea fișierelor stocate**

Dacă stai rău cu spațiul pe hard poți să optezi pentru compresia fișierelor.

Programele de compresie elimină părțile de prisos din fișiere și le înlocuiește cu semne sau alte caractere care reprezintă acel tip de date. Acest proces împachetează datele într-o formă care va ocupa mai puțin spațiu pe hard disc. Compresia fișierelor va crește foarte mult spațiul liber. Dar atunci când vei dori să accesezi sau să salvezi un fișier, calculatorul va trebui mai întâi să decompreseze informația. Acest proces poate încetini performanțele calculatorului de aceea nu este recomandată decât compresia acelor fișiere cu care lucrezi mai rar.

Compresia fișierelor în NTFS - În cazul în care folosești Windows Xp, sunt șanse foarte mari că partițiile tale să fie NTFS, dacă ai așa ceva mai poți salva ceva spațiu comprimând fișierele folosind opțiunea **File Compression**. Localizează folderul pe care dorești să îl compresezi folosind managerul de fișiere. Apoi:

=> Clic dreapta pe **Folder** > **Properties** > **butonul Advanced** > bifează **opțiunea Compres content to save disk space** > **butonul OK**

Vei fi întrebat dacă dorești ca și conținutul directoarelor și subdirectoarelor să fie indexat. Alege să le compresezi și pe acestea.

∴ **Defragmentarea**

Când copiezi un fișier sau instalezi un nou program pe calculator, hard-diskul este relativ gol, noua informație va fi scrisă într-un bloc continuu. Când ai nevoie de acel program sau fișier, calculatorul îl poate accesa rapid pentru că este într-un singur loc. Pe măsură ce folosești calculatorul adaugând fișiere și programe, hard-diskul începe să se umple. Ștergerea fișierelor sau eliminarea programelor crează niște spații goale printre alte date scrise. După un timp, calculatorul nu mai salvează informațiile în blocuri mari. În schimb, depozitează informații în multele colțuri și spații disponibile, relativ mici ale hard-diskului. Rezultatul? Noul program sau un fișier este rupt sau fragmentat în bucățele mici și depozitat în mai multe zone diferite ale hard-diskului. Calculatorul urmărește ingenios adresa fiecărui fragment de informație și le assemblează pe toate când este nevoie. Dar, evident, cu cât este mai fragmentată informația cu atât durează mai mult să o acceseze, iar

calculatorul merge mai greu.

Soluția este simplă. Windows-ul vine cu un program care va defragmenta hard-diskul tău. Acest proces reunește toate fragmentele de informație în blocuri mari și strânge tot spațiul ramas liber pe hard-disk într-un singur bloc, făcând accesarea informațiilor mai rapidă și mai ușoară pentru calculatorul tău. Poți găsi programul de defragmentare:

=> **Start > (All) Programs > Accessories > System Tools > Disk Defragmenter.**

Dacă ai dificultăți în găsirea lui, da un simplu clic pe:

=> **Start > Help and Support.**

În căsuța Search scrie cuvântul **defragment**. Calculatorul îți va da linkul către programul de defragmentare.

În funcție de calculator și de hard-disk, defragmentarea poate dura puțin mai mult. Este bine să defragmentezi din când în când căci așa îți vei păstra calculatorul mai rapid. Unele programe, precum cele de editare video se vor bloca și închide dacă hard-diskul este prea fragmentat.

Când procesul este complet restartează calculatorul apăsând pe:

=> **Start > Shutdown**

Probleme în pornirea procesului de defragmentare:

- Înainte să începi procesul defragmentării ar fi bine să închizi orice program ce rulează, inclusiv cele ce rulează în background ca firewall-urile și anti-virusii. Dacă încerci să defragmentezi când rulează aceste programe, procesul defragmentării va fi mereu întrerupt. Pentru a nu rămâne descoperit în acest timp deconectează-te de la Internet pe timpul defragmentării.
- Dacă închizi programele principale ce rula și ai încă probleme cu defragmentarea fiind constant întreruptă, poți defragmenta din Safe Mode. În modul normal de funcționare al Windows-ului, multe programe individuale pot fi automat pornite împreună cu sistemul de operare Windows. În Safe Mode numai sistemul de operare și driverele sunt pornite. Cum niciun alt program nu este pornit, nu mai rulează nimic în fundal că să interfereze cu procesul defragmentării.

Ca să pornești calculatorul în Safe Mode:

=> când pornește apasă **tasta F8**

Momentul în care trebuie să apeși tasta F8 diferă în funcție de versiunea Windowsului și este dificil de anticipat. Cateodată trebuie să apeși tasta F8 și să o ții apasată în timpul pornirii. Apăsarea continuă a tastei F8 la intervale mici în timpul pornirii pare să meargă la majoritatea calculatoarelor. Odată apărut ecranul Safe Mode folosește săgețile pentru a alege Safe Mode. Ecranul calculatorului va afișa Safe Mode în fiecare colț. S-ar putea că ecranul să fie diferit, poate fragmentat. Este ceva normal pentru Safe Mode. Odată intrat în Safe Mode pornește procesul de defragmentare ca mai sus.

Cât de des îți defragmentezi calculatorul?

Depinde de mărimea hardului, de cât de mult îți folosești calculatorul și cum îl folosești. O dată pe lună este o practică bună pentru utilizatorii obișnuiți. Chiar dacă decizi să îți defragmentezi calculatorul o dată pe lună sau doar de câteva ori pe an, defragmentarea te poate ajuta în rularea ușoară și rapidă a calculatorului.

∴ Scandisk

Imediat după ce dai clic pe **butonul Start** și alegi **opțiunea Shutdown** calculatorul tău intră într-o rutină de închidere a proceselor care rulează în acel moment.

În timpul acestei rutine, fișierele deschise sunt salvate și apoi închise, unele din ele sunt șterse iar altele copiate pe hard-disk. Calculatorul ține evidența acestor fișiere și a adreselor lor de pe hard-disk într-o zonă numită FAT (file allocation table).

Problemele apar atunci când accidental calculatorul este oprit, din cauza întreruperilor de curent, a blocărilor sau, în unele cazuri, a resetărilor.

În astfel de cazuri calculatorul nu mai trece prin procedura obișnuită de închidere, fapt ce poate dăuna FAT-ului. Fișierele își pot pierde adresele sau se pot corupe, pot fi pierdute definitiv sau doar temporar. Mai pe scurt, adresele fișierelor sunt pierdute. Când se întâmplă așa ceva este esențială repararea acestor fișiere și a adreselor lor înainte ca ele să fie accesate. De aceea calculatorul trebuie lăsat să repare aceste erori.

Remediul vine în sistemul Windows sub forma unei utilități mici numită ScanDisk. Este foarte important ca imediat ce un calculator s-a oprit, s-a blocat sau s-a resetat brusc să fie verificat și scanat cu utilitarul ScanDisk. De regulă pornește automat la următoarea bootare a calculatorului. Acorda-i câteva minute să scaneze și să repare eventualele erori.

Vei ști că ScanDisk și-a intrat în rol atunci când la pornire vei vedea mesajul **ScanDisk is now checking Drive C for errors** pe fondul unui ecran albastru. În cele mai multe cazuri calculatorul face toată treaba, tu trebuie doar să aștepti ca ScanDisk să-și termine procesul de scanare și reparație. Nu încerca să oprești acest proces, este important ca ScanDisk să repare toate fișierele corupte.

Problemele cu fișierele și clusterelor pierdute sunt probleme logice ale adreselor memorate de calculator. Un hard-disk poate avea însă și probleme fizice. Acestea constă în zgârieturi, contaminări sau demagnetizări ale zonelor.

Un hard-disk este împărțit în mai multe sectoare, unul sau mai multe sectoare pot fi stricate din cauza vibrațiilor, magneților sau prin contaminare cu cenușă (scrum) sau fum de țigară. Un sector stricat poate provoca multe probleme calculatorului. ScanDisk te poate ajuta să eviți apariția problemelor prin scanarea fizică a suprafeței hard-diskului. Dacă găsește astfel de sectoare le repară sau le marchează că fiind inutilizabile pentru a nu se putea scrie date pe acel sector. Sectorul este marcat într-un fel de carantină pentru a nu mai provoca probleme în viitor.

Este foarte indicat să scanezi hard-diskul din când în când pentru a-l menține într-o stare bună. Utilitarul ScanDisk poate fi găsit:

=> **Start > Programs > Accessories > System Tools > ScanDisk**

La pornirea acestuia vei fi întrebat care partiție dorești să fie scanată. În mod excepțional, în afara de hard-disk, poți scana și dispozitive mobile de stocare cum ar fi: floppy-discuri, CD-uri, DVD-uri sau USB stickuri.

ScanDisk poate face două feluri de teste și reparații, cel standard care verifică adresele și fișierele corupte; și cel complet care face și un test al suprafeței în căutarea sectoarelor stricate.

Setările de scanare trebuiesc lăsate așa cum sunt și la testul standard cât și la cel complet.

Înainte de a porni ScanDisk-ul închide toate aplicațiile. Procesul poate să dureze ceva timp în funcție de configurația calculatorului tău. Dacă în timp ce scanezi vei continua cu alte activități, durata va fi destul de mare pentru că rezultatul scanării se va reseta ori de câte ori accesezi date de pe hard-disk, fie că le citești sau le scrii.

Lasă calculatorul să-și termine procesul de scanare, fără niciun alt program deschis dacă este posibil. Dacă scanarea se repetă de mai multe ori înseamnă că ai un program/aplicație sau serviciu care se interferează cu scandisk-ul.

Menține-ți calculatorul și hard-diskul optimizat, dă-i un scandisk complet măcar odată pe lună, nu îl întrerupe atunci când pornește după o oprire necorespunzătoare a calculatorului. Toate aceste procese îți vor feri calculatorul de erori și defectiuni.

Aminteste-ți că un calculator curat este un calculator rapid.

⇒ **Fii în pas cu noutățile**

∴ Despre bug-uri, patch-uri și update-uri

Într-o lume ideală, noi n-ar trebui să învățăm vreodată despre bug-uri și nici să instalăm patch-uri. Din nefericire nu trăim într-o lume ideală, iar bug-urile și patchurile sunt parte a fiecărei zile.

Un bug este o eroare sau un defect al componentelor hardware sau software ale calculatorului. Și avem destule bug-uri. Cele care apar la partea hardware nu sunt așa dese și nici previzibile. În schimb la software, acestea pot apărea imediat după instalare din cauza unor scăpări ale producătorilor. Această ne duce la următorul termen: patch-ul.

Un patch este o bucată de cod care conține instrucțiuni cu felul în care trebuie să se comporte calculatorul, și este inserat într-un program executabil. Acesta este scris special pentru a repara o problema. E ca un bandaj aplicat peste o rană.

Când producătorii calculatoarelor găsesc un bug în programele lor, după ce acesta a fost lansat către public, ei oferă un patch care corectează această problemă. Ele se găsesc de obicei pe pagina producătorului împreună cu instrucțiunile de downloadare și instalare.

Patch-urile nu sunt furnizate doar pentru bug-urile din software ci și pentru alte probleme găsite în software. Patch-urile corectează vulnerabilități și găuri în securitate care pot fi exploatare de hackeri sau de viruși. Când un producător scoate un patch, acesta fie corectează un bug care a făcut software-ul să funcționeze prost, fie astupă o gaură pe care virușii sau hackerii o folosesc.

Bug-urile și patch-urile sunt critice și foarte abundente în lumea calculatoarelor. Utilizatorii trebuie să fie foarte atenți și să descarce aceste patch-uri pentru a asigura o funcționare bună a calculatorului, o securitate și protecție ridicată împotriva virușilor. Este foarte important să downloadezi și să aplici patch-urile care se aplică sistemului de operare și browserului folosit.

Pe lângă bandaje (patch-uri), producătorii de soft pot lansa pe piață versiuni actualizate (update) ale programului prin care remediază unele probleme sau aduc noi funcționalități.

Pentru o mai bună stabilitate, performanță sporită, mai multe facilități sau din motive de securitate e bine să fii în pas cu noutățile pentru softurile pe care le folosești.

∴ Actualizarea BIOS-ului

Producătorii BIOS-ului pot actualiza versiunea acestuia pentru a rezolva anumite probleme din versiunea precedentă, pentru a permite compatibilitatea cu noile componente sau pentru a adăuga noi funcționalități.

În cazurile BIOS-urilor aflate pe cipuri ROM, pentru a efectua update-ul e necesară înlocuirea cipului. Aceasta este singura șansă în cazul unei plăci de bază mai vechi. Este indicat că această procedură să fie făcută de un tehnician calificat.

Dacă BIOS-ul este implementat pe card de memorie EPROM poți face singur actualizarea cu ajutorul unui **Flash BIOS Update** disponibil la producătorul BIOS-ului. Acesta este un software simplu pe care producătorul BIOS-ului îl trimite regulat pentru a se asigura că BIOS-ul tău e conform cu noile echipamente și standarde. Poți găsi acest software la producătorul BIOS-ului sau al plăcii de bază. Operația se numește flashing.

Fii atent când instalezi software-ul. Asigură-te că upgrade-ul este conform cu modelul BIOS-ului tău. Întotdeauna urmează întocmai instrucțiunile producătorului. Nu face

această actualizare decât dacă ești nevoit sau te pricepi, altfel apelează la un specialist.

Cum știi ce BIOS am?

Asta e ușor: Calculatorul îți va spune. Dacă ai un ochi ager vei vedea numele BIOS-ului pe ecranul care apare atunci când pornești calculatorul.

Dacă informația se derulează mai repede decât poți tu citi, poți să intri în ecranul de setare a BIOS-ului și să găsești informația acolo. Poți de asemenea să contactezi producătorul plăcii de bază pentru a afla ce BIOS este instalat (vei avea nevoie de numărul modelului).

∴ Actualizarea driverelor

De ce informații ai nevoie?

Pentru a găsi driverul corect trebuie să afli producătorul și modelul componentei a cărui driver vrei să-l updatezi. Acest proces nu este dificil. Informația o poți găsi în manualul cu care vine componenta sau chiar pe componenta respectivă (în cazul imprimantei sau scannerului).

Dacă este vorba de o componentă dinăuntrul calculatorului, ca de exemplu modemul sau o placă video, poți găsi informația folosind programul System Information al Windows-ului. Acesta poate fi găsit:

=> **Start > All Programs > Accessories > System Tools > System Information**

Exemple:

Dă clic pe semnul + de lângă **Components** și apoi pe **Display** pentru a vedea modelul plăcii video instalate. Sau dă clic pe **CD-ROM** sub **Multimedia** pentru a vedea ce model de cd-rom ai instalat în calculator.

De unde iei driverul?

Majoritatea producătorilor componentelor periferice au o zonă de suport sau de relații cu clienții pe pagina web, unde poți găsi ultimele versiuni ale driverelor.

Drivererele pot veni și pe floppy disk sau cd-ul care însoțește componenta la cumpărare, dar este mai indicat să instalezi ultima versiune a driverului, oferită de pagina web a producătorului componentei.

- Dacă ai nevoie de un anumit driver poți să încerci să îl găsești pe site-urile:
<http://www.driverguide.com/>,
- <http://www.windrivers.com/>,
- <http://www.driverzone.com/>,
- <http://www.drivershq.com/> sau
- <http://www.mrdriver.com/>

Actualizarea

Deschide Device Manager:

=> **Start** > (**Settings**) > **Control Panel** > (**Performance and Maintenance**) > dublu clic pe iconul **System** > **tabul Hardware** > **Device Manager**.

Găsește componenta pentru care vrei să faci update:

=> clic pe semnul + al categoriei în care se încadrează > clic dreapta pe Componentă > **opțiunea Update Driver**.

Va apărea o casuță de dialog care te va ghida în timpul procesului.

Alege fișierul *.INF de pe floppy, cd sau hard după caz și apoi dă clic pe **OK**. Sistemul se va update cu noul driver. Dacă sunt mai multe fișiere *.INF, încearcă-le până când reușești să instalezi cu succes driverul. În sfârșit, restartează calculatorul pentru ca noul driver să își facă efectul.

∴ Actualizarea Sistemului de Operare

Sistemul de Operare este foarte solicitat și vulnerabil. Practic în fiecare zi apare câte o vulnerabilitate în sistem. Este nevoie de update pentru a elimina sau a repara aceste vulnerabilități.

1. În cazul sistemului de operare este mult mai ușor de găsit, descărcat și instalat aceste

update-uri. Acest lucru se poate face automat dacă ai activată **opțiunea Automatic Updates**.

=> **Start** > (**Settings**) > **Control Panel** > (**Performance and Maintenance**) > dublu clic pe iconul **System** > **tabul Hardware** > **Automatic Updates**

2. Dacă preferi să descarci manual anumite componente și să faci update, poți să le găsești pe pagina:

<http://www.microsoft.com/downloads/Browse.aspx?displaylang=en&categoryid=7>

După descărcare, dă dublu clic pe fișier pentru a-l instala și a face update la sistem. După terminare dă un restart pentru a permite update-ului să repare sau să elimine vulnerabilitatea.

∴ Actualizarea aplicațiilor

Majoritatea aplicațiilor care se respectă scot la anumite perioade de timp update-uri pentru o funcționalitate mai bună sau pentru a repara anumite bug-uri. Programele de detectare și eliminare a virușilor, spyware, adware, și alte lighioane nedorite din calculator, scot periodic update-uri pentru a putea face față noilor amenințări apărute.

Programele de redare fișiere media (playere audio și video) oferă update-uri pentru îmbunătățirea funcționalității, pentru a acoperi o gamă mai largă de formate media și de a oferi noi unelte cu care se poate interveni asupra acestor fișiere.

Browsersle și clienții de email vin cu update-uri legate de funcționalitate, vulnerabilități ce pot fi exploatare, plug-in-uri sau extensii ce pot fi de un real ajutor în navigare.

Programele recent dezvoltate oferă de regulă în timpul instalării opțiunea de activare a anunțurilor în momentul în care apare un update nou. Poți bifa această opțiune și vei ști de fiecare dată când apare ceva nou. Atunci când vei porni aplicația vei primi un mesaj care conține invitația de a descărca ultima versiune sau un update, în cazul în care aplicația folosită de tine este mai veche. Dacă aplicația nu oferă această facilități poți accesa pagina producătorului pentru a afla dacă a apărut o versiune mai nouă.

≈ Cum să ne protejăm datele

∴ Păstrează-ți datele pe o altă partiție decât cea pe care este instalat SO

Primul pas pe care trebuie să îl faci pentru a te asigura că informațiile tale (documentele, mesajele, tabelele, pozele, etc.) vor fi în siguranță în cazul în care ești nevoit să reinstalezi Sistemul de Operare și să formatezi hard-diskul, este să folosești ca loc de stocare a datelor, o altă partiție decât cea primară, pe care este instalat și sistemul de operare.

Iată un exemplu: să zicem că ai un hard-disk de 40 de giga. Poți face o partiție primară de 10 giga și una sau mai multe din restul de 30 giga. Toate partițiile se vor comporta ca un hard-disk de sine stătător. Fizic, tot un hard-disk ai, dar calculatorul le vede că fiind mai multe.

Cum poți partiționa hard-diskul?

Partiționarea se face atunci când instalezi sau reinstalezi un sistem de operare. CD-ul cu sistemul de operare îți permite să partiționezi hard-diskul în funcție de preferințele tale. Partiționarea la instalare trebuie urmată de cele mai multe ori de formatare.

Și după instalare se pot face modificări ale partițiilor cu ajutorul unor programe ca **Partition Magic**. Astfel de programe permit modificarea dimensiunilor unei partiții sau mai multora, cât și conversia acestora, bineînțeles dacă sistemul de operare suportă noul tip de partiție sau dacă dimensiunea este corespunzătoare.

Atenție! Sistemele de operare au o listă de cerințe minime de funcționare și o listă de recomandări. Verifica întotdeauna aceste cerințe și recomandări înainte de a partiționa și formata un hard-disk.

∴ Fă copii de siguranță

Calculatoarele se pot strica. Problema este că nu primești niciun avertisment înainte de asta. S-a întâmplat multora. În cazuri extreme, companiile ajung să dea faliment. Calculatoarele devin din ce în ce mai solide. Asta crează un fals sentiment de siguranță - începem să gândim că toate datele noastre sunt asigurate și securizate și nu le vom pierde niciodată. Nu e adevărat - și nici nu va fi vreodată. Copiile de siguranță sunt cu adevărat necesare, și tu ești responsabil pentru asta.

Ce să salvezi?

Folderul My Documents este probabil cel mai important.

Majoritatea programelor Windows, ca Word, Excel, PowerPoint își salvează datele în My Documents. Folderul mai poate conține subfoldere ca My Pictures, My Music, și My Downloads, dacă nu alegi să îți păstrezi pozele, muzica și ce ai downloadat, în altă parte. Aceste foldere ocupă de obicei foarte mult spațiu, și de aceea e recomandat să fie îngrijite separat.

Locația folderului My Documents este:

- C:\Windows\Personal\ în Windows 95.
- C:\My Documents\ în Windows 98, ME.
- C:\Documents and Settings\User Name\My Documents\ în Windows ME, 2000, XP.

Cele mai importante fișiere care trebuie salvate au următoarele extensii:

- Microsoft Word (.doc, .rtf, .dot) - documente.
- Microsoft Excel (.xls, .xlt) tabelele
- Microsoft PowerPoint (.ppt, .pps, .pot) prezentări
- Database files (.mdb, .dbf, .csv, .db, .xml) - baze de date
- Internet (.html, .txt, .pdf) - documente și fișiere de pe Internet
- Digital photo (.tif, .jpg, .gif) - poze

În cazul în care îți păstrezi documentele în altă locație decât My Documents (recomandat) sau folosești alte programe de Office decât cele de la Microsoft, reține doar că e indicat să îți salvezi documentele, tabelele cu calcule matematice, prezentările, bazele de date, fișierele

downloadate de pe Internet, imaginile, fișierele audio, video, arhivele.

Outlook este cea mai importantă aplicație integrată de sistemele Windows pentru a oferi soluții de poștă electronică, calendar, și managementul contactelor. Outlook te ajută să găsești și să organizezi informația pentru a fi folosită ușor cu aplicațiile Office, să comunici și să împărtășești informațiile efectiv. Outlook te lasă să filtrezi și să organizezi mesajele, să integrezi și să administrezi mesajele venite de la diferite adrese, calendare personale și de grup, contacte, foldere și sarcini.

Outlook își stochează datele de obicei în următoarele locații:

- C:\Documents and Settings\User Name\Application Data\Microsoft\Outlook\
- C:\Documents and Settings\User Name\Local Settings\Application Data\Microsoft\Outlook\
- C:\Documents and Settings\All Users\Application Data\Microsoft\Outlook\
- C:\Windows\Application Data\Microsoft\Outlook\
- C:\Windows\

Fișierele personale, (.pst) sunt cele mai importante fișiere din Outlook. Folderele personale conțin fișiere pst care reprezintă setările locale ale calendarului, inbox-ului, sarcinilor, ale mesajelor trimise, ale celor șterse, și ale folderelor create de utilizator. Fișierele pst sunt folosite atunci când Outlook rulează, de aceea este indicat să închizi aplicația atunci când faci copii de siguranță.

- Offline Storage (.ost) - fișiere cu setări pentru stocarea off-line
- Personal Address Book (.pab) - fișiere cu informații despre contacte
- Rules (.rwz) - fișiere cu setări ale filtrelor
- Nickname (.nick, .nk2) - fișiere cu nume

Fișiere cu setări suplimentare:

- Toolbar and menu (.dat) - fișiere cu setări ale meniurilor
- Favorites (.fav) - fișiere cu setările adreselor favorite
- AutoSignature (.htm, .rtf, .txt) - fișiere cu setări ale semnăturii
- Template (.oft) - fișiere șablon

Regiștrii stochează informațiile de configurare într-o baza de date. Regiștrii sunt elementul central de stocare al tuturor datelor de configurație ale calculatorului. Configurarea sistemului Windows, configurația hardware, informații despre programele

instalate, tipul de fișiere pe care le crează fiecare program, și preferințele utilizatorului sunt toate stocate în regiștrii. Windows continuă să înnoiască aceste informații pe măsură ce funcționează. Regiștrii stochează datele structurate într-o formă ierarhică, de chei, subchei și valori numerice.

Editarea incorectă a regiștrilor poate produce defecțiuni majore ale sistemului. Microsoft recomandă salvarea regiștrilor înainte de face modificări.

Editorul de regiștrii permite exportarea parțială sau completă a datelor din regiștrii, iar fișierele exportate pot fi salvate cu orice altă metoda tradițională de salvare. Dacă apare vreo problemă de regiștrii, fișierul respectiv poate fi ușor importat pentru a restaura vechile setări ale sistemului.

Iată cum se face:

=> **Start** > clic pe **Run** > scrie **regedit** > apasă **Ok**

Localizează cheia sau rădăcina cheii care vrei să o exportezi, dă clic pe ea și apoi:

=> **Bara de sus** > **File** > **opțiunea Export** > în căsuța **Save** selectează o locație unde vrei să salvezi fișierul > în câmpul **File name** introdu un nume > dă clic pe **butonul Save**.

Pentru a restaura vechile setări salvate în fișierul exportat, dă dublu clic pe el și apoi **Ok** sau **Yes**.

Messenger backup

Programele de mesagerie sunt programe care pot trimite mesaje persoanelor din lista de contacte. Mesajul tău este trimis instantaneu persoanei respective, iar ea la rândul ei poate face același lucru, la fel ca atunci când vorbești față în față. Poți să faci mai mult decât să trimiți mesaje cu aceste programe. Poți să faci conferințe video, să suni pe telefonul cuiva aflat aproape oriunde în lume, să ții o ședință online, să te joci, să trimiți și să primești programe, etc...

Cele mai importante programe din acest segment sunt: Yahoo Messenger, MSN Messenger și ICQ Messenger.

Un program generic de mesagerie instant îți permite să trimiți mesajele instant oricărei persoane din lista ta de contacte, să vezi dacă persoanele din lista sunt online, să împărtășești poze și fișiere, să folosești emoticoni expresivi pentru a comunica o stare de spirit, să suni oriunde în lume, să primești mesaje și alerte legate de traficul local, știri, acțiuni la bursă, știri din sport, să găsești imediat mesajele primite ...

De multe ori este bine să ai o copie de siguranță a bazei de date cu mesajele și contactele din lista ta, pentru a le putea recupera în cazul unei defecțiuni a calculatorului sau a unei reinstalări. Poți începe să salvezi fișierele prezente în următoarele locații:

- C:\Program Files\
- C:\Documents and Settings\User Name\

Vechile versiuni de AIM (AOL), Yahoo!, MSN, și ICQ țineau setările în regiștrii la următoarele locații:

- HKEY_CURRENT_USER\Software\Mirabilis\ICQ\DefaultPrefs\
- HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\MessengerService\
- HKEY_CURRENT_USER\Software\America Online\AOL Instant Messenger(TM)

Windows backup

De obicei este indicat crearea unei copii de siguranță imediat după instalarea și configurarea sistemului. În felul acesta vei avea întotdeauna o copie de siguranță pe care o poți folosi atunci când calculatorul tău se defectează sau se virusează, iar singura soluție este formatarea. Copia de siguranță elimină procesul instalării. Ea poate fi făcută cu ajutorul mai multor programe, poate fi stocată pe un Cd sau Dvd, și poate fi restaurată la momentul respectiv fără multă bătaie de cap.

Sistemul Windows XP are înglobată această unealtă, folosirea ei implicând doar câteva clicuri. O poți găsi în locația:

=> **Start Menu > Programs > Accessories > System Tools > System Restore.** Metoda nu este infailibilă prin faptul că această copie de siguranță este păstrată pe hard-disk, deci destul de expusă virușilor sau coruperii.

Există multe programe care fac o imagine a partiției cu sistemul, amintim aici **Acronis True Image** și **Ghost**, imagine care poate fi restaurată tot cu ajutorul acestor programe.

Reține că termenul backup înseamnă copie de siguranță, și că trebuie să ai măcar două copii de siguranță la toate datele importante din calculatorul tău, oricare ar fi ele: poze, documente, baze de date, sistem de operare

Aceste copii trebuie păstrate în locuri sigure pentru a nu avea surpriza să afli că și copiile de siguranță sunt compromise, probabilitatea restaurării vechilor setări sau date fiind aproape imposibilă în acest caz.

∴ Cum să salvezi?

Salveaza regulat, din ce în ce mai des. Este important să îți între în obicei acest lucru. La fel de important este și modul cum păstrezi aceste date salvate.

O blocare a sistemului, un virus sau o defecțiune a hard-diskului poate să te lase fără nicio copie de siguranță. Salvează totul, măcar odată pe săptămână. Zilnic ar fi și mai bine. Dacă folosești calculatorul zilnic, este important să salvezi fișierele în fiecare zi, și celelalte date săptămânal. Cel puțin odată pe lună salvează-ți datele sau măcar odată pe lună.

Păstrează mai multe copii de siguranță. Niciodată nu face copii după o copie - păstrează mai multe copii de siguranță pentru a putea restaura măcar una din ele, atunci când este necesar. Aminteste-ți că dacă salvezi atunci când ai deja o problemă, acea problema nu va dispărea, va fi prezenta și atunci când vei restaura setări mai vechi.

Fii selectiv. Nu trebuie să faci copie de siguranță a întregului sistem. De fapt nu trebuie să irosești timp prețios salvând programe și fișiere care le poți reinstala ușor de pe CD-uri în cazul unei probleme. Salvează ceea ce e cu adevărat important. Salvarea întregului hard-disk este risipă de timp, deloc practică și nu ar trebui făcută.

E bine să cunoști ceea ce e cu adevărat important. Cele mai importante lucruri care trebuie salvate sunt fișierele care le creezi tu. Pot fi fișiere text, emailuri, mesaje, poze, salvări din jocuri, dacă sunt făcute de tine, asigură-te că le ții salvate, pe aproape. Mai presus de asta, e important să păstrezi setările programelor care le folosești de obicei, împreună cu datele critice din Windows, cum ar fi regiștrii.

Organizează-ți folderele. Salvarea va fi mult mai ușoară dacă folosești o structură adecvată. Este mai ușor și mai repede să-ți salvezi fișierele dintr-un folder și subfolderele acestuia

decât să salvezi fișierele împrăștiate în mai multe foldere, pe hard-disk. Când toate fișierele personale se află într-un singur loc este mai puțin probabil să uiți vreun fișier atunci când faci copii de siguranță. Cheia este organizarea.

Folosește software de backup pentru a face salvări automat, ca să nu mai fii nevoit să salvezi manual fișierele. Poți omite accidental anumite fișiere sau programe. Există multe programe de backup decente care pot face salvări de siguranță ale datelor tale într-un mod profesionist.

≈ SOS

⇒ Disketa sau CD-ul de urgență

După cum am mai precizat până acum în mai multe rânduri, calculatorul are nevoie de un sistem de operare pentru a putea fi funcțional. Pe lângă faptul că acesta ne oferă o interfață care ne permite să interacționăm cu calculatorul, el conține și un set de fișiere vitale pentru startul PC-ului.

Cu alte cuvinte, dacă sistemul de operare crapă, calculatorul tău nu va mai fi bun de nimic până la o nouă instalare a sistemului.

∴ Disketa sau Cd-ul sistem

Pentru astfel de cazuri, care ne fac zilele atât de grele, e indicat să avem la îndemână pe un cd sau pe o disketa minimul de fișiere care permit pornirea calculatorului și anume, fișierele sistem.

În momentul în care introducem o astfel de disketă sau CD în unitate, calculatorul găsește informațiile de care are nevoie pentru a porni.

Atenție, acestea îți sunt utile pentru a-ți permite accesul la fișierele de pe hard și pentru a încerca să repari erorile.

În cele ce urmează îți vom spune o variantă simplă de a-ți crea o disketă de bootare.

Pe site-ul www.bootdisk.com găsești fișierele și uneltele necesare creării unei dischete de bootare pentru toate sistemele de operare.

- Accesează: <http://www.bootdisk.com/bootdisk.htm>
- Dă clic pe versiunea corespunzătoare sistemului tău și salvează fișierul pe Desktop.

După ce s-a descărcat, dă dublu clic pe fișier pentru a începe procesul creării disketei. Ți se

va cere să introduci o disketă în unitatea floppy. Introdu-o și dă clic pe **OK**. Dacă disketa are date pe ea, acestea vor fi șterse. Vei fi întrebat dacă vrei să renunți la ele. Dacă vrei să continui procesul dă clic pe **Yes**, dacă nu dă clic pe **No** și schimbă disketa. După ce ai dat clic pe **Yes** pe disketă vor fi copiate fișierele necesare pornirii calculatorului. Închide programul după a terminat de scris fișierele.

Acum că ai un boot-disk, etichetează-l și păstrează-l într-un loc sigur pentru atunci când vei avea nevoie de el.

Cum să folosești un boot-disk.

Introdu disketa pur și simplu în unitatea floppy și apoi pornește calculatorul. Calculatorul trebuie să fie oprit atunci când introduci disketa. Atunci când va porni calculatorul, disketa va fi detectată și calculatorul va porni în DOS mode permițându-ți să accesezi fișierele și datele. Pentru a o putea utiliza însă trebuie să cunoști câteva comenzi DOS.

Reține că pentru a porni calculatorul în mod normal trebuie să scoți disketa din unitatea floppy.

∴ LiveCD

Un live cd este un sistem de operare (care conține de obicei și alt software) care este stocat și rulează direct de pe un Cd bootabil, fără a mai fi nevoie să instalezi sistemul de operare pe hard-disk. Calculatorul va porni normal după ce vei restarta calculatorul și vei scoate cd-ul bootabil.

Iată câteva adrese de unde poți descărca și inscripționa pe cd-uri câteva livecd-uri cu diferite sisteme de operare:

<http://distrowatch.com/dwres.php?resource=cd>

<http://www.frozentech.com/content/livecd.php>

Reține! Unele din aceste Cd-uri vin „dotate” cu diverse utilitare care să te ajute la recuperarea datelor de pe hard.

⇒ Detectarea și repararea erorilor

Dacă vrei să îți diagnostichezi gratuit PC-ul pentru a identifica cum poți să îi îmbunătățești performanța accesează site-ul: <http://www.pcpitstop.com/>

∴ Atunci când calculatorul nu mai pornește:

- Încearcă să pornești calculatorul din nou. Câteodată se poate să nu fi apăsat bine pe butonul de pornire.
- Verifică dacă becul de la hard-disk este aprins. Dacă da, atunci calculatorul este pornit și problema este altundeva. (Citește mesajul de pe monitor).
- Asigură-te că monitorul este pornit. Verifică dacă nu este în standby - apasă pe taste sau mișcă mausul să vezi dacă își revine la normal. Asigură-te că setările monitorului sunt corecte (poate fi întunecat încât să nu vezi nimic)
- Verifică dacă sursa de alimentare are cablul bine montat și este pornită
- Asigură-te dacă este bine înfipt cablul în priză.
- Verifică dacă alte componente conectate la acea priză pornesc. Poți încerca cu imprimanta sau chiar cu o veioză. Dacă nici acestea nu merg atunci probabil este o problemă cu priza, iar dacă merg atunci înseamnă că problema este de la cablu sau de la calculator.

∴ Probleme BIOS

1. O problemă comună a BIOS-ului este pierderea sau uitarea parolei. Dacă se întâmplă, ai câteva opțiuni limitate. La BIOS Award poți încerca Award_SW, iar la AMI BIOS AMI.

Dacă nici așa nu reușești, nu-ți mai rămâne de făcut decât să scoți bateria CMOS-ului de pe placa de bază. Oprește calculatorul, scoate-l din priză și scoate bateria cu grijă. Pornește calculatorul, vei primi un mesaj de eroare de la BIOS. Închide calculatorul și pune bateria. La următoarea pornire vei putea intra în BIOS sau porni calculatorul fără probleme.

2. Altă secțiune care intră sub influența BIOS sunt problemele apărute în timpul POST-ului. Acest proces constă într-o serie de teste pe care BIOS-ul le rulează pentru a verifica hardware-ul din calculator, dacă totul funcționează corect și nu sunt conflicte care să împiedice funcționarea componentelor hardware.

După ce pornești calculatorul, BIOS-ul rulează aceste teste și compară rezultatele cu informațiile stocate în CMOS. Dacă BIOS-ul detectează o problemă cu o componentă, te informează asupra acelei erori sau probleme folosind o serie de bipuri, lumini sau chiar mesaj vocal.

Înțelegând aceste mesaje poți să corectezi problema și să-ți faci calculatorul din nou funcțional. Dar e o problemă. Fiecare model de BIOS folosește anumite combinații de bipuri. De aceea e important ca tu să știi ce BIOS are calculatorul tău.

3. Ai făcut modificări în BIOS iar acestea au cauzat probleme sistemului? Utilitarul BIOS este destul de bine structurat și intuitiv, este ușor de modificat și de revenit la vechile setări. Există totuși ocazii când nu vei putea să te decizi asupra cărei opțiuni cauzează probleme sistemului de operare.

Când vin astfel de momente poți încărca setările din fabrică cu care vine BIOS-ul. Această operație este disponibilă și îți poate face calculatorul funcțional din nou.

Cele mai multe tipuri de BIOS suportă două feluri de restaurări: Fail Safe și Optimized. Încearcă Optimized prima oară. Dacă nu merge nici atunci, încearcă opțiunea Fail Safe. Imediat ce calculatorul își va reveni, poți începe să faci modificări.

Cum știi că BIOS-ul funcționează? Dacă îți pornește calculatorul și auzi un singur bip scurt înseamnă că totul e ok.

Dacă totul funcționează corect, BIOS-ul va găsi toate componentele de intrare și ieșire, vei auzi un singur bip, iar calculatorul va porni în mod normal și firesc.

∴ Blocarea calculatorului

Ecranul monitorului îngheață iar tu nu mai poți să faci nimic, să muti cursorul mouse-ului, să închizi un program ... Iată ce trebuie să faci:

Dacă monitorul este pornit, dar tastele și clicurile mausului nu par să provoace o reacție din partea calculatorului, verifică dacă toate componentele sunt conectate. Se întâmplă să iasa cablul de la tastatura sau mouse sau, în cazul în care acestea sunt wireless, s-ar putea ca bateria acestora să fie slăbită.

În multe programe **tasta Esc** te va duce înapoi cu un pas. Întotdeauna încearcă să apeși tasta Esc înainte de a fi pe deplin convins că ți s-a blocat calculatorul. Dacă nici după aceea nu reușești să ai un răspuns din partea calculatorului e timpul să treci la pasul următor.

1. Apasă simultan tastele **Ctrl + Alt + Delete**.
2. Dacă nu ai Windows NT, dă clic pe Task Manager. Windows XP abordează fereastra Task Manager într-un mod mai special. Apăsarea tastelor în Windows XP va deschide fereastra Windows Task Manager. Dă clic pe **tabul Applications** și vezi lista programelor care rulează în acel moment.
3. Vezi dacă există în lista cu aplicații programe în dreptul cărora este trecut **Not Responding**. Dacă nu, selectează programul care era activ când a înghețat ecranul.
4. Dă clic pe **End Task** în fereastra de dialog pentru a-l închide forțat. Vei pierde anumite date dacă nu ai salvat curând.
5. Dacă apare altă casuță de dialog dă clic pe **End Task** din nou.
6. Dacă asta îți rezolvă problema atunci ai reusit. Salvează-ți munca pe care ai făcut-o în restul aplicațiilor deschise.
7. Dacă asta nu-ți rezolvă problema, repetă procesul, închide programele unul câte unul din Task Manager.

Dacă procedura de mai sus nu funcționează apasă de mai multe ori simultan tastele **Ctrl + Alt + Delete**. Acest lucru va face calculatorul să se restarteze. Din cauză că Sistemul de Operare nu a fost închis cum trebuie e posibil să înceapa procesul de scanare a hard-diskului. E indicat să îl lași în întregime pentru a fi sigur că va detecta și corecta eventualele erori generate de acest incident.

Ocazional, chiar și fereastra Task Manager se blochează și este inoperabilă. Dacă se întâmplă așa ceva, ultima soluție este să resetezi calculatorul. Dacă ai un **buton de Reset** apasă pe el, dacă nu oprește calculatorul. Așteaptă câteva minute și apoi pornește-l. Este important să aștepti pentru a lăsa hard-disk-ul și celelalte componente să se oprească definitiv înainte de repornirea sistemului. Din păcate, oprirea calculatorului în aceasta manieră va face ca o parte din informații să se piardă.

În toate cazurile, amintește-ți ce făceai atunci când s-a blocat. Vezi dacă se mai întâmplă atunci când faci același lucru. Asta te va ajuta să identifici și să remediezi cauza problemei.

Nu uita! Trebuie să salvezi des în special pentru cazul în care se întâmplă ceva cu calculatorul. Vei observa că unele programe au **opțiunea AutoSave**. Deși această opțiune pare de real ajutor nu te baza tot timpul pe ea. Întotdeauna e mai bine să salvezi manual ori

de câte ori poți.

Atentie! Virușii și spyware-ul pot cauza probleme sistemului tău. Ei pot bloca de asemenea calculatorul. Acești câțiva viruși pot face calculatorul să se restarteze în continuu. Dacă ai probleme, ți se blochează sistemul des și sistemul se comportă greoi, scanează calculatorul de viruși și spyware.

∴ **Pornește Sistemul în Safe Mode**

Safe Mode este modul de întreținere al sistemului Windows în care se încarcă un set minim de drivere, servicii și aplicații. În safe mode nu mai ai acces la Cd-rom, imprimată și alte dispozitive.

Safe Mode este foarte folositor atunci când ai probleme cu calculatorul. Poți, de exemplu, să instalezi o placă video mai puternică dar din greșală nu ai pus driverele corespunzătoare. Din cauza asta este foarte probabil să nu poți porni calculatorul în mod normal. Din Safe Mode poți rezolva această problemă prin dezinstalarea driverului incompatibil și instalarea celui corespunzător.

Mai poți folosi Safe Mode în cazul în care primești eroare la diferite programe, rularea lor în Safe Mode te poate edifica dacă programul în sine este de vină sau problema vine din altă parte. Dacă programul rulează bine în Safe Mode, în mod sigur problema e în altă parte, la un driver sau la alt program care cauzează erori. Reține totuși că nu toate programele pot rula în Safe Mode.

Pentru a intra în Safe Mode apasă **tasta F8** cand pornești calculatorul. Trebuie să faci asta înainte de a apărea interfața de încărcare a sistemului Windows. Începe să apeși butonul imediat ce pornești calculatorul și oprește-te numai atunci când apare opțiunea de încărcare în Safe Mode, nu se poate întâmpla nimic rău.

∴ **Restaurează setările originale**

Ai făcut cumva schimbări în setările unui program sau ale sistemului? Ți se pare că ceva merge mai prost ca înainte de a face schimbările? Poți reveni la setările inițiale căutând **opțiunea Restore defaults** în setările acelui program sau al sistemului. De exemplu în Internet Explorer la Advanced Options poți să revii la setările inițiale cu un singur clic.

⇒ **Ai intruși, ce e de făcut?**

Dacă ai probleme cu viruși care nu vor să dispară, browserul tău este redirecționat către pagini pe care nu le-ai solicitat, ești bombardat de pop-up-uri, calculatorul este greoi sau ai impresia că ceva nu merge cum ar trebui este posibil ca PC-ul tău să fie infectat. Pentru a scăpa de infecție urmează cei 4 pași simplii de mai jos. Nu întotdeauna sunt necesari toți 4, dar parcurge-i oricum, indiferent de situație.

∴ Fă o scanare online.

O să consider că ai deja un antivirus în calculator, dacă nu ai instalează unul imediat. Nu toți antivirusii pot detecta orice fel de infecție. Pentru primul pas recomandăm:

- [Trend Micro's Housecall Online Virus Scan](#)
- [Kaspersky Online Scanner](#)
- [Nod32](#)
- sau orice altă pagină de scanare online.

Rulează pe primele două și treci la pasul următor

∴ Rulează programul Spybot - Search & Destroy

Ca și antivirusul, Spybot scanează de spyware sau alt malware asemănător. Este construit pentru a căuta pe hard-disk-ul tău de informațiile de configurare ale majorității programelor malware și a le elimina.

Descarcă și instalează programul, updatează-l pentru a fi la curent cu ultimele semnături ale malware-ului. Lasă-l să scaneze calculatorul.

∴ Rulează programul Ad-Aware

Și el scanează pentru a găsi viruși și spyware. Este recomandat să îl folosești împreună cu Spybot pentru a fi sigur că nu-ți scapă vreun tip de malware.

∴ Rulează programul Autoruns

Exact ca un program, trebuie pornit ca să funcționeze. Programele malware nu sunt diferite de celelalte programe și trebuie pornite într-un fel sau ordine pentru a îndeplini scopul pentru care au fost create. Cea mai mare parte a acestora își fac o intrare în configurația regiștrilor Windows pentru a porni odată cu calculatorul.

Din nefericire, în sistemul Windows programele pornesc în diferite feluri și de aceea este greu pentru un user obișnuit să găsească manual virușii. Avem totuși un avantaj prin programele care ne ajută să ne descurcăm în această confuzie a programelor care pornesc atunci când se încarcă sistemul Windows. Programul pe care îl recomand pentru asta este **Autoruns** de la Sysinternals.

Când rulezi acest program vei putea vedea toate programele care pornesc odată cu sistemul de operare. Majoritatea din ele trebuie lăsate așa cum sunt pentru că nu reprezintă o amenințare.

Descarcă programul și rulează-l pentru a vedea ce aplicații pornesc odată cu sistemul de operare. NU selecta și nu șterge nimic. Examinează informația pentru a vedea cam câte programe se încarcă automat.

∴ Cum scapi de infecții

Dacă ai identificat un program care e parte a unui malware și vrei să îl elimini urmează pașii de mai jos:

1. Descarcă de pe site-ul <http://www.sysinternals.com/Utilities/Autoruns.html> și extrage programul Autoruns în C:\
2. **Rebootează în Safe Mode** pentru ca malware-ul să nu pornească când faci acești pași. Multe programe malware monitorizează intrările din regiștrii pentru a le permite să pornească chiar dacă au fost eliminate acele intrări, reintroducându-le automat la următorul restart. Pentru aceasta este recomandată bootarea în Safe Mode.
3. Mergi la folderul **C:\Autoruns** și dă dublu clic pe **autoruns.exe**

4. Când pornește programul dă clic pe **meniul Options** și activează următoarele setări dând clic pe ele.

- **Include empty locations**

- **Verify Code Signatures**

- **Hide Signed Microsoft Entries**

5. Apasă pe **tasta F5** pentru a reîncărca lista cu aceste noi setări.

6. Programul îți va arăta informațiile despre programele care pornesc în startup în 8 categorii. Pentru marea majoritate, numele fișierului pe care îl cauți se află în categoriile **Logon** sau **Services** dar ar trebui să verifici și celelalte categorii pentru a fi sigur că nu se încarcă și în alte locații. Numele fișierului poate fi găsit în coloana **Image Path**. Pot fi mai multe intrări asociate cu același fișier, lucru foarte întâlnit la malware care le permite multiple intrări în startup. E important să identifici câte astfel de programe se ascund sub același nume cu fișierele valide ale Windows-ului. Trebuie să știi de asemenea și care fișier, folderul în care se află, pentru a-l putea elimina.

7. Odată găsită intrarea care este asociată cu malware-ul poți șterge acea intrare pentru a nu mai porni și data viitoare. Dă clic dreapta și alege **opțiunea Delete**. Acea intrare din regiștrii va fi ștearsă.

8. Acum că ai rezolvat problema pornirii trebuie să stergi fișierul folosind My Computer sau Windows Explorer. Dacă nu vezi fișierul e poate din cauză că are atributul Hidden (Ascuns). Intră în Windows Explorer, dă clic pe **Tools**, apoi pe **Folder Options**. La secțiunea **View** debifează căsuța **Hide protected operating system files**.

9. După ce ai terminat de șters intrările din regiștrii și fișierul rebootează în mod normal.

∴ Cum să te protejezi în viitor

Pentru a te proteja este important să îți iei precauțiile necesare. Asigură-te că ai updatat la zi antivirusul și software-ul de detectare și eliminare a spyware-ului pornite, toate update-urile la sistemul de operare, firewall, deschide numai atașamentele sigure, dă clic numai pe pop-up-urile sigure.

≈ La final ≈

≈ Idei utile pentru a-ți spori profitul

Mulțumiri și felicitări în același timp pentru parcurgerea acestui ghid.

Acum vestea bună pentru tine. Din experiență am constatat că persoanele care știu să utilizeze calculatorul și să acceseze Internetul au mai multe șanse de a-și mări veniturile și de a-și micșora cheltuielile. Depinde însă foarte mult de fiecare dintre noi în parte ce facem cu informațiile acumulate și deprinderile învățate.

Ne-ar plăcea ca înainte de a trage linia de final a acestei cărți electronice să îți împărtășim câteva idei utile care să te ajute să te folosești de PC pentru a-ți spori profitul și a trăi mai bine.

⇒ Utilizarea PC-ului și profitul

Iată în cele ce urmează o listă cu un minim de argumente care să susțină rolul important pe care îl poate avea utilizarea PC-ului în sporirea profitului. Să nu crezi însă că banii vor veni de undeva numai stând pe scaun la calculator. Nicidecum. După cum am precizat depinde de tine, depinde de deciziile pe care le ei, de dorința de a face treabă bună, de seriozitatea ta, de imaginația ta, de felul în care știi să profiți de oportunități și să faci față diverselor obstacole. Dar să revenim la lista cu argumente.

- Cu ajutorul diverselor softuri poți să faci unele sarcini automatizat într-un timp mai scurt și cu un efort mai mic (exemple: redactarea documentelor, calcule numerice, întocmirea contabilității etc.).
- Poți să îți prezinți profesional oferta (indiferent dacă e vorba de aplicarea pentru un job, prestarea unui serviciu sau comercializarea unui produs) cu ajutorul procesării textului, a publicării pe web, a prezentărilor multimedia, etc.
- Poți să îți susții ideile cu prezentări sugestive atunci când e cazul pentru a fi mai convingător.

- Poți să îți ții sub control partea financiară atât cea personală cât și cea a afacerii folosind programele de calcule numerice, de contabilitate. Poți să ai acces la un ocean de informații de pe web.
- Poți să comunici cu ușurință și cu costuri foarte mici cu oameni aflați la distanță.
- Poți să urmezi diverse cursuri de la domiciliu pentru a învăța noi deprinderi sau a te specializa pe domeniul tău.
- Poți să cunoști noi oameni care să te motiveze, să te ajute, să îți împărtășească din experiența lor.
- Datorită cunoștințelor de utilizare a PC-ului ai mai multe șanse de a găsi slujbe.
- Poți să ai acces la diverse oferte de angajare din toată țara și din străinătate.
- Poți să găsești parteneri de afaceri sau să descoperi noi idei de afaceri.
- Poți să lucrezi de acasă pe cont propriu sau ca și colaborator (de exemplu: tehnoredactând acte, făcând cărți de vizită sau diverse materiale promoționale, procesând date pentru firme, realizând site-uri, promovând produsele sau serviciile altora).
- Poți să te informezi mai bine înainte de a lua o decizie de cumpărare. Cu câteva clicuri poți afla ofertele din mai multe magazine online.
- Poți să îți faci cumpărăturile de acasă, poți beneficia de oferte promoționale sau reduceri fiind înscris în baza de clienți ale magazinelor online.
- Poți să îți pui în vânzare lucruri de care nu mai ai nevoie pe site-urile de licitații, auto, mica publicitate.

⇒ Secretul reușitei

Primul lucru pe care trebuie să-l reții este că fiecare pas mic pe care îl faci te poate ajuta să ajungi mai aproape de destinația dorită. Faptul că ai achiziționat acest Ghid și ai ajuns la această ultimă pagină poate fi început. Dar doar cu atât nu vei obține foarte multe rezultate.

Fie că e vorba de a folosi în propriul avantaj un calculator personal cu bătăi minime de cap, fie că e vorba de folosirea cunoștințelor dobândite pentru a-ți spori profitul, ține minte un lucru esențial: Niciodată nu le vei ști pe toate. Practica este cea mai bună modalitate de a învăța. Așa că pune în aplicare cât mai multe lucruri din cele învățate aici. Încearcă, testează, vezi ce ți se potrivește.

Iar dacă la toate acestea adaugi o atitudine pozitivă, dacă îți dorești cu adevărat ceva, vei vedea că rezultatele pozitive nu vor lipsi.

Ai încredere în tine! Nu ești perfect, dar cu siguranță ai o mulțime de calități care așteaptă să fie exploatate în beneficiul tău.

Noi ne vom strădui să îți fim cât putem mai mult alături. Acest ghid este doar un mic pas pe care l-am făcut în acest sens. Dacă își va dovedi utilitatea și, bineînțeles, dacă ne vor mai ține puterile vom continua.

Ne-a făcut plăcere să îți împărtășim din ceea ce noi știm!

Să ai parte de cât mai multe zile profitabile!

Cu prietenie,

Carmen & Adi

<u>BINE TE-AM GĂSIT!</u>	<u>2</u>
<u>O FOARTE SCURTĂ INTRODUCERE</u>	<u>4</u>
<u>SĂ FACEM PREZENTĂRILE</u>	<u>7</u>
<u>CE ESTE UN CALCULATOR PERSONAL</u>	<u>8</u>
<u>CE FACE DE FAPT UN CALCULATOR PERSONAL</u>	<u>14</u>
<u>DIN CE ESTE ALCĂTUIT UN CALCULATOR PERSONAL</u>	<u>17</u>
<u>DE CE AVEM NEVOIE?</u>	<u>30</u>
<u>IDEI PENTRU ALEGEREA CONFIGURĂȚIEI DORITE</u>	<u>31</u>
<u>ALEGEREA COMPONENTELOR ȘI DISPOZITIVELOR</u>	<u>35</u>
<u>SFATURI PENTRU CUMPĂRARE</u>	<u>51</u>
<u>INSTALAREA NOILOR COMPONENTE</u>	<u>56</u>
<u>SĂ NE PREGĂTIM PENTRU O UTILIZARE EFICIENTĂ ȘI PLĂCUTĂ</u>	<u>66</u>
<u>ATENȚIE LA CAPITALUL CEL MAI DE PREȚ - SĂNĂTATEA</u>	<u>67</u>
<u>PORNIREA ȘI OPRIREA SISTEMULUI</u>	<u>74</u>
<u>SOFTUL DE SISTEM – FIINDCĂ NU SE POATE FĂRĂ EL</u>	<u>78</u>
<u>CUNOAȘTE-ȚI TASTATURA ȘI MAUSUL</u>	<u>97</u>
<u>LOGAREA, DELOGAREA ȘI CONTUL UTILIZATORULUI</u>	<u>111</u>
<u>AFIȘAREA PE ECRAN</u>	<u>115</u>
<u>DESKTOPUL, MASA TA DE LUCRU</u>	<u>117</u>
<u>FERESTRELE – ZONA DE MUNCĂ</u>	<u>127</u>
<u>ORGANIZAREA BITILOR ÎN CALCULATOR</u>	<u>133</u>
<u>CLIPBOARD – PARTENERUL DIN UMBRĂ</u>	<u>160</u>
<u>WIZARDUL – MICUL VRĂJITOR DIN PC</u>	<u>162</u>
<u>SECURITATEA CALCULATORULUI PERSONAL</u>	<u>165</u>
<u>ÎN CULISELE SISTEMULUI DE OPERARE</u>	<u>177</u>
<u>LA CE PUTEM SĂ-L FOLOSIM</u>	<u>197</u>
<u>PROGRAMELE - INTERMEDIARII DINTRE TINE ȘI PC</u>	<u>198</u>
<u>LUCRUL CU TEXTUL</u>	<u>204</u>
<u>LUCRUL CU NUMERELE</u>	<u>220</u>
<u>LUCRUL CU PREZENTĂRILE</u>	<u>232</u>
<u>VIZUALIZAREA ȘI EDITAREA IMAGINILOR</u>	<u>248</u>
<u>LISTAREA</u>	<u>259</u>
<u>AUDIO & VIDEO</u>	<u>265</u>
<u>BAZE DE DATE ȘI PROIECTE</u>	<u>280</u>
<u>CORESPONDENȚA ONLINE</u>	<u>281</u>
<u>NAVIGAREA</u>	<u>293</u>

<u>CHATUL.....</u>	<u>305</u>
<u>BULETINELE INFORMATIVE SI LISTELE DE DISCUTII.....</u>	<u>312</u>
<u>FORUMUL DE DISCUTII.....</u>	<u>314</u>
<u>TRANSFERUL DE FIȘIERE.....</u>	<u>315</u>
<u>PUBLICAREA PE WEB.....</u>	<u>321</u>
<u>WEB FEED.....</u>	<u>326</u>
<u>E-AFACERILE.....</u>	<u>328</u>
<u>JOCURILE PC.....</u>	<u>334</u>
<u>CUM SĂ-L MENTINEM ÎN FORMĂ.....</u>	<u>336</u>
<u>ÎNȚRETINEREA CALCULATORULUI.....</u>	<u>337</u>
<u>CUM SĂ NE PROTEJĂM DATELE.....</u>	<u>355</u>
<u>SOS.....</u>	<u>362</u>
<u>IDEI UTILE PENTRU A-ȚI SPORI PROFITUL.....</u>	<u>371</u>